

T.C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**4 NUMARALI NAME-İ HÜMAYUN DEFTERİ
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ
(H. 1203-1206/ M. 1788-1792)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hacer ÇİTİRİK

KİLİS
TEMMUZ 2014

T.C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**4 NUMARALI NAME-İ HÜMAYUN DEFTERİ
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ
(H. 1203-1206/ M. 1788-1792)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hacer ÇİTİRİK

Tez Danışmanı: Yrd. Doç.Dr. Serhat KUZUCU

KİLİS
TEMMUZ 2014

T.C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

4 NUMARALI NAME-İ HÜMAYUN DEFTERİ TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ (H. 1203-1206/ M. 1788-1792)

Hacer ÇİTİRİK

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans
tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

(Unvanı, Adı ve SOYADI)

İmzası

Yrd.Doç.Dr. Serhat KUZUCU (Danışman)

Yrd.Doç.Dr. Erdiñ GÜLCÜ (Jüri Başkanı)

Yrd.Doç.Dr. Murat FİDAN (Üye)

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

SBE Müdürü

(Unvanı, Adı ve SOYADI)

T. C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu ve bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim. 27.06.2014

Hacer ÇITIRIK

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTARCT	II
İÇİNDEKİLER.....	III
KISALTMALAR.....	VI
ÖNSÖZ.....	VII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.OSMANLI ARŞİV KAYNAKLARI ve III.SELİM DÖNEMİ.....	2
1.1.GENEL OLARAK OSMANLI ARŞİV KAYNAKLARI.....	2
1.1.1.Mühimme Defterleri.....	2
1.1.2. Hatt-ı Hümayûnlar.....	3
1.1.3. Şer'iyeye Sicili Defterleri	4
1.1.3.1.Hüccet	5
1.1.3.2.İlam	5
1.1.3.3.Mürasele	5
1.1.3.4.Maruz	5
1.1.4.Name-i Hümayûn Defterleri	5
1.1.4.1.Şekil Bakımından.....	6
1.1.4.1.1. Tuğra Bulunanlar.....	6
1.1.4.1.2. İmza ve Mühr-i Hümayûn Bulunanlar.....	7
1.1.4.2. Yazılış Sebebi Bakımından.....	7
1.1.4.2.1. Beşaret-name,İlan-name.....	7
1.1.4.2.2. Tehdit-name.....	7
1.1.4.2.3. Fetih-nameler.....	7
1.1.5. Ahidname Defterleri.....	8
1.1.6.Ahkam Defterleri.....	8
1.1.7. Tahvil (Nişan) Kalemî Defterleri.....	9
1.2. III. SELİM DÖNEMİ, OSMANLI – RUS VE AVUSTURYA	
SAVAŞLARI.....	10
1.2.1.Fokşani Savaşı ve Boze Bozgunu.....	10
1.2.2.İsmail Kalesi'nin Ruslar Tarafından Kuşatılması.....	12
1.2.3.Bender ve Akkerman Kalesi'nin Kaybedilmesi.....	12
1.2.4. Zıştovi Antlaşması.....	14

1.2.5. Zıştovi Antlaşmasından Sonra Rusya ile Yapılan Barış Görüşmeleri.....	16
2.1.6. Yaş Antlaşması	19

İKİNCİ BÖLÜM

4 NUMARALI NAME-İ HÜMAYÛN DEFTERİ TRANSKRPSİYONU.....	22
--	-----------

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

4 NUMARALI NÂME-İ HÜMÂYÛN DEFTERİNİN BELGE ÖZETLERİ.....	214
SONUÇ.....	231
KAYNAKÇA.....	233
EKLER.....	236
ÖZGEÇMİŞ.....	239

KISALTMALAR

Adı Geçen Eser	a.g.e.
Adı Geçen Makale	a.g.m.
Adı Geçen Tez	a.g.t.
Başbakanlık Osmanlı Arşivi	BOA.
Belge	B.
Cilt	C.
Hicri	H.
Miladi	M.
Osmanlı Tarihi Araştırma Merkezi	OTAM.
Milli Eğitim Bakanlığı	M.E.B.
Sadeleştiren	Sad.
Sayı	S.
Sayfa/sayfalar	s./ss.
Sakarya Üniversitesi	SÜ.
Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı	TİKA.
Türk Tarih Kurum	T.T.K
Ve Benzeri	vb.
Ve Diğerleri	vd.

ÖNSÖZ

Osmanlı tarihi binlerce yıllık Türk tarihi içinde önemli bir yer işgal etmekle birlikte elde ettiği coğrafya ve bunun getirileri ile birlikte dünya tarihi içinde de aynı derecede öneme sahip olmuştur. Osmanlı Devletinin yaşadığı dönemin layığıyla bilinebilmesi için Osmanlı Arşiv Belgeleri birinci dereceden kaynaklardır. Bu belgelerden yararlanılmadığı sürece gerçek manada Osmanlı Tarihinden bahsetmek doğru olmaz. Bu nedenle Tarihi aydınlatma, Osmanlı diplomasisi hakkında doğru bilgi edinme ve Türk tarihine bir nebze de olsa katkıda bulunma amacıyla Nâme-i Hümâyûn Defterlerini incelemeye yöneldim. Bu tezi almamdaki diğer bir etken ise Osmanlı Devletinin 18-19.yy’larda Avrupa Devletleri ve diğer devletlerle ilişkilerini bizzat belgeleri ile görmek istememdir.

Bu çalışmamda bana yardımlarıyla katkıda bulunan ve büyük bir sabır örneği sergileyen saygıdeğer hocam ve danışmanım Yrd. Doç. Dr. Serhat KUZUCU’ya teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca benden manevi desteğini esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Murat FİDAN’a babam İbrahim ÇITIRIK, annem Gülay ÇITIRIK, abim Mehmet Çıtırık, canım kardeşim Tuba ÇITIRIK ve aileme, değerli arkadaşlarım Songül BEDİROĞLU ve Esra AKA’ya teşekkürü bir borç bilirim.

Kilis

TEMMUZ 2014

Hacer ÇITIRIK

GİRİŞ

Her millet bir tarihi mirasın sahibidir. Bu tarihi mirasın çok önemli bir bölümünü; arşivler, kütüphaneler, eski eserler gibi maddi ve manevi kültür varlıkları meydana getirirler. Millet olabilme ve kalabilmede bu kültür varlıklarının büyük yeri ve rolü vardır¹.

Sahip olunan kültür varlıklarının muhafazası nesilden nesillere intikali ve değerlendirilmesinin sağlanması ise o devletin iyi işleyen bir kayıt sistemine ve muntazam bir arşiv fikrine sahip olması ile mümkündür². Arşivlerin en büyük özelliği, toplum ilimlerine başlangıç ve ilk elden kaynak olmalarıdır. Bundan dolayıdır ki, bir devletin ve milletin tarihi, devlet ve millet hayatının öz çizgileri demek olan arşivlerinde gizlidir³.

Osmanlı Arşiv Kaynakları içinde önemli bir yeri olan Name-i Hümayun Defterlerinin Osmanlı siyasi tarihi açısından vazgeçilmez bir kaynak olduğunu dikkate alarak 4 numaralı Name-i Hümayun Defteri'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesini çalışma konumuz olarak belirledik.

Hazırlamış olduğumuz tez 3 Bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Osmanlı tarihi açısından çok önemli bir yeri olan Osmanlı Arşiv Kaynakları'ndan ve bunlar içinde ana kaynaklar sayılan Mühimme, Hatt-ı Hümayun, Şeriyye Sicili, Name-i Hümayun, Ahidname, Ahkam ve Tahvil Kalemi Defterleri hakkında araştırmamızı sunduk. Birinci bölümün ikinci kısmında ise 4 Numaralı Name-i Hümayun Defteri III.Selim (1788-1792)dönemini kapsadığı için bu dönemin savaş, ittifak ve barış antlaşmaları, Müslüman Devletler ve Avrupa Devletleri hakkında çalışmamızdan bahsettik.

Tezimizin İkinci Bölümü 4 Numaralı Name-i Hümayun Defteri'nin transkripsiyonundan oluşmaktadır.

¹ Necati Aktaş, "Osmanlı Dönemi Arşivçiliğimiz", *Osmanlı*, C.6, Ankara, 1999, s.303-310.

² Aktaş, *a.g.m.*, s.303.

³ *Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi*, İstanbul, 2000, s.7.

Üçüncü Bölüm ise transkripsiyonu yapılan belgelerin özetlerini içermektedir. Tezimizin Sonuç genel olarak arşiv kaynakları hakkında değerlendirme ve III.Selim dönemi ile ilgili edinmiş olduğumuz bilgilerden bahsettik.

Transkribe etmiş olduğumuz 4 numaralı defterde 7'si Fas Hakimine 5'i Mekke Emirine gönderilmiş 12 adet Arabi belge, yine 5'i Fas'a 2'si Mekke'ye gönderilmiş 7 adet yardım mektubu bulunmaktadır.

III.Selim'in tahta çıktığı ilk yıllara rastlayan 4 Numaralı Defterde Prusya, İspanya,Fransa, Sicilya, Danimarka vd. Devletlerin göndermiş olduğu 14 adet tebrik mektubu vardır . yine III.Sel,m dönemi ile ilgili içlerinde Osmanlı Siyasi Tarihi açısından önemli bir yeri olan Zıstovi ve Yaş Antlaşmalarının da bulunduğu 9 adet antlaşma bulunmaktadır.

4 Numaralı Defter orijinalinde 1789-1792 yılları olarak geçmekte TTK'nın tarih çevirme klavuzu ile yaptığımız çalışmada aylarıda hesaba katarak tarihi 1788-1799 olarak belirledik. 4 Numaralı defterde kullanılan yazı tipi Rika olduğundan dolayı okunmasında bir güçlük çekmedik fakat çalışmamız esnasında gerek belgelerin yıpranmış olması gerekse bazı yabancı isimlerin okunamaması gibi zorluklarla karşılaştık, okuyamadığımız kelimeler için üç nokta (...), okuyupta emin olmadığımız kelimeler için ise soru işareti (?) kullandık.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI ARŞİV KAYNAKLARI ve III. SELİM DÖNEMİ

1.1.Genel Olarak Osmanlı Arşiv Kaynakları

Osmanlı Devleti kayıt sistemlerinin işleyişi, sağlamlığı ve devletin fonksiyonları sonucu üretilen bilgi ve belgelerin muhafaza edilerek gerektiğinde müracaat etmek ve gelecek nesillere sağlam bir şekilde devretmek yönünden dünyanın önde gelen devletleri arasında yer aldığı bilinmektedir⁴.

Daha çok Kanuni döneminden günümüze ulaşan defter serilerinden anlaşıldığına göre, Osmanlı bürokrasisi, bugün modern arşivcilikte kullanılan dosyalama usulüne karşılık, defter usulünü kabul etmiştir. Bununla birlikte alt birimlere ait evrak da torbalanarak arşivlenmiştir. Osmanlı Devleti, oluşturduğu muazzam bürokrasinin muntazam işleyebilmesi için çok iyi tasnif edilmiş bir arşiv geliştirmiştir⁵.

Tarih araştırmalarında ana kaynak olarak kabul edilen arşiv vesikalarının başlıcalarını Türkiye’de Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde yer alan Mühimme Defterleri, Hatt-ı Hümayûn, Şer‘iyye Sicilleri, Ahidname Defterleri, Name-i Hümayûn Defterleri vb. tasnifler yanında Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi’nde tespit edilebilen vesikalar ile yayınlanmış bazı arşiv belgeleri oluşturmaktadır⁶.

1.1.1.Mühimme Defterleri

Daha önceleri divan-ı hümayun’da alınan kararların yazıldığı defterler. Bu kütükler başlıca üç türdür: Günlük işler için tutulan asıl mühimme defterleri, ordu defterleri ve gizli yazıları içeren mühimme-i mektümlardır⁷.

Mühimme Defterleri, Divan-ı Hümayun’da tutulan defterlerin en belli

⁴ Aktaş, *a.g.m.*, s.303.

⁵ Aktaş, *a.g.m.*, s.303.

⁶ Abdurrahman Ateş, *Avşarlı Nadir Şah ve Döneminde Osmanlı-İran Mücadeleleri*, Isparta, 2001. (Basılmamış Doktora Tezi)

⁷ Necdet Sakaoğlu, *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Tarih Sözlüğü*, İletişim yay. , İstanbul, 1985.

başlılarından olup, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin önemli belgelerindedir. Divan-ı Hümayun toplantılarında görüşülen, devletin iç ve dış meselelerine ait siyasi, askeri, sosyal pek çok önemli kararların kaydedildiği bu defterlerin ne zamandan beri tutulmakta olduğu bilinmemektedir. Bilinen en eski tarihli Mühimme Defteri Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde E.12 321 numarada kayıtlı 1544 (951) tarihli defterdir⁸.

Osmanlı Arsivi'nde H. 961-1333 /M.1553-1915 tarihleri arasında tutulmuş 419 adet Mühimme Defteri mevcuttur. XVI. yüzyılın ortalarından XX. yüzyılın ilk yıllarına ulasan bir dönem içinde, küçük zaman bölümleri hariç ortalama 350 yıllık zaman dilimi itibarıyla, hiçbir doğu ve batı devletinde bulunmayan kültür ve tarih zenginliğini ihtiva eden Mühimme Defterleri, Osmanlı Arsivi defter serîleri içinde süphesiz önemli yer tutar. Anakonularını; devleti ilgilendiren siyasî, iktisadî, kültürel, sosyal ve harp tarihine dair üst düzey kararlar teşkil eder⁹.

Mühimme Defterleri; hükümlerin sâdır oldukları divânlar bakımından dört ayrı grupta değerlendirilebilir:

1-Padişahın payitahtta bulunduğu sırada, Sadrazam başkanlığındaki divân toplantısından çıkan emirlerin kayıt olunduğu Mühimme Defterleri.

2-Rikâb Mühimmesi: Sadrazamın sefer veya başka bir sebeple payitahttan ayrılırken yerine vekil olarak bıraktığı Rikâb kaymakamı veya Sadaret kaymakamı denilen görevli başkanlığında toplanan Divân'da alınan kararların yazıldığı defterler.

3-Ordu Mühimmesi: Ordu ile birlikte sefere çıkan sadrazamın sefer sırasında akdettiği Divân toplantılarında alınan kararların yazıldığı defterler.

4-Kaymakamlık Mühimmesi: Padişah ve sadrazamın aynı anda Dersaadet'ten ayrıldığında, devlet işlerini tedvir etmek üzere tayin edilen Sadaret kaymakamının müstakil olarak akdettiği divânlarda alınan önemli kararların yazıldığı defterler¹⁰.

1.1.2. Hatt-ı Hümayûnlar

Hatt-ı hümayûn, kısaca padişahların el yazısına denmektedir¹¹. Padişahlar tarafından bir maslahat zımında isdar olunan yazılı emirler hakkında kullanılır bir

⁸ Ateş, a.g.m.

⁹ BOA, S.60.

¹⁰ BOA, s.60,61.

¹¹ Nejdet Gök, Osmanlı Beratları Kapsamında Diplomatika İlmi veya İlm-i İnşâ, S.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, Konya, 2008, S.20, s.731-746.

tabirdir. Buna eskiden <Hatt-ı Şerif> denilirdi¹². Hatt-ı Hümâyûnlar Osmanlı Arşivi'nin en önemli tasniflerinden biridir. Bu tasnife ait belgeler genellikle padişahların el yazılarıyla yazdıkları emirleri ihtiva etmektedir. Hatt-ı Hümâyûnlar bazı hallerde padişahın ağzından, fakat başka bir şahsın kaleminden çıktığı da olmuştur. Bunlar, doğrudan padişah tarafından çıkarılan yazılar olduklarından devlet işleriyle ilgili önemli bilgileri içermektedirler¹³.

Hatt-ı Hümâyûnlar 1. Ünvanına 2. Beyaz üzerine 3. Telhis veya takrir üzerine yazılanlar olmak üzere üç grupta toplanmıştır¹⁴.

Ünvanına olarak değerlendirilen Hatt-ı Hümâyûnlarda padişahın kusursuz olarak yerine getirilmesini istediği hususlar, fermandaki tuğranın üst, sağ veya sol tarafında padişahın hattıyla yer alırdı. Sadrazamların çeşitli konularla ilgili meseleleri özetleyerek padişaha bildirip kararının istendiği yazıya telhis denmesine karşın, padişahın bu telhisin üst kısmına verdiği emri veya kararı yazması halinde buna da telhis üzerine hatt-ı hümâyûn denilmekteydi. Beyaz üzerine hatt-ı hümâyûnlar ise bir arz veya telhis olmaksızın padişahın herhangi bir konu üzerine re'sen verdiği emirleri içerir¹⁵.

1.1.3. Şer'îyye Sicili Defterleri

Osmanlı hukuk nizâmı hakkında mevcut olan çelişkili görüşler arasından doğruyu tesbit etmemize yarayacak en önemli delil, Şer'îyye mahkemelerince tutulan ve bize kadar intikal eden Şer'îyye Sicilleridir¹⁶.

Şer'îyye sicillerinin tarihimizin vazgeçilmez kaynakları arasında yer aldığına şüphe yoktur. Sahip oldukları muhteva özellikleri dolayısıyla tarihin çeşitli konularına ait ve uzunca bir dönemi kapsayacak şekilde bilgi ile mücehhezdirler. Kadıların devlet merkezi ile yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahalli idarelere ait hukukî düzenlemeler olarak yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden Osmanlı Devleti'nin siyasî, idarî ve sosyal tarihini hakkıyla ortaya koymak mümkün değildir¹⁷. Konularının çeşitliliği bu

¹² Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.I, MEB, İstanbul, 1983.

¹³ Serhat Kuzucu, *Kırım Hanlığı ve Osmanlı-Rus Savaşları*, Selenge Yayınları, İstanbul, 2013.

¹⁴ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul, 1998, s.172-179.

¹⁵ Kuzucu, *a.g.e.*, s.17.

¹⁶ Ahmet Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'îyye Mahkemeleri ve Şer'îyye Sicilleri", *Türkler*, C.10, Türkiye yay., Ankara, 2002, s.54,68.

¹⁷ Halil Polat, *751 No'lu Balıkesir Şer'îyye Sicil Defterine Göre Balıkesir'in Sosyal, Hukuki ve Dini Yapısı (H.1269-1272 / M.1854-1857)*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 2003.

kayıtların Osmanlı tarih araştırmaları için en zengin kaynaklar olmasını saęlamıřtır¹⁸. şer'i mahkemelerde mahkemenin bilgisi dahilinde tutulan, resmi statü taşıyan her türlü kayıtların toplanmış olduğu defterlere yaygın adıyla şer'iyye Sicili denir. şer'iyye sicillerine kadı defterleri, mahkeme defterleri denildiği gibi kısaca defter de denilmektedir¹⁹.

Başbakanlık arşivlerinin yanı sıra, bugüne kalabilmiş binlerce kadı sicili (şer'iyye Sicili) Osmanlı tarihçisinin elindeki en önemli kaynaktır diyebiliriz²⁰.Ser'iyye sicil defterlerinde mevcut olan yazılı kayıtlar içerisinde kadı tarafından ele alınarak yazılan kayıtlar ser'iyye sicillerindeki kayıtların büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bunlar kendi içinde hüccet, ilam, mürasele, maruz gibi isimlere ayrılmaktadır²¹.

1.1.3.1.Hüccet:

Kadı'nın hükmünü içermeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini içine alan ve üst tarafında bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye Hüccet denir²².

1.1.3.2.İlam:

şer'i veya nizami mahkemelerin yargı kararı²³.Kadının herhangi bir mesele hakkında yaptığı tahkikatın kendi imzası altında merciine veya vaki suale cevaben arz eylemesine denir. Her ilam belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davanın cevabını ve def'i söz konusu ise def'inin sebeplerini, son kısmında verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları içerir. İlam belgelerini diğer ser'iyye sicil kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hakimin verdiği kararı içermesidir²⁴.

¹⁸ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*, Turhan Kitabevi, Ankara, 1994, s.66.

¹⁹ Polat, *a.g.t.*, s.5.

²⁰ Surayıya Faroğhı, *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2001, s.55.

²¹ Serhat Kuzucu, *123 Numaralı Gaziantep şer'iyye SicilininTranskripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1180-1181/M.1766-1767)*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep, 2006.

²² Ahmet Akgündüz. (1988). *Ser'iyye Sicilleri I*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, s.22.

²³ Sakaoğlu, *a.g.e.* s.59.

²⁴ Kuzucu, *a.g.t.*, s.8.

1.1.3.3.Mürasele:

Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından kadı ve naiplere ve onlar canibinden nahiye naiplerine tayinleriyle salahiyetlerini mübeyyin olarak yazılan resmi emirler hakkında kullanılır bir tabirdir. Kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmi kağıtlarada mürasele denir. Arapça haberleşmek mektuplaşmak demektir. Şer‘iyye sicillerinde ise genelde kadının kendine denk veya daha aşağı bir makamdaki sahsa yazdıkları resmi yazılar için kullanılır²⁵.

1.1.3.4.Maruz:

Maruz kelime anlamı olarak arz edilen şey demektir. Maruzun farklı bir belge olarak asıl manası sudur: Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva içermeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arzettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine de denir. Şikayet konusuna gelince, ilgilinin mutlaka bir zararı veya uğradığı bir haksızlığı gidermek için olmalıdır. Zarar gören taraf, bir şahıs, bir grup veya bir kurum (vakıf gibi) olabilir²⁶.

1.1.4.Name-i Hümâyûn Defterleri

Türkçe’de mektup, ferman, biti, buyuruldu manalarını ifade eden “name” farsça asıllı bir kelime olup, “nam” ile tahsis gösteren “ha”dan meydana gelmiştir²⁷. “Name” Osmanlı tarih terminolojisinde bağımsız devlet başkanlarının Osmanlı padişahlarına yazmış oldukları resmi mektupları, “Name-i Hümâyûn” ise Osmanlı padişahları tarafından bağımsız ya da Osmanlı Devleti’ne bağlı yarı bağımsız hükümdarlara gönderilen mektupları ifade etmek için kullanılır²⁸.

Osmanlı Padişahları tarafından İslam ve Hristiyan Hükümdarlarla, İmparatorluğa tabi ve imtiyazlı olan Mekke Şerifine, Kırım Hanına, Erdel Kralına, Eflak-Boğdan Voyvodalarına, Gürcü ve Dağıstan Hanlarına vs. gönderilen ve Name-i Hümâyûn denilen mektuplarla, onları cevaplarının kaydedildikleri defterlerdir. Ayrıca, padişahlar tarafından önemli devlet işlerine dair Sadriazama hitaben yazılan

²⁵ Kuzucu, *a.g.t.*, s.8.

²⁶ Kuzucu, *a.g.t.*, s.8.

²⁷ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.146.

²⁸ Murat Cebecioğlu vd ..., *Kırım Hanlarına Name-i Hümâyûn (2 Numaralı Name Defteri)*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, İstanbul, 2013.

bazı Hatt-ı Hümâyûnlar ile, muahede name, tasdikname, temessük ve ahidname gibi belgelerin de suretleri aynen kaydolunmuştur²⁹.

Name-i Hümâyûnlar, Osmanlı merkez bürokrasisi içerisinde bulunan Divan-ı Hümâyûn Kalemî'nde diplomatik bir lisanla hazırlanır, amirlerin tasdikinden geçtikten sonra üzerine tuğrası çekilip ilgili hükümdara gönderilir ve bir sureti deftere kaydedilirdi. 1699 (H.1111) yılından önce yazılan Name-i Hümâyûnlar Mühimme Defterleri'ne kaydedilirken, bu tarihten sonra Name-i Hümâyûn Defterleri'ne kaydedilmişlerdir. Bu seride 18 adet defter bulunmaktadır. Bu defterler genel olarak incelendiğinde sadece gönderilen Name-i Hümâyûnların değil gelen name ve mektuplar ile diplomatik niteliği bulunan sair belgelerin de bunlara kaydedildiği görülmektedir³⁰.

Name-i Hümâyûnların Şekil ve Yazılış sebebi bakımından iki çeşidi bulunmaktadır.

1.1.4.1.Şekil Bakımından:

Şekil bakımından Name-i Hümâyûnlar iki kısma ayrılmıştır.

1.1.4.1.1. Tuğra Bulunanlar:

Tuğra, Name-i Hümâyûnların bir rüknü olmasına rağmen istisnasız hepsinin tuğra ihtiva ettiği söylenemez. Avrupa hükümdarları ile Mekke Şerifleri ve Kırım Hanları'na gönderilen resmi mahiyetteki Name-i Hümâyûnlarda muhakkak surette tuğra bulunurdu. Name-i Hümâyûnlar, hükümdarlara yazıldığı için tuğraları da son derecede itinalı bir şekilde çekilmiş olup hemen hepsi de birer sanat şaheseridir. Daima altın yaldızlı çekilen tuğralardan Kanuni Süleyman saltanatındakilerin çoğunda lacivert (kobalt mavisi) ve altın yaldız bir arada kullanılmıştır³¹.

1.1.4.1.2. İmza ve Mühr-i Hümâyûn Bulunanlar:

Resmi mahiyetteki Name-i Hümâyûnlardan İran Şahları, Buhara Hanları gibi Müslüman hükümdarlara gönderilenlerle, Avrupa Devletleri hükümdarlarına gayr-ı resmi olarak yazılan Name-i Hümâyûnlarda tuğra bulunmazdı. Bunun yerine name metninin sağ tarafta bulunan marjında Padişahın imzası ile mührü yer alırdı. Bu

²⁹ Atilla Çetin, *Başbakanlık Arşivi Kılavuzu*, İstanbul, 1979.

³⁰ Cebecioğlu vd., *a.g.e.*, s.3.

³¹ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.155.

imzalar 2-4 satır üzerine düzenlenirdi. Bu imzalar, Name-i Hümâyûn resmi olduğu takdirde Divan-ı Hümâyûn kaleminde altınla yazıldığı halde gayr-ı resmi olursa Padişah tarafından kaleme alınır. Ancak nameyi bizzat imzalaması halinde de imzanın örneği yine divan kalemlerinde hazırlanıp gönderilirdi. İmzanın üzerine, yanı veya altına ise mühr-ü hümâyûn basılırdı³².

1.1.4.2. Yazılış Sebebi Bakımından :

Name-i Hümâyûnlar, yazılmalarına sebep olan olayla ilgili olarak Beşaret-name, İlan-name, Zafer-name, Fetih-name, Tehdit-name gibi isimler alırlar.

1.1.4.2.1. Beşaret-name,İlan-name:

Beşaret-name sözlük anlamı olarak mutlu ve müjdeli haber getiren yazı veya mektup³³. Beşaret-name ve ilan-name yeni Padişahın tahta cülusunu bildirmek üzere yabancı hükümdarlarla idaresi altındaki yarı müstakil bey ve krallara gönderdiği Name-i Hümâyûnlar için kullanılırdı.

1.1.4.2.2. Tehdit-name :

Komşu bir devlet hükümdarının ahda yahut devletler arası protokol kaidelerine riayet etmemesi, mesela, cülus bildiren Name-i Hümâyûna cevap vererek tebrikte bulunmaması gibi sebepler Tehdid-name gönderilmesine vesile teşkil ederdi. Tehdidnamelerde , diğer Name-i Hümâyûnlardan farklı olarak çok ağır bir dil ve küçültücü bir ifade kullanılırdı³⁴.

1.1.4.2.3. Fetih-nameler :

Fetih-nameler diğer Name-i Hümâyûnlardan biraz farklılık göstermektedir. Diğerleri yabancı devlet hükümdarları ile Osmanlı Devleti'nin vasallarına yazıldığı halde Fetih-nameler memleket dahilindeki ileri gelen beylere de gönderilebilmekteydiler. Bu bakımdan da öbür Name-i Hümâyûnlardan farklıdırlar³⁵.

³² Kütükoğlu, *a.g.e.*, s. 155-158

³³ İsmail Parlatır, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı yay., Ankara, 2006, s.98.

³⁴ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.159.

³⁵ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.159.

1.1.5. Ahidname Defterleri

İki hükümet arasında sulh ve asayişe, siyasi, ticari ve sair işlere dair imza ve teati olunan mukavelelerle devletçe muhtelif hususlar için siyaseten tanzim olunan resmi evrak hakkında kullanılır bir tabirdir³⁶.

Divan-ı Hümâyûn'a bağlı kalemlerden biri olan Amedi Kalemî, her çeşit antlaşma metinleri, görüşme mazbataları ve protokolleri ile yabancı elçilere, konsolosluklar ve tüccarlara ait yazıları tanzim ederdi. Bu kalemde tutulan defterlerden bir kısmına Ecnebi Defterleri adı verilmiştir. Burada, Amerika, Belçika, Brezilya, Dubrovnik, Fransa, İngiltere, İspanya, Romanya, Rusya, Venedik, Avusturya, Ceneviz, Danimarka, İran, Bulgaristan, Flemenk, İsveç, Norveç, Lehistan, Meksika, Yunanistan ve Sırbistan gibi birçok devlete ait defterler mevcuttur³⁷.

1.1.6. Ahkam Defterleri

Hüküm kelimesinin çoğulu. Padşah buyruğu. Sadaret makamından çıkan hükümlere ahkam-ı mühime, defterdarlıktan çıkana ise ahkam-ı maliye denirdi. 17.yüzyıldaki şikayet defterleri serisine ahkam-ı şikayet defterleri denirdi³⁸

Ahkâm Defteri, Divân-ı Hümâyûn'dan çıkan hükümlerin kaydına mahsus olan defterlere genel olarak verilen addır. Bu hükümler, padişah adına hazırlanmasından dolayı ferman adını da alırlardı³⁹.

Kalemlerin her birinde böyle bir defter bulunur, o gibi şeylerin örnekleri olduğu gibi oraya geçirilirdi. Muameleleri veso olan kalemlerde her sene için ayrı ayrı defter tutulurdu. İşleri o kadar geniş olmayanlarda ise birkaç seneliği bir araya getirilir, defter dolunca yenisine kaydedilirdi. Çok dikkat ve itina ile tutulan bu defterler daima bir müracaat yeri idi. Eski bir muamele, yahut bir iş mevzu bahis olduğunda defterlere bakılır, ona göre mütalaa beyan veyahut ifa edilirdi⁴⁰.

Hükümler konularına göre değişik defterlere yazılırdı. Başlıcaları *Ahkâm-ı Mühimme*, *Ahkâm-ı Şikayet*, *Ahkâm-ı Rüûs* ve *Tahvil* olup, Divân Sicilleri'nin

³⁶ Pakalın, *a.g.e.*, 29.

³⁷ Kuzucu, *a.g.e.*, s.20.

³⁸ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Paradigma Yayınları, İstanbul, 2011. s.21.

³⁹ BOA, s.76.

⁴⁰ Pakalın, *a.g.e.*, s.30.

bir kısmını teşkil ederlerdi (*Divân sicili*: Divân-ı Hümâyûn'da hazırlanan ve sâdır olan ferman ve beratların hülâsa kayıtlarını tarih sırası ile ihtiva eden defter)⁴¹.

Muhteva itibariyle Şikayet Defterleri'nin devamı olan bu defterler eyaletlere göre tutulmuşlardır. Tarih olarak Şikayet Defterleri'nden 104 sene sonra (Mora Ahkâm Defteri hariç) hepsi H. 1155/M. 1742 tarihinden başlayıp, II. Meşrutiyet dönemine kadar devam etmektedir⁴².

1.1.7. Tahvil (Nişan) Kalemî Defterleri

Genel olarak herhangi bir memuriyetin mahlulden başkasına tevcihi muamelesine verilen isim. Tabir olarak ise vezir, beylerbeyi, sancakbeyi, ve vilayet kadılarının ve bütün tımar ve zeamet sahiplerinin , tayin, tevcih ve nakil muamelelerine tahvil denirdi. Divan-ı Hümâyûn'da mevcut tahvil kalemî bu muameleleri yapardı⁴³.

Tahvil; sefere iştirak etmemek veya ölüm sebepleriyle mahlûl kalan tımar ve zeâmetlerin başka birine tevcihi yerine kullanılan bir tabirdir. *Tahvil Kalemî*, merkezden tayin edilen büyük memurlar ile mahlûl tımar ve zeâmetlerin tevcihine dair olan kayıtları tutup, tezkire ve vesikaları yazan kalemin adıdır. Bu kaleme "*Nişan Kalemî*" veya "*Kese Kalemî*" de denilirdi. Birinci sınıf şehir hâkimlerinden olan mevalî denilen vilayet kadılarının, vezir, beylerbeyi ve sancakbeyinin beratları ile zeâmet ve tımar kayıtları burada tutulurdu⁴⁴.

Bu defterler dışında Osmanlı arşiv kaynakları arasında burada ayrıntısıyla yazamadığım Divan (Beylikçi) Kalemî Defterleri, Şikayet Defterleri, Askeri Ruznamçe Defterleri, Divan Memurlarına Ait Sicil ve Künye Defterleri, Düveli Ecnebiye Defterleri, Gayri Müslim Cemaatlere Ait Defterler, Hadariye Defterleri vs.. gibi defterler de bulunmaktadır.

1.2. III. Selim Dönemi, Osmanlı – Rus ve Avusturya Savaşları

III. Selim, Osmanlı hanedanının 28. Hükümdarı olup⁴⁵, 1761'de İstanbul'da doğdu⁴⁶. O, yeniliklere açık bir padişahı. Hatta amcası, I. Abdülhamit zamanında

⁴¹ BOA, s.76.

⁴² BOA, s.76.

⁴³ Ünal, *a.g.e.*, s.663.

⁴⁴ BOA, s.101, 102.

⁴⁵ Necdet Hayta-Uğur Ünal, *Osmanlı Devleti'nde Yenileşme Hareketleri (XVII. Yüzyıl Başlarından Yıkılışa Kadar)*, Ankara, 2010, s. 65.

⁴⁶ Robert Mantran, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, C.II,(Çev; Server Tanilli), İstanbul, 1999. Sayı 13.

işlerin ağır yürümesinden şikâyet etmekte ve ıslahat yapılması gerektiğini de “Ben şimdi saltanatta olsaydım, işler başka türlü olurdu” diyerek ifade ettiği de rivayet olunmaktaydı⁴⁷.

III. Selim tahta çıktığı zaman, Osmanlı Devleti iki yıldan beri Rusya ve Avusturya ile harp etmekte idi. Bu harp 1784’te Rusların ilhak ettikleri Kırımı kurtarmak ve Avusturya ile Rusya arasında Osmanlı İmparatorluğunun taksimi için 1772’de tasarlanmış ve 1781’de tatbikine teşebbüs edilmiş olan muahede hükümlerinin tatbikatını önlemek için ilan edilmiş idi. Fakat Osmanlı orduları bu harbin ilk yıllarında birçok mağlubiyetler tatmışlardı. Hatta I. Abdülhamit özü kalesinin Ruslar tarafından zaptı haberi üzerine felç geçirerek ölmüştü⁴⁸. III. Selim çok kötü şartlarda iktidarı devralmıştır. Osmanlı devleti 1787 Rusya ertesi yılda Avusturya ile başlamış bir savaşın içindedir. Özellikle Kırım’ın kaybı Osmanlı Devleti tarafından bir türlü kabul edilememiş, bu yüzden çıkan Osmanlı-Rus savaşları 1791 yılına kadar sürmüş ve bu tarihte imzalanan Yaş Antlaşması ile sonuçlanmıştır⁴⁹.

III. Selim’in cülusundan sonra Avusturya ve Rusya savaşı bütün hızıyla sürecektir ve I. Abdülhamid zamanında İsveç ve Prusya ile başlatılan ittifak görüşmeleri sonucunda 12 Temmuz 1789’da Osmanlı-İsveç ittifakı ile 31 Ocak 1790’da Osmanlı-Prusya ittifakının önemi büyük olacaktı. Zira İsveç Baltık havalisinde Rusya ile savaşa tutuşmuş olması ve Prusya’nın Avusturya’yı Orta Avrupa’da tehdit etmesi Osmanlıları daha büyük yenilgiler ve kayıplardan kurtarmıştı⁵⁰.

1.2.1.Fokşani Savaşı ve Boze Bozgunu : Ruslar Özi Kalesini işgal ettikten sonra Dinyester ırmağı üzerindeki önemli konumda bulunan Bender kalesini de kuşatmışlardı. Tuna’yı geçip Kalas’a saldıran Rus kuvvetleri, İbrahim Paşa komutasındaki bir Türk birliğini yenilgiye uğratıp kumandalarını da tutsak almışlar, daha sonrada Kalas’ı işgal etmişlerdir⁵¹.

⁴⁷ Yücel Özkaya, “III. Selim’in İmparatorluk Hakkındaki Bazı Hat-ı Hümayunları”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, Sayı 47, Ankara, s.333.

⁴⁸ Enver Ziya Karal, Selim III.’ün Hatt-ı Hümayunları, Ankara, 1942, s. 23-24.

⁴⁹ İsmet Binark, “Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde Mevcut Name-i Hümayun Defterlerine Göre Osmanlı-Rus Münasebetleri”, *Türk-Rus İlişkilerinde 500 Yıl 1491-1992*, Ankara, 1992, s.197-207.

⁵⁰ Mehmet Alaaddin Yalçınkaya, “XVIII. Yüzyıl: Islahat, Değişim ve Diplomasi Dönemi (1703-1789)”, *Genel Türk Tarihi*, Yeni Türkiye Yay., C.7, Ankara, 2002, s.63-117.

⁵¹ Yaşar Yücel- Ali Sevim, *Türkiye Tarihi*, C. IV, Ankara, 1992, s. 107.

Rusların Tuna'yı geçip Kalas'ı işgal etmesi Osmanlıların bütün planlarını altüst ettiği gibi İstanbul'u telaşa düşürüp panik havası estirmişti. 7 Haziran 1789'da Sadrazam Yusuf Paşa azledilip yerine Cenaze Hasan Paşa getirildiyse de sonuçta pek değişiklik olmayacaktır. Bunda III. Selim'in aceleciliği kadar Sadrazam Yusuf Paşa ile Cezayirli Gazi Hasan Paşa arasındaki rekabet de etkili olmuştu. III. Selim bu iki yetenekli devlet adamının mücadelesi sonunda her ikisini de azledip pasifize etmeyi tercih etti. Ancak yeni atanan serdarlar da pek bir varlık göstermediler. 1 Ağustos 1789'da Fokşani'de Rus ve Avusturya orduları karşısında alınan yenilgi savaşın bundan sonraki seyrinin Osmanlılar aleyhine geliştiğini gösterdi. Bu yenilgiyle ordunun bütün ağırlığı kaybedildiği gibi Ruslar karşı atağa geçip Osmanlıları püskürterek bütün Eflak'ı ele geçirmek için ileri gittiler⁵². Bozguna uğrayan Osmanlı Ordusu Boze Nehri önüne kadar çekildi. Sonraki gün bu nehrin üç noktasında geri çekilmeyi sürdürdü. Bu sırada Rus birliklerinin takibinden korkarak telaşa kapılan bir kısım Osmanlı askeri de nehirde boğularak öldü. Daha sonra Meyyit Hasan Paşa dağılan ordunun bir kısmını toparlamayı başardı⁵³.

Toparlanan Osmanlı ordusu tekrar karşılık vermek istediye de bu kez de 22 Eylül'de Boze suyu kenarında Rus ve Avusturya kuvvetlerine yenildiler⁵⁴. Aslında bu savaş, Eflâk'la Boğdan arasında hudut olan Rimmic nehri üzerindeki Martineşti de olduğu halde ric'atte Tuna kollarından Buzau (Boze) çayı üzerindeki köprü yıkılıp asker boğulduğu için Osmanlı membarında bu isim verilmiştir⁵⁵.

Boze bozgunu sonunda Ruslar, Akkerman'ı, Avusturyalılar da Belgrat ile Semendre'yi aldılar. Bir müddet sonra Bender'le Basarabya da Rusların eline geçti. Arka arkaya gelen bu yenilgiler, Osmanlı devlet adamlarında son zafere yalnız silah ile ulaşmak ümidini kırdı. Bazıları, her ne pahasına olursa olsun, artık barış yapılmasını, bazıları da Rusya ve Avusturya'nın düşmanları ile anlaşmalar yapılarak harbe devam edilmesini uygun buluyordu. Padişah harbe devam edilmesi taraftarı idi⁵⁶.

⁵² Stanford J. Shaw, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Geleneksel Reformdan Modern Reforma Geçiş: Sultan III. Selim ve Sultan II. Mahmut Dönemleri", *Genel Türk Tarihi*, Türkiye Yay., C.7, Ankara, 2002, s.119-151.

⁵³ Enver Ziya Karal, (Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Fermanı 1789-1856), *Osmanlı Tarihi*, C.V, Ankara, 1999, s.16

⁵⁴ Shaw, *a.g.m*, s.127.

⁵⁵ İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, C. 4, İstanbul, 1955, s. 69.

⁵⁶ Karal, *a.g.e.*, s. 16.

1.2.2.İsmail Kalesi'nin Ruslar Tarafından Kuşatılması

Rusya'nın asıl ordusu Prens Potemkin'in kumandasında olup Suvorof'un kuvvetleri bu ordunun sağ kanadıydı. Lakin Avusturyalıların yardımıyla Osmanlı ordusunun büyük kısmına galip gelmişti. Osmanlı ordusunun sağ kanadı da İsmail'de Cezayirli Gazi Hasan kumandasında bulunuyordu. Gazi Hasan Paşa daha evvel Kavşan'da bulunan Kuban Hanı Baht Giray ile haberleşerek birlikte Han tepesindeki Rus kuvvetleri üzerine hücum etmişlerse de, Debbağ köprüsü savaşında yenilmiş ve İsmail kalesine çekilmiş bulunuyorlardı. 23 Eylül 1789günü Rus ordusunun büyük kısmı General Saltikov'un kumandasında olarak İsmail kalesini muhasara etti. Kale kuvvetle müdafaa ediliyordu. Rusların yaptığı umumi bir yürüyüşe, Gazi Hasan Paşa mukabil taarruzla karşılık vererek Saltikov'un kuvvetlerini ağır bir mağlubiyete uğrattı⁵⁷.

Potemkin hücum etme yoluna teşebbüs ettiyse de, karşısındaki sağlam savunma önünde, ricat yolunu seçmeğe mecbur kalmıştır. Potemkin'in kaçışını gören Hasan Paşa suvarileriyle peşlerine düşüp, kaçanları yokluk diyarına göndermekte büyük sayıları yakalamasına rağmen yinede bu galibiyet Boze bozgunu üzüntüsünü gideremedi⁵⁸.

1.2.3.Bender ve Akkerman Kalesi'nin Kaybedilmesi

Gazi Hasan Paşa'nın İsmail'de mağlup ettiği Rus kuvvetleri dönüşte Bender kalesini muhasara etmişlerdi. Prens Potemkin bu sırada Bender muhafızları ile halkına hitaben bir mektup gönderip vire ile kaleyi teslim etmelerini istedi. Böyle yapacak olursa can ve mallarına dokunulmayacak, aksi halde kale savaşla alındığı takdirde kadın ve çocuklara kadar kimseye aman verilmeyip öldürüleceklerdi. Hemen kale muhafızı ve Bender seraskeri olan Gümrükçü İsmail Paşa'ya başvurup virenin mutlaka kabulünü istediler. İsmail Paşa, buna evvela yanaşmak istemedi, Lakin hem halkın, hem de askerinin ısrarı üzerine yirmi maddelik bir vire anlaşması imzalanarak kale Ruslara teslim edildi⁵⁹.

⁵⁷ Mithat Sertoğlu, *Mufassal Osmanlı Tarihi*, C. V, Ankara, 2011, s. 2691-2692.

⁵⁸ Ahmet Rasim, *Osmanlı Tarihi*, C. 4, İstanbul, 2002, s. 16.

⁵⁹ Sertoğlu, *a.g.e.*, s. 2697. "Kalenin teslimini haber alan veziriazam Gazi Hasan Paşa, kalenin teslimine önyak olan eski Yeniçeri ağası Ahmet Paşa, Abdullah Paşa ve bir kısım Bender halkını

Avusturyalılar, Osmanlı ordusunun çekilmesinden sonra derhal karşı harekâta başlayarak Şebeş, Muhadiye, Lazerathane ve Pançova'yi işgal edivermişlerdi. Fakat onların asıl hedefi Belgrat idi⁶⁰. Belgrat kalesini kuşatan Avusturya Ordusu karşısında Osmanlı askeri ancak 20 gün direnebilmiş ve kaleyi Avusturya'ya teslim etmek zorunda kalmıştır.(Ekim 1789). Stratejik bir öneme sahip olan Akkerman Kalesinin de savaşı (vire ile) kaybedilmesi ülke kamuoyunda olumsuz etkilere neden olmuştur.

Bu olumsuzluklara rağmen III. Selim, Kırım Rusların elinde kaldığı müddetçe savaşın devamından yanaydı. Nitekim savaşın başarıyla sürdürülmesi için devletin bütün maddi ve manevi imkânlarını seferber etmenin yanında, İsveç ile 11 Temmuz 1789'da bir ittifak antlaşması imzalamıştı. İsveç fakir bir ülkeydi 11 Temmuz

1789'da imzalanan Türk-İsveç İttifak Antlaşması'na göre, bu ülkeye senede 20 bin kese (18 milyon kuruş akçe) mali yardımda bulunulacaktı. İki hükümet, ayrı barış yapmayacak, Rusya'nın eline geçmiş olan İsveç ve Osmanlı topraklarını geri almak için birbirlerine yardım edeceklerdi⁶¹. İsveç'in harpten çekilmesi (Şubat 1790) üzerine, Osmanlı Devleti, Prusya ile bir ittifak antlaşması yaptı⁶². Bu ittifaka göre, Prusya 1790 ilkbaharında savaşa katılacak ve İstanbul'un hem karadan ve hem de Karadeniz tarafından güvenliği sağlanmadıkça, barış yapmayacaktır. Buna karşılık Osmanlı Devleti, Avusturya'nın Lehistan'dan aldığı Galiçya'yı Prusya'ya vermesi için Prusya'yı her türlü çaba ile destekleyecektir. Ayrıca, Prusya, Osmanlı Devleti Kırım'ı almadıkça savaşı durdurmayacak fakat Osmanlı Devleti de, Prusya ve İsveç

ile barış yapmadıkları sürece, Rusya ve Avusturya ile barış yapmayacaktı. Nihayet, savaştan sonra Osmanlı Devleti'nin elinde kalan toprakları Prusya garanti edeceği gibi, aynı garantinin İngiltere, Hollanda ve İsveç tarafından da verilmesini sağlayacaktı⁶³. 31 Ocak 1790'da, uzun görüşmelerden sonra gerçekleşen Osmanlı-Prusya ittifakı ile Avusturya iki ateş arasında kalmış bulunuyordu. Meydana gelen Fransız İhtilâli karşısında Rusya ve Fransa'ya coğrafi yakınlığı sebebiyle özellikle Avusturya'nın ve öteki Avrupa devletlerinin derin bir huzursuzluk duymaları,

idam ettirmiş, bura seraskeri İsmail Paşa'yı da mallarına el koyduktan sonra Tekirdağ'a sürgüne göndermiştir" bkz. Yaşar Yücel- Ali Sevim, *Türkiye Tarihi*, C. IV, Ankara, 1992,s.112.

⁶⁰ Yücel- Sevim, *a.g.e.*, s. 110-111.

⁶¹ Süleyman Kocabaş, *Tarihte Türk – Rus Mücadelesi*, İstanbul, 1989, s. 158.

⁶² Hasan Şahin, "Kaynarca'dan (1774) Paris Barışı'na (1856) Kadar Şark Meselesi Perspektifinde Osmanlı-Rus Münasebetlerine Genel Bir Bakış", *Türkler Ansiklopedisi*, C. 12, s. 857-886.

⁶³ Fahir Armaoğlu, *19. Yüzyıl Siyasi Tarihi*, İstanbul, 2010, s. 52-53.

Osmanlı Devleti için uygun şartlarla barış yapabilmenin yollarını açan önemli bir gelişme oldu⁶⁴.

1.2.4. Zıştovi Antlaşması

1790 yılında Avusturya İmparatoru II. Joseph'in ani ölümü ve Fransız ihtilalinin etkilerinin ülkede hissedilmeye başlanmış olması ve dolayısıyla Avusturya'da iç ayaklanmalara sebebiyet vermesi üzerine İmparator II. Leopold, muhteva itibarıyla iki devlet arasındaki mevcut durumu muhafaza eden bir dizi maddelerden oluşan, Zıştovi antlaşmasını imzalamış, Osmanlı Devleti ile sürmekte olan savaşa 1791'de son vermişti⁶⁵.

4 Ağustos 1791 tarihinde Avusturya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Zıştovi Antlaşması on dört maddeden oluşmaktaydı. Bu maddeler şunlardır⁶⁶.

1) a- Bu antlaşma ile her iki devlet arasında her türlü düşmanlık sona erecek ve sağlam bir dostluk baki kalacak.

b- Savaş esnasında taraf olarak savaşa iştirak eden halkın suçu ne olursa olsun affedilecek.

c- Her iki devlete sığınmış başta Karadağ, Sırp, Bosna, Eflak ve Boğdan ahalisinin vatanlarına dönmelerine izin verilecek. Bunların memleketlerine sağ salim ulaşması için her türlü saldırıdan ve zarardan korunacaklar.

2) İki Devlet 1788 yılından yani savaşın başlamadan önceki hukuki durumu kabul ederek, savaş öncesi iki devlet arasında yapılan tüm antlaşmalar geçerliliğini koruyacak.

3) a- Osmanlı Devleti, Avusturya tüccarını ve gemilerini Garp Ocakları korsanlarının saldırısına karşı koruyacak. Eğer bunu yapamazsa tüccarların zararlarını kendisi karşılayacak.

b- Avusturya tüccarlarının Osmanlı Devleti topraklarında ticaret ve denizlerinde seyir serbestliği sağlayan Şubat 1784 tarihinde varılan mutabakat ile Eflak ve Boğdan memleketlerinde Erdel çobanlarının koyun ve sürülerinin geçişine ve ikametlerine dair Aralık 1786 tarihli ferman aynen geçerli olacak.

⁶⁴ Şahin, *a.g.m.*, s. 857.

⁶⁵ M. Metin Hülagü, "Kırım Hanlığı'nın Kuruluşu ve Türk-Rus İlişkilerindeki Yeri (1441-1783)", *Uluslararası Türkoloji Sempozyumu, Tika*, Ukrayna, 31 Mayıs-2 Haziran, 2004, s.1-39.

⁶⁶ Kuzucu, *a.g.e.*, s. 214-215-216-217.

4) Avusturya, Eflak ve Boğdan başta olmak üzere, bu savaş esnasında işgal ettiği tüm Osmanlı Devleti'ne ait şehir, kasaba ve kaleler ile buralarda bulunan top ve mühimmat gibi gereçleri iade edecek ve iki devlet arasında savaş öncesi sınır baki kalacak.

5) Hotin Kalesi ve çevresi Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki bir barış antlaşması imzalanıncaya kadar Avusturya'nın kontrolü altında kalacak. Bu süre zarfında Avusturya hiçbir şekilde Rusya'ya herhangi bir yardımda bulunmayacak. İlgili antlaşma imzalandıktan sonra ise Kalenin kontrolü Osmanlı Devleti'ne bırakılacak.

6) a- Tasdiknamelerin mübadelesinden sonra taraflar antlaşma ile tespit edilen sınırlarına çekilecekler. Eflak ile Boğdan tahliyesi içinse tasdiknamelerin mübadelesinden sonra bir ay süre tanınacak.

b- Sırp ve Bosna memleketleriyle İrşova'nın eski sınırının tespiti için taraflar Belgrat Antlaşması'nın on üçüncü maddesine göre mübaşir tayin edecek. Bu bölgedeki mühimmat ve cephanenin tahliyesi için ise tasdiknamelerin mübadelesinden sonra iki ay süre tanınacak.

7) Kendi rızaları ile din değiştirerek iki tarafa sığınanlar hariç, iki devletin topraklarında her ne sebeple olursa olsun esir bulunan asker veya sivil bütün esirler karşılıklı olarak hiçbir bedel ödemedi iki ay içerisinde serbest bırakılacak.

8) Bu savaştan önce veya sırasında iki devletin topraklarına yerleşip, yerleştiği devletin hâkimiyetini tanımış olanlara diledikleri tarafa geçmelerine hak tanınacak.

9) Bu savaşla birlikte iki ülke arasında durma noktasına gelen ticaret bu antlaşmanın ikinci ve üçüncü maddesine göre bir an önce başlatılacak. Ayrıca gerek Avusturya sınırları içerisinde ticaret yapan Osmanlı tüccarlarının gerekse Osmanlı Devleti sınırları içerisinde ticaret yapan Avusturyalı tüccarların savaş süresince bakaya kalan alacaklarının tahsili sağlanacak.

10) İki devletin sınırında görevli vali ve kumandanlar daimi olan bu sınırın korunmasında gerekli gayreti ve özveriye gösterecekler. Herhangi bir hasar ve zararda kendileri mesul tutulacaklar.

11) Bu antlaşmanın ikinci ve üçüncü maddesine binaen iki ülke arasında seyahat edip ticaret yapan hiç kimseye ilgili maddelerde mutabık kalınan koşullar dışında herhangi bir muamele yapılmayacak ve bunların güvenlikleri sınırda görevli kumandanlar tarafından sağlanacak.

12) a- Osmanlı Devleti bünyesinde yaşayan Hıristiyan halkın ibadetlerini rahatça yapmalarına izin verileceği gibi gerektiğinde kiliselerinde tadilat yapmalarına da müsaade edilecek.

b- Bu Hıristiyan halkın Kudüs-i Şerif gibi kutsal sayılan yerleri ziyaret için yapacakları yolculuklarda her türlü güvenlik sağlanacak.

13) İki devlet arasında imzalanan bu antlaşmanın pekiştirilmesi için savaş döneminde tahta çıkan Sultan III. Selim ile Avusturya imparatoru II. Leopold'un cüluslarını tebriki için karşılıklı olarak elçiler gönderilecek.

14) Bu antlaşmanın Türkçe ve Fransızca olmak üzere iki sureti hazırlanarak en fazla kırk gün içinde iki devlet tarafından tasdik edilip mübadelesi yapılacak⁶⁷.

1.2.5. Zıstovi Antlaşmasından Sonra Rusya ile Yapılan Barış Görüşmeleri

Avusturya'nın savaştan çekilmeye zorlanması üzerine II. Katerina da Osmanlı İmparatorluğu'nun müttefiki olan İsveç'i kendi tarafına çekerek 14 Ağustos 1790'da bir antlaşma yaptı. Böylece hem Rusya hem de Osmanlı İmparatorluğu savaşı tek başlarına sürdürmek durumunda kaldılar⁶⁸. Osmanlı ile Rusya arasında başlayan savaşın üzerinden henüz iki yıl geçmiş olmasına rağmen, iki devlet, ekonomik, sosyal ve siyasi yönden oldukça yıpranmıştı⁶⁹.

Osmanlı Devleti, Avusturya ile yaptığı antlaşmadan sonra bütün gücünü Rusya üzerine kaydırma imkânına sahip oldu. Ancak Ruslar savaş sırasında Karadeniz'in doğu sahillerinde başarılı oldular. Soğucak, Anapa gibi kaleleri işgal ettiler. Çünkü Anapa Osmanlı Devleti'nin Çerkez kabileleri ile irtibat kurduğu, bölgede dini, askeri, siyasi faaliyetlerin merkezi idi ve ayrıca Doğu Karadeniz'de tutunduğu son kalelerden birisiydi⁷⁰. III. Selim, büyük bir azim ile savaşa devam edilmesini, savaşın çıkış sebebi ve nihai hedefi olan Kırım'ın geri alınmasını arzu etmekteydi. Bu amaçla eski başarılarını tekrarlayacağı ümidiyle Koca Yusuf Paşa'yı 27 Şubat 1791'de yeniden Sadrazamlığa getirdi. Ancak Osmanlı ordularının içinde

⁶⁷ Kuzucu, *a.g.e.*, s. 214-215-216-217.

⁶⁸ Shaw, *a.g.m.*, s.1006.

⁶⁹ Kuzucu, *a.g.e.*, s.183.

⁷⁰ Zübeyde Güneş Yağcı, "XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Doğu Karadeniz Politikası", *Türkler Ansiklopedisi*, C.12, S.903-997.

buldukları ve gittikçe kötüleşen düzensiz durumu, savaşın başarıyla sürdürülmesine imkân tanımamaktaydı⁷¹.

II. Katerina idaresindeki Rusya ise Osmanlı Devleti'ne oranla ekonomik ve askeri açıdan daha iyi durumda olsa da değişen Avrupa siyasi dengeleri onları da tedirgin etmişti. Zira İngiltere ve Prusya'nın Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumaya yönelik diplomatik tavırları daha net hissedilmeye başlanmıştı. Bu yüzden II. Katerina daha fazla tepkileri üzerine çekmemek adına Osmanlı Devleti ile devam etmekte olan savaşa bir son vermek için harekete geçti. 1789 yılının Ocak ayında Prusya ve İngiltere'ye başvurarak İsveç ve Osmanlı Devleti ile barış yapmak istediğini bildirdi. Bunun için Özi ile Dinyester Nehri'ne kadar olan tüm toprakları talep ettiği gibi, Eflak ve Boğdan'da müstakil bir Ortodoks devletinin kurulmasını da şart koştu. Fakat bu teklif Osmanlı Devleti tarafından geri çevrildi⁷².

Diğer yandan İngiltere bu sırada Osmanlı taraftarı politika izlemeye başladı. Çünkü İngiltere Kralı William Pitt'e göre; Osmanlı Devleti Avrupa dengesinin büyük bir ağırlığını teşkil etmekteydi. Eğer Osmanlı Devleti parçalanacak veya zayıflayacak olursa, Avrupa dengesi Rusya'nın lehine bozulacaktı. Rusya'nın Avrupa'da güçlenmesi halinde, bütün Avrupa'nın güvenliği tehlikeye düşebilirdi. Osmanlı – Rus savaşını bu açıdan değerlendiren William Pitt, Rusya'nın özellikle Karadeniz kıyılarına yerleşmesinden, İngiltere'nin çıkarları açısından büyük endişe duydu. Rusya'nın Türkiye'yi “yutmaya” hazırlandığı meydanda idi. Hâlbuki İngiltere'nin menfaati gereği, “Osmanlı İmparatorluğu'nun bütünlüğü” korunmalıydı. Bu nedenle Rus tehlikesinin durdurulması için Pitt Babıâli'yi teşvik etti⁷³.

Bunun üzerine Sultan III. Selim, Eflak voyvodası aracılığıyla barış konusunda Potemkin'in görüşünü sorması üzerine, Rus başkomutanı Potemkin, ilk şart olarak Yedikule'de gözaltına alınmış olan Rus elçisi Bolsakof'un serbest bırakılmasını, ancak bundan sonra barış için görüşmeler yapılabileceğini bildirmişti. Potemkin'in bu isteği kabul edilmiş gözaltında bulunan elçi salıverilerek ülkesine gönderilmiştir.

⁷¹ Shaw, *a.g.m.*, s.1006.

⁷² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C. IV/ I, Ankara, 1956, s. 549-550.

⁷³ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 54.

Böylece Potemkin “elçinin serbest bırakılarak Rusya’ya gönderilmesine çariçenin çok memnun olduğu” cevabını vererek barış ile ilgili maddeleri bildirmiştir⁷⁴.

Buna göre⁷⁵;

1) Rusya bu savaş esnasında işgal ettiği Bender, Palanga, Hocabey ve Akkerman gibi terleri iade edecek.

2) Eflak ve Boğdan yine Osmanlı Devleti’ne verilecek, Osmanlı Devleti kimi isterse onu voyvoda atayacak ve Rusya buna katiyen karışmayacak, herhangi bir zulüm ve hatası görülmedikçe bu beyler görevden alınmayacak.

3) Soruna neden olan Özi Kalesi yıkılarak, her iki devlet tarafından terk edilecek.

4) Tiflis Hanı ve Gürcistan konusundaki maddeye Rusya katiyen müdahale etmeyecek, Osmanlı Devleti nasıl isterse öyle olacak.

5) Barış şartları arasında harp tazminatı olmayacak.

6) Rusya, Osmanlı Devleti’nde diğer devletlerin konsolos bulundurduğu yerlerde konsolos bulundurabilecek ve bundan böyle bu konsoloslar Osmanlı tebaasından olmayıp Rus milletinden olacak.

7) Turla ve Aksu nehirleri arasında kalan arazinin eskiden Osmanlı Devleti’ne ait olmayan kısmı iki tarafça terk edilecek.

Bu şartlar, Osmanlı devleti için fevkalade müsaitti. Ancak, Prusya ittifakının yapılması sonra da bu Rus teklifinin gelmesinden önce memleketin ve ordunun durumuna vâkıf olan Cezayirli Gazi Hasan Paşa’nın ölümü barışa engel olmuş, Prusya elçisinin sözlerine inanılıp Kırım’ın geri alınması hayali uğruna bu fırsat kaçırılmıştır⁷⁶. Ancak, Osmanlı Devleti kısa bir süre sonra Rusya’yı barışa zorlamak için Rus generaline bir mektup yazmış ve ordunun Maçin’e geldiğini bildirerek Rusların gözünü korkutmaya çalışmıştı. Bunun üzerine Rusya daha fazla zor koşullar altına girmek istemediği için barış teklifini kabul etti⁷⁷.

İki devlet delegeleri Kalas şehrinde yaptıkları görüşmeler sonunda, Çerkesistan ve Anadolu sınırları, bu son savaştan önce buldukları durumda kalmak ve düşman elinde bulunan kalelerin ve korunakların, Osmanlı Devleti’ne geri verilmesi esas olmak üzere iki madde daha eklenmek suretiyle 10 Ağustos 1791’de sekiz ay süreli

⁷⁴ Yücel - Sevim, *a.g.e.*, s. 123.

⁷⁵ Kuzucu, *a.g.e.*, s. 222-223.

⁷⁶ Sertoğlu, *a.g.e.*, s. 2736.

⁷⁷ Mustafa Nuri Paşa, *Netayic ül-vukuat (Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi, C. III-IV, (sad. Neşet Çağatay), Ankara, 1992, s.183.*

olmak üzere bir silahları bırakma anlaşması imzalandı⁷⁸. Beş ay gibi uzun ve çekişmeli geçen müzakerelerden sonra 8 Ocak 1792’de Yaş Barış Antlaşması imzalandı⁷⁹.

1.2.6. Yaş Antlaşması

Antlaşma için iki tarafın murahhasları Yaş kasabasına geldiler. Rusların baş murahhası Potemkin’in yeğeni Samaylof, ikincisi ince Rus donanması kumandanı Dibas ve üçüncüsü Boğdan generali, Laskarof idi. Fakat Çariçe adına Rus delegelerine başkanlık edecek olan Potemkin hastalığı sebebiyle öldü. Onun yerine müzakereleri idare etmesi için hariciye nazırı Kont Besborotho tayin edildi. Sulh müzakereleri 1791 Kasım sonlarında başladı. Çeşitli aralıklarla 15 celse sonunda 5 Ocak 1792 tarihinde 13 maddelik antlaşma imzalandı⁸⁰.

Yaş kasabasında 10 Ocak 1792 tarihinde Osmanlı ve Rus heyetleri tarafından imzalanan barış antlaşmasının tasdiknameleri antlaşmanın on üç maddesi gereğince beş hafta içerisinde III. Selim ve II. Katerina tarafından onaylanmak zorundaydı. Bu çerçevede hemen tasdikname suretlerinin birer sureti Osmanlı Sultanı tarafından belirtilen süre içerisinde 20 Ocak 1792 tarihinde onaylamasına karşın II. Katerina tarafından onaylanması, biraz gecikmeli olarak 14 Nisan 1792 tarihinde yapıldı. Osmanlı Devleti ve Rusya arasında imzalanan Yaş Antlaşması’nın maddeleri şunlardır⁸¹;

1) İki devlet ve halkı arasında her türlü düşmanlık sona erecek ve her iki taraf bu antlaşma ile birlikte sonsuza kadar kurulacak olan dostluğu bozacak hareketlerden kaçınacak. Ayrıca gerek Rus gerekse de Osmanlı esirlerinin işledikleri bütün suçları af edilerek serbestçe memleketlerine gitmelerine izin verilecek.

2) İki taraf arasında bu savaş öncesi imzalanan küçük kaynarca, Aynalıkavak Tenkihnamesi, 1783 tarihli ticaret antlaşması ile Osmanlı devleti tarafından 1784 yılında verilen senet eskisi gibi yürürlükte kalacak.

⁷⁸ Mustafa Nuri Paşa, *a.g.e.*, s. 193.

⁷⁹ Yalçinkaya, *a.g.m.*, s.147.

⁸⁰ Hayri Çapraz, “1740-1792 Osmanlı-Rus Münasebetleri (Siyasi ve Ticari)”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 1997, s.46-47.

⁸¹ Kuzucu, *a.g.e.*, s. 233-234-235.

3) Turla nehri iki devlet arasında sınır olacak. Nehrin sol tarafında kalan arazi özü kalesi ve çevresi Rusya'nın nehrin sağ tarafında kalan arazi ise Osmanlı devletinin hâkimiyeti altında olacak⁸².

4) Kuban, Kafkasya'da iki devlet arasındaki hududu teşkil edecek⁸³.

5) İki devlet arasındaki barışın zarar görmemesi için Osmanlı devleti, Ahıska yani çıldır valisine ve orada görev yapan zabitanlara gerekli emir yazılarını göndererek hiçbir bahane ile Tiflis hanına ve idaresindeki memleketlere ve oralarda oturan halka müdahale edilmemesini sağlayacak⁸⁴.

6) Garp ocakları korsanlarına karşı Rus ticaret gemileri muhafaza ve vuku bulan zararlar ocaklarca tazmin ettirilecek şayet bu zarar ocaklarla ödenmezse Osmanlı hazinesince tazmin edilecek⁸⁵.

7) İki devlet arasında ticaretin sorunsuz bir şekilde yapılması için her iki taraf gerekli özveriyi gösterecek.

8) Kendi rızaları ile din değiştirerek iki tarafa sığınanlar hariç, iki devletin topraklarında her ne sebeple olursa olsun esir bulunan kadın veya erkek, asker veya sivil bütün esirler karşılıklı olarak ve hiçbir bedel ödenmeden serbest bırakılacak.

9) Bu antlaşma imzalandıktan hemen sonra iki taraf tedbirlerine iki taraf savaş tedbirlerine son verecek. Cephede bulunan askerlerine gerekli emirler gönderilerek savaşın sona erdiği bildirilecek.

10) İki tarafın uygun göreceği elçiler belirlenerek, Avrupa devletleri elçilerine tanınan haklarla göreve başlayacak ve iki devletin şanına yakışır hediyeler takdim edilecek.

11) Tasdiknameler mübadele alındıktan sonra Rus askerleri Osmanlı Devleti'ne bırakılan topraklardan çekilecek ve Rus ince donanması Tuna Boğazı'na ve Turla Nehri'nin sol yakasını tamamen boşaltacak.

12) Bu antlaşmanın senetleri iki tarafın baş müzakerecileri tarafından imzalanarak, Yaş Kasabasında iki hafta içinde mübadele edilecek.

13) Anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için Osmanlı Sultanı III. Selim ile Rus İmparatoriçesi II. Katerina tarafından beş hafta içerisinde imzalanıp mübadelesi yapılacak⁸⁶.

⁸² Kuzucu, *a.g.e.*,s.235.

⁸³ Saray, *a.g.e.*,s.115.

⁸⁴ Kuzucu, *a.g.e.*, s.234.

⁸⁵ Saray, *a.g.e.*,s.116.

⁸⁶ Kuzucu, *a.g.e.*,s.235.

Ruslarla imzalanan bu yeni antlaşmanın temelini Küçük Kaynarca Antlaşması teşkil ediyordu. Anlaşma ile Osmanlılar, Rusya'nın Kırım'ı ilhakını ve Gürcistan üzerindeki hakimiyet hakkını tanıyorlardı. Katerina'nın Türkleri yıkıp kendi İmparatorluğu'nun kanadı altında yeni bir Ortodoks-Bizans İmparatorluğu kurma yolundaki büyük plânı gerçekleşemedi. Fakat Rusya, Dinyester Irmağı'na kadar uzanan Karadeniz kıyılarını topraklarına kattı. Prusyalılar ve Avusturyalılar yenilen Türkler karşısında ilerleyişini durdurmak için, Polonya'nın ikiye bölünülmesinde (1793 ve 1795) Rusya'nın önemli paylar almasına izin verdiler. Böylece Rusya, sınırlarını batıda Vistül Irmağı'na kadar genişletti⁸⁷.

Yine bu barış antlaşmasıyla Osmanlı Devleti Kırım'ı geri alamamışsa da Rusların Osmanlı'yı taksim projesi suya düşmüş, Memleketeyn ve Besarabya hedeflerine ulaşamamışlardır. Osmanlı Devleti Kırım'ı tekrar ele geçiremediği gibi sınırlarını Aksu (Buğ) nehrinden Dinyester nehrine kadar geriye kaydırarak Özi ve arazisini Rusya'ya bırakmak zorunda kalıyordu⁸⁸. Bunun yanında Osmanlı Devleti, Kırım'ı tekrar ele geçirme sevdasından da kesin olarak vazgeçmişti⁸⁹.

⁸⁷ Şahin, *a.g.m.*, s.862.

⁸⁸ Muharrem Dördüncü, "1774 Küçük Kaynarca Antlaşmasından 1841

Londra Sözleşmesine Kadar Boğazlar Meselesi", *Sosyal Bilimler Dergisi*, C.III., S.1, Haziran 2011, s.73-89.

⁸⁹ Ayla Efe, "Silistre Eyaletinde Osmanlı-Rus Savaşları Küçük Kaynarca'dan Berlin'e", *OTAM*, S.19, s.139-175.

İKİNCİ BÖLÜM

4 NUMARALI NAME-İ HÜMAYÛN DEFTERİ TRANSKRPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

S.1 B.1

Bismihi sübhânehu ve te'ala

Hazihi kuyudu'l-mürasalat Nâme-i Hümâyûn el-müsedderat-ı mine'r-rikabü'l-müstetab der zaman-ı kaymakam-ı 'alîmakam hazreti Mustafa Paşa yesserallahu ma yurid ve mâ yeşâ' ve fi eyyam-ı reisülküttap hazreti Mehmet Raşid Efendi tale bekahu ve nal-ı ma yetemenneh

Sene, 1204.

Hâlâ Buhara Hânı Mehmed Masum Hân cenapları tarafından bu esnalarda sefaretle der 'aliyye'ye tevarüd eden Mehmet Bedi' beğın bi'l istintak kaleme alınan takriridir. 292 Şevval, sene 1203

Sureti ordu-yu Hümâyuna irsal olunmuştur.

Bu da'ileri Buhara'dan çıkalı on yedi mah-ı miktar-ı zaman mürur eyledi Moskov memaliki masdûd olup A'cem ile dahi beynimizde müddet-i vafireden berü husumet derkâr olduğundan doğru yollardan gelemeyip dolaşarak ve enva'-ı mihn ve meşakı ihtiyar ederek felillahi hamd-ü ve'l-minne bu esnada südde-i sa'adet-karar ve 'atabe-i adalet-i medare sâlimen vusulum müyesser oldu Buhara'dan ben çıkmazdan beş on gün mukaddem taraf-ı Devlet-i Aliyyeden Hân-ı müşarün-ileyhe irsal buyrulan Nâme-i Hümâyun vasıl olup mefhumunda Moskov küffaresinin menafi-i 'uhud ve şurut vaki' olan hareketi takribiyle ber mûceb feteva-yi şerife ber're ve bahra küffare-i Moskovda üzerine muharebe kapıları açılıp icra'-ı fariza-yı gazaya kıyam buyrulduğu munderiç ve mestur olduğundan derhal Hân-ı müşarün-ileyh nufus-u kesireden ibaret olup taht-ı itaatinde ve Moskov memleketiyle mahdud olan Kırgız Tatarlarına mahsus kâğıtlar ve Kazak Hânlarına sefirler gönderip halifetü'l-müslimin olan âli Osman-i padişahi hazretlerinin Moskov ile seferi ve adamış

küffarıyla muharebe ve cihad-ı kaffe-i ehl-i İslam üzerine farz olmuştur İçinizde her ne kadar Moskovlu tüccari var ise cümlesini tard ve def' ve fima bâ'ad Moskov'lunun her bir ihtiyaçlarına mebni ol taraflardan iştiraya mecbur olduğu bargir ve koyun ve yapağı ve sa'ir emti'a ve eşyayı bayi' etmeyesiz ve mu'amele-i ticareti külliyen kat' edesiz ve Moskov'lu mektublarını her taraftan urub taht ve tarac ve emval ve eşyaların iğtinâm ve nisa ve sıbyanların esir edin gereği gibi ahz-ı intikam eyleyesiz Devlet-i Aliyye-i da'im'ül kararın Moskov'lu ile hayırlu ve menfa'atlı musalahası tahakkuk etmedikçe anlar ile husumatdan ferağ olmayasız deyu gereği gibi tavsiye ve te'kid ile Moskov'lu memleketleri üzerine zikr olunan Kırgız ve Kazak Tatarlarını sevk ve tasallut eyledi

S.2 B.1

Kırgız ve Kazak ta'ifesi bi-nihaye olub cümlesi ehl-i islamdan ve Hânifi'ül-mezheb olmalarıyla muktazi-i selabet-i diniyyeleri üzere Hân-ı müşarün-ileyhin emr ve tenbihi muktezasınca bilad-ı küffara akın idüb bir taraftan 'âmalen a'dayı tahrib etmek üzere dirler Bunların egerçi Hân-ı müşarün-ileyhe tabiiyetleri der-kâdır ancak kendülere muzırr ve icrası gayr-ı mümkün olan maddede Hâna iti'at etmezler misüllü bu def'a vaki' olan emrine imtisal ile memleket â'daya hucum ve mallarını iğtinam ediyorlar ba'de'l musalaha olduğunuz emval ve üseraya yine red edeceğiniz böyle kavlı olundu ve musalaha bunun üzerinedir denilse bir vechle müfid olmayıb aldıklarından hiçbir şey vermezler ve bu babda mevzi ve güllemizle Devlet-i Aliyye ile Moskov küffaresi her ne zaman musalaha olur ise bunlardan vaki' olan hasaratı yerine getirmek hususu Moskov'lu teklif edeceği zahirdir Moskov'lunun bu teklifine taraf-ı Devlet-i Aliyyeden kat'a mumaşaat olunmamalıdır zira icrası mümkün degildir bu mülahazaya mebni Hân-ı müşarün-ileyh ol esnada Name-i Hümâyûnun vûsûlundan sonra bunları Devlet-i ebed-müddete ifade ve iktiza eden hususatı şifahen müzakere zımnında beni bu tarafa gönderdi ve 'avn-i Bâriyle Moskov'ludan gereği gibi ahz-ı intikam olunduktan sonra Devlet-i Aliyye musalahaya râğbet buyurdıklarında musalahada Buhara Hânı dahi beraber olması şart kılınması mahsus rica eyledi Ben musalaha mukadder oluncaya dek ve diyarı şevketkararda ikamete me'murum El-hâlet-ü hâzihi ben çıktıktan sonra ol taraflar ne suret-i kesb eyledi bilemem zira imdat-ı vâfire murûr eyledi İrade'i Devlet-i Aliyyeden Buhara Hânı haberdar olmak ve anlar şimdi ne keyfiyetedir bu tarafın ma'lumu olmak lazımdır bu tarafın işlerine suret-i kesb eder ise anlar dahi bilip öylece hareket etmelidir

Devlet-i Aliyyenin olan Moskov'lu ile cihad ve gazâyâ meşgul olduğunu Hân-ı müşarün-ileyh bilip ol dahi ana göre cihad ve gazâ esbabını istihsale ikdam eder Şimdiki halde Devlet-i Aliyye ile Moskov'lu beyninde işler ne suretde olduğunu bilemedigine binaen tereddüd üzere olmak gerekdir bina'en-âleyh bu taraftan istihbar ve ihbar levazımına ri'ayet ve münasib vakitte name ve tahrirat irsaline himmet buyrulmak lazımdır bundan ma'ada etraf-ı Devlet-i Aliyyeden umûr-ı âşına ve bi'l muşafaha iktiza eden hususatı Hân-ı müşarun-ileyh ile müzakereye liyakatı hüveyda birinin 'âlâ tarîki's-sefâre Buhara Hânına irsal buyrulması gâyetü'l-gâye muhasenatdan bir şey olub ol tarafların min külli'l-vücûh takavviyetine ve inşaallahu te'ala tâ'ife-i müşrikinin geregi gibi idhaline sebep-i mütekale olur

Kaldı ki taraf-ı saltanat-ı seniyyeden bâlâda beyan olunduğu üzere bir sefir irsaline irade'i 'âliyye teallik eylediği suretde bu taraftan sefir-i mûmâ-ileyh doğru Bağdad'a varub ol taraftan tüccar hey'etiyle Acem içinden Buhara hududuna duhul ve andan dahi yirmi nihayet yirmibeş gün zarfında Hân-ı müşarun-ileyhin makarrı hükümeti olub Deşt-i Kebire vusul müyesser olur bu taraftan gidenlere Acem ta'arruz etmezler anların ta'arruzu Buhara tarafından gelenleredir bu suretde gidecek sefir bu taraftan Bağdad'a kaç günde varabilirse Bağdad'dan dahi yirmi gün zarfında nihayet hudud-ı İran'a dahil ve andan yirmi yirmibeş gün zarfında Deşt-i Kebire vasil olur sefir irsali bu tarik ile ehven ve ensebdir zira Bağdad'dan beher sene Buhara'ya otuz Kırgız nefer tüccara mürşid ederler eger Devlet-i Aliyye sefirine İbraniyan taraflarından ta'arruz olunmak mülahazası varid olur ise irad eylediğim vechle tüccar suretinde gidebilir mani' ve mezahim yokdur ve Bağdad tarikından sefir irsali mevsum-ı tamam bu vakitlerdir Bundan ma'âda peyder pey bu canibden Hân-ı müşarün-ileyh Name-i Hümâyûn ve tahrirat-ı irsaliyle iktiza eden hususat kendüye bildirilmek ve ol tarafların hal ve keyfiyetine dahi saltanat-ı seniyyenin rafufu hasıl olmak lazımeden olduğuna bina'en aralık aralık irsal mürseline dahi bir tarik-i münasebet bulunmak iktiza eder bu Bağdad tarikinde olamaz benim zannıma göre bu taraftan Anapa'ya andan Dağistan'a ve Dağistan üzerinden Temür Kapı'ya andan dahi Ejder Hân canibinden Buhara'ya tahrirat irsali ve Buharadan dahi bu tarik ile der bâr-ı şevketkarara kağıd isticlabı mümkün olmak gerekdir zanederim yine erbab-ı vüfûr ile müzakere ve mülahaza buyrulsun

Kaldı ki bu def'a Buhara'ya sancak fehm bir kimesnenin sefaretle 'ilanen irsali irade buyurdular ise gidecek sefir ile bu da'ileri dahi beraber gidüb yine bu tarafa 'âvdet ederim ve eğer gidecek sefir tüccar heyetinde serren irsal olundu ise benim beraber gitmem olamaz me'mur olduğu vechle hitam-ı sefereden bu tarafta ikamet ederim her halde emr ve irade efendilerimizindir deyu ifade eder.

S.3 B.2

Aslı ve tercümesi orduy-u Hümâyûna gönderilmiş olmağla li'ecli'l-ihtiyat kayd olundu.

Hâlâ Buhara hakimi Mehmed Masum Hân tarafından bu def'a elçisi Mehmed Bedi' vasıtasıyla atabe'i 'ulyay-ı hazret-i cihânbanıye varid olan namesinin tercümesidir fi ğurre-i Şevval sene 1204

Ba'de'l-elkâb

Bundan akdem bin yüz elli iki senesinde pederim vefat etmekle kemal-i hüzn ile mütessir ve ğayetle perişan-ı hatır iken ğarib nüvazlık buyrulub ol-zaman bir kıt'a Name-i Hümâyûn şehr-i bari varid olmağla bizlere kuvvet-i kalb olub cemi'iyet-i hatıramıza bari olmuşdu anın gibi bu def'a dahi bir kıt'a name-i şaheneleri ihsan buyrulub derununa bin yüz seksen sekiz senesi taife'i Rusya ile 'akd-ı musalaha olunmuşken taife'i mersûmenin bu def'a nakz-ı 'ahd itdikleri beyan buyrulmuş ferman-ı lazım'ül-ittiba'ı mülûkaney-i istima' ettikleri gibi cümlesi ez can ve dil ğalibiyeti İslam için da'avatı ma'sureye kıyam eylemişlerdir yenice du'a etmezler ki Devlet-i Aliyye-i islamiye ye du'a-i 'amme-i ehl-i islama vacib ve lazımdır. Ve Maverâ'ün Nehir'de sakin olan tevaif-i hususa Maverâ'ün Nehir ile Rusya beyninde Deşt-i Kebir'de sakin olan cema'at-ı Kazakiye ve Kırgızıye ve gayrılarının küffare'i mesfure ile muharebe ve mukateleye iştiğal etmeleri meyanında sâdır olan ferman-ı galibiyetlerine imtisalen mukatele-i düşmana müteveccih olmaları için ol taraflarda olan hân'an ve rüesa ve kaba'il ilana müteaddid elçiler ve emirler gönderdim belki cümleye farz olan muharebe-i küffara bi'n-nefs kendim gidüb rıza'en lillah için canımı feda ederdim emmane islim cemi' arzu mesbû olmak dünyada olmayub ahirete mahsusdur mesmu'u şerifleri olmuşdur ki dört etrafımız ehl-i küffar olan Özbekiye taifesi olub ve kendiler ile beynimiz hoş olmayub hasseten üç dört kabile ki bi-vech-i şer'i muhalefet ederler anların fitnelerini teskin etmek ğailesi cihad ile meşğul olmağla fırsat vermemiştir bu dahi atabe'i 'ulyaya arz olunur ki taife'i merkumede intiza ve rabita olmadığından ihtimaldır ki düşman ile mukatele ve

muharebe ve eşyalarını ahz-ı ve ğarat için emrimize iti‘at edeler lakin eğer kimseye duhul esman ve kimesnenin malını almak ve yahud dunarlığını?? viren dinimi kabul etmezler ne çare Özbekiye ve Kazakiye’nin ihtilalı işbû arz etdiğim vech üzerede hâk te‘ala müstenid ve mütteka ve ehl-i islama tabib-i hazık olmağla eğer ‘avn-i hakla Özbek’iyenin muhalefeti muvafakata mübeddil olub bize iti‘at ederler ise hidmet-i me’mure-i şahânelerine hayatımı feda ederim bu dahi atabe’i ‘ulya-yı mulukaneye ‘arz-ı olunur ki Name-i Hümâyûnları vuruduna dek bu diyarın ahal-i ve tüccarının ve taife’i Kazakiyenin ekseri bey‘ ve şera ve mu‘amelet-ı sa‘ireleri Rusyalu ile olub bu def‘a tarafı Devlet-i Aliyyeden küffare’i mesfure ile mukateleye me’mur olmalarıyla birbirlerini kesmeleri munkatı‘ ve tarik-i mu‘amele bi’l-külliyeye mesrud olur eğer Devlet-i Aliyye küffare-i Moskovlu ile musalahaya rağbet buyurmaları ise Devlet-i Aliyyeleriyle sulh olub bir taraflara ta‘arruz ve hasarat-ı esmamın için bu diyarın ahalisini dahi sulha dahil buyurular zira karib ve ba‘id cümle ehl-i islamin saye’i Devlet-i Aliyyede rahat ve âsaiş ümid ederler bu dahi atabe’i ‘ulyaya ‘arz olunur ki Devlet-i Aliyyeleri du‘asiyle meşğul olan bu diyarın ahalisi erkan-ı hamse-i islamdan olub karzına müttefik ‘aliyye olan ‘ibadat-ı hacc-ı şerifden yüz otuz seneye karibdir ki Rafizi-i İnan sebebi ile mahrum olmuştur eğer hâk te‘alanın ‘inayetiyle düşmanı ğalebe ve yahud maslaha-i musalaha olunub Devlet-i Aliyye semt-i İrana vüzeradan birini leşker-i ‘azim ile ta‘yin buyurur ise bu taraflarda olan ihtilal ber taraf olub ehl-i islamdan ol taraf-ı celilesi Devlet-i Aliyyelerine mulhak olub uğur-ı din ve devletlerinde canlarını feda ederler el-hâletü hâzihi bende-i ihlas karinileri Hacı Mehmed Bedi‘ hidmet-i sefarat ile atabe-i ‘ulyalarına irsal olunub her hususu merkum kulları takririne havale olunmuştur.

S.3 B.3

Bunun dahi aslı ve tercümesi Orduy-u Hümâyûna gönderilmiştir.

Hâlâ Buhara hakimi Muhammed Masum Hân tarafından bu def‘a elçisi Muhammed Bedi‘ vasıtasıyla canib-i sadaret-penahiye vurud eden mektubun tercümesidir fi ğurre’i şevval sene 1203

Ba‘de’l-ekâb

Varid olan mektub-ı asıfiyelerinde bundan âkdem bin yüz seksen sekiz senesinde Devlet-i Osmaniyye ile Rusya beyninde ‘akd-ı musalaha olunmuş iken bu def‘a taife-i mersume nakz-ı ahd ve fesh-i sulh eylemeleriyle padişah-ı İslam hazretleri dahi berren ve bahren küffare’i müşrikin üzerlerine sevk-i ‘asakir-i kesire

ile cihad ve gazaya meşğul oldukları beyan ve bu tarafda olan ‘ulema ve meşayih ve ‘amme-i âzam-ı mansuriyet ehl-i İslam ve makhuriyet-i düşman-ı le’im için da‘avat-ı haberiye ye kıyam ve ihtimam etmeleri hususu emr ve ferman buyrulmuş ber mûceb emr-i ‘ali üzere salat-ı hamse a‘kabinde nusret-i ehl-i İslam için da‘avat-ı me’sureye ikdam olunmuşdur bu babda nice du‘a etmemek olabilir sultan vakti olanların du‘asını Hâk Teala cümleye vacib etmişdir hususa ehl-i islam ile küffare beyninde böyle muhalefet-i vifaklarında can-ı dil ile belki külli cevarih ile du‘a etmek lazımdır. Ve ehli Turan hususan Deşt-i Kebir’de sakin olan cema‘at-ı Kazakiye ve Kırgızıye ve gayrılarının mukatele-i küffara iştiğal etmeleri emr buyrulmuş hüküm-ü şerife imtisalen kabail-i mezkûre hânlarına ve ru’esasına küffare-i mezkûre ile vacib belki farz olan muharebe ve mukateleye müteveccih olmaları için müteaddid elçiler ve emirler gönderdim evvel rütbe ki bi’n-nefs kendim dahi bu canibde taht-ı hükümetimizde olan kabileler ile tahsil-i rıza’i ebed için canımı feda ederdim. Emmane islim? ba‘zı civarımızda olan Özbekiler tarafımıza muhalefet etmeleriyle ‘arıza’i hazret-i hilafet-penahide zıkr ve beyan etdiğim gibi ba‘zen kabahat idüb ve ekser evkatda anların muradlarınca gitmege mecburum devam-ı Devlet-i Aliyye du‘asıyla meşğul olan işbu biladın ahalisi yüz otuz yıla karibdir ki Rafizi’i İran sebebi ile erkan-ı hamse-i islamdan olan ziyaret-ı cem‘i şerifden mahrumdurlar ümid ederler ki eğer hazreti vahib’ül ‘atayanın fazl ve keremiyle ‘asker-i İslam muzaffer ve mansur ve küffare-i leim mağlub ve makhur olub Devlet-i Aliyye vüzeradan veyahud kaviyü’l iktidar-ı ümeradan birini leşker-i ‘azim ile bu memleketlerin teshirine me’mur eylemesi inşaallahu te‘ala cümlesi Devlet-i Aliyye’ye iti‘at idüb ve mülhak olub din-i mübin uğruna canlarını feda ederler. Siz biraderimiz kemal-i beradır lakin yerine gönderip bu keyfiyeti eşraf-ı evkatda huzuru hazret-i hilafet-penahiye

S.4 B.3

ifade ile emr-i Hümâyûnları tevcihle şerefsudûr olur ise tarafımıza iş‘ar oluna ki diyarımızın tüccar ve ahalisi ba‘zı gün bey‘ ve şerâ zımında ekser evkatda Rusyalu ile ahz ve ‘ita ve birbirlerine gelüb gitmekden hali olmamalarıyla ve şimdi mazmun-u emr-i ‘ali üzere ahali-i mezkure küffare’-i mesfureye düşman olub ve bundan sonra dahi ziyade düşman olacakları zahir olmağla küffare-i mersume Devlet-i Aliyye ile sulh olub ba‘de bu taraflara zarar ve hasar etmemesi için eğerçi halife’i zaman hazretleri Moskovlu ile musalahaya rağbet buyurdular ise bu diyar

ahalisini dahi sulha dahil buyuralar. Karib ve baid ehli İslam saye’i Devlet-i Aliyyede ümid-i asayiş ederler. Ez kadim bu memleketlerin padişahı eban ‘an ced Cengiz neslinden olub ve fena ki Nadir Şah-ı Rafizi ğalibe ve tasallut etdikde tağlibi hesabiyle ekser erbab-ı devlet misüllü zil ve hakaret ve arazıl ve eşhas-ı makuleleri ashab-ı ‘izz ve rif’at olmuşdur hatta ol-zaman akrabamızdan Mehmed Rahim Hân’a emr olunmuş ki hakim-i vakt olan Ebu’l Feyz hükümetinden indire ve yerine ecnebiden biri hân olmayub handanına zarar etmemek için yine Ebü’l Feyz’in evladından birini padişah eder böyle olmuş ise yerine padişah olan oğlu fitne-i vakt ve ağvay-ı şeytan hesabiyle ol zatı şehid edüb ve Hân-ı şehid kesirü’n-nesl olmağla erbabı ağrazın nifakıyla yedi evladını dahi şehid etmişdir. Ba’de kendinin Abdülmemun Hân ve Lütfullah Sultan nâm iki evladı kalub ez vefatdan sonra salif’üz-zikr Mehmed Rahim Hân kezalik mûmâ-ileyhiyi şehid idüb ba’de Mehmed Rahim Hân dahi vefat etmekle bir müddet Nadir Şah gibi bir mechul’ul-ğasb kimesne padişah olub hutbe ve sikkeyi kendi namına idüb ba’de ol dahi şehid olmağla hazreti veliyü’n-ni’met ve kıblegahımız olan Amık Hân bir zat-ı mansuf vefadardan vezir ve emir kendüden rıza ve şükran üzere olmağla cümlesi ittifakıyla hân müşarun-ileyhi padişahlığa ihtiyar etdiler ba’de vefate ebasın misl-i meşhudu üzere biz imaret ve hükümetden içtinab etmişken bi’z-zarure yerine caneşin olub ve bize bir adamı emir ve vezir etdiler ki her halde kendüden razı ve hoşnud Hâk te’ala kemal-i kereminden bizim Hakka şükrü birine gönderemediginize bakmayub ihsanını girudanımız.?Diyar-ı Buhara ma’den-i ‘ilm-i sofiye ve sulahası keberi olub Hân-ı ‘avam-ı nâs dahi kesir-i helal ve sünnet-i seniyye ile iştiğal üzere etdikleri ma’lumdur ancak el-halet-ü hazihi Kazakiye içinde fitne-i vafire sultanlar vardır ki kendilerini evlad-ı Cengiz’iyeden olmak üzere iddi’a ederler eger anlardan birini padişahlığa ihtiyar etsem din ve diyanetin kadrini bilmezler ehli diyar huvar ve hakir olurlar ve anları kabul etmezler. Ve bir zamanda Maverâ’ün-nehre anlardan padişah olmuş yokdur sizden rica ederim ki şevketlü Padişah-ı İslam hazretlerine bir vakt-i sa’idlerinde işbû ma’ruzatımızı ve memalik-i Turan’ın hal ve keyfiyetini ifade buyurub ‘ilm ve veri’ sahibi münifdar bir halife-zâde akl-ı mertebe yirmi bin kadar asker gönderilir ise gönderdikleri halife-zâde Turan’a padişah olub hutbe ve sikkeyi müşarun-ileyhin namına tahsis ederim ve eger halife-zâde olmaz ise Şam ve Mısır ve Irakda birer vezir olduğu gibi zikr olunan evsafla mevsuf bir vezir göndereler anı dahi ez can-ı dil kabul ederiz meğer bu iki suretin biri ehl-i Turan’ın tağlibi hesabiyle meyir olmaya ba’de mesafaten Rum ...ile ehli Turan herbar Kayser ve halifeye

müttebi‘ ve münkad olmayacakları eğer çi melhuz olub ancak siz İstanbul’da umur-ı vüzarat-i ‘azime ile nesl-i mukayyid iseniz bu mahlas dahi padişahın dostuna dost ve düşmanına düşman olub rızasını kendi rızasına tercih ile kendüye padişah kullarından ta‘dad etmiştir gerek şevketlü padişah hazretlerine olan ‘arizamızda gerek size olan mektubumuzda halife’i ruy-i zemin hazretlerine sultan-ı şark ve ğarba tağbir olunmuşdur İnşaallahu te‘ala şarka mensub olan Turan dahi padişah hazretlerinin inkıbad ve hizmetkarlığını ihtiyar ettikleri suretde semam-ı saltanat şark ve ğarb şanlarına sadık olur. Bu bilad darü’l-hilafeye nisbet ile köylük gibi ol tarafdand bu mektubumuzda ziyade ve noksan olmak ihtimalinden ba‘id olmamağla kusuru ‘avf buyrula. Beher hususa hamil mektub Hacı Mehmet Bedi’in takririne havale olunmuşdur.

S.4 B.4

‘Atabe-i ‘ulyay-ı hazret-i cihândariye takdim olunmak üzere hâlâ Buhara hakimi Mehmed Masum Hân tarafından Bağdad valisi sa‘adettü Süleyman Paşa hazretlerine ba‘de’l-vurûd müşarun-ileyh tarafından bu def‘a der ‘aliyyeye varid olan namenin tercümesidir Fi 29 Rebi’ül-Ahir Sene 1204

Ba‘de’l-elkab

Bin yüz seksen sekiz senesi ta‘ife-i Rusya ile ‘akd-i musalaha olunmuşken ta‘ife-i mersumenin bu def‘a nakz-ı ‘akd etdikleri beyan buyrulmuş hâk te‘ala ol müşrikini mağlub ve makhur eyleye ve bu diyarda olan ‘ulema ve süleha ve kaffe’i ehl-i İslam mansuriyet din-i mübin için re‘aya iştiğal ve ihtimam etmeleri ferman buyrulmuş ferman-ı lazım’ül-ittiba‘ı mülukaneye istima‘ etdikleri gibi cümlesi ez can ve dil ğalibiyet-i İslam için da‘avat-ı mesfureye kıyam etmişlerdir. Yenice du‘a etmezler ki Devlet-i Aliyye-i İslamiyye’ye du‘a ‘ammeten ehl-i islama vacib ve lazımdır. Ve Maverâ’ün nehirden sakın olan taife hususa Maverâ’ün nehir ile Rusya beyninde Deşt-i Kebirde sakın cema‘at-i Kazakiyye ve Kırgızıyye ve ğayrılarının küffare-i mesfure ile muharebe ve mukateleye iştiğal etmeleri babında sadır olan ferman-ı ‘alilerine imtisalen mukatele-i düşmana müteveccih olmaları için ol taraflarda olan Hânana ve Rüesa ve kaba’ili ilana müteaddid elçiler ve emirler gönderdim belki cümleye farz olan muharebe-i küffara bi’n-nefs kendim gidüb rıza’en-lillah için canımı feda ederdim emana islim cemi‘ arzu müyesser olmak dünyada olmayub ahirete mahsusdur mesmu‘u şerifleri olmuşdur ki dört etrafım ehl-i küffar ve Özbekiye taifesi olub ve kendüler ile beynimiz hoş olmayub hususan üç

dört kabile ki büyüce şer'i muhalefet ederler. Anların fitneleri teskin etmek ğailesi cihad ile meşgul olmağa

S.5 B.4

Fırsat vermemiştir. Bu dahi atabe-i 'ulyaya 'arz olunur ki taife-i merkumede intizam ve rabıta olmadığından ihtimaldir ki düşman ile mukatele ve muharebe ve eşyalarını ahz ve ğarat için emrimize it'at ederler lakin kimesneye dahil etmek ve kimesnenin malını almak ve yahud tutduğunuzı verin desem kabul etmezler ne çare Özbekiye ve Kazakiyyenin ihtilalı işbû 'arz ettiğim vech üzeredir Hâk Te'ala müsenned ve mütteke ve ehl-i islama tabib-i hazık olmağla eger 'avn-i hâkla Özbekiye'nin muhalefeti muvaffakata mübeddil olub bize it'at ederler ise hizmet-i me'mure-i şahânelerine canımı feda ederim bu dahi 'atabe-i 'ulyaya 'arz olunur ki Name-i Hümâyûnları vurudûna dek bu diyarın ahali ve tüccarının ve taife-i Kazakiyyenin ekser bey' ve şera ve muamelatı-ı sa'ireleri Rusyalular ile olub bu def'a taraf-ı Devlet-i Aliyye'den küffare'i mesfure ile musalahaya rağbet buyurdular ise Devlet-i Aliyye ile sulh olub bu taraflara ta'arruz ve hasaret etmemek için bu diyarın ahalisini dahi sulha dahil buyuralar zira karib ve ba'id cümle ehl-i İslam saye-i Devlet-i Aliyye'de rahat ve asayiş ümid ederler.

S.5 B.5

Cenab-ı hazret-i sadaret-penahiye olmak üzere hâlâ Buhara hakimi Mehmed Masum Hân'dan Bağdad valisi sa'adettü Süleyman Paşa hazretlerine ba'de'l-vurûd müşarun-ileyh tarafından bu def'a Der-Aliyyeye vurûd eden mektubun tercümesidir. Ba'de'l-Elkab

Bundan akdem bin yüz seksen sekiz senesinde Devlet-i Osmaniye ile Rusya beyninde 'akd-ı musalaha olunmuşken bu def'a taif'e mersume nakz-ı 'akd ve fesh'i sulh etmeleriyle Padişah-ı İslam hazretleri dahi berra ve bahre küffare'i müşrikin üzerlerine sevk-i 'asakir-i kesire ile cihad ve gazaya meşgul oldukları beyan. Ve bu tarafda olan 'ulema ve meşayih ve 'amme-i esam mansuriyet-i ehl-i İslam ve makhuriyet-i düşman-ı le'im için da'avat-ı hayriye ye kıyam ve ihtimam etmeleri hususı emr ve ferman buyrulmuş müceb-i emr-i 'ali üzere salat-i hamse a'kabinde nusret-i ehl-i İslam için du'avat-ı me'sureye ikdâm olunmuşdur. Bu babda nice du'a etmemek olabilir ki Sultan-ı vakt olanların du'asını Hâk Te'ala cümleye vacib etmiştir. Hususan ehl-i İslam ile küffare beyninde böyle muhalefet vakitlerinde can

ve dil ile belki külli cevarih ile du‘a etmek lazımdır. Ehl-i Turan hususan Deşt-i Kebirde sakin olan cema‘at-ı Kazakiyye ve Kırgızıyye ve gayrılarının mukatele‘i küffare iştiğal etmeleri emr buyrulmuş hükm-ü şerife imtisalen kaba‘il-i mezkure hânlarına ve ru‘esasına küffare-i mezkure ile vacib belki farz olan muharebe ve mukateleye müteveccih olmaları için müte‘addid elçiler ve emirler gönderdim ol rütbe ki bi’n-nefs kendim dahi bu canibde taht-ı hükümetimizde olan kabileler ile tahsil-i rıza‘i-lillah için canımı feda ederdim. Emanâ islim ba‘zen civarımızda olan Özbekiyeler tarafımıza muhalefet etmeleriyle ‘ariza-i hazret-i hilafet-penahide zıkr ve beyan etdigim gibi ba‘zen nasihat idüb ve ekser evkatda anların muradlarınca gitmekle mecburum Devam-ı Devlet-i Aliyye de‘asıyla meşğul olan işbû biladın ahalişi yüz otuz yıla karibdir ki Rafizi‘i İran sebebiyle erkan-ı hamse-i islamdan olan ziyaret-i hacc-ı şerifden mahrumdurlar ümid ederler ki eğer hazreti vahibü‘l ‘atayanın fazl ve keremiyle ‘asakir-i İslam muzaffer ve mansur ve küffare-i le‘im mağlub ve makhur olub Devlet-i Aliyye vüzeradan veyahud kaviyü‘l-iktidar ümeradan birini leşker-i ‘azim ile bu memleketlerin teshirine me‘mur ise inşaallahu te‘ala cümlesi Devlet-i Aliyye‘ye iti‘at idüb ve mülhak olub din-i mübin uğruna canlarını feda edeler. Siz biraderimiz kemal-i biraderliği yerine getirüb bu keyfiyeti eşraf-ı evkatda huzur-u hazret-i hilafet-penahiye ifade ile emr-i Hümâyûnları tevcihle şeref-sudür bulur ise tarafımıza iş‘ar oluna ki. Diyarımızın tüccar ve ahalişi ba‘zı güne bey‘ ve şera zımında ekser evkatda Rusyalular ile ahz ve ‘ita ve birbirlerine gelüb gitmekden hali olmamalarıyla ve şimdi mazmun-u emr-i ‘ali üzere ahali-i mezkure küffare-i mesfureye düşman olub ve bundan sonra dahi ziyade düşman olacakları zahir olmağla küffare‘i mesfure Devlet-i Aliyye ile sulh olub ba‘de bu taraflara zarar ve hasar etmemesi için eğer halife-i zaman hazretleri Moskovlu ile musalahaya rağbet buyurdular ise bu diyar ahalisini dahi musalaha dahil buyuralar zira karib ve ba‘id ‘amme-i ehli İslam saye-i Devlet-i Aliyye‘de ümid-i asayiş ederler ez kadim bu memleketlerin padişahı eba‘en ced Cengiziye neslinden olub vatka ki Nadir Şah-ı Rafizi ğalebe ve tasallut etdikde tağlibi hesabiyle ekser erbab-ı devlet mübtelayı zil ve hakaret ve arazil ve eşhas-ı makuleleri ashab-ı ‘izz ve ref‘at olmuşdur ol zaman akrabamızdan Mehmed Rahim Hâna emr olunmuş ki hakim-i vakt olan Ebül Feyz hükümetinden indire yerine ecnebiden biri hal olmayub hândanına zarar etmemek için yine Ebül Feyz‘in evladından birini padişah ide böyle olmuş iken yerine padişah olan oğlu fitne-i vakt ve agvayı şeytan hesabiyle ol zatı şehid edüb ve Hân-ı şehid kasir‘ün-nesl olmağla erbab-ı ağrasın nifakıyla yedi

evladını şehid etmiştir ba'de kendünün Abdülmemun Hân ve Lutfullah Sultan nam iki nefer evladı kalub az vakitden sonra salifü'z-zikr Mehmed Rahim Hân kezalik mûma-ileyhimayı şehid edib ba'de Mehmed Rahim Hân dahi vefat etmekle Nadir Şah gibi bir meçhul'ün-nesb kimse padişah olub hutbe ve sikke kendi namına edüb ba'de ol dahi şehid olmağla hazreti veliy'ül-nimet ve kıblegahımız olan Amik Hân bir zat-ı mansıf ve kadr'ül vezir ve emir kendüden rıza ve şükran üzere olmağla cümlesi ittifak ile Hân müşarun-ileyh padişahlığa ihtiyar ettiler ba'de vefate ebasının misli meşhuru üzere biz imaret ve hükümetden içtinab etmişken bi'z-zarure yerine canesin olub ve bize bir adamı emir ve vezir iylediler ki her halde kenduden razı ve hoşnudum Hâk te'ala kemal-i kereminden bizim hâk şükrü yerine getüremedigimize bakmayub ihsanını gerü dur etmez diyar-ı Buhara ma'den-i 'ilm ve sofiye ve sulehası kesir olub hatta 'avam-ı nası dahi kesb-i helal ve sünnet-i seniyye ile iştiğal üzere etdikleri ma'lumdur ancak el-hâletü hâzihi Kazakiyye içinde katt-ı vâfire sultanlar vardır ki kendülerini evlad-ı Cengiziyeden olmak üzere iddi'a etdiler eğer anlardan birini padişahlığa ihtiyar etsem din ve diyanetin kadrini bilmezler ehl-i diyar-ı huvar ve hakir olurlar ve anları kabul etmezler ve bir zamanda

S.6 B.5

Mavera'ün-nehre anlardan padişah olmuş yokdur sizden rica ederim ki şevketlü padişah-ı İslam hazretlerinin bir vakt-i sa'idlerinde işbu ma'ruzatımızı ve memalik-i Turanın hâl ve keyfiyetini ifade buyurup 'ilm ve vuru' sahibi mukadderat bir halife-zâde akl-ı mertebe yirmi bin kadar asker ile gönderirler ise gönderdikleri halife-zâde Turana padişah olup hutbe ve sikkeyi müşarun-ileyhin namına tahsis ederim ve eğer halife-zâde olmaz ise Şam ve Mısır ve Irakda bir vezir olduğu gibi zikr olunan evsaf ile mevsuf bir vezir göndereler âni dahi ez can ü dil kabul ederiz meger bu iki suretin biri ehl-i Turanın bi-bahtlığı hesabıyla müyesser olmaya ba'de mesafe-i Rum sebebiyle ehl-i Turanın her bar-ı Kayser ve halifeye muti' ve münkâd olmayacakları eğerçi melhuz olup ancak siz İstanbul'da emr-ü vüzerat-ı 'azam-ı ile nesl-i mukayyed ise keza bu mahlas dahi padişahın dostuna dost düşmanına düşman olup rızasını kendi rızasına tercih ile kendüye padişah kullarından ta'dad etmiştir gerek şevketlü padişah hazretlerine olan 'arizamız ve gerek size olan mektubumuzda halife-i ruy-i zemin hazretlerine sultan-ı şark ve garb tağbiri olunmuşdur inşaallahu te'ala şarka mensub olan ehl-i Turan dahi padişah hazretlerinin fermanına inkiyad ve hizmetkârlığına ihtiyar etdikleri surette tamam-ı saltanat-ı şark ve garb-ı şanlarına

sadık olub bu bilad darü'l-hilafeye nisbet ile köylük gibi olduğundan bu mektubumuzda ziyade ve noksan olmak ihtimalinden ba'id olmamağla tasviri 'avf buyrula

Ber mukteza-yı vakt ve hâl ehl-i Turanın seng-i desteklerine binaen hân-ı müşarun-ileyh tarafından der-sa'adete sefaret ile gönderilen Hacı elçiye kifayet mikdarı harcırah i'ta olunmadığından bahsle elçi-i mûmâ-ileyhin der-'aliyyeden mürettibü'l-hatır i'ade olunmasını hân-ı müşarun-ileyh iki kıt'a şefaasında tahrir eder.

S.6 B.6

Hâlâ fas hakimi olan Mevla Mehmed'in bu def'a varid olan sefiri kaid Mehmed bin Abdullah ile 'atabe-i 'ulya-i mülükâneye takdim eylediği bir kıt'a Arabiyü'l-ibare namesinin tercümesidir. Fi 25 Muharrem Sene 1204

Aslı ve tercümesi Orduy-u Hümâyûna gönderilmiştir.

Ba'de'l-elkâb

Bundan akdemce hüdavendigâr-ı sabık merhum hazretlerinin irtihâlleri haberi varid olmazdan evvel sefir merhum ka'id Mehmed bin Abdullah ile ihlasnâme tahrir ve 'âlâ tarikü'l-hediyye dört kıt'a sefine takdim etmiş olduğu Devlet-i Aliyye her ne kadar bundan müstağni ise dahi mücerred izdiyad-ı muhabbet ve fazilet-i cihad ve gazadan hisseyâb olmak emniyyesiyle gönderdiği ve şimdi şevketlü Efendimiz hazretlerinin culûs-u Hümâyûn meyamin-i makrunlarından gayetle mesrur olduğu fikra-yı Haremeyn-i muhteremeyne verilmek için sefir merhum ile beş bin altın bâ defter-i irsal edüb ancak beher sene beşyüz altın i'ta olunup bu vechle on senede mükassaten i'ta olunmuş ve işbu beş bin altundan evvelki sene iki senelik sürre olmak üzere bin altın sürre-i Hümâyûnla irsal ve fikraya taksim ve üçüncü sene kezalik iki senelik bin altın irsal ve beşinci sene yine iki senelik bin altın irsal olunarak bu suretle on senede tek mil olmuş meblağ-ı merhum sürre-i Hümâyûnla irsal buyrulmasına taraf-ı Devlet-i Aliyye'den ihtimam olunması gayet matlubi etdiği Ve sefir merhum ile bu def'a li'vechillahi te'ala yed-i küffardan halasla beşyüz otuz dört 'aded üsera-yı Müslümin gönderdiğini tahrir eder.

S.6 B.7

Hâlâ Fas hakimi Mevla Mehmed'in bu def'a varid olan sefiri Mehmed bin Abdullah ile canibi sadaret-penahiye irsal eylediği bir kıt'a Arabiyü'l-'ibare 'arizasının tercümesidir. Fi 25 Muharrem Sene 1204

Bunun dahi gönderilmiştir.

Ba'de'l-elkâb

Sefir merkum ka'id Mehmed bin Abdullah'ı hüdavendigâr-ı sâbık merhum hazretlerinin irtihalleri haberi varid olmazdan evvel der-sa'adette tahriratla me'mur etmiş itdüğü ve sefir merkum ile yazdığı hususlara matlubı üzere himmet olunmak gayetle niyaz-ı iltimas olduğu ve bundan akdem Dobre ve Nik sefinelerinin yediyle taraf-ı Devlet-i Aliyye'ye ba'is ve tesyir ettiği bin kantar güherçilenin vusulu haberi kendüye tahrir olunmak matlubı etdüğün beyan eder.

S.7 B.8

Tarafı hazreti Şâhenşâhi'den Buhara Hânı cenablarına sefiri el-Hâc Mehmed Bedi' vesatıyla gelen namesine cevab olmak üzere yazılan Name-i Hümâyûnun suretidir. Sene 1204 Evahiri Muharrem

Sefir mûma-ileyhin fevti takribiyle işbu Name-i Hümâyûn mahline gönderilmeyüb Ordu-yu Hümâyûndan başka Name-i Hümâyûn yazılmak üzere olduğunu mutazammın rikab-ı Hümâyûn tarafına varid olan haber-i katmesinin suretidir.

Cevâhir-i zâhire-i hamd-ü senâ ve taraif-i bahire-i şükr-ı bi intihâ bir zat-ı vâcibü'l-vûcûda layık ve sezadır ki safvet-i leşker gaza ve cihadı kasr-ı meşid-i şer'-i mübine duvar-ı metin ve müşerrefat-ı salatin ve mücahede-i âyin muvahhidin-i seva'ık mahruka-i haşan vucud-ı müşrikin eyledi ve tahfe salavat-ı bikâye ve taraf-ı tahiyat-ı male'n-nihâye Bir sultan-ı 'arş-ı serir ve bir padişah-ı lâ mekan-ı mesire şayeste ve ihradır ki şa'şâ'a-i teyiğ-ı şeri'at zulmet-i küfr ve dalâli vech-i 'alemden izale ile nur zuhuru manend-i hurşid cihântâb-ı aktâr ve afâk-ı münir ve işâret-i inkişat-ı i'cazı sir-simin-i Kamer-i sebiyye şekli dü peyker etmekle pertev-neyyir-i millet-i beyzası hufaş seyzeretan-ı leyalı-i işrak billahi hizebere-i surah-ı 'adem tican-ı hamat-ı serkeşan inkar ve 'inadı fitneden zir kadem kaldı. Ya eyyühe'r-racun minhu şefa'ate sallü 'aleyhi ve sellimü teslimen ve hazainehi beyne kâd vehhâbü'l-'ata yâden hususu salat-ı evvel ka'id katibehi resulun al ve evlad ve ezvac-ı ethar ve ashab-u ensarı ruh-u pür futuhlarına nesar olsun ki her biri a'la-yı menar-ı dinde

makdurlarını bezl ile sa‘adet-neşaiyyetini cami‘ ve usul-ı habise-i şirk ve ilhadı errah-ı şimşir-i içtihadlariyle kala‘ oldular rıdvanallahu te‘ala ‘aleyhüm ecma‘in.

S.7 B.9

Sefir mûmâ-ileyhin fevti haberi Orduy-u Hümâyûn tarafına izbar olmağla Hân-ı müşarun-ileyh cenablarına Orduy-ı Hümâyûn tarafına sudur eden Name-i Hümâyûn ve mektub-ı sadrazamı zirde mukayyedir.

Emma ba‘ad galay-ı teslimat-ı faika ki müderriç taraf-ı muhabbet ve ‘itriyât-ı da‘avat-ı râyika ki mazruf tabla-i ihlâs ve futuvetdir cenab-ı ma‘al-yeş‘ar mülk-ı takva desâr-ı naşir liva-i emn ve refâh ‘ala mefarık-ı halifetullah müessir-i bünyan-ı takva ve şeri‘at mürevvic-i bazar-ı ma‘rifet ve hakikat ziya-yı müşkat din-i mübin furuzande-i sünnet-i seyyid’il-mürselin kuvveti bazuyu salabet-i neyyir ve ‘azad-ı diyanet ğurre-i cebhe-i murûru ve dilaveri hulasa-i ‘unsur-ı şeca‘at-ı kesiri fihrist-i mekarim’ül-ahlak kanun-u münazim’ül âfak hamiyü’l-bilad hafizü’l-‘ibad ‘umde-i hakan-ı Cengizi hasab Kaan-ı felekşân-ı me‘ali hub malik-i memalik Turan-ı zemin kehfü’l-islam ve’l-müslimin el-mahfûf bi-sunufi ‘inayet-i malikü’l mennân Mehmed Masum Hân ‘ismehallahu te‘ala min tevarik’ül-hûdaşan ve belighu ila ma yetemennah fi külli vakt ve an huzurlarına ihda takdim ve temsil-i müdde‘ay-ı hulûs bu vechle tasvir ve tersim kılınır ki ‘umum hakan-ı sa‘id-i hudavendigâr-ı sâbık es-Sultan Abdulhamid Hân eskanallahu te‘ala fi ğurfı’l canan hazretleri taraflarında keyfiyet-i ğaile Rus’u menhusa da’ir valid-i kesirü’l-mehamedleri merhum cennet-mekan Seyyid Gazi Hân sebbet ‘aleyhi şabib’ür-rahmete ve’l-ğufrân savbına isdar olunan Name-i Hümâyûnlarına cevab olarak canib-i sûtude menakıb giyanilerinden? tahrir kılınan kitab-ı belağatnisab ve risale-i futuvvet intisabları kıdvat’üs-süleha’is-salikeyn el-Hâc Mehmed Bedi‘ zide süleha sefaretiyle varid olub mefhum ve müeddası ma‘lum-u hüsrevânemiz olmuştur Peder-i münir mukırları Hân-ı müşarun-ileyh cenablarının irtihal-i mevrus ikdar ve hemum olduğu iş‘âr olunmuş ” Külli şeyin halikun illa vecheh” müeddasınca kaffe-i mümkinatın fenası mukarrer ve şah ve geda dest-i ecelden ka’is-i meyyiteye ihtisa eylemek emr-i izhardır “ Fenayest cihân der vefa neyest baki hema ost cümle faniyest” ‘ammel müdde-i valide mefhumu üzere ‘umum şehriyar merhumun ‘alem-i ahirete irtihalleri kezalik bu cuyay-ı rıza-yı ehadiyyete calib-i hazan-ı derun olmağla damen-i sabır ve sukune tamessük olunmuştur kubbet’ül-islam Buhara ve etrafı ve inhası metali‘-i nucum-u

zahire-i velayet ve merasidi kevakib-i içtihad-ı şeri‘at olub el ân beldan-ı mezkurede müteveccih bargah-ı kibriya ve eşna-yı lücce-i bahr-i hüda zümre-i ashab kalub ğalibiyyet-i

S.8 B.9

Elviye-i İslam için uguf-u du‘ay-a ber daşte-i esman niyaz ve rica eyledikleri ifadesi habl ve şiyak-ı rabitadır ve namazı te‘kid etmekle kariben zuhur semeresine intizâr olunmaktadır ser aktar-ı hareketle ‘abide-i salib Nemçe Çasarı yedi dahi millet-i Beyza-yı Muhammediyye hakkında rekz-i zamir-i habaset-i semiri olan ‘adavet-i kadimesini izhar ve elli seneye mütecaviz Der Devlet-i Aliyyemizle ta‘ife-i Nemçe beyninde müstemir olan ‘uhud ve peymanı geribanı ‘ırz ve namusu gibi çan edüb Moskov Çariçesi ile ittifaken rıf-ı çalipay-ı mu‘azadat ve sene-i maziyele ‘ale’l-ğafle hudud-ı memalik-i mahruseye her canibden izale-i pay-ı hasaret etmişken lillah’il-hamd ve’l-menne hucum eyledikleri husun ve sefurde muhafazaya meşğul sunuf-ı mücahidinin keffe kifayetlerinden zehraya nevş-i merg-i müfakat olarak mahzulen ve makhuren ric‘at eylediklerinden başka mesfur NemçeÇesarı yüzbin nefer Fars ve racil küffar düzeh-i karar ve ikiyüz elli pare top ve humbara’i ateşbar ile Kara Şebeş ta‘bir olunur guhsar-ı sa‘ib’ül-menale bulunan vezirim Hasan Paşa-yı Gazi-yi ademallahu te‘ala iclalehunun mesmu‘u oldukda ma‘iyyetinden mevcud ‘asakir-i mansure ile mukabeleye şitab ve sur‘at ve fazl-ı bari ve tevfik giridgarı cüyüş-ı muvahhidine yaver olub küffare-i füccare beym-i satvet-i haziran ve kahr ve savlet-i ter‘imane-i cend-i islamiyane tab-ı âver olamayacaklarını ihsas ile ferare şitayan olmalarıyla ekser adevat ve lazımleri ve emval ve eşyaları ve nasib-i gaza-i İslam ve igtinam vakti çok nisa ve sıbyanları sebi ve ıstırkak olunmuşdı Moskov küffaresi dahi çeşide-i zehra-i şimşir olmadıkça ızzar-ı ‘inad-ı müsliminden destkeş-i ferağ olmayacağı ve atufgir ve ‘özürleri inkisar-ı kabul etmeyeceği etvar-ı habaset girdarlarından zahir ve aşikar olmağla işbu sene-i mubarekede Nemçe Çesarı üzerine ve muhafaza-i hudud ve inhaya ta‘yin olunan vuzerayı sütûde siz ve ‘asakir-i nusret-i eserden başka Moskovlu üzerine dahi taraf-ı tarafı ser‘askeran hamiyet-i ‘unvan ta‘yin olunub Boğdan ile Fukşan beyninde vaki‘ Fukşan kasabasında ka’in şevahık-ı ciyale istihzar ile tahassun ve karar ve izhar-ı kemal ‘atuv ve istikbar-ı ebeden Nemçe ve Moskov küffaresinin şeyatin-i ins ve nesnâs na cinsinden mürekkeb iki düşman ordusu üzerlerine teveccüh ve ‘azimet olunmak üzere karar verilüb ancak küffar hak-i sar-ı mütehasın olduğu ciyal-i sa‘ib’ül-menal olduğundan ğayrı ol

havalide olan enhar-ı müteaddid hükümet cenab-ı menzil'is-sehab ile kesret-i emtar ve vafret-i barandan tuğyan etmekle 'asakir-i islama evvel emirde dağdağa ve telaş misüllü hâlât-ı hatır-haraş zuhur eylediğinden 'asakir-i İslam egerçi geri çekilüp lakin yine mukabele-i küffarda pâ bir câyı karar almalarıyla "el-cend-i candan cende'd-du'a-i sümme'l-cendü'l-veğa" masadakınca evvelen kalemer ve hükümetiniz olan Buhara ve etraf ve inhasında ka'in zümre-i ashab kalub ğalibiyet-i 'asakir-i islam ve makhuriyet-i küffare-i la'im için dest ber-daşe-i dergah kadiyü'l-hâcât olmaları hususi iktiza edenlere ve saniyen muzafat-ı teverân-ı zeminde Deşt-i Kebir'de sakin cemaat-i Kazakiye ve Kırgızıye ve bunlar emsali kaba'il hânlarına Devlet-i Aliyye'mizle Moskovlu meyanında olan muharebe der-kâr olduğunu i'lan ile fimâ-ba'ad dahi ol câniblerden muharebe ve mukatele-i küffare iştiğal eylemelerini tavsiye ve te'kid ile tevsik-i uhuvvet-i İslamiyye ve teşdid-i mebani-i hamiyet-i diniyyeye i'tina ve himmet buyurmaları matlub olduğu ve hamil nâme ve fa'alemeleri olan sefir-i mu'iz-zi-ileyhin seraser takrir-i lisaniyesine itla'-ı hüsrevanemiz hasıl ve şamil olmakdan naşi

S.9 B.9

'uhde-i vefakar vela şî'arlarında olan Devlet-i Aliyye'mizin şanına muvafık olan kaffe-i hâlât-ı mukteziye ve 'amme-i keyfiyet mürüvvetkariye her ne ise fevke'l-vusu' icrasında dakika fevt olunmak 'adimü'l ihtimal tahsis-i cihet-i vahdet-i islamiyye tarafının umur-ı yekdiğerin 'uhdesine olmağa 'alet-i tamme olub edyan-ı batılları ğayretle bu kadar mesa'iyet-i meşakka mütehammil olan fark-ı müşrikiyn la'netüllahi 'aleyhim ecme'in peygamberimiz ahirzaman peygamberi Muhammed Mustafa 'aleyhi 'ala irsalühü ve ikmalehânın nübüvvetini inkar ve beyze'i beyzay-ı İslama irası kesir etmeğe bezl-i iktidar edüb dinimizin düşmanı ve mülk ve milletimizin 'adüvsü te'yid-i batılada böyle sa'i ederler iken" el-hakkı 'ali ve ya'li 'aleyhi şey'i medlulu üzere hakk-ı sabit olan şeri'at-ı ğarra ğayretini icrada mukib ve sa'i olmak huzze-i hama-yı İslamda mahfuz kaffe-i muvahhidinin fariza-i 'uhde-i diyaneti olmakdan naşi ğaza ve cihadda lazım gelen tedabir ve eda ve teşvik ve ağray-ı veğa hususlarında futurdan mücanebet berle tarafeyn-i zat-ı vahid makamında olub kuvvet-i zatiye ile a'zayı bedene tevcihle selamet hasıl olur ise yekdiğerinin kuvvet ve i'anesi ahire şamil olacağı hesabiyle bu taraftan 'uhde-i hamiyet-i hüsrevanemize lazım gelen ve icabat ve levazımı ifâda kusur olunmayacağı misüllü Name-i Şerifelerinde nakş-ı cerir tahrir olunduğu vechle ol

tarikden dahi kabail ve akvamı ve ecnad-ı hamiyet-i i'tiyadı sevk eden dinimizin düşmanı olan Rusya-i seyerünün? Tahribü'l-kar ve memalikiyle na'il ğanayim-i ğaliyye ve nusret olmağa himmet buyrulmaları siyakında işbu Name-i Hümâyûn safvet-i makrunumuz isdar ve sefir mûmâ-ileyh sefaretiyle irsal olunmuşdur inşaallahu te'alâ lede şeref'ül-vûsûl taraf-ı bahr'üş-şeriflerinden tahriren ve takriren canib-i vâlâ-i şî'ariye muhavvil kaffe'i mesalihin itmam ve tanzimine ikdam olunmak mültezim muhibbanemiz olduğu ve sefir mûma-ileyh bir sa'at akdem canib-i sûtüde menakıblarına 'avdet ve Devlet-i Aliyye'miz ile Rusyalu beyninde muharebe ve muhaseme dergâr olduğunu ifadeye mübadereti ba'is-i hayr-i tarafeyn olduğunu takrir ve teba'en Aliyye bu def'a etmam-ı umûr sefaretiyle i'ade-i savb-ı ibahat mesirleri kılındığı ve lisana ifadesi muktazi-yi hususat sefir mûma-ileyhin takririne ihale olunduğu ma'lum-u ibahat mersum giyanileri oldukta ba'de'd-din dahi taraf-ı hamiyet perveranelerinden levazım-ı uhuvvet-i diniyye ve merasim yekciheti İslamiyye kemal-i ri'âyet olunarak muhafaza-i beyza'i beyza-yı İslamiyye ve kesr-i atufgir ve ğurur dosta-yı mûcib-i hareket diyanet şî'ârileri izharına i'tina ve himmet ve lazım'ül-inha ahval ve hâlât ve tarafımıza müte'allik hususatı te'diyeye dikkat olunmak için tahrir ve inhaya sarf-ı celle himmet ve miknet eylemeleri melhuz ve me'muldur heman ihtar-ı tali' sa'id-i iktiran-ı burc dikkat misüllü ve der huşan ve bedirbaht ve âlâ der-afak-ı 'izzet ve ehliyet lami' ve taban bad

S.10 B.10

(ARABİ)

Şerif-i Mekke-i Mükerrreme benahatlu şerafetlu Şerif Ğalib hazretleri taraflarından sütte emini ile varid olan Name-i Hümâyûnun kaydır

Asıl nâme Receb sene 1204 mühr-ü tubasınadır

Hamde'l-leke ya men hassasna min hac'il-beyt'il-'atik bi hakikat'il-eman ve'l-imtinan ve esma'ahu nida el-müezzin feyessir lehum el-tarik ve'r-rafik fadlen minhu ve ihsan ve's-salat ve's-selem 'ala efdal min vakıf hazihi el-mevefik'il-kudsiyye müteradiya berid'ül edebiy'ül-ilahiye ve mütezedde bi ezar'ül-'ubudiyye ve 'ala'l-mutahhirin ve ashabihi muhtedin ma hace hâc ve'temeruli ve hâlâk ve nehrMevlana es-Sultan Halifet-i Rasul'ur-Rahman

Ve bihim netevessel müteşfi'in mütemeskin ya settar'ül-beyt dari'in defi'in ekef de'avat bi'l-mültezim ve'l-müstecar mütemellikin bi'l-sene el-zin ve'l-intizar ve sailin min fayd'il-kirem ileyhi devam'el-icami racin hüsnü'l-kubul ve husul'el-

hisabe el-tedim Allahumme riyes nasrek'el-'aziz hafikat bir namec et-te'yid ve't-temkin ve tümedde bi kuvvete sultan kahrek mecis'il-cuyuş'il-islamiyye la 'alem dinek el-kavim el-miskin ve tehef bi't-tafek el-hafiyeye el-batın minhu ve'z-zahir ve tufidde 'aleyhi bi 'avnek ve savnek fi'l-evvel ve'l-ahir ve tuzid 'aleyhi min sahaib cudek bi külli fadl 'amim ve numin 'aleyhi bi kabul serayet el-emr efiyullah bikalb-i selim 'abdek lezi ihtartehum min beyne el-enem halifet 'ala kaffet'il enem ve meyyizetehum min beyni muluk el-mamalik el-islamiyye bi sedenet beynek el-mutahhar ve hidmid ravn'at-nebiyyek seyyidina Muhammed 'aleyhi ve 'ala alihi ve sahibih efdalü salavat ve ezke selam şems'ül-hilaka El-Muhammediyye ve ve bi devr ve devair eflek'üs saltane el-muhdeviye el-bezel'ül-bezel himmet'il-Aliyyefi e'le-i 'alem kelimet'üt-tevhid ve'l-masrif ceddehu ve cehdih fi edhat'ül-fie el-bağı rığbet fi sevab min ze'l-'arşil mecid Mevlana es-Sultan bin es-Sultan Allahümme edem bi devam 'ezzihi ve bakaehu 'arays el-millet'il Muhammediye bi ismihi es-suğur mütehaliye bi hile bi'l-imen ve'l-ihsan mütekallide kalayid nur ve ec'el devletehu mahfufe bi nasrek ve te'yidek ve savletehu kaime şevketiha madem'el-felek maskemi ed-devr ve'ş-şuhud ve ehram selfih el-berre el-mücahidin ve ebka berke fi halfihiel-ecele el-ethar'ül muftimin emme ba'd fihine'l-muhlis ellezi hacenet tinetih bi meil verid el-mumahhat min tağyir ve televvan ve beka 'ala fitreteh'il mecbule 'ala't-te'a mine's-sebt kalbe et-teseddu ve't-tekevvün innehu mezal vallahu'l-meşkur subhânehu kaime 'la kadem'ül muhabbe ve't-te'a kader'ül-kuvveti el-istita' sade'el- imkanehu ve ceddehu fi tanzim umur'ul-ahtar el-hicaziye ve re'a er-ri'ya bi'l-hirase ve's-savun ve hezze dimeh es-sutve'l-haşimiyye mütekallide samsam'ül-ğaram betır rikab'ül-fi'e et-tağiyeye ve muvettir akvas'il-cuyuş lir emme es-sehm'il-kahar dabire'l-cumu' et-tağiyeye talebe celeb el-ed'ıye'es-saliha li ceneb sultanetekum ve rağibe li teveccüh feyd 'inayetiküm ve veselü fi hazih'il-'amm cemi' el-hüccec min sair'il-fücac ve vakufu bi 'arefe bele iltibes ve afadüm'üm min haysu afaden nes ve vakafu min meş'er'il-haram melbubin ve mühellilin ve mükebbirin defi'ine ukuf'ud-du'a ile melik'ül-'alem feizin bi hüsnü niye bi makasidihim 'al'el temem ve remu cemerihim ve zebhu dehayehum ve tafu ba'de tehallul ve betü bi mese ve nelu min'el-mevla menehimvelem yezelü müterrididin fi tikle el-messer eş-şerif mütekallibeyn 'ala firaş'ir-rahe eminin min küllü mahife ve nürif'id-a'i fi haze'l-'amm burud'ul-menşur es-Sultan ve'l kitabi'l-mestur el-hakani lezel nafize fi aktar el-ardayn bi'l-hakk'il-mübin nefed hitame el-meski 'la ruus'ul-işhad fe'tır ercaih el-mukteseb min hasisit el-ised ve nuşrif 'alemehu bi'l-mahfelillezi damme 'eyen le

‘avali min seyyid şerif ve ‘ali muhakkak dayf ve tulit mahkemete eyetih fehete‘at er-ruus li telka evamire ve nevahih ve ned’el-müned’el-büşra ye eyyüh’el-mel’e efi el kaile kitab kerim seta‘at envaruhu ve fekad medehih ve teşrefe da‘i bi’l-kisveteyn el-fahireteyn fektesbehume ‘ala iktife fenelbihuma min min’et-tebcil ve’t-ta‘zim me numeyyiz bihi fi’l-hafikiyn ve vaselet es-sarar muharrara mahtume kem ahiye fi defter mahtume kem ahiye fi defter’il-mahtum bi hitmel Süleymani mukeddere mukarrere ve vezzi‘a ‘alamüstehakkiha cisme cee bih’il-emr’el-muta‘ bi mahdar min el-kadiin el-habreyn kadi Mekke’tül-müşerife ve kadi’yül Medine’ül-münevvere fenele külle min erbabi hukuk me yestehakkuhu ve ‘alim ‘ele min vasal ileyhi Nesibe bi hatt’il-ahmer emsele li’l-emr ve tenbihe ve izher el-lite‘a ve tenvih ve kane zalik âale yed hamil heze menşur’ul-sultani el hayiz bi hidmit el-‘ateb’il Aliyye ğayet’il-emani

S.11 B.10

Kadı’l-emacid ve’l-‘ayan Çelebi Efendi serah emini zide mecdehu ve katibu’l-defter zide kadrehu ve tüvecih’ilk-hac’üş-şerif ‘âlâ ikmel nısık ve ehzen nizam da‘in lihadretiküm el-Aliyye bi’n-nasır ve te’yid ve kahrı’l-küfra el-elem velem yezele da‘i müsteclibe Salih’ül-ed‘iye mine’l-fukara ve’z-zehed ve’s-süleha el-‘ulema’ül-‘ibad liceneb saltanatiküm el-behiye ve devamihı ‘ala kemal’il-istikame el-murdi ve sallallahu ‘ala seyyidina Muhammed ve ‘ale alihi ve sehbihi ve selem Tarih-i kayd Fi evahir-i Rebi’yül-evvel sene 1204 Fi evahir-i Rebi’yül-evvel sene 1203

S.11 B.11

Buhara Hânı Mehmed Masum Hân cenablarına bu def‘a ordu-yı Hümâyûn canibinden sudûr eden Name-i Hümâyûnun suretidir.

Cevahir-i zehra-i hamd-ü sena ve zaraif-i bahire-i şükr-ü bi intiha bir zat-ı vacibü’l vucuda layık ve sezadır ki safü’f-ı leşker ğaza ve cihadı kasr-ı müşeyyid-i şer‘i mübine divar-ı metin ve müşrikiyat-ı selatin-i mücahede âyin-i muvahhidini seva‘ik-ı mahruka-i hâşan ve huyud-ı müşrikin eyledi ve tuhaf-ı salavat-ı bi-ğaye ve taraf-ı tahiyat la-neha nihaye bir sultan-ı ‘arş-ı serir ve bir padişah-ı la-mekan-ı mesire şayeste ve ahradır ki şa‘şa‘a’ı tıyığ-ı şeri‘at zülmet-i küfr ve zelal-i vech-i ‘alemden izale ile nur zuhuru manend-i hurşid-i cihântab-ı aktar ve afak-ı münevver ve işarat-ı engüşt i‘cazı seyir-i simin kamer-i şebbabe şekli-rû peyker ettirmekle

pertev-neyyir beyzası huffaş seyirtan-ı leyalı-i işrak billahi haride-i surah-ı ‘adem ve tican-ı hamat-ı serkeşan inkar ve ‘inadı fetade-i ziyir-i kadem kıldı “yâ eyyü’her-racul minhu şefa‘ate sallu ‘aleyhi ve sellimu teslimen ve hazine’i bi-nekkad vahib’ül-amaldan hassası salatü salavat ol kaid-i ketibe-i rusulun âl ve evlad ve ezvac-ı ethar ve ashab ve ensarı ruh-ı pür fütuhlarına nesar olsun ki her biri a‘layı menar-ı dinde makdurların bezl ile sa‘adet nişanını cami‘ ve usul-ı habise-i şirk ve ilhadı enne-i şemşir içtihadlarıyla kala‘ oldular rıdvan’illahi te‘ala ‘aleyhüm ecma‘in

Mahall-i Tuğra

Emma ba‘ad kella-yı teslimat fa‘ika ki müdrec taraf-ı muhabbet ‘itriyat-ı da‘avat-ı raife ki mazruf tabla’i ihlas ve futuvetdir cenab-ı ma‘al-yeş‘ar mülk-ü takva-i dasar naşir-i liva-i eman ve refah ‘ala mefarık-ı halifetullah mü’essis-i bunyan-ı takva ve şeri‘at mürevvic-i pazar-ı ma‘rifet ve hakikat ziya-ı müşkat-ı din-i mübin furuzande-i sünnet-i seyidi’l mürselin kuvveti bazu-yu salabet-i neyyir-i ‘azud-ı diyanet-i ‘izze-i cebhe-i merdi ve dilaveri hulâsa-i ‘unsur-u şeca‘at göster-i fihrist-i mekarimü’l-ahlak kanun-ı menazimü’l-afak hamiyü’l bilad hafizü’l ‘ibad ‘umde-i hakan-ı Cengiz-i nesbe kaân-ı felekşan-ı mu‘al-yuceb malik-i memalik-i Turan zemin-i keh’ül İslam ve’l müslimin el-mahfuf bi ‘inayet’il malikü’l mennan Muhammed Masum Hân ‘asamallahu min tevarik’ül hamd-ü sena ve baliğğa el-yema yetemannah fi külli vaktin ve ânn huzurlarına ahd ve takdim ve timsal-i müdde‘â-yı hulûs bu vechle tasvir ve telsim kılınır ki ‘ûmum hakan sa‘id-i hûdavendigâr-ı sabık es-Sultan Abdülhamid Hân eskenallahi te‘ala fi ğuruf’ul-canan hazretleri tarafından keyfiyet-i gaile-i Rus-ı menhusa da’ir valid kesir’ül mehamedleri merhum cennet mekan Seyyid Gazi Hân sübbet-i ‘aleyh-i şabib’ür-rahme ve’l ğufrân sun’e isdar olunan Name-i Hümâyûnlarına cevab olarak canib-i sûtûde menakıb giyanilerinden tahrir kılınan iki kıt‘a kitab-ı belağat nisab ve risale-i futuvvet intisablarından birisi El-Hâc Mehmed Bedi‘ nâm sefirleri vasıtatıyla ve biri dahi hâlâ Bağdad valisi dustur-u mükerrer müşir-i mufahham nizam’ül ‘alem vezirim Süleyman Paşa edemallahu te‘âla iclalehu tarafından müte‘akkiben varid ve mefhum ve müddeaları ma‘lum-u hüsrevanemiz olmuşdur Peder Minu mukırları Hân-ı müşarun-ileyh cenablarının irtihal-i mevrus-u iktidar ve hamum olduğu iş‘âr buyrulmuş (külli şey’in halik’ün illa vecheh) müeddasinca kaffe-i mümkinatın fenası mukarrer ve şah ve geda dest-i ecelden kais meyteye ihtisa eylemek emr-i izhardır “faniyest-i cihânder ve fenayist baki heme ost cümle fenayest ‘ömrü’ül mer’i ” valide mefhumu üzere ‘ûmum şehriyar merhumun ‘âlem-i ahirete irtihali kezalik bu cay-ı bariza-yı

ehadiyyete calib hazan-1 derun olmağla râm-1 sabır ve sukuna temessük olunmuşdur kubbet'ül İslam necar-1 ve etraf ve inhası metali'-i nucum zahra-i velayet ve merasid-1 kevakib içtihad-1 şeri'ât olub elan beldan-1 mezkurede müteveccih bargah-1 kibriya ve eşna-yı lücce-i bahr-1 hüda zümre-i ashab kalıb ğalibiyyeti elviye'i İslam için küffar-1 ğabi ber-dašte-i esman niyaz ve reca eyledikleri ve Deşt-i Kebirde sakin cema'at-1 Kırgızıyye ve Kazakiyye ve ğayrılarının Moskovlu ile muharebe ve mukateleye iştiğalleri için taraf-1 bahr'üş-şeriflerinden elçiler ve kağıtlar gönderildikten

S.12 B.11

Ve ta'ife'i mezburenin dar-1 vesatedleri Moskov ile olduğundan Devlet-i Aliyye-i ebediy'üd-devamımız Moskov ile her ne vakit musalaha olur ise ol diyar ahali dahi musalahaya dahil kılınması inhâları ma'lum ve sefir mûma-ileyhin lisanen ifadesi seraser meczûm-1 hüsrevanemiz olub bu vechle teyid-i din ve devlet-i Muhammediyye ve tervic-i vifak ve ittihad-1 islamiyye'ye ri'âyet hususunda la'netleri izale habl ve şakk-1 rabita'i derunumuzu te'kid etmekle kariben zuhur-1 semeresine intizar olunmaktadır Nemçe Çesarı dahi milleti beyza-yı Muhammediyye hakkında rekz-i zamir hıyanet-i semiri olan 'âdavet-i kadimesini izhar ve elli seneye müteceviz Devlet-i Aliyyemizle ta'ife-i Nemçe beyninde müstemir olan 'ahud ve peymanı naks ve ihkar idüb Moskov cariyesiyle ittifaken rafı'ü çalipay-1 mu'azadat ve sene'i maziyyede 'ale'l fazile hudud-1 memalik-i mahrusseye her canibden ittıla'ı pay-1 hasarete cesaret eyledikleri esnada ve din-i canibi ser'askeri derhal ma'iyetinde mevcut 'asakiri mansure ile mukabeleye şıtab ve sur'at ve fazl-1 bâri ve tevfiq-i giridgar-1 cuyuş-u muvahhidine yaver olub mudafa'â-i muzara'ada müyesser ve ekser adavat ve mallarına ve emval ve eşyaları nasib-i mücahedeyn ve din-i envar ve iğtinam ve kati çok nisa ve sıbyanları sebi ve istirkâk olunmuşdı Moskov küffaresi dahi çeşide'i zehra'i şimşir-i mücahidin olmadıkça ızzar-1 'ibad-1 müsliminden destkeş-i fera' olmayacağı ve âtufgir ve 'özürleri inkisar-1 kabul etmeyecegi etvarı habaset girdarlarından zahir ve aşikar olmağla işbû sene-i mübarekede Nemçe Çesarı üzerine ve muhafaza-i hudud ve inhaya ta'yin olunan vüzeray-1 sütüde sir ve asakir-i nusret-i asardan başka Moskovlu üzerine taraf-1 tarafı ser 'askeran cemiyet-'unvan ta'yin olunub Boğdan ile Fukşan beyninde vaki' Fukşan kasabasında ka'in şevahık-1 cibale istizhâr ile tahassun ve karar ve izhar-1 kemal 'âtuv ve istikbar iden Nemçe ve Moskov küffaresinin şeyatin-i

insi ve nesnas na cinsinden mürettib iki düşman orduları üzerine tevcih ve ‘azimet olunmak üzere karar verilip ancak küffar-ı haksarın mutehassın olduğu cibali sa‘ib’ül-menal olduğundan ğayrı ol havalide olan enhar-ı müte‘addide hikmet-i cenab-ı menzil’ü’s-sehab ile kesret-i emtar ve vefret-ı barandan tuğyan etmekle ‘asakiri islama evvel emirde dağdağa ve telaş misüllü hâlât-ı hatır huruş zuhur eylediginden ‘asakir-i İslam geri çekülüb lakin yine mukabele-i küffare pa ber cay-ı karar ve Orduyu Hümâyûnum dustur-ı ekrem müşir-i eham nizamü’l ‘âlem nazimü’l menazimü’l emam serdar-ı ekrem ve vekil-i mutlak mansuru’l ‘âlemim Ğazi Hasan Paşa edemallahu te‘âla iclalehu ve za‘if-u ba-teyyid-i iktidare ve ikbalehu sancağ-ı şerif nasr-ı tardif serdar-ı katibe-i enbiya sayesinde iltica ile kurb ve civar-ı düşmanan-ı mel‘anet nişanda kâ’in mahalde müştaneşiyin ve âram ve bi-menhi te‘ala ol bahar-ı hüccete âsarda tedarikat-ı kaviyye ve ‘âsakir-i külliye ile her taraftan düşman-ı din üzerlerine hucum olunması takmingerde’i? hüsrevanemiz olduğundan başka bi’l-cümle Dağistan Hânları ile Çerakise ve Abaza kabileleri ve Kabartay’lar halkı bi’l-ittifak Moskov üzerine tarik-i taraf-ı hucum ve ifticama âmâde olmalarıyla el-cend-i cendan cend’ed-du‘a sümme cend’el veğa mâsadakatinca evvelen kalemrev ve hükümetiniz olan Nacar ve Etrak ve inhasında ka’in zümre’i ashab kalub ğalibiyet-i ‘âsakir-i İslam ve makhuriyyet-i kuffare-i le’im için dest-i ber deste’i dergah-ı kadiy’ül hacat olmaları hususu iktiza edenlere ve saniyen mudafat-ı Turan-ı zeminde Deşt-i Kebirde sakin cema‘at-ı Kazakiye ve Kırgızıyye ve bunlar emsali kaba’il hanlarına Devlet-i Aliyyemizle Moskovlu beyninde muharebe der-kâr olduğu i‘lan ile fimâ ba‘ad dahi ol caniblerden muharebe ve mukatele-i küffare iştiğal eylemelerini tavsiye ve te’kid ile tevsik-i uhuvvet-i islamiyye ve teşyid-i mebani-i hamiyet-i diniyyeye i‘tina ve himmet buyurmaları ahz-ı mutalebe-i şehriyanemiz itdüğüne havi Name-i Hümâyûnumuzı canib-i vefa ‘allemelerine isal ve lisanen dahi ifade ve beyan zımında sefir mûma-ileyhe canibi sûtûde menakıplarına ‘âzimate âmade iken irca‘i ilâ rabbik ferman-ı rabbaniyesine imtisal ve icabet ile semt-i âhirete ‘avd ve insirafa mübaderet etmekden naşi ‘âla muhal ve te’kid muhaddanat-ı iştimal siyakında işbû Name-i Hümâyûn safvet-i makurunemiz isdar ve Bağdad valisi müşarun-ileyh tarafından irsal olunmuşdur inşaallahu te‘ala lede şerefi’l-vusûl sefir mûma-ileyhin rah-ı ‘âzimetine çalış-i ecl se keşide ve min kabl’ür-rahman me’muriyeti diyar-ı âhirete insirafa ve reside olduğu cihetden işbû Name-i Hümâyûnumuz Bağdad valisi müşarun-ileyh canibinden irsal olunduğu ve Bağdad’ın ‘uhde-i vefakar ve âla şî‘arlarında olan Devlet-i Aliyyemizin şanına muvafık bulunan

kaffe-i hâlât-ı muktaziya ve ‘âmme-i keyfiyet-i mürüvvetkâreye her ne ise fevk’al-
 vusu‘ icrasına ve dakika-i vahide fevt olunmak ‘âdim’ül-ihimal ve na tahsis-i cihet-i
 vahdet-i islamiyye tarafının umuru yekdigerin ‘ûhdesine olmasına ‘âlet-i tamme olub
 edyan-ı batılları ğayretiyle bu kadar metâ‘ib ve meşakka muhtemel olan fark-ı
 müşrikin la‘netullahu ‘âleyhim ecme‘in peygamberimiz ahirzaman peygamberi
 Muhmmmed’ül Mustafa ‘aleyhi ‘âla’s-salavat ve ekmelehânın nubüvvetini inkar ve
 beyze-i beyza-i islama iras-ı kesr etmeye bezl-i iktidar idüp dinimizin düşmanı ve
 mülk ve milletimizin ‘âdüvsü ta’bide’i batılda böyle sa‘i ederler iken “el-hakku ‘âla
 vela yu‘illi şeyin” medlulu üzere hâk ve sabit olan şeri‘ât-ı ğarra ğayretini icrada
 mukibb ve sâ‘i olmak hüzzе-i hama-yı islamda mahfuz kaffe-i muvahhidinin farıza’i
 ‘ûhde-i diyaneti olub kaldı ki Devlet-i Aliyyemizle Rusyalı beyninde şân ve şukuh
 ve Devlet-i Aliyyeye lâyük bir musalaha vuku‘ünde Buhara tarafından Moskovlu ile
 muharebe iden tevaifin teminleri şurut-ı musalahaya idhâl olunacağı mesmum
 olmağla ğaza ve cihada lazım gelen tedabir ve ârâ ve teşvik

S.13 B.11

Ve ağra-yı veğâ hususlarında futurdan mücanebet berle tarafeyn-i zat-ı vahid
 makamında olub kuvvet-i zatiye ile a‘zayı bedene tevcihle selamet hasil olur ise
 yekdigerinin fevt ve i‘ânesi âhara şamil olacağı hesabıyla bu taraftan ‘ûhde’i
 hamiyet-pervarenemize lazım gelen ve icabat ve levazımatı ifada kusur
 olunmayacağı misüllü Name-i şeriflerinden nakş-ı harir-i tahrir olunduğu vechle ol
 tarikden dahi kaba’il ve akvamı ve ecnad-ı hamiyet i‘tiyad-ı sevk ederek dinimizin
 düşmanı olan Rusya’i seyeruyın? tahrib’ül-kât ve memalikiyle na’il ğanayım-ı
 ğaliyye ve nusret olmağla himmet buyurmaları metalib-i şahânemiz idü ki ma‘lum
 ibahat-ı mersum giyanileri oldukta ba‘de izine dahi tarafi hamiyet-perveranelerinden
 levazım-ı uhuvvet-i diniye ve merasim-i yekciheti islamiyyeye kemal-i ri‘ayet
 olunarak muhafaza’i beyze-i beyza-yı islamiyye ve kesr-i atufgir ve ğurur Rusya’i
 seyyarüye? mücib-i harekat-ı diyanet şi‘arileri izharına i‘tina ve dikkat ve lazımu’l
 inha ahval ve hâlât ve tarafınızda müte‘âllik hususatı teaddiye’ye dikkat olunmak
 için tahrir ve inhaya sarf-ı celi miknet eylemeleri me’mul ve melhuzdur hemade
 ihtar-ı tali‘ sa‘id-i iktiran yer evc rif‘at-ı mütelali ve der huşan ve bedir baht ve’l
 idare afak-ı ‘izzet ve ibahat-ı lami‘ ve taban bad-ı tahriran fî evasıt-ı şehri Rebi’ül-
 âhir sene erba‘â ve mieteyn ve elf

Name-i Salif’ül Beyanın Kapağı

‘Ali-cenab rif‘at-ı nisab-ı sa‘adet iktisab-ı futuvel-i intisab müşeyyid-i erkan-ı şer‘-i mübin ferman-ı ferma-yı memalik Buhara ve Turan-ı zemin el-mahfuf bi ‘inayet’ül melik’ül müste‘an Mehmed Masum Hân savb-ı gerdun-ı rütbet ve canib-i felek şöhretlerine Name-i şahânemizdir

S.13 B.12

Hân-ı müşarü’n-ileyh cenablarına yazılan mektub hazret-i serdar-ı ekreminin suretidir

... ve altun kozaka ve ...paşmak ile araste? kılınmıştır

‘Ale’l hazret kiyan-ı rütbet-i müşteri dirayet behram-ı savlet hurşid-i âsuman-ı şehamet ve celadet mah-ı cihân efruz devlet ve mehabet-i faris-i muzmar-ı imarat ve eyalat mürtaki-i medaric-i nisfet ve ‘adalet mahur-ı felek ‘adl ve dar-ı merkez-i daire’i diyanet ve sadad bila neşin evrenin gar-ı fermay-ı ve ala nişan-ı serir-i memleket-i ara-yı müessis-i bünyan-ı şer‘iat-ı ğarra müşeyyid-i erkan-ı sünne seyid’ül-vari mahfil-i neşin izz ve ikbal sadr-ı âray-ı bergah-ı cah ve celal-ı celalet ve ibahatpenah nebahet ve bi’lilleti? Destgah-ı futuvvet ve diyanet agah ‘avnen li’l-hamesete ve’d-diyane savnen li’l-‘adalet ve’l-emaneh hamî’i hama-yı İslam ve müslimin nazım-ı menazim-i umuru din-i mübin serir-i arâ-yı hükümet memalik-i Turan-ı zemin seyid-i salik-i menahic-i din Mehmed Masum Hân mu‘adelet-i âyin la zelet envar-ı şumus-u iclalehu mukayyineten? la’l-gun ve’l-mekan vema berhat? izva’i akmar ikbalehu metin’ül ‘alem ve’z-zaman hazretlerinin nadi’i mükerremet-i istinas ve bezm-i aram nizam-ı siphir mümasları savb-ı me‘ali evine her bir hüzme’i ve zevi’l-me‘ani kandil-i mihrab sum‘e’i kuds olmağa seza ve saye’i müşteri payesinden iktibas-ı eş‘a-i mühr olunmağa şayan ve ahir-i afk-ı iclal ve ta‘zimden tali‘ havr ve tevkir ve tefhimden satı’ı neyyirat-ı da‘avat vafyat-ı? İcabet-i azva ve dur-ı teslimat-ı samiyat-ı isabet ziya peyraya’i vasita’üs-sema’i ithaf ve ihda kılınub matrah eş‘a-i bevarik-ı ilâhi ve mücellây-ı envar-ı şevarik agahı olan ... zamir-i münir hurşid-i nazir ve pişgah-ı hatır-ı hatır-i ibahat musurlarına cemal-i şahid-i icmal bu vechle arait ve menzume’i ihlas ve musadakat bu resm üzere fera’it olunur ki hâlâ revnak efza-yı tahtgah-ı Osman-i zinet bahşa’i serir-i hilafet ve şâhenşâh-ı calis-i mesned-i şehamet labis-i libas-ı celadet meşid-i erkan-ı şeri‘at-ı ğarra mümehhidu bünyan-ı millet-i beyza melce’i efahim-i agah sürre’i zaman mülaz-ı e‘azım feya südde’i devran hulasa’i der zaman-ı saltanat gülistanı? zekave’i hândan hilafet-i erkan-ı Osmani sultan’ül-berrin ve hakan’ül-bahrin hadim’ül hameyn-i şerifeyn es-Sultan ibni’s-Sultan ve’l-Hakan ibni’l-Hakan es-Sultan Selim Hân ibni’s-

Sultan Mustafa Hân la zâl şumus-u devlete tali'aten 'ala mefarik'ül-emem vema burc-u zülal-i şefkate memdudeten fi'l-'alem hazretlerinin 'amme büzürgüvarları Sultan Abdülhamid Hân eskenallahu te'ala fi ğark'il-cinan hazretlerinin halı hayatlarında keyfiyet-i ğa'ile-i Rus-u menhusa dair valid-i kesir'ül mehamedleri firdevs-i şayan Seyyid Gazi Hân mağfired-i nişan canibine isdar olunan Name-i samiyyelerine cevab olarak savb-ı ... Giyanilerinden taraf-ı eşraf-ı şahâne ve makam-ı sadaret-i 'azimeye tahrir buyrulan ikişer kıt'a Name-i belağat-ı 'alleme ve kitab-ı futuvvet intisablarından birer kıt'ası el-Hâc Mehmed Bedi' nam sefirleri vasıtatıyla ve ba'de birer kıt'ası dahi hâlâ Bağdad ve Basra valisi vezir-i mükerrem sa'adetli Süleyman Paşa hazretleri tarafından müte'akkiben varid ve vasıl ve seraser mefhum ve mü'eddalarına ve sefir mûma-ileyhin tahrir lisanına itla'-ı şahâne 'ilm-i yakin senaverane hasıl ve şamil olub iş'ar ve beyan buyrulduğu vechle kubbet'ül İslam Buhara ve etraf ve inhasında müteveccih bargah-ı kibriya ve âşita-yı bahr'ül habbe-i

S.14 B.12

hüda olan zümre-i ashab kalub ğalibiyyeti ulviye-i islam için ... de'ayı ber daşte-i âsuman-ı niyaz ve rica eyledikleri ve Deşt-i kebirde sakin cema'at-ı Kazakiyye ve Kırgızıyye ve ğayrıların Moskovlu ile muharebe ve mukateleye iştiğalleri için taraf-ı müstecmiü'ş-şereflerinden elçiler ve kağıtlar gönderildiği ve taife'i mezburenin Moskovlu ile dar-ı vasıta olmaları olmakdan naşı Devlet-i Aliyye'i ebedi'yüd-devam ile Moskovlu her ne vakit musalaha olur ise ol diyar ahali dahi musalahaya dahil kılınması inhâlârı munkehim olmağla bu vechle te'yid-i din ve Devlet-i Muhammediyye ve tervec-i vifak ve ittihad-ı islamiyyeye ri'ayet hususunda himmetlerinin ibzal-ı kemal-i diyanet ve himmetleri muktezasından olduğuna bina'en vesile'i mahzuziyyet vefide ve zari'a-i memnuniyet-i kesire olarak kariben zuhur-ı semeresine intizar olunmaktadır 'aduvvü din olan Moskov küffaresinden ğayrı Nemçe Çesarı dahi milleti beyza-yı Muhammediyye hakkında rekz-i zamiri habaset tahmiri olan 'adavet-i kadimesini izhar ve Devlet-i Aliyye ile taife-i Nemçe beyninde elli seneye mütecaviz müstemir olan rüşte-i 'ahud ve peymanın şikest-i 'arını ihtiyar idüb Moskov Çariçesiyle ittifaken ve i'tizaren sene-i maziyyede hudud-ı memalik-i mahrusese her canibden 'ale'l-fi'ile ittıla-i pay-ı hasareta hasaret eyledikleri esnada ve deyn-i canibi ser'askeri derhal ma'iyetinde mevcut asker-i nusret-i mev'ud ile mukabeleye şıtab ve sur'at etmekden naşı fazl-ı bariyari ve tevfik

gerdegar-ı rehberi olarak mudafa-i muzara'ada müyesser ve cunud-ı muvahhidin-i mansure ğanayim-i kesire ile muknatim? ve müzahir olmuşdu bu sene'i mübarekede dahi Nemçe Çesariüzerine ve hemcivar olan husun ve sağur-ı şahâne muhafazalarına ta'yin olunan vüzerayı ... ve 'asakir hamiyet eserden başka Moskovlu üzerini dahi taraf-ı taraf-ı ser'askerler tertibiyle Boğdan ile Fukşan beyninde vaki' şevahık-ı cibale tahsin ve firar ve birbirlerine ve istizhar ile irade'i 'atuv ve istikbar eden Nemçe ve Moskov küffaresinin orduları üzerlerine tevcih ve 'azimet üzere karar verilmişken küffar-ı hâk-sarın mütehasım olduğu cibal sa'ib'ül menal olduğundan ğayrı ol-havalide olan enhar-ı müte'addide hükümet cenab-i menzil'is-sehab ile kesret-i emtar ve fart-ı barandan tuğyan ettirmekle 'asakir-i islama evvel emirde mevrus dağdağa ve telaş ve müstelzim zuhur-u hâlât hatır-hıraş olmak hesabıyla geri çekilub ordu-yı Hümâyûn liva-i şerif nasr-ı terdif serdar-ı katibe'i enbiya seyesine iltica ile kurb ve civar-ı düşmanan mel'anet nişanda ka'in mahalde müştanişin ve aram üzeredir bi'avnillahi te'ala ol bahar-ı hüccete âsarda tedarikât-ı kaviye ve 'asakir-i külliye ile her taraftan din düşmanları üzerlerine hucûm ve iktihâm olunması muammem olduğundan başka bi'l-cümle Dağistan Hânları ile Çerakise ve Abaza kabileleri ve Kabartay'lar halkı bi'l-ittifak Moskovlu üzerine semt semt hamle hucuma mahba ve âmade oldukları ecelden ol-cend-i cindan cide'd-da'a sümme cinde'l veğa mâsadağınca evvelen kâlemver ve hükümet ve giyanilerinde olan Buhara ve etraf ve inhasında ka'in zümre'i ashab kalub ğalibiyet-i 'asakir-i İslam makhuriyet-i küffare'i leim için dest-i ber daşte'i dergah kadiy'ül hacat olmaları hususu iktiza edenlere ve saniyen muzafat-ı Turan-ı zeminden Deşt-i Kebirde sakin cema'at-ı Kazakiyye ve Kırgiziyye ve bunlar emsal-i kaba'il Hânlarına Devlet-i Aliyye'i da'im'ül-karar ile Moskovlu meyanında muharebe dergâr olduğunu i'lan ile fimâ ba'ad dahi ol caniblerden muharebe ve mukatele'i küffara iştiğal eylemelerini tavsiye ve te'kid ve bu vechle tevşik-i uhuvvet-i islamiyye ve teşyid-i mebani-i hamiyet-i diniyeye i'tina ve himmetlerini ibraz ve te'yid buyurmaları ahz-ı metalib hazret-i şehriyâr-ı etdigünü i'lam ve i'lan ve lisanen dahi ifade ve beyan zımmında Name-i Hümâyûn-ı cihândari ile sefirleri mumâ-ileyh canib-i sütude münafıklarına 'azimet üzere iken ircağı ilâ rabbik ferman-ı rabbaniyyine icabet ve imtisal ve semt-i ahirete avd ve işğal etmekden naşi ol-babda Bağdad valisi müşarün-ileyhtarafından meb'us savb-ı valâ evb cenabları kılınmak üzere bir kıt'a Name-i Hümâyûn ...makrun-u hüsrevane sahife pira-yı sudur olmağla mucebince canib-i muhlis vâlâ şi'ariden dahi işbu mektub-ı muhâlasat uslub-ı keşide-

i salik-i sudur ve vali-i müşarü'l-ileyh tarafından mersul savb-ı ibahet mevfuza kılınmıştır inşallahu te'ala lede'l eşref'ül vusûl zikr olunan Name-i Hümâyûn-ı şehânedede nigar şepzir? sahife-i beyan olduğu olduğu ba'de ezin 'uhde-i vefadar vâlâ şî'arlarında olan Devlet-i Aliyye-i ebed kıyamın şân vâlâ nişanına muvafik bulunan kaffe'i hâlât-ı muktaziyye ve 'amme'i keyfiyat mürüvvetkariye her ne ise fevk'el-vusu' icrasında dakika fevt olunmak 'adim'ül-ihimal ve tahsis-i cihet ve hiddet-i islamiyye tarafının umuru yekdiğerin iltizamında olmasına 'illet-i tamme olmak melabisesiyle edyan-ı batılları ğayretiyle bu kadar mesa'ib ve meşaka mutehammil olan fark-ı müşrikiyn la'netüllahi 'aleyhüm ecma'in peygamberimiz mufahharı ka'inat 'aleyhi efdal'üs-salavat ve ekmal'üt-tahiyyatanın nübüvvetini inkar ve beyze'i beyza-yı islamiyye iras-ı kesir itmeye bezl-i iktidar idüb dinimizin ve mülk ve milletimizin 'adusı te'yid-i batılada böyle sa'î ederler iken el-hakkı 'ali velâ ya'li 'laeyhi şey'in medlulu üzere hak ve sabit

S.15 B.12

olan şeri'at-ı ğarra ğayretini icrada mekteb ve sa'î olmak hüzz'e'i hamay-ı islamda mahfuz kaffe-i muvahhidinin fariza'i uhde'i diyaneti olduğu zahir ve Devlet-i Aliyye ile Rusyalı beyinde şân ve şevket-i saltanat-ı seniyyeye layık bir musalaha vuku'unda Buhara tarafından Moskovlu ile muharebe eden teva'ifin teminleri musalahaya idhal olunacağı mesmum ve bahir itdüğü ve ğaza ve cihada lazım gelen tedabir ve ara ve teşvik-i ağrayı vega hususlarında futurdan mücanebet olunarak ve tarafeyn-i zat-ı vahid makamında bulunarak kuvvet-i zatiyye ile a'zay-ı yedine tevcihle selamet hasıl olur ise yekdiğerin kuvvet ve i'anesi ahire şamil olunacağı hesabiyle bu taraftan 'uhde'i devlet-i ebed müddete lazım gelen ve icabat ve levazımatı ifada kusur olunmayacağı misüllü Name-i Şerifelerinde nakş-ı harir-i tahrir olunduğu vechle ol taraftan dahi kabail ve akvamı ve sa'ir ecnad-ı hamiiyet i'tiyadı sevk ederek dinimizin düşmanı olan Rusya-i seyerüyün? Muharibül-kât ve memalikiyle na'il ğanayim-i ğalibe ve nusret olmağa himmet buyurmaları matlub-u şahâne olduğu ma'lum-ı 'alileri buyruldukda ber vech-i muharrer levazım-ı uhuvveti diniye ve merasim yekciheti islamiyyeye kemal-i ri'ayet ve i'tina buyurularak muhafaza'i beyza'i beyza-yı İslam ve kesir atufgir ve ğurur küffare-i Rusya-i metamı mucib ve sa'il diyanet-i delailin izhar ve ibrazına sarf-ı hemem lâ yuhsi ve lazım'üş-şî'ar olan ahval ve hâlât ve taraflarına müte'allik hususatı li'ecli't-te'diye tahrir ve inha buyurmaları zat-ı sütude sematlarından müsted'ayı halisanemizdir baki hemişe

âsuman-ı devlet ve imaret ve ...ibahat ve muhabbetleri nucum-u zahire-i mecd-u ikbal ve kevakıb-i mühr-ü lem'an-ı ibahat ve iclal ile zinet-pezir ve münevver bâr

Mektub-u Mezkurun Kapağı

Hâlâ memalik-i Turan zemininde ferma ne ferma olan 'aliyyi darb keyvan rütbet-i hurşid-i âsuman-ı şehamet ve celadet mâh-ı cihân efruz-ı devlet ve mehabet hamî'i hamay-ı İslam ve müslimin nazım-ı menazım umur-ı din-i mübin Seyyid Mehmed Masum Hân mu'adelet-i âyin hazretlerinin nad-ı mükerrermet-i istinas ve bezm-i âram Sihri mumasları savb-ı me'alı evvabine?

S.15 B.13

(ARABİ)

Fas hakimi penahatlü Mevla-yı Mehmed cenabları tarafından Barkaş Mekki vasıtatıyla gelen namesine cevab olarak yazılan Arabiy'ül-'ibare Name-i Hümâyûnun müsveddesidir.

Elhamdüllahi lezi esese bünyanü'd-din bi ta'avünü'l-müslümin ve rafi'ü i'lamü'c-cihad 'ala'l-'avatifu'l-mücahidin ve's-salatü ve's-salamü 'ala men be'ase rahmete'l-lil 'ala-min seyyidina ve nebina Muhammed'ül-Emin ve 'ala alihi vessahbihi et-tayibin et-tahirin

İnne ebhe tahiyyati nadiye fi külli nadin ve üsemmi teslimati meşmule bi enva'i 'avatif ve'l-vedat muhassabi zalike ğas'a ed-derece el-muhammediye ve nuru şecera er-rume en-nebeviyye Bakuratü'l-hadika el-cersume el-merkadaviyye el-mahfuf bi-sunif-i 'inayeti'-semedaniyye hakimi memaliki'l-ğarb ve etrafiha ve memalik'i ümmeti ekabiraha ve eşrafiha Mevlana ve meccane fi'llahi'l-Mevla Muhammed ibni-mevla Abdullah ibni'l-mevla İsmail lazela mahfufen bi-te'yidad el-mülkü'l-celil bicaiha ceddihî'r-rasulu'l-cemil ve ba'de fefi eşraf zaman ve ebrak avvan ve selle ileyne kıtabüküm el müstab bi yed sefiriküm iftiharü'l-emâcid ve'l-ekadi barkaş hakim dame mecdehu ellezi ursiltehu ila'ammene el-mahfur es-sultan Abdülhamit Hân es kenehu'l-lahu te'ala ğurufu'l-cennet edelle 'ala mevha enneküm ed-diniyye el-mutedammini bi'l-me nafi' ed-dünyaviye ve'l-uhreviyye ve talaben li-i'net el-'asakiri'l-islamiyye ve zalike erba'a sifon min sefe-iniküm ec-cihediyye li-farad mehabbetiküm es-samie es-sa'adek iz künte mazharan li-kavli te'ala biha küntüm hayr ümmetin uhricet lin-nas vela şek ente esesıdık li zalik min ğayr ettebes feseelallhi te'ala en yidim hazihi el-muvahhat mine tarafeyn ve'l-ittihadi mine'l-canibeyn mademe nuri'l-fecreyn li-ennehu li-edip inşallah yülzem min te'adudune

kisru enuf el-kufra el-fücra ve't-tağat el-bağat 'aduvvane ve aduvvü yudinene sümme eczane sefirukum el-mezkur bi'l-'avde ila cenap canabikum es-samiyeh ve'r-rucu' ila taraf sa'adetiküm bi sohbet le mikatine ed-daleh 'ala muhebbetine el-vafiye kali'e zem 'aleyne ve 'aleyküm min ciheti el- vahide el-islamiyye ahbar el-islamiyye me kane veseyekum ve't-ta'adidu fime yümken lene ve leküm fi'z-zahir ve'le-batin 'ala ma huva el- mes'un vele yuhfa 'ala canibikum 'ala udvan el-kavviyen ve hüme er-ru'us el-menhus ve küfra bi mecce ve'l- kürus kahhar Alahu bismi'l-kahhar cehi ceddeke seyyidu'l-ebrar ve ene'l en meşgul bi 'adat edavatü'l-cihad ve nucis el-ğezed li-enne 'asakirine fiy mukabeleti tikle tağatü' bağa nercümine'llahi'l'mu'in en yensurune 'ale'l-kavmi'l kafirin ve tercü minellahi'l-cenir en mukaddirune 'ala mukafatiküm enne 'ala me yeşa-i kadir Fi evasıt sene 204

S.16 B.14

İşbu namenin ...Haremeyn ila-ahir mühr-ı tobhanesinde mahfuzdur.

İşbû sene-i mübarekede haftan ağası vasıtatıyla gelen hâlâ emir-i Mekke-i Mükerrerme penahatlü Şerif Galib hazretlerinin namesinin suretidir.

Cenab-ı hudavend cihân pertev-nur hazret-i Yezdan şevketlü kerametlü mehabetlü 'izzetlü kudretlü nusretlü veli'n-ni'am kaffe'i emam zıllullah-i fi'l-'alem padişah-ı İslam-penah halidullah hilafet-i va'idi saltanat ila yevm'il- intibah hazretlerinin rikab-ı kamertâb-ı Hümâyûnlarına 'arz-ı senakâr haşimi âsar budur ki muktezayı şan Devlet-i Aliyye-i mülükani ve mübteğay-ı saltanat şevket-i hüsrevani 'amme-i mebzul buyrula gelen in'am-ı aliye ve ihsan-ı seniyye hidivanelerinden hissedar buyrulduğumuza binaen beher salâ meymenet-i iştimal mazhar-ı 'inayât veliy'in-ni'amâne ola geldiğimiz minval işbû bin ikiyüz üç sâl-ı ferhunde kelde dahi bahr-ı kalizem eltâf padişah-i feyzan ve nur-ı neyyir i'taf şâhenşâh-ı leme'an idüb ber vech-i mu'tad teşrifat-ı i'nayet ittihad-ı Hümâyûndan kamet-i ihlas şeref-i ihtisas-ı senaveriyye tahsis buyrulan semmur-u mucib-üs-servere deruhte-i hil'at-ı mevrus-ı behçet-i mulukani ihsan-ı Hümâyûn buyrulduğunu maş'er name-i cihânbah-ı haccac-ı mesret-i mehacce meshuben ta'yin buyrulan kaftan ağası Mustafa Ağa kullarıyla şerefbahşa-i vusullerinde resm-i mu'tad Haşim-i nijad-ı hulûs-ı ittihad üzere enva'ı ta'zim ve iclal ve evza'-ı tekrim ve ibtihal berle ba'de'l-istikbal zeyb-i efza-yı düş-ü mubahatim olan hal'ı mefahir-i Hümâyûn re'su'l-mâl 'izz ve ikbal sıdk-ı iştimalim oldukda devam-ı 'ömr ve devlet-i padişahi de'asına kıyam-ı mevatib? vefk-i hitam zerrin kâm Name-i Hümâyûn 'inayet meşhunu karait ve mazmun-u şevket-i makrun

muhabbetmun-i? İfham-ı işa‘at olundukda hakk-ı da‘iyanemde sanih eden tevcihât-ı ‘aliyye-i mulukanelerinin eda-yı teşekkürüyle da‘avat-ı nusret-i âyat-ı cihândereye müdavemet üzere mahfuz ‘uhde’i ihlas-ı haşimiyyet ihtisasım olan hizmet-i mebrure-i hazreti ulya-yı’ ni‘amaneden idare’i umur-ı hicaziye ve hacac-ı müsliminin iyaben ve zehaben tahsil-i emniyeleri hususuna ve Katan-ı Haremeyn-i muhteremeyn ve sükkân-ı beldeteyn-i münifeyn fukara kullarının itminanı bal ve refah-ı hal üzere devam-ı devlet-i padişahi ve mazharı futuvvet-i nusret şahenşah-ı de‘asına meşgûliyetleri hususuna damen-i ğayrab-ı? der meyan-ı himmet kılındığı velillah’ il-hamd ‘avn ve ‘inayet-i sübhâni ve yümn-i tevcihât hazret-i hasruvani berle işbu sene’i mubarekede senin-i sabıkadan ziyade haccac-ı müsliminin iyaben ve zehaben tahsil-i emniyet ve eda-yı fariza-i hâc ve ika-yı nasın subh ve ‘ac berle ‘avdetlerine değin nefis-i Mekke-i Mükerrermede ve menayı sa‘adet-mütanahide hin-i ikametlerinde tayyib-i hâl ve sefayı bâl üzere edayı mafihel-zamirleriyle titce bâb-ı mâl oldukları egerçi reside’i sem‘i Hümâyûn ve bi’l mükâşefe ma‘lum şevket-i makrun olacağı ez‘an-ı senâveri olduğu gibi hizmet-i memuresine takyid tâm ve izhar-ı cel-i ğayret ve ihtimam ile ahali-i Haremeyn-i’ş-şerifeyn ve mücavireyn ve zaireyn ve tacireyn ve cemi‘i sadreyn ve varideynin istihsali emniyet ve refahiyetleri berle taraf-ı Hümâyûna isticlab-ı da‘avat-ı hayra ‘akd-ı vasıta olduğunun mukafatı ez‘af-ı ez‘af taraf-ı Hümâyûndan zuhur ve buruz edeceği meczum-girde’i yakın-i da‘i olmağla dakika fevt olunmayub min küll’il-vûcuh istihsal-i rıza-yı Hümâyûna teşmir sâk-ı himmet ve leyalen ve neharen terk-i huvab ve rahat olduğuna ma‘lum-ı cihân arâ-yı hidiviyetleri buyruldukda merahim-i ‘aliyye-i mülükane ve tevcihat-ı seniyye-i hüsrevanelerine fark-ı mubâhat senâkâr ve ‘adnan üzere dergâr buyrulmak temaşasıyla paye’i serir-i a‘laya ber vech-i caniban tenazur ol babda emr ve ferman-ı min lehu’l-lutf ve’l-ihsanıdır.

Tarih-i kayd fi’l-evaili Receb sene 1204

S.17 B.15

Rikab-ı Hümâyûn hazreti cihânbaniden Purusya Kralı tarafından asitanede mukim elçisi vasıtatıyla tebrik-i culus-uHümâyûn mevhiyet-i? makrunu şamil gelen namesine cevab olmak üzere tahrir olunan Name-i Hümâyûnun suretidir. fi evahir-i Cemaziyel evvel sene 1204

İşbu ‘ilm ve haber-i rikab-ı Hümayûna led’el-vurud zirde tashih olunduğu vechle name ve mektublar hak ile tanzim olunduktan sonra asl kayıtları dahi bu ki tutsak olunmak için orduya tahrir olunmuştur.

Cenab-ı ber efrazende-i rabat-ı saltanat ve ikbal ve mümehhid-i bünyan-ı rasin hilefet-i bahr’ül iclal-i takdisiyet-i zate ‘an’il-enda ve’l-ikbalin nevali-i tevfik ve teradüf-u feyz ve mevhubatı ve hazret-i sipahsalar-ı cünud-ı enbiya ve kaid ketaib-i menakıb-ı asfiya iki cihân güneşi ulu peygamberimiz Muhammedü’l-Mustafa âleyhi ve ‘âla âlihi ve sahibihî etbab’üs-salavat ve etammü’t-tehiyanın destiyare-i mu‘cizat ‘umumetü’l-berekatiyle ben ki eşrafu’l-beldan ve’l-emakin ve is‘ad’el-emsar ve’l-medayin kible-i ‘ibad-ı ‘alem ve mihrab-ı tevcihat-ı beni adem olan Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere ve Harem-i Mescid-Aksa ve Kudüs-i Şerif-i mübarekin hadim ve hakimi ve reşk-i efgan kalub selateyn-i cihân olan bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet-meşam ve Mısır nadiret’ül-‘asr-ı bi-hemta ve külliye Arabistan ve Afrikaya ve Barka ve Kırvan ve Haleb ve Irakeyn-i Arab ve ‘Acem ve Hassa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zülkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Mağrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girid ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevahiliye Diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususa Bağdad-ı dar’üs-selam ve cemi‘a Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatara dair ol havalilerde vaki‘ bi’l-cümle sığınak ve etrafında kain cümle oymakan müzafatıyla umumen Bosna ve kal‘a’i Belgrad-ı darü’l-cihad ve Sırb hükümeti ve anda olan kala‘ ve husun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi’t-tamam Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki‘ ma‘akıl ve sugur ve ta‘rif ve tavsifden müstağni beka‘ ve emsarin padişahı mu‘adelet-penahi ve şâhenşâh-ı ve nusret-i destgahı olan es-Sultan ibni’s-Sultan ve’l-hakan ibni’l-hakan es-Sultan Selim Hân ibni es-Sultan gazi Mustafa Hân ibni es-Sultan el-gazi Ahmed şahım taraf-ı Hümayûn hilafet-makrunumuzdan iftiharü’l-ümerai’l-‘azamü’l-İseviye muhtarü’l-kübarai’l-fehhamü’l-mesihkiye maslah-ı mesalih-i cemahiri’t-taifeti’n-nasraniyye sahib-i ezyali’l haşmet ve’l vakar sahibü delaili’l-mecd ve’l-i‘tibar hâlâ Prusya Kralı ve Margravisi Brandeburg ve Roma İmparatorluğunun baş Kamraryosu? ve Hersek ve Prençi ve Silezyanın baş dükası vesa’ir velayetlerin hükümdarı haşmetlü miknetlü Friderikos Avyematlos? hutimet-i ‘avakibühü bi’l-hayr ve’r-reşad ve ülhime ileyhi sebil’üs-sevvab ve’s-sadada tevki’ü refi’ü

Hümayûnımız vasıl oluncak ma'lum ola ki melce'i havakin-i izam ve muktedayı selatin-i fehham zev'il-ihiram olan Devlet-i Aliyye-i ebed kıyam ve saltanat-ı seniyye-i sermedi-i intizamımız canibine tebrik ve tahniye-i culus-ı meyamin-i me'nusemizi muhtevi ve meyanede derkar ve mercu' olagelen hulus-ı bal ve muhabbet ber kemaliniz muktezasınca te'yid-i musafat-ı raziye ve tevşik-i mevalat-ı hasınaye havi irsal olunan Name-i dost-u 'allameniz derbâr atufetkarımızda elçilik ile mümtaz ve bu def'a dahi fevk'alade olmak üzere elçiliği ikasıyla serefraz olan kıdvetü ümera-il millet-i mesihiyye Frederik Deriç hütimet-e 'avakibuhu bi'l-hayr yediyle varid ve vasıl olub aslı ve tercimesi diyran-e kadime-i Devlet-i Aliyye-i ebed peyvendimiz üzere rikab-ı müstetab-ı malukanemizde arz ve telhis olunub sudur-i izn ve ruhsat-ı padişahânemizden sonra elçiniz mûmâ-ileyhe pişgah-ı ibahat-penah-ı hüsrevanemizde adâb-ı layika ile kaide-i Çepin sayı merasimi te'diye ve tatmim ve name-i muhalasat-ı 'allemenizi tebliğ ve teslim 'akabinde teşrifat-ı mulukanemizde mazhar ve sezaver olub name-i güzin hülasa-i mefhumunda senin-i kesireden berü meyanede müstahkem ve istivar evvela şerayit-i musaleme ve musafatın kema yenbaği hıfz ve sıyanetine ve te'kid ve teşyidine dair hâlâtın tesviyesine sıdk-ı derun ile huvahişkar olduğunuz tahrir ve iş'ar olunmağın bu kubbe dur-ı müstekimanenizden tabi' Hümayûn-ı padişahânemiz münbasit olub dergah-ı 'azimet destgah-ı mülukanemizde tebliğ olunan name-i dost-ı mefadınız isticvabı ile elçi-i mûmâ-ileyh tarafı bahrü'ş-şerif-i şâhenşâhânemizden tekrar müzhir-i teşrifat kılınması istid'a eylediğine binaen 'adet-i kadime-i saltanat-ı seniyyemiz üzere dustur-ı ekrem müşir-i efham nizamü'l 'alem nazım-ı menazımu'l-emam müdebbir'ül umur'ül cumhur bi'l-fikrü's-sakıb metemmimu mehamü'l-enam bi'r-re'yi's-saib mümehid-ü bünyanü'd-devlet ve'l-ikbal müşeyyidü erkan-ı sa'ade ve'l-iclal mükemmel-ü namusu's-saltanatü'l 'azimi mürettib-i meratib'ül-hilafet'ül-kebir el-mahfuf bi-sunufi 'avatıfu'l-meilk'ül-'ala vezir-i 'azam ve serdar-ı ekrem sütudeşim ve vekil-i mutlak sadakat-ı 'allamemiz Gazi Hasan Paşa edemallahü te'ala iclalehu ve za'af-ı bi't-teyid-i iktidare ve ikbalehu tarafından 'atebe-i âsuman mertebe-i tacidaranemize arz ve telhis olunduğına binaen kaide-i kadime-i Devlet-i Aliyye üzere elçimiz mûmâ-ileyhe tekrar teşrifat-ı malukanemize mazhar olmağın i'lamen işbu Name-i Hümayûn şevketi-makrunumuz şerefbahş-i sudur olub yine mûmâ-ileyhe vasitatıyla tarafınızda isal olunmak üzere kendüye

S.18 B.15

teslim olunmuştur inşa'ül-mevla lede'l-vusul meyanede cari ve müstemir olan cedd-i evvel saf-ı muhabbet ve vedat? muktezasınca ahidname-i Hümayûn rasanet-i makrunemizin şerayit ve levazımı ol canibden mahfuz ve masun tutulub riyaz-ı ihlas ve safvetin nezaret ve hazaratını müstelzim-i inficar-ı zülal dostu ve mehadeneye ikdam olundıkca tarafı vazîü'ş-şerif saltanat-ı seniyeimizden dahi tenmiye hadayık-ı hüsn-ü vefaka vesile olacak hâlâta ri'ayet ve tüccar ve züvarın herhalde himayet ve istihsal-i emn ve selametlerine bezl-i himmet olunarak beyne'd-devleteyn müstahkem ve istivar? ve metin ve payidar olan dostluk ve mehabın hıfz ve vekayasına ve tezayüd ve teşyidine ihtimam ve dikkat olunacağı malum ola ve's-selam 'ala min etbaü'l-hadi

S.18 B.16

Bu def'a rikab-ı kamertâb-ı hüsrevaneye İspanya Kralı dördüncü Karlos tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Aslı ve tercümesi Ordu-yu Hümayûna gönderilmiştir.

Fi 3 Receb sene 1204

Culus-ı meymenet-i me'nus-ı tacdarilerini mübeşşir bu def'a meseret-bahş vurud olan olan Name-i Hümayûnlarından hasıl inşirah-ı derun imkan-ı ta'birden efzun olub canib-i melaki'l-menakıb şehriyarileri hasayil-ı hamide-i ademü'l-misal ve şemayil-i pesendide-i bi-hemal ile maktur ve mecbul olduklarına binaen hudavendigar-ı sabık merhum ve mağfurla sultan Abdülhamid Hân Hazretleri meteveffi İspanya Kralı babam üçüncü Karlos beyinde olunan revabit-i musafat ve mevalata şimdiye kadar müra'at olunduğu üzere bundan böyle dahi levazım-ı dostu ve musafatın il'l-ebed istihkam ve istikararı esbabı istihsaline taraf-i Hümayûnlarından irade-i katiyye ta'lik buyurulacağı ümidiyle bu ihlaskarları tarafından dahi ol-vech üzere niyet-i kat'iyye-i halisanem bi'l-cümle vükela vezir-i dostaneme iş'ar ve i'lan olunduğunun ifadesi siyakında name-i muhalesat-ı rakime tazirine mübaderat olunmuştur baki ezdiyar-ı ömr-ü girankıymet-i şehriyari ve imtidad fer-ü haşmet-i tacdariyeleri hazret-i hakdan mütemennadır.

S.18 B.17

Hazret-i sadaretpenahi İspanya Kralı tarafından şehir-i teşrin-i sani tarihiyle müverrih tahrir olunan namenin tercümesidir.

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna gönderilmiştir fi 3 Receb sene 1204

Pederim müteveffi İspanya Kralının vaktinde Devlet-i Aliyye ile İspanya Devleti beyninde mün'akid olan musafat ve musalaha mu'ahedesi hudavendigar-ı sabık merhum ve mağfurla sultan Abdulhamid Hân hazretlerinin eyyamı saltanatlarında rabita-pezir olduğu cihetle dahi cennet mekan müşarün-ileyhin nezahetkare-i cinana intikal ve rihletinden ne kadar müte'ellim ve mütekedder oldum ise hâlâ evrenin neşin-i saltanat ve hilafet şevketlü azametlü Sultan Selim Hân hazretlerinin cülus-ı meymenet-i me'nus-ı hümayûnlarından ol-kadr-ı mesrur ve şadan olub işbu cülus-ı Hümayûn-ı mübeşşir gerek canib-i mülki'l-menakıb tacdarilerinin name-i meymenet-i rakimesi ve gerek taraf-ı sadaret-penahilerinin mektub-u muhâlâsat uslub-ı havi oldukları mezamin-i ...levazım-ı musafat ve müvalatın ile'l-ebed istihkam ve istikrarına dair Devlet-i Aliyyenin irade-i kat'iyesine delil-i kafi olduğuna binaen bu ihlaskarları dahi ol-vech üzere niyet-i kat'iyye-i halisanemi bi'l-cümle vükela vezir-i dostaneme iş'ar ve i'lan eyleyub o makule musafat-ı kamilenin esbab-ı istikrar-ı istihsali ikdam-ı eşğalim olacağıının ihbarı siyakında name-i muhâlâsat-ı rakime tahrir ve taraf-ı vazi'üş-şerif-i desturanelerine tesyir kılındı.

S.19 B.18

İşbu tercümesi Ordu-yı Hümayûna gönderilmiştir ...

Bu def'a Fas hakimi Mevla Mehmed da'ileri canibinden vüzerasından Tahir bin Abdülhak ile atabe-i 'ulya-yı mülükaneye takdim olunmak üzere iki kıt'a varid olan 'Arabiy'ül-'ibare namesinin tercümesidir. fi ğurre'i Receb sene 1204

Ba'de'd-du'a

Hakim-i müşarün-ileyh bundan âkdem Devlet-i Aliyyeye hediye olmak üzere bin kantar barut gönderdiği ve ba'de dört kıt'a sefine gönderdiği ve beşyüz otuz beş esiri hâlâs idüb gönderdiği ve bu def'a dahi mûma-ileyh ka'idi Tahir ibni Abdülhak ile yalnız işbu bin ikiyüz dört senesi için fıkra-yı harameyne tevzi' olunmak üzere bin sikke altun gönderdiği ve gönderdiği altun südde-i Hümayûn emini ile ve hakim-i müşarün-ileyh tarafından Seyyid Ali eş-Şeybani refakatiyle mahline vasıl olub ber müceb defter ashabına tevzi' olunması ve kimesne dahil ve ta'arruz etmemesini niyaz ve işbû altunun taraf-ı Devlet-i Aliyyeden gönderilmesini rica etmesi birkaç sabiden neşet idüb evvela hakim-i müşarün-ileyhin olduğu muhal ile Haremeyn-i Şerifeyn beyninde ba'de mesafe olduğu saniyen âhir vechle göndermek iktiza etse

layıkı üzere ashabına verilemeyeceğın salisen bir def'a oğlu ile Haremeyn-i Şerifeyne ve efza 'ataya göndermişken ekserini oğlu ve müteveffi şerif-i surur ve hâlâ şerif olan Şerif Galib bi'l-ittifak ıtlak ettiklerin beyanıyla gönderdiği salif'ü'z-zikr 'atiyyesine kimesne dahil ve ta'arruz etmemek üzere ancak Devlet-i Aliyyenin himmet ve 'inayetiyle sürre emini ma'rifetiyle bâ defter cümlesi ashabına tevzi' ve taksim olunması rica eder.

S.19 B.19

(ARABİ)

Taraf-ı hazreti cihândariden bin ikiyüz dört senesinde emir-i Mekke'i Mükerreme Şerif Ğalib cenablarına isdar olunub sürre'i Hümâyûn emini Efendi ile irsal olunan Name-i Hümâyûnun suretidir.

Hamden lime ce'ale efdete min'en-nas tahva ile'l beyt'ül-'atik ve ce'alehe mesabeten lin'nas ve aminen ve eşhedehum el-menafi' min nemir ihsan mefrur ve min cemil ifdali'l-meşkur ve enr celle ismehum en yüezzine fin'nas bi'l-hac ye'tune ricale ve 'ala külli damirin ye'tiyan min külle fecce 'amik ve selaten ve selamen 'ale'l mürselin min eşrefi samim haşimin ve hayru'l Arabi kabinin el-münzeli 'aleyhi fi'l-kitab'il-'aziz ve lilahi 'alen-nasihacc'il-beyt min ıstıta'a ileyhi sebile el-meb'us rahmeten li'l 'alemin seyyidina ve Mevlana Muhammedin seyyid'il evveline ve'l ahirin ve 'ala alihi'l-ethar ve eshab'il berzet'il-ahyar vema ta'arrefet bi 'arafatin revaic'il-ğufuran ve zükkira 'inde mes'aril haram el-mülk-ü hadi'd deyyan

Ve ba'de fe haze mersumune el-mübeccil'iş-şerif ve hatabene el-muazzimin menif le-zele nafizen bi 'avnillahi te'ala fi sairil erca ve'l-aktar medeme el-fülki'd-devar esdernah 'ala nazim feraid'it-tahiyye ve'l-teslim müntaviyen ve 'ala feleid'it-tecbil ve't-tekrim mahtumen münebien en ahkam-ı kavaid esasil muhabbi ve'l-istiez ve müekkiden l ime'akid el-mevaddi el-mesnu-i 'an el-endevas ila 'ali cenab el-emir'ül-emced el-mübeccil el-ecelle el-evhad el-muktefi asar islafih'il-işraf min ebaih el-ğurre senadide li Abdümenaf ve ecdadehu es-Se'idiyye es-sir'il cemili el-evsaf fer'a'ş-şecere-i zekiye en-nebeviyye teraz'il 'isab'ül-'aleviyye el-mastufiyye el-müntemi ile eşraf cersumetin el-'unsuriha ve'l-muntasib ila enfes edümetin ğala cevheriha zıbdet selalet ez-zahra-i el-Betül 'amde ila beyt'ür-Rasul el-mahfuf bisunuf'il-'avatif'ul-melik'ül-mecid Emir-i Mekket'ül-mükerreme eş-Şerif Galib bin Mesaid le ezellet'il 'inayet'ir-Rabbaniyye lehu mülahaza ve'l-kelad es-samadaniyye 'aleyhi hafizeten nenhi ile cenebehu şerifinnellahe celle senahu ve 'azm saltanehu kadeste ileyne min minenih'il-'azime ve en'am 'aleyne min'el-'ani cismiyye ve

etahe lene dun'el cemi' el-enam min mezid-i feyza el-amim ve fazlehu cesim ma meyezna bihi beyne mülük'il-islam min teşerrüf ve'l-istis'am lisadenet Beytüllah'ül-Haram ve'r-rüknü ve'l-makam ve Ravza'il-mutahhara Ravzat'in-Nebiyene bint'ir-rahme ve şefi'il-ümmi 'aleyhi ekmelett'it-tahiyye ve ecmel'is-selam fela cerem 'atafna ezmet 'azimetine ile sebil hamd min zehebe lene min'el-muvahhib'il-cezile ve 'ala ec-cemile ve nahedne bi akdam'il-akdem bi'l-cedd'et-tâm ve's-sa'i ve'l-ihtimam fi tenfiz el-ahkam el-müte'allik-i bi'l-mesalih el-enam li-i'lan şe'air-i şerayit'il-islam hususa li-'ammeti el-evkafi el-meşruta li'l-fukara-i min ahali el-haremeyn'iş-şerifeyn ve erzak'il-mu'ayyeni li'ş-şerafe' el-makameyn el-müteyefeyn ve's-sadakat'il-mu'iddeti li'z-zehad'il-'akifeyn havlel makam ve'l-'enedin

S.20 B.19

Bi civari ravdatı Rasul'il-lezi istefe ve ictebehu 'aleyhi salatu ve's-selam fe erselne min şamil inayetine 'ala'r-resm'il-kadim fi haz'el-'amm ve hüve 'amm erba'a ve mieteyn ve elf min'el-hicra en-nebeviyye 'ala sahibiha efdal'is-salavat ve ekmel'it-tahiyye keffet'il-emval el-muhasale min rib' el-evfat el-mevkufe el-ma'rufe ve'l-vezaif'il matbube li fukara' el-Haremeyn'il-muhteremeyn ve'l-mafemin'il şerifin el-mükerremi ve cemletiha müsebbeti ve adadiha müfesseli mu'ayyeni kema hüv'el-merkum fi'd-defter'il-mahdum cemi'aha ed-denerir'in-naddar min'en-nukud er-rayici fi 'ammet'il-bilad ve'l-emşar ve sellemne tilk'es-sarar ba'de ma vada'at fi'l-ekbes'il-mahtumi bi hatmin'el-şerif def'en li'l-iltibas ilayet hamil haz'el-mansurul es-Sultani ve mevsal haz'el-misal'il-hakani min e'azim rica'et-beten el-'ulya elleti tenel fiha el-metalib'il sünniye iftihar'ül emâcid ve'l-ekârimİbrahim Reşid dame mecdehu ve 'umdeti ashab'il-takrir katib'il-defter zide kadrehu ba'de ma kalledna hüme tilk'el-hidmet'il-celile ve sellemne hüma defteren mahdumen bi hitmin'el-müberek el-Süleymani l ezele matbu'en 'ala vucûh minaşir'il-emani men been 'anil masarif'il-mu'ayyeni ve ma'alenen bi'l-mevahib'il-mukanneni fel ma'mul min hisin seceyekümil kerimi ab'el vusul inşaallahu te'ala mahuben bi'l-selami el-kıyam'ala sa'kil ced ve'l-teşmiyye 'an sa'at'il ihtime cirne 'ala cemil 'adetiküm'il et-tayyibe fi savalef'il-eyyam bi'l-nezaret fi'l-sarif'il-sara'il mağsusa el-müferrede fi masarifine mu'ayyene el-muharrede 'ale ma beyne ve nassa 'aleyhi fi cezir'el merfufe işşelen li emum kavli te'ala innallahe ye'muruküm en teviddü el-emanet ile ehliha ve ibtiğa limirdat'il la el-melik'il-cemil ve vesilete linil'il- ecr'il-cezil ve tevzi'aha ila müstehakkiha min'el sa'adet ve'l-ulema ve'l-da'afe sekin-i Mekke'til-

Mükerremi ve katini Medine'til-Münevvera el-müstemsikin bi zeyel serakat Beytillah'il-Haram ve'l-mukimin bi şaraf cever Nebiyyene hayr'il-enam 'aleyhi efdalü salavati ve's-selam ve resemne en la yıfıdda hitam ekyes hezih'il-meberra vele tevezze'e ale ashabih'el-eycufe meşyeğil Haremeyn ve bi mahdarin min'el-fadyin efadlin fadi Mekke'til-Mükerreme ve fadil Medine'tül-Münevvere ve'l mübaşere fi ebsal'il-hakka ile müstehakkihe makul bihi Baleyküm vele yesteniğ defter-i müstakil ğayr kare'il-deftar bel ye'lem 'ale isim külle min vesile ileyhi nasibihi bi'l-hatt'il-ahmar fein ğabe ahad minkum 'avkada nihübbahu vele yuced müsemmiyet ba'adil esme ya'lem 'ale ismi bi'l-defter hisbema yazhar ve nahfaz hisasihim ve nusubihim mağreze ve muha'arrara keyle yeğtel ehad li ağız'il samad'il mükerrere bi en yu'uti nasib min tuvuffiye evğabe le eşğasen tuvafiku esme'ihim ve el-kabihim ve nisbihim ve ensebihim el-esma ve elkab ve'l-nisab ve'l-enseb heze vekad ehdeyni ile cenebikum ila'ali mefres semerat-ı mefeğir ve'l-muali sıhbit hamil kitebene heze hilkayn min teşrifin'el behiyye ve ekteben'el seniyye li tecdid merase el-muvalat ve te'kid mu'akkit'il masafad le budde min istikbalihume bi takdim merasemil ekârimve't-ta'zim ve'l-iktisabihime bimezid el-ihtiram ve't-tekri bi zi'l-kıdre kamile fi ri'ayet'il re'aye ve siyanet el-hüccec ve'l-mücevirin ve'l-misefirin ve'l mukimin min'el-ğays ve'l-sekade li-ifadet el-emin ve'r-reha ve hırasret tilk'el taraf ve'l-mesalik alem a yecib li imra el-aktar ve'l-memelik ve isticleb el-edliyye es-saliha min'el-uleme'il 'amilin ve's-se'edet el-muhtedin ve'l-fukara'is-salihin ve'l-muvadabe ale da'avat bi cezir el-tedarruh ve'l-ibtihal li 'ale-i 'alem devletine el-'ulya ve's-sebak erken saltanatın'el siniyye innehu sübHânehu li cedir me bi süel ve kadir 'ale tebliğ el-emel te'ala 'izzih 'an'il-medahi ve celle cudihi 'an'il tenehi ve fadlih haseb min bi cenebih lez ve tuhli kifeyet min bihi isti'az ve sallallahu 'ala seyyidina Muhammed'innillezi le yeşa' fi vaktuh ma'allah el-meleikül-mukarrebun ve'l-enbiya-i ve'l-mürselin ve 'ale alihi ve ashabihi ve 'annehu lezine dehalü mescid'el-haram eminin muhallikin ru'usuhum ve mukassirin le teğafun ve limen sebi'ihim bi ihsen ile yevm'id-din rıdvanallahi te'ale 'aleyhim ecma'in tahrira fi evail-i şehr-i Receb'ül-mücerreb li seneh erbe'a ve mieteyn ve elf

S.21 B.20

Taraf-ı hazreti cihândariden şerif-i Mekke-i Mükerreme cenablarına haftan ağası ile mu'tad üzere irsal oluna gelen Name-i Hümâyûnun suretidir.

Siz ki şerif-i penahat-elif müşarün-ileyhsiz ‘unsur-u fetret-i asliyye ve maye-i hilkat-ı nebilenizde mahmur ve merkez olan neka-yı cevher ‘arakat-i? ‘adnaniyye ve safa-yı teviyyet-i asalet-i kahtaniyye muktezasınca meş‘ar’il-haram sıdk ve ihlas ve dahil’ül-hatim vefa ve ihtisasda icra-yı nesin-i mebrureye sa‘i ve ikdam ve ifa-yı mesa‘i-yi meşkureye dikkat ve ihtimama tahrime bend-i teşebbüs mevazibat olarak makam-ı siyadet intisab-ı şerafete ku‘ud ve selm refiu‘l-münteha-yı imaret Mekke-i Mükerrmeye su‘udunuzdan berü istihsal-i rıza-yı hüsrevane ve iktisab teveccüh-ü derun-u şahânemize bezl-i mechur? berle Haremeyn-i Muhteremeynin ikmal-i esbab tevkir ve ihtiramında Sagan ve Macar ve Rus beldeteyn-i mükerrmeteynin terakkiye hâl ve tamin-i yâllarında ve kezalik hatta-i Hicaz mağfîret-i derazın ikame-i de‘ame-i nizam ve idame-i kavanin-i zavabit ve intizamiyle ol aktar-ı meyamin istizhara min külli fecin ‘âmik-i zamile bend-i ‘azimet-i müstelzim’ül-tevfik olan kavafil-i Haccac-ı hidayet münhac ve vakur zevr ve ebna-yı sebil ve tüccarın karin-i emniyet ve selamet ve rehin-i âsude ki ve ıstirahat oldukları halde iyab ve zehabları musalahında eslaf-ı hamiiyet ittisafınızdan ziyade iraz ve izhar eylediğiniz harekât-ı hamide ve etvar-pesendineniz nezd-i Hümâyûn-ı devranemizde ma‘lum ve meşhur olub sizden her vechle arazi-yi mukaddesenin tanzim ve tensifinde icrayı merasim-i ğayret ve kiyaset ve ibraz-ı levazım himmet ve nehmet me‘mul ve melhuz cenab-ı hilafet-meâb-ı şehriyanem olduğuna binaen hakkınızda derya-yı vasi‘ül irca-yı ‘utufet-i hüsrevanem mevac ve âfitab giti tab-ı mekârim-i hidivanem lami‘ ve vehhac olmak hasebiyle hal‘-ı hassa-i fahire ve kasa-i zat’ül-behçe-i zahiremden semmur-ı? mevrus’us-sürud duhte-i ber savb-ı hil‘at-ı müsteclab-ı mefahirat-ı sultani ‘inayet ve ihsanım olub şeref-bahşa-yı sudûr olan işbu Name-i Hümâyûn mülâtefet-i makrunumun iblağ ve isali hizmetine ta‘yin olunan hocagan-ı Divan-ı Hümâyûnumdan kıdvet’ül-emâcid ve’l-a‘yan Mehmed Rağıb zide mecdehu ile irsal olunmuşdur bi ‘avnihi sübhânehu ve te‘ala vusûlunda hândan-ı ‘azim’üş-şan ve dudman-ı rasin’ül-erkanımızdan olan mezid-i safvet-i serirat ve vufur-u hususiyet ve istikametiniz müsted‘asınca hil‘at-ı seniyye ve kisve’i behiyemi ri‘ayet-i rusûm ta‘zim ve iclal ve mura‘at sunuf-ı tefhim ve ical ile telakki ve istikbal ve düş-ü istihkak ve istihalinize puşîş ve iktisa ile izhar-ı mufaharat ve mübahat asarında vezayif-i sıdk ve ihlası takdim ve ikmalden sonra cebin-i mübin ve nasiye-i necabet rahinenizde satı‘ ve der haşan ve lami‘ ve taban olan ve envar-ı asalet ve pertev-i fütuvvet ve emaneti ibraz ve hâlâ Şam valisi ve minhacı ve sûtûde vezirim el-Hâc İbrahim Paşa edemallahu te‘ala iclalehu ile mukaddemce muhabere mükatebe

tarikine mübaşeret ve her hususda zevabit-i ihtiyat ve tevafula ri'ayet eyleyerek aktar-ı ma'mure bilad-ı islamiyyeden tavaf-ı beyt-i şerif ve ziyaret-i sarih-i mukaddes nebi-yi bahr'üt-teşrif için hazz-ı huvvan naka-i tevcih ve 'azimet ve sa'ik-i rekb-i şitab ve sür'at olan haccac-ı mesrat-ı münhac ve tüccar ve zevr meyamin-i ibtihacın vucuh-u şati-i ile himayet ve siyanetlerine ve temin-i tarik-i harameyn ve tahsil-i refah katan makameyn-i münifeyn hususlarına sa'î ve dikkat ve zat-ı hilafet-i semaatım için ol emakin-i meşhune ilhasında sakın süleha ve ahyar ve 'ibad ve zehad ve ebrarın ed'ıye-i hayriyeleri isticlabına ve katbe-i umuru musalaha aktar-ı hicaziyyenin dur hüsn ve vech-i vecihi müstahsen üzere tesviye ve tanzimine ve hususa haccac-ı müsliminin ve medayin-i salihiyeden istikballeriyle yine mahalli mezburdan teşyi'lerine ve zahir'ül-habase olan eşkıya-yı Ariban ve bi'l-cümle tevaif-i muzırta ve müezziyenin atele'i eyadi-i ta'arruz ve te'addilerinden haccac-ı bâ ibtihacın mahruse ve vekayelerine ve erbab-ı fesadın kat'ıyedd-i tasallut ve azur'ur-re'yine ihale-i civar-ı himmet ve tehziz ramih-i hamaset ve teşmir-i sa'id meknet ve hâlâ Cidde valisi dustur-u vezirim Azimzâde Yusuf Paşa edemallahu te'ala iclalehu ile tarika-i marziye-i hüsn-ü eslaf ve ittifaka ri'ayet ile 'amme-i umur ve hususun bervefk-i me'mul teknil ve ittimamına bezl-i cell-i himmet eyleyerek şan-ı şevket-i 'unvan saltanat-ı seniyyeme layık ve seramet ve şehamet haşimiyenize muvafık mesa'î-i cemile ve müessir-i celileyi vucuda getürmeğe sarf-ı miknet ve bi't-tahsis i'kab-ı salika ve evkat-ı icabet ğayatda müşdefeyn-i zemzem ve makamı ve mu'akifeyn-i beyt-i haram olan hulusu 'ibad ve meşayih-i süleha i'tiyad ile ber ve bahrde olan 'asakir-i islâmın intisarı ve fayiha-i müşrikeynin kariben inhizam ve inkisar-ı da'avatına ba hulus'ul-bâl iştiğal ve muvazebet ve her halde celb-i hatır-ı keramet mezhahir-i mülükâneme ihtimam ve dikkat ve lazımu'l-inha olan ahval ve âsarı ve Devlet-penah deviraneme peyder pey 'arz ve işarata mübaderet eyleyesiz tahriren fi evail-i şehri-i Receb'ül-müreceb sene erba'a ve mieteyn ve elf.

S.22 B.21

İşbû tercüme ile ziyade..... mektub tercümesi ve asılları Ordu-yu Hümâyûna gönderilmiştir.

Rikab-ı kamer-tâb-ı hüsrevaneye haşmetlü Fransa Padişahı tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Culus-u meymenet-i me'nus tacdariyelerini mübeşşir meserret-bahş vurûd olan Name-i Hümâyûnlarında derc ve tahrir olunan mezamin-i müveddet rahinden

senin-i kesireden beru Devlet-i Aliyye-i kavi şevketleriyle França Devleti meyanında müstekâr olan revabit-i musafat ve muvalatın yevman fe yevma istikrar ve istigamı? babında irade-i sûtûde-imülükaneleri istidlâl olunub gerek culus-ı Hümâyûnları ve gerek o makule niyet-i hayriye-i cihânbanilerinden hasıl olan inşirah-ı derun tağbir ve tavsifden efüz olduğuna binaen tezayüd-ü meveddet canibine salih olan esbabın istihsali ile ez diyad-ı ferr-ı ve haşmetine ez can ü dil huvahişkar olduğumuz saltanat-ı seniyyelerine izhâr ve dostluk ve musafat-ı fariza-i zimmet-i hâlisanimiz olduğunun ifadesi ve asitane-i sa‘adette mukim elçimiz sadakat-girdarları beyne‘d-devleteyn der-kâr olan hüsn-ü imtizaç ve itilafın tekid ve teşyidine mebni şimdiye kadar kendüye sipariş olunan hususat muhâlâsat-ı âbanın ‘arz ve ifadesiyle rü’yet ve temşiyetinde izhar-ı ğayret ve sadakat edegeldiği üzere bundan böyle dahi levazım-ı hizmet ve ferayiz-i zimmeti ifasında dikkat ve ihtimam edeceği mecz ve mekerde-i dostanemiz olduğundan naşi vakt ve hale münasib ve de‘aya-yı canibeynin asayiş ve istirahatini müstelzim olan hüsn-ü imtizacın te’kid ve teşyidine sulh iktiza eden ...ve tenbihat kendüye tahrir ve telkin ve bundan böyle dahi âsitane-i sa‘adette elçilik me’muriyeti ile ikamet etmek üzere ta‘yin olunmağın taraf-ı muhibbanemizden ‘arz ve ifadesine kıyam edecek ne hususat ve ma‘ruzata i’timad-ı tam erzanı ve tesvig ve hakkında hüsn-ı tevcihat iksir-i âyat-ı şâhenşâhaneleri bi-dirîğ buyrulacağına ümidvar olduğumuzun inhası siyakında Name-i muhalasat-ı rakime tahririne mübaderet olunmuşdur. Baki ez diyar-ı ‘ömr-ü girankıymet-i şehriyari ve imtidad-ı ferr-ü ve haşmet-i tacdarileri hazret hakdan mütemennadır.

S.22 B.22

Hâlâ bi mezid-i ‘inayet’ül melik’ül ‘ala sadr-ı neşin sadaret-i kebiri menassa peyra-yı vezaret-i ‘azimi müzahir-i eltaf-ı samiyye-i cihânbanî i’timatü‘d-Devlet-i Aliyye-i cihântani? arestevi devran âsaf-ı zaman sa‘adetlü refe‘atlü mehabetlü sahib-ü devlet vezir-i büzürg-var-ı ‘alışan hazretlerine Fransa Padişahı hazretlerinin kablinden tahrir ve irsal buyrulan cevab-ı bâ sevabın tercümesidir ki zir-i bâlâda zikr olunmaktadır.

Ba‘de‘l-elkab el-mu‘tade ve‘n-nihniyat’ül-müsta‘mele? Ma‘lum-ı sa‘adetiniz ola ki bi-emrillahi te‘ala hazreti Hüdavend-i sabık ulu dostumuz merhum ve mağfurle Sultan Abdülhamid Hân hazretleri dar-ı bekaya intikal ve irtihal etmeleriyle sahibkâran-ı zaman nadiretü‘d-devran Sultan Selim Hân hazretleri serir-i a‘la-yı Osmaniyanî culus-ı Hümâyûn meymenet-i makrunlarıyla pürnur ve hubur eyledikleri

hayr-ı mesret eseri Name-i mu'cizat Name-yi Hümâyûnlarından ve mâ'en sadr-ı esbak selefiniz tarafından dahi bu muhubbimize tahrir olunan mektub-ı maslahat uslubdan ma'lum ve mefhumumuz oldukda dünya vema fiha kadr-ı mahzuz ve mesrûr olub Name-i Humayûn-ı cihândaride münderic olan ihbar-ı beşaret-şi'ardan kemal-i bi-himmetimizi izhar ve öteden berü iki devlet beyninde muvalat ve musafatın meham-ı imkan ez deydini ez can ve dil üzere du'amızı aşikar berle cevab-ı ba sevaba musade'at etmişizdir emma ba'ad cenab-ı

S.23 B.22

Sa'adet me'abınızın manzur-ı inzar kimya-i asar-ı cihânban-ı olmanız ile yemn-i ve ikbâl berle na'il olduğunuz vüzerat-ı kebiri ve sadaret-i 'azimi tebrik ve tes'idi merasimini ber vech-i tekrim eda ettiğiniz hâlâlinde me'mûlumuzdur ki selefğüzin-i mektub-ı merğubunda mübeyyin olan hukuk-u sabıka-i meveddet tarafını mura'at ve re'aya-ı devletin nafi' bünyad-ı ihtisas-ı muhabbeti teşyid ve temhid etmek kulub-u vüzera-yı âsaf-ı irade merkuz bir şart-ı meveddet olmağla cenab-ı sa'adetme'abınız dahi şart-ı mezburun icrasında mesa'i-yi cemile-i âsıfanenizi der-kâr buyurasız zat-ı sûtüde sıfatınız için kemal-i rağbet ve meveddetimiz bilâ raybdır ve izhar babının bu muhibbiniz dakika fevt etmeyecegimde kat'a iştibahınız kalmaya ma'lum-u sa'adetiñiz ola ki asitane-i sa'adette mukim Musa legunet dût-üElçimiz da'iyyenizi müceddiden ol payede nasb ve ta'yin ve ibka ve mukarrer etmişizdir ümidvarız ki elçi-i müşarün-ileyh bu âna degin menafi'-i Devlet-i Aliyye-i ebed-peyvend için her daim zuhur bulan ğayret ve hamiyetinde ısrar ve bâ husus cenab-ı sa'adet meabınızın hatır derya-i mukattar geri kendüye celb ve incizaba takyid edüb müsebbib-i tezyid-i i'timad-ı mabeyn ve hüsn-ı himmetiniz ile ba'is-i temkin-i i'tikad-ı canibeyn olur Baki merahim-i ilahiyeden mercudur ki medamen mahfuz zebanı ve emanet-i sübhâniyede me'mul masun olasız tahriran fi kal'at'is- sultaniyete'l Vövrin El-Parisi li yevmi'l ihda 'aşer min şehri degember sene 1879

El-Halis'ül Fuat Levis tecter?

Legunet ... Vezir ve mahrum esrar-ı devlet hazreti Padişah Fransa hâlâ tarih-i kayd fi evahiri Şaban sene 1204

S.23 B.23

Taraf-ı hazreti cihânbaniden Fas hakimi penahatlü Mevla Muhammed bin Abdullah cenabları tarafından gelen namelerine cevab olmak üzere ‘Arabiy’ül ‘ibare yazılan Name-i Hümâyûnun suretidir fi 25 Receb sene 1204

Hamden limen huve’l hamd vele ve şükren limen huve bi’ş-şükür harra ellezi satı‘ min meşakkat züccet’il kelameh’ül-behiye el-sinni innallahe ve mela’iketehu yusellune ‘ala nebiy fearad en yesteft’il-‘alemun bi zalik’en-nur ta’zimen lehu ve tekrimen fe kâle ya eyyühellezine amenu sellü ‘aleyhi ve sellimu teslima fe salle ve selem ve şeref ve kerem ve tufazli ve in‘am ‘ala haze’n-nebiyinkerim ve’r-Rasul’ul ‘azim ellezi temessek bi ehdeb sığar’ül-belağat ve’l-icaz ve’s-sevak dunehu belağa’il-‘Arab bi ‘izze el-i‘caz ve ‘ala alihi ve sahibihî ve cündi ve hezbihi evliya-i ‘ahdihi ve hulafa-i min ba‘dihî meceret sârem el-berak fi ğamet ez-zelam ve dehaket suf’ul-ekmam min bike’l-eğmâm

Ve ba‘de fein ehle mantıkıyye lisan’il-bera‘ ve evla ma teşennefet bi devrih’il-esma‘ letaif-i taraif ve şeraif-i tehaif-i tahiyyete tefacir min tela‘aha ‘uyuk’il-muhabbe ve’l-ihlas ve terci fi beka‘aha cedavil’il-muhabbe ve’l-ihlas ve nehib şimal’il-eşvak fi hilal efneniha ve nesra canib’ül-iştıyak fi zevahi cinaniha mutavviyet fi hâlâ l turus’ut-tekrim ve manzumat selek sutur’ut-tebcil ve’t-ta‘zim müheddiyat min meşraki saddetene es-Sultaniyye ve matla‘ envar’üs-sa‘ade el-hakaniyye ile beder felek’üs-sa‘ade ve sadar sened’üs-siyade el-‘arik’ul-hasib ve’l-asl’ün nesib el-emced ibni’l-emced el-mevla Mehmed la zelet meşrika fi sema’il me‘ali envare ve bani‘eti fi ravza el-mecid semerehu ve ba‘de fe innehu fi eşraf evân vurud li sahatena el-fesih el-ercamin taraf sa‘adetiküm elleti hiye keelbed refiy’üd-deca hadimüküm el-kadim el-ka’id Mehmed bin Abdullah meshuben beni‘atiküm el-etkiyet’ül-leti intevat ‘ala muhabbet akide la tenfusum ve müvedde mesdude bi enva‘ el-hulus letenhase şedide erkanehe mersusete tebyenehe ve fi tabaHân me yeteselle bihi el-hatır ve etecelle merrat el-fâkir’ül-fatir min tebririküm ayete bi sultaneti el-muntazilat ileyne validen ba‘de valid ve tuhallinemecli kaladet el-müslimin ma cedden babde ma ceddin ma tağarritüküm bi ‘amin’el-merhum el-mağfur lahu Abdülhamid Hân ce‘ala remsehu ravzat’il min riyaz’il-cinan ve sabbe ‘aleyhi şe‘ebib’ür-rahme ve’l-ğufuran ve kad radeyna bi’l-kaza-i ve’l-ikdad ve in yef‘al fi mülkehu mâ yeşâ-i vemaYuhta ve kellena ile zalik et-tarik zahibün ve nehn’ül-lahikun vehüm essabikun kul bin esne ve en

S.24 B.23

Talet selemetehu yevmen ‘ala elleti haddiye mahmul ve lakin hamelne emren emra hallu emra eshâlâ ve ve‘ar feneseallahu en yec‘elne mazhar tevfikeyu ve hidayetehu ve yestirne nehet kenef hafzehu ve himayetehu ve yurih el-etam tahte zillin’el-zelil ve yeşfi ğalilehum ve yüvehlün’el-hemil ve kezalike ve sale ile sahatine el hakaniyye el-fekintar min milh’il-barut e‘ted minküm li ğazvet’ül-müslimin ve kmat’ül-muvahhidin ve taleben li iştirakiküm fi sevab haze’l-cihad ma‘al küfre ehl’il-bağave’l-i‘nat ve hamsemiete ve erba‘a ve selesune esiren min’el-lezine itlakatehum min maletehu hasfallahu bihi ve nehelehe ve fi vusulihim ve ba‘asnehum ile ehlihim ve diyarihim salimin ve leküm şakirine hamidin ve lemme etemme emr’ür-risalet ve eda hidmeti es-sefara hadimiküm’ül-kadim zü’l-fetaneti samiye ve’n-niyeheti zakiye el-kaid Mehmed bin Abdullah mektubene haze’n-nemikan cevaben lima ersele ma‘ehu lakin el-me’mun en teselü eydan şifah ve estehfimu minhum ma ‘arefnehum ve’l ma‘muleydan la tekthem ‘anne merasiletiküm’üd-dalle ‘ala sıhhatiküm ve ‘afiyetiküm elleti hiye’l-murad min Rabb’il-‘ibad ve enla tensen emin mesalih da‘avatiküm’ül-müstacabi fi’l-evkat’il-müstetabi bi en yensirullahi te‘ala cunud’il-müslimin ve yerfe‘ i‘lamü’d-din’il-mübin ve yekhar ‘adain’el-müşrikin le zelet teğur’ül-ğarb biküm şedidet ve bi havr imdadiküm li’l-müslimin medidet ve sallallahu ‘lala eşraf’ül-enbiye ve’l-mürselin ve’l-hamdü lillahi rabb’il-‘alemin.

S.24 B.24

Taraf-ı hazreti cihândariden Fas hakimi Mevla Mehmed cenablarının bundan akdem sefir ile gelen namesi cevabı olmak üzere Ordu-yu Hümâyûndan ‘Arabiyül-‘ibare yazılan Name-i Hümâyûnunun tercümesidir.

Ba‘de’l-elkab

Ka‘id Mehmed ile tarafımıza irsal olunan nemikanız vasıl olub derununda culus-u Hümâyûnumuzu tebrik ve ‘ammimiz merhumun ta‘ziyatı derc ve beyan olunmuş olmağla ba‘is’ül mahzuziyetimiz olmuşdur ve kezalik ğazat-ı müslimine i‘anet ve sevab-ı ğazada şirket-i niyet-i halisesiyle gönderilen bin kantar barut ve Malta küffaresinden hâlâs eylardiginiz beş yüz otuz dört nefer ehl-i İslam üserası vasıl olub cümlesi dâr ve vatanlarına selamet ile irsal olunmuşdur bu dakika sefir merkumun takririne ihale olunan hususlar dahi bi’l-istintak ma‘lumunuz olur ve

bundan böyle her bâr sıhhat ve ‘afiyetinizi meş‘ar-ı murasalatınız ve tarafımızı ve cunud-ı müslimini de‘a-ya hayr ile yâd etmeniz matlubumuzdur.

S.24 B.25

(ARABİ)

Taraf-ı hazreti cihânbaniden Fas hakimi penahatlı Mevla Mehmed cenabları tarafından gelen nameye cevap olarak yazılan ‘Arabiy’ül ‘ibare Name-i Hümâyûnun suretidir. Fi evail-i Safer sene 1204

Tahmidallahi ‘ala me şereh ‘uyununa fi hadayık minha ve te‘ma ve ifada ‘aleyna min şebib yuvarik hakime ve kerime ve irze min kunuzi saltanat ve ‘azim ber Hâne sedde’l-meknun kavle fezkuruni ez kürküm ve eşkuruli vela tekfurun femin hadı‘ül-‘azim-i saltanah ve zikra ve akrabiyehe ber Hâne ve şükra selike fi süluk en-naciyen ve min ‘ala ve tekbira ve hücced ma evleha ve küfrü ve esbeha min’ennadimin ve’s-salatü es-salavatü’l-mesakiyeh el-fevahat ‘ala nebiyyet’el-kerim ve Rasuleh’ül-‘azim sahib’ül makam’ül-esna ve’s-şefa‘at’ül-‘azimi ve ‘ala âlihi ve sahbih’il kiram me dehek en-nur ve yekiy’il-ğemam

Emma ba‘ad ihda-i teslimat ve akyat-ı zekiyat keennehe selsele er-rahik el-memzuc ba lemseke el-fetik evrik’ül-ğemam ser şifah seğur el-ekmam ev işmemeha el-ğayyur’uş-şemim tel‘ib biha eydiyel neyim ev zahra er-riyal mefatihat bi’n-nekas el-dasah ve’t-tahiyate semiyete samiyat ta‘teret min tayibi şidaha er-revabi ve’l-batah ve infitahet izan el-vurûr ve ‘uyun’ül-ika‘ ve ihciletreyihânet’el füccar ve neserin es-sabbah bi neşri ‘abiri ‘irfaka izafeh tehhes bi zalik tavr’ül-mecid eş-şamih’ül-menayif el merfu‘ ‘aleyhi ‘alm’ül-‘izze ve’n-nesebi’s-şerif v e de‘akad sülâlet’ün-nebiyyete ve’d-dariyye sema-i el-‘itret’ül-‘ulviye ilahüm ibni ilahüm ve’l-kadri ibn’il-ğemam el es‘id’ül-emced zü’l-mecd’il-âsil el-Mevla Mehmed bin Abdullah bin İsmail lazelet ku‘bet’ül-hacat ve muvattun es-sadat fe’l ba‘is le tastir es-sadur el-metviyye ‘ala muhabbeti kaleded el-menşur ‘ala nuhur’il huvar ve’l-meduhate li mevdetin kefelikinel-subhu fi’l ibtihac ğayb’ül-leyl ileyhima ed-dâc huvane fi eşraf-i zeman nemet fih e‘yun’il-hadisan ve radali makarrı saltanate ve sahate yehate hukümetüne min tarafı cenabiküm’üş-şerif ve muhafeleküm el-is‘ad’ül-münif hadimüküm el-kaid tahireyn Abdülhak mahsuben bi nemikatiküm ile’n-neyika elleti mebaniyiha kennizam’üd-darur ve me‘aniyiha tezdi bi’z-zehab el-ahmer tenbi-i ‘ann verad keennehüm bünyanü mersus haf bi süvar’il-sadaka ve beruc meşidet min’el-hulus la tetd‘afe‘ erkaneh ve tetezelzel kavaim ve fiha irsaleküm

henid el-sünnet'ül-mübareke elf sebike mine'z-zeheb lecelle ehaliel-harameyn'il muhteremeyn ve sadat tilk'el mevatinine el-envarin ve ittiğa-i lesevabeh el-cezil minallah'il-cemil

S.25 B.25

(ARABİ)

Fi'd-dareyn ve rıza li ceddiküm et-tayyib'il-mutayyib Rasul'üs-sakaleyn feta'im me kasditüm ve hayize me teleytüm ve keyfe le ve ma 'indeküm binefede vema 'indallahi Baki tilk'el-cennet elleti uristimuha ma küntüm ta'melün lakin ne'lem cenabikum el-mehaban emin seratüna muslahate keşidet ve maen muverriyete ve feyyide vele yenbaği mekese fi tayyibet'it-tayyibe ve ikamete fi mekhet'ül-meşrifâ ile el-mikdar'ül ma'lum ve hüve eyyem kalail hatta ati'l-imkan en yüsellime me 'aynene nehnu min'es-sadakat le riyebeha yeden bi yeddin lefik'ul-vakt febi hatac hevayiden in ye'in ba'de'l-imata li yuze' ba'de ma meruneh 'ala 'ashabiha yeden bi yeddin ve lima kanet es-seyanik el-merkume ta'simeha 'ala erbabiha bi muceb defferiküm ve 'ala muktazi meramiküm yehtec ila maddetin ve feyyiretin le tes'aha müddeti ikamete emin seretana hunek ve ittimami merva eyden Ahmed Aşibani bi tevzi'iha feya la zarurete ibkayinaha hindestat 'inde savir zi'anaha fi hazanetena memhurete ve mahfuza ve inşallah fi'l-'am el-kabili esnam ber seven hadiman ila tarikana ve te'merde bi tevzi' es-sebain el-merkume 'ala erbabiha ve nehnu tesellemeha ileyh sümme türsele bi sahibete emin saratene ile tilk'el-bilad hatta bi veza'iha el-hadim el-memur min tarafikum 'ala erbabiha ve hinde el keyfiyete tekvin ekavi fi isal'ül-hayrat ile muhalleha ve iblağ fi itminan hatırına ve hatiriküm 'ala muktazi meramiküm bi nazareti emin serratena la zelet sağur erbab el-hacat bi likaniküm ba sema ve 'uyun'ül-fetn bi sahatiküm saime

S.25 B.26

Taraf-1 hazreti cihânbaniden Fas hakimi Mevla Mehmed cenablarının varid olan namesi cevabı olarak Orduyu Hümâyûndan yazılan 'Arabiy'ül-'ibare işbu Name-i Hümâyûnun tercümesidir

Ba'del-Elkab

Ka'id-i tahireyn Abdulkhak ile irsal olunan 'arifeniz tarafımıza vasıl olub huzuz-1 vafire hasıl olmuşdur ve Haremeyn-i Muhteremeyn ahalisine Bosna-i mubarekede hediyeleri olan bin sikke altun dahi egerçi vasıl olub ancak ber muceb

defter-i irade ve meramınız üzere tevzi' ve taksimi müddet-i kesireye mütevakkıf olub ma'a hazâ beher sene sürre-i Hümâyûnumuz emini olanların müddet-i kalile canib-i Haremeyne tevki'at ve 'avdetleri hasebiyle tarafımızdan gönderilen sürre-i Hümâyûnu dahi yedden bi yedin ashabına tevzi' ve taksime ber vechle musa'ade-i vakt üzere tevzi'ata vaktin tahmili olmadığından ve tevzi'i hususu mücerred sürre-i Hümâyûnumuz eminine tarafınızdan ihale olunub sefiriniz Ahmed Şeybani tevzi'ine me'mur olmadığından bi's-surur memhuren hazine-i Hümâyûnumuza vaz' ve hıfz olunmuşdur inşaallahu te'ala sinne-i atiyede tevzi'ine memur bir adamınız gönderildikde sürre-i Hümâyûnumuz eminine terfik olunub sinen-i mezkure tamamen Harameyn-i Muhtaremeyn ahaline isal ve matlub olan vech üzere cümlesi erbabına tevzi' olunur işbu vech üzere tarafınızdan varid olacak adamınız ma'rifetiyle taksim olunduğu suretde kema yenbaği ashabına vasıl olacağı bi iştibahdır.

S.25 B.27

Şevketlü Kerametlü Mehabetlü Kudretlü Velini'metim Efendim Padişahım Fas hakimi Mevla Mehmed da'ileri tarafından mukaddem ve muahhar varid olan 'arizalarına cevab olarak bu def'a Ordu-yu Hümâyûndan tahrir olunan 'Arabiy'ül-'ibare iki kıt'a Name-i Hümâyûnların tesvidleri tahrirat Sadrazamı ile varid olmağla tercüme ettirilüb ma'ruz 'atabe-i 'ulyaları kılındı ve çend rûz zarfında zikr olunan Name-i Hümâyûnları i'ta ile hakim-i müşarün-ileyhin el-yevm der-sa'adette olan sefineleri i'ade olunacağı muhat-ı 'ilm-i 'alileri buyruldukda emr ve ferman şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü velini'metim efendim padişahım hazretlerindedir.

S.26 B.28

İşbu namenin sureti 'ali ve haber-i kaimeleriyle me'a hıfz olunmuşdur. Taraf-ı Hümâyûn hazreti cihânbaniden büyük İspanya Kralı tarafından gelen namelerine cevab olmak üzere yazılan Name-i Hümâyûn şevket-i makrunun suretidir fi ğurre Safer sene 1204

Cenab-ı ber efrazende-i riâyat-ı saltanat ve ikbâl mumehhidu bünyan rasin-i hilafet bahar'ül-iclal takaddeset zate 'ann'il-endar ve'l-ikbalin nevali-i tevfik ve teradif-i feyz ve mevhubat-ı hazreti sipahsalar-ı cunud-ı enbiya ve kaid-i ketaib me'ali menakıb-ı âsfıya iki cihân güneşi ulu peygamberimiz Muhammed'ül-Mustafa 'aleyhi ve 'ala âlihi ve sahbihi etib'us-salavat ve etmam'üt-tahiyyanın dest-yâr-ı

mu'cizat 'ummiyet'ül-berakatiyla ben ki eşraf'ül-beldan ve'l-emakin ve es'adü'l-emsar ve'l-medayin kible-i 'ibad-ı 'alem ve mihrab-ı tevcihat-ı ben-i âdem olan Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere ve harem-i mescid-i Aksa ve Kudus-ü Şerif mubarekin hadim ve hakimi ve reşk-i efgan kalub selateyn-i cihân olan bilad-ı selase-i mu'azzamaki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet meşam ve Mısır nadiret'il-'asr-ı bi-hemta ve külliye Arabistan ve Afrika ve Burka ve Kirvân ve Haleb ve Irakeyn-i 'Arab ve 'Acem ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbakır ve Zülkadiriyye ve vilayeti Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Mağrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girid ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhiliyle ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususa Bağdad-ı dar'üs-selam ve cemi'a Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatarı dair ol havalilerde vaki' bi'l-cümle sığınak ve etrafında kain cümle oymakan ve muzafatiyla 'umumen Bosna ve kal'a-i Belgrad dar'ül-cihad ve Sırb hükümeti ve anda olan kala' ve husun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi't-tamam Eflak ve Boğdan havalisinde vaki' mu'akil ve suğur ve ta'rif ve tavsifden müstağni beka' ve emsarin mu'adelet-penai ve şâhenşâh-ı nusret-i destgahı olan es-Sultan ibn'is-Sultan ve'l-hakan ibn'il-hakan es-Sultan Selim Hân ibn'is-Sultan Ğazi Mustafa hân ibn'is-Sultan el-Gazi Ahmed şahım taraf-ı Hümâyûn hilafet makrunumuzdan iftihar'ül-ümera'il-'azam'ül-'iseviyye muhtar'ül kübera'il fehham'ül-mesihyye musalaha-i mesalih-i cemahir'it-taifet'ün-nasraniyye sahib-i ez yali'l-haşmet ve'lvakar sahib-i delail-i mecd ve'l-i'tibar hâlâ büyük İspanya Kralı ve sair eyalet ve tevabi'atın hükümdarı olan haşmetlü miknetlü Dördüncü Karlos hatemallahu 'avakibehu bi'l-hayr ve'r-reşad ve ilahum ileyhi sebil'üs-sevab ve's-sadade tevki'-i refi'-u Hümâyûnumuz vâsıl oluncak ma'lumunuz ola ki Devlet-i Aliyye-i ebed iktiran ve saltanat-ı seniyye-i muhalled'ül-erkanımız ile İspanya Devlet-i beyinde mun'akıd müstahkem olan muhadane ve muvalat ve musafât-ı lazimesi ve taraf-ı vazih'üş-şerif-i hüsrevanemizde mukim elçiniz kıdvetü ümera-il millet'il-mesihyye Dö Böliti hutimet 'avakibühü bi'l-hayr vesatatiyle bu def'a irsal olunan bir kıt'a Name-i dost-ı 'allameniz vâsıl ve aslı ve tercümesi ve yedine-i kadime Devlet-i Aliyye-i ebed peyvendimiz üzere paye-i şevket-karar ve sübde-i 'ulya-yı mu'adelet medarımıza 'arz ve takdim olunub izn ve ruhsat-ı padişahanemiz sudûruyla elçiniz mûmâ-ileyh dahi pişgah-ı ibahet-penah-ı hüsrevanemizde adâb-ı lâyika ile merasim sefaretı te'diye ve tetmim eyleyüb mezmun-u vela nemin ve

mefhum-u dostu meşhununda taht-ı ‘ali baht-ı Osmani ve evrenin hilafet ve cihanbaniye culûs-ı meyamin-i me’nus mulukanemizin tebrik ve dahim tacdariye su‘ud ve ku‘ud-ı şahinemizden izhar beşâset ve memnuniyet berle canib-i me‘ali menakıb ve âvranemize? olan safvet-i hulusunuzın te’kid ve te’yidi ve iki devlet beyninde bundan akdem in‘ikad pezir olan şerait-i musaleme ve musâfâtın te’yidine ihtimamınız der-kâr iddüğü münderic olduğundan başka ‘ammi emcedim hudavendigâr-ı sabik merhum ve mağfurla Sultan Abdülhamid Hân eskenallahu te‘ala fi ‘arz’il-cinan hazretlerinin gülşensaray-ı bekaye kabil-i rihletlerinde muharrer olub ba‘de’l-vefat varid olan iki kıt’a namenizde dahi pederiniz İspanya Kralı üçüncü Karlos Terik mülk-ü feta ve ‘azim-i dar-ı beka olmağla yerine siz dostumuz ka‘id ve İspanya Krallığı müstedine mütesa‘id olub Devlet-i Aliyye-i ebed müddetimiz ile İspanya Devleti beyninde olan dostluğun ibka istibkasında daim ve müstekar olacağınız muharrer ve elçiniz mûmâ-ileyhin kema fi’s-sabik elçiligi ibka kılındığı derc ve tasrih olunmakdan naşi pederiniz misüllü dost-ı medikim? irtihal-i ‘alem ‘ukba ve terk-i külfet Seray-ı dünya eylemisi egerçi mevrus-ı tasif olub ancak siz dostumuzun anâ canişin ve makam-ı hükümetde ikamet güzün olduğunuz vaki‘ küduret ve belki ma sîdk-ı nime’l-bedel ol mesibi mulahatadan ba‘id olmamak hasebiyle pederiniz yerine İspanya Devleti müstedine ku‘udunuz calib-i neşat fevaid-i şehane ve müstelzim inbisat tab‘-ı mekârim menât-ı padişahanemiz olduğuna ve tebliğ olunan namelerinizin isticvabı ile taraf-ı bahrû’ş-şerif şâhenşâhanemizden tekrar müzhir-i teşrifat kılınmasını elçi-i mûmâ-ileyh istid‘a eyledigine binaen dustur-ı ekrem müşir-i efham nizam’ül-‘alem nazım-ı münazimü’l-emam müdebbir-ı umur’ul-cumhur bi’l-fikri’s-sakıb mütemmimu meham’ül-enam bi’re’yi’s-saib mümehhidü bünyan’üd-devlet ve’l-ikbal müşeyyidü erkan’üs-sa‘ade ve’l-iclal mükemmeli namus’u’s-saltanat’ül-‘azimi mürettib-i meratib’ül-hilafet’ül-kübra el-mahfuf bi sunufi ‘avatif’ul-melik’ül-‘ala vezir-i ‘azam ve serdar Ekrem sûtüdeşim ve vekil-i mutlak sadakat ‘ilmimiz Şerif Hasan Paşa edemallahu te‘ala iclalehu ve za‘if bi’t-teyyid iktidare ve ikbalehu tarafından ‘atabe-i ‘aliyye-i tacdaranemize ‘arz ve telhis olduğuna ibtinaen kaide-i kadime-i Devlet-i Aliyyemiz üzere elçiniz mûmâ-ileyh tekrar teşrifat-ı mulûkanemize mazhar olmağın i‘lam ve inha ve merasim ta‘ziyeyi icra ve İspanya Krallığı müsnedine ku‘udunuz tahniyesi resm-i ‘adisini ifa zımında işbû Name-i Hümâyûn mûlatefet-i makrun-ı devranemiz isdar ve elçiniz mûmâ-ileyh vesatatiyla tarafınıza isal olunmak için kendü yedine teslim ve tesyâr

olunmuştur inşaallahu te‘ala lede’l-vusûl saltanat ebed müddetimizle İspanya Devleti beyninde ‘umum merhum

S.27 B.28

Ve pederiniz müteveffa-yı müşarün-ileyhima zamanlarında mün‘akıd olan şera‘it-i selm ve safvet-i küduret ve tertibden mesul ve asar-ı mühr ve muhabbet ânen fe ânen mütezayid ve efzun olmağla fima ba‘ad dahi Devlet-i Aliyye-i sermediy’ül ittisafımıza olan dostluk şeraiti tarafınızdan mahfuz ve mesul tutula taraf-ı vazîü’ş-şerif-i saltanat-ı seniyyemizden dahi mer‘i ve mu‘teber tutulup hilafete ruhsat ve cevaz gösterilmeyeceği ve bu vechle tarafından masruf olan himem-i mabeynde merbut muvalatı müekkid ve müşeyyid olub memalik-i mahruse-il-mesallikimize amed-şer eden tüccar ve züvarınız mühimmi ve mer‘i olmaları zahir ve bedihi ve bundan böyle dahi ila maaşallahu te‘ala semere-i şecere-i musafatın menaf-i ve feva’idi tarafına raci‘ olacağı bahr ve celi itdüğü melhuzunuz ola

Ve’s-selam ‘ala min etba’il Hadi

S.27 B.29

Hazret-i sadaret-penahiye haşmetlü Prusya kralı tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Asl ve tercümesi Orduy-ı Hûmayuna gönderilmiştir.

Şimdiye kadar asitane-i sa‘adette mukim Deric nâm sadakatlü elçimiz bu tarafa gelmek üzere tatbiye olunduğuna bina’en yerine ‘asakir-i hassamız zabitlerinden sadakatlü Frederik Ernest Dö Konobasdük nam kimesne ruhsat-ı kamile ile fevk’al‘ade elçi olmak üzere ta‘yin olunub mûma-ileyh da‘îlerinin irsali tarafeynin musalaha-i hayriyesi terviciyle ittihad ve muvalat-ı te’kid ve teşyidi hususuna mebni olmağla ruhsat ve istiklal ba istihal ile kâmyab olan cenab-ı mükerremet nisab ve devletleri mûmâ-ileyh elçimiz da‘îlerinin iradat ve ma‘ruzatına ve tarik-i muhibbanemizden olmak üzere ifade edecek mevadda ve hususata i‘timad-ı tam erzanı tesviğ ve lazım gelecek müzakerat ve mükellemata müsa‘ade’i asifanelerini bi-diriğ buyrulmaları istid‘asıyla tavsiyename tahririne mübaderet olunmuştur. Baki eyyam-ı ‘ömr-ü devlet dusturaneleri istidamesi hazret-i haktan mütemennadır.

S.27 B.30

Hazret-i sadaret-penahiye Prusya devleti başvekili tarafından tahrir olunan mektubun tercümesidir.

Bu def'a haşmetli Kralımın 'asker-i hassı zabitlerinden sadakatlü Frederik Ernest Dö Konobasdük nam kimesne asitane-i sa'adetde ruhsat-ı kamile ve fevk'al'ade elçilik ile ikamet etmek üzere irsal ve ta'yin olunduğunun inhası 'akabinde Devlet-i Aliyye-i kavi-i şevket ile Prusya Devleti meyanında musafat-ı arz cihetiyle eğerçi ba'de suri vaki' olub ancak beyn'ed-devleteyn müstekar olan revabit-i musafat ve müvalatın elçiler vasatıyla te'kid ve teşyidine ve rütbe-i lazıme halden olduğuna nazaran kurb-ı ma'nevi der-kâr olmağla Devlet-i Aliyye-i ebediy'ül-istimrare olan haşmetlü kralımın dostluğuna mebni mûma-ileyh devlet-nevahlarının irsalinde mahzuz olacaklarına ve sevk ile hakkına hüsn-ı nazar-ı dusturaneleri erzanı buyurulmak istid'ası siyakında mektub-ı müsadakat uslub-ı tahririne mübaderet olunmuştur. Baki istidame'i eyyam-ı 'ömr-ı devlet-i asıfaneleri hazretine lam yezelden mütemennadır.

S.27 B.31

Aslı vetercümesi ordu-yı hümayuna gönderilmiştir.

Rikab-ı kamer-tâb-ı hüsrevaneye Venedik Cumhuriyeti tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Cülus-ı meymenet-i me'nus-ı Hümayûnların mübeşşir-i sa'adet-bahş vurud olan name'i hüsrevaneleri hayta-i tabirden efzun ba'is-i behçet ve inşirah ve hayr-a takrirden birun mevrus neşat ve irtiyah olduğundan fazla saltanat-ı seniyye-i kavi şevketleriyle Venedik Cumhuriyeti beyninde müstekar olan revabit-i musafat ve müvalatın yevmen fi yevmen te'kid ve teşyidine ve mukteza-yı 'uhud ve ve mevasikin vekayit ve ve müra'atına da'ir der-kâr olan irade'i sütüde-i padişahâneleri dahi fevk'al bekaye ba'is-i mahzuziyet ve memnuniyetimiz olub ol-vech üzere muhkem ve payidar revabit-i mabeynin istihkam ve istikrarı esbabını istihsalde tarafımızdan dahi ser mütejaviz kusur olunmayacağı ve zikr olunduğu üzere cülus-ı Hümayûnlarından hasıl olan sürur-u na mahsurumuz mertebesi bu def'a fevk'al'ade elçilik payesi tevcih olunan Nikola Koskarini nam elçimiz sadakatkarları takrir-i da'iyesine ihale olunmağın mûmâ-ileyh sadakatkarları gerek bu babda takririne ve gerek tarafımızdan ifadesine kıyam edecek bu hususa havale'i sem-i i'tibar ve

müsa'ade buyurulmak istid'asına mübaderet kılınmıştır. Baki ez diyarı eyyam-ı 'ömr ve ibahet-i cihânbanileri hazret-i haktan mütemennadır.

S.27 B.32

Hazret-i sadaret-penahiye Venedik Cumhuriyeti tarafından bu def'a vürud eden namenin tercümesidir.

Cülus-ı meymenet-i me'nus hazret-i tacdariden hasıl olan inşirah-ı tam ve irtiyah ma la kelamımızın 'arz ve takdimi zımnında astane-i sa'adetde mukim Nikola Koskarini nam elçimiz da'ilerine bu def'a fevk'al-'ade elçilik payesi verilüb gerek o makule mevhibe-i ilahiyeden olan cülus-ı Hümayûn-ı derun muhâlâsat-ı meşhununuza ----ifasa-i sürur-ı na mahsur eylediği ve gerek Devlet-i Aliyye-i kaviy-i şevket ile Venedik Cumhuriyeti beyninde müstekar olan 'ahud ve mevasika ile'l-ebed ri'ayet olunmak hususuna irade-i seniyye ta'likinden memnuniyet ve mahzuziyetimiz ne güne ber kemal olunduğu ve revabit-i mabeyn muktezasına tarafımızdan dahi kema yenbaği mura'at-ı hususunda ser müteceviz kusur olunmayacağı ve bundan ma'ada hasayil peymanında ile muttasıf olan zat-ı sütüde sıfat-ı dusturanelerine i'tibar ve ihtisas-ı sadıkanemiz fevk'al-gaye etdiği mûmâ-ileyh elçimiz da'ileri takrir-i muhalasat semirinden ma'lum-ı mükerremet mevsumları oldukta mûmâ-ileyhin bi'l-cümle takrirat ve ma'ruzat-ı da'iyyesine i'timad-ı tamm-ı asıfaneleri tecvizi istid'a olunur. Baki eyyam-ı 'ömr-ı devlet-i dusturaneleri istidamesi hazret-i haktan mütemennadır.

S.28 B.33

Dobre ve Nik kenzi ve beyleri tarafından rikab-ı müstetaba varid olan namenin suretidir.

Aslı Ordu-yı Hümayûna gönderilmiştir.

Şevketlü 'utufetlü kudretlü kerametlü bu kullarına merhametlü Efendimiz şark ve garb ve cihânın yedi ikliminin ve çar köşenin şâhenşâhı ve sultanların sultanı hazretlerinin bargah-ı gerdun-ı iktidar turabına yüzler ve gözler sürüb enva' inkiyad ve ita'at berle de'a ve sena bi nihaye kılındıktan sonra 'arz ve 'ubudiyet nişanı ile ma'ruz kulları bi miktarlarıdır ki merhum ve mağfurla Sultan Orhan 'aleyhi'r-rahmete ve'l-ğufuran-ı zaman sa'adet iktiranlarında memalik-i Rumeli feth teshir-i hakaniden evvel bendeleri cümle teva'if-i müştaklardan mukaddem 'arz-ı ita'at ve 'ubudiyet ve Rumeli yi bargah-ı hilafet-penahi arzusuyla mahruse-i ber ve seza

takbil-i türab-ı müstetab-ı cihândari müsa'adesiyle müşerref ve mu'azzez olub ba'is-i mübahat ve sebeb-i müfaharatımız olan cizye'i kabul ile düvel-i nasaradan mümtaz ve ser-efraz olduğumuz ecelden her vakt ve halde halife-i ruy-i zemin-i salatin-i âli Osman hazretlerinin de'a-yı devlet ve sena-yı şevket ve iclal-i melukanelerine ve der zeban-ı idrak bu def'a iradat-ı 'aliyye-i ezeliye ve meşîyyet-i lam yezaliyesiyle memnuniyet-i hilafet ve ruz-ı efun-ı hakani ve devlet-i saltanat-ı behiye-i hüsrevani zatı hüccete sıfat-ı mülukaneye serir-i saltanat-ı mesir ve cihânbanî ve taht-ı 'ali baht-ı Süleymani üzere bi'l-ırs ve'l-istihkak sa'adet ve ikbal-i ferhunde fal ile cülus-ı meymenet-i me'nus-ı Hümayunları vaki' olduğu hasebiyle ve derun-ı kulub-ı sadakat âlud çağiranemizde? mesret ve inşirah-ı bi-ğaye ve hubur ve efrac-ı 'âli bi-nihayeye hasıl olub 'ubudiyet-i kadim ve ihtisas mader zavemiz muktezasınca devam-ı kıyam-ı şan-ı şevket-i padişahâneleri da'vatın takdimiyetiyle diyar-ı 'acizanemizde cümleye tefhim ve i'lan ve fukara mesakinlere tasadduk ve ahali ve vilayetimiz kullarına ba'is-i surur ve şadumani olan izhar-ı âsar-ı şenlik ile inbat-ı tam ve ibtihaç ma la kelam ibraz olunub ita'at ve 'ubudiyet-i padişahide sabit kadem ve ... olan Dobre ve Nikli kullarına badi-i ferah ve ba'is-i behçet olduğundan ma'ada i'zam ve i'lam a'dal ve ekrem padişah-ı 'alem-penah hazretlerinin eyyam-ı meyamin şevket-i makrunlarından ol zatı mülk sıfat-ı cihândaride mecbul ve merkez olan vufur-ı 'ilm ve 'adl ve semahat-ı şehriyari yemn-i berekatiyle 'amme'i enam ruyi zemin sayeneşin emn ve rahat ve selamet olub asar-ı mübahat ve meymenet ma la mal ile müste'id olacağı mukarar olduğuna bina'en bu bendeleri 'an samimü'l kalb-i mübarek kadim-ı behçet-i lüzumları ve tehniye-i Hümayunları takdimine cesaretle 'adalet cihânperver-i şahânelerinden tazarru'-u hakiranemizdir ki dört yüz seneden mütecaviz bu kadim-i sadık haraçgüzarları ecdad-ı 'azam ve valid-i emcedleri sultan Mustafa Hân Efendimiz hazretlerinin zaman-ı sa'adet iktiranlarında mazhar olduklarımız eltaf-ı kerimane-i mülukanelerine bu def'a dahi kulları hakkında nesar ve mebzul ve saye'i hüma-paye'i hüsrevanede mühimmi ve müstezel? ve eyyam-ı 'adalet 'ünvanlarında ihya ve şayeste'i merhamet-i padişahâneleri olmalarımız mercü ve müsted'adır. Baki serir-i saltanat-ı 'alem-penahilerinde 'ömr-ı tavil ve devlet ve ikbal cavidanıyla kamuran olmaları bargah-ı zü'l-celalden mütezarri' ve mütemennadır.

El-Hüsrevan Sadık ve kadim ve ...kadim Haraçgüzar kulları Dobre ve Nik Kenzi ve sa'ir cumhur Dükleri

S.28 B.34

Dobre ve Nik Kenzi ve Cumhur ve Beyleri tarafından sadra‘zam hazretleri tarafına varid olan mektubun suretidir.

Devletlü ‘inayetlü ‘atıfetlü velini‘am ve kesir’ül-kerim Efendimiz sultanım hazretlerinin püsgah-ı şifa-hı ashab-ı mecd ve ikbal olan haki-pay-i devlet iştimalarına vufur-ı ta‘zim ve tekrim ve kemal-i tebcil ve tefhim ile ruy-i ‘ubudiyet-i sudde ve cehde-i rakiyyet fersude kılınıb fariza-i zimmet-i halisane ve vacibe-i ‘uhde-i sadıkanemiz olan füzuli eyyam-ı ‘ömr-ü devlet ve ikbal istidame-i a‘vam ferr ü haşmet ve iclalleri da‘avat-ı ba hulus’ul bâl eda ve ikmal kılınmak helalinde ma‘ruz bendegan-ı sadakat perverleridir ki hikmet-i hafıye’i samedani ve tevfik-i lamyezal-i yezdani ile hâlâ ve evs-i evrenin cihânbanı çar baliş-i neşin serir-i Süleymani hafsa’i ruy-i zemin sahibkaran-ı İskender-i karin ba‘is-i asâyiş-i ‘ilm ve sebep-i arayış-i beni adem şevketlü kudretlü mehabetli ‘azametli kerametli padişah-ı ‘alem-penahi müddellahu zelle mefarik’ül-enam ile yevm’il-kıyam es-Sultan Selim Hân ibn’is-Sultan Mustafâ Hân Efendimiz hazretlerinin bi’l-ırs ve’l istihkak serir-i saltanat-ı masr-ı cihânbanı ve taht-ı ali-baht kişvaristan-ı üzere şeref ve ikbal ve sa‘adet ve iclal-i ferhunde fal ile cülus-ı Hümayûn meymenet-i me’nuseleri vuku‘una mütezammin ferman-ı cihânmeta‘ ile mektub-ı emr-i uslub-ı âsıfaneleri taraf-ı bendlerine reside ve vasıl olub muceblerince bu mevhibe-i ‘izama ve ‘atiyye-i kübrayı ilahiyye velayetimizde cümleye i‘lan ve işa‘at ve fakir fukaraya tasadduk ve uğuru Hümayûnda enva‘-i şenlikler izhar-ı ahali-i fukaramızın serur ve şadıman-i bi nihihayeye badi ve müeddi olub Devlet-i Aliyye-i ebed istimrara eba ‘ann ceddin cibilliyet-i hakiranemizde merkuz olan vufur-ı sadakat ve ‘ubudiyetimiz muktezasınca devam-ı kıyam şan ve şevket nişan-ı padişahâneleri da‘avatın takdimiyle ez kadim merhum ve mağfurle Sultan Orhân Hân aliye’r-rahmet ve’l-ğufuran hazretlerine zaman-ı sa‘adet iktiranlarından berü Devlet-i Aliyye-i ebed-peyvendin zil-i zelil-i himayelerinde müstazill ve manzur-u inzar-ı ‘inayet âsar-ı hüsrevaneye mazhar olduklarımız vech üzere eyyam-ı şevket-i makrunlarında mehammı vezir cenah mucib’ül-felah-ı mülukanelerinde masun ve diyar-ı ‘acizanemizin hafız ve siyaneti müstedam ber karar buyrulacağı niyaz ve tazarru‘-u hakiranemiz cesaretiyle zimmet-i sadakat ve ita‘atımız muktezası üzere

S.29 B.34

Tahniye’i Hümayûnları havi ‘arzuhalimize cür’et olunub sureti derun name-i ‘ubudiyet nişanımızda mevzu‘an haki-payi ‘alilerine ‘arz ve takdime ictisar olunmağla inşaallahu te‘ala manzur-ı ‘ayn-ı ‘inayet-i âsifaneleri buyruldukte devletlü ‘inayetlü veli’n-ni‘am Efendimiz hazretlerinin vesatat-ı ‘aliyye ve hüsn-ü terbiye fukara perverleriyle rikab-ı müstetab-ı cihândariye tebliğ buyrulması mütemennadır. Baki emr ve ferman devletlü ‘inayetlü ‘utufetlü merhametlü veli’n-ni‘am kesir’ül-kerem Efendimiz sultanım hazretlerindir

Bendegan-ı Sadık ve kadim ve naib-i kadim ---gidarları Dobre ve Nik Kenzi ve sa’ir
Cumhur beyleri

S.29 B.35

Taraf-ı Hümayûn hazret-i cihânbaniden França Padişahının asitanede mukim elçisi vesatâtıyla gelen tebrik-i cülus-ı Hümayûnu şamil namesine cevab olmak üzere tahrir olunan Name-i hümayunun suretidir fi 26 Safer sene 1204

Cenab-ı ber ifrazende-i râyât-ı saltanat ve ikbal ve mümeħhid-i bünyan-ı rasin-i hilâfet-i bahr’ül-iclal tekaddesat zate an’il-enedad ve’l ikbalin tevali-i tevfiķ ve teradif-i feyyaz ve mevhibeti ve hazret-i sipahsalâr-ı cunud-i enbiyâ ve kâ’ide-i ketâ’ib-i me‘ali’i menakib-ı asfiyâ iki cihân güneşi ulu peygamberimiz Muhammed’ül-Mustafa ‘aleyh-i ve ‘alâ âlihi ve saħbih-i etyabı’s-salavât ve etemm’üt-tâhiyânın destyare-i mu‘cizât ‘ümimet’ül berekatla ben ki eşref’ül-beldan ve’l-emakin ve es‘ad’ül-emsâr ve’l-medâyin-i kible’i i‘bad-ı ‘âlem ve mihrâb-ı tevcihat-ı beni adem olan Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere ve Harem-i Mescid-i Aksâ ve Kudüs-i Şerif-i Mübarekin hadim ve hakimi ve reşk-i efgan kulub-ı selatin-i cihân olan bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet-meşam ve Mısır nadiret’ül ‘asr-ı bihemta ve külliyyen Arabistan ve Afrikaya ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve ‘Irakeyn-i Arab ve Acem ve Basra ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zü’lkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Magrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhiliyle ve Diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususen Bağdad-ı dar’üs-selam ve cemi‘an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatara da’ir ol havalilerde vaki’ sığınak ve etrafında ka’in cümle oymakan ve

muzafatıyla ‘umumen Bosna ve kal‘a-i Belgrad-ı dar‘ul-cihad ve Sırp hükümeti ve ânda olan kala‘ ve husun ve bilad-ı Arnavtluk ve bi‘t-tamam Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki‘ mu‘akil ve sefur ve ta‘rif ve tavsiften müstağni beka‘ ve kala‘ ve emsarin padişah-ı mu‘addelet-penahi ve şâhenşâh-ı ve nusret destgahı olan es-Sultan ibn‘üs-Sultan ve‘l-hakan ibn‘il-hakan es-Sultan Selim Hân ibn‘üs-Sultan el-Gazi Mustafâ Hân ibn‘is-Sultan el-Gazi Ahmed şahım taraf-ı Hümayûn hilafet-makrunumuzdan iftihar‘ül ümera‘il-‘azam‘ül-iseviyye muhtar‘ül-kübera‘il feham‘ül mesihhiyye müslih-ı mesalih-i cemahir‘üt-ta‘ifet‘ün-nasraniyye sahib‘ül ezyal‘ül-haşmet ve‘l-vakar sahib-i dela‘il‘il-mecd ve‘l i‘tibar hâlâ Fransa Padişahı olan haşmetlü miknetlü on altıncı Luiz hutemet ‘avakibühü bi‘l-hayr ve‘r-reşad ve ülhime ileyh sebil‘üs-sevab ve‘s-sadada tevki‘i refi‘-u Hümayûnumuz vasıl olacak ma‘lum ola ki melce‘i hevakeyn-i ‘azam ve mukteda-yı selateyn-i fehham zevi‘l-ihtram olan Devlet-i Aliyye-i ebed-kıyam ve saltanat-ı seniyye‘i sermedi intizamımız canibine der-kâr ve mercu‘ olagelen hulus-ı bal ve muhabbet-i ber-kemaliniz muktezasınca te‘yid-i musafat-ı rasine tevsik-i muvalat-ı hasineye havi irsal olunan name-i dost-ı ‘allameniz deryar-ı ‘utıfet-kararımızda elçilik ile mümtaz ve bu def‘a dahi fevk‘al‘ade olmak üzere elçiliği ibkasıyla serfiraz olunan kudvet-ü ümera‘il millet‘il-mesihhiye Konte de şözl hutimete ‘avakibühü bi‘l-hayr yediyle varid ve vasıl olub aslı ve tercümesi deydane-i kadime Devlet-i Aliyye-i ebed-peyvendimiz üzere rikab-ı müstetab-ı mülûkanemize ‘arz ve telhis olunub sudur-ı izn ve ruhsat-ı padişahânemizden sonra elçiniz mûmâ-ileyh pişgah-ı ibahet-penah-ı hüsrevanemize âdâb-ı lâyika ile ka‘ide‘i cebin-i sâyi merâsimin te‘diye ve tatmim ve tamme‘i muhalesat-ı ‘allamenizi tebliğ ve teslim ‘ittisalinde teşrifat-ı mülûkanemize mazhar ve sezâver olub namenizin hülasa‘i mefhumunda taht-ı ‘ali baht-ı ‘Osmani ve evrenin hilafet ve cihânbanıye cülus-ı Hümayûn meyamin-i me‘nusumuz vuku‘unda izhar-ı mahzuziyet ile

S.30 B.35

Senin-i keşireden berü meyaneda müstahkem ve istivâr olan şera‘it-i müsâleme ve musafâtın kema yenbeği hıfz ve siyanete ve te‘kid ve teşyidine da‘ir hâlâtın tesviyesine sıdk-ı derun ile hevahişkar? olduğunuz tahrir ve iş‘ar olunmağın bugüne dur-ı müstakimanenizden tab‘-ı Hümayûn-ı padişahânemiz zabt olub dergah-ı ‘azamet destgah-ı mülûkanemize tebliğ olunan name-i dost-ı ‘allamenizin isticvabı ile elçi-i mûmâ-ileyh taraf-ı bahr‘üş-şerif şâhenşâhânemizden tekrar mazhar-ı teşrifat

kılınması istid'a eyledigine bina'en 'adet-i kadime-i saltanat-ı seniyyemiz üzere düstur-ı ekrem müşir-i efhâm nizamü'l-'alem nazım-ı menazimü'l-emam müdebbir-i umur'ul cumhur bi'l fikr'is-sakıb mütemmim-u meham'ül enam bi'r-reyy'is-sa'ib mümehhid-i bünyan'üd-devlet ve'l ikbal müşeyyid-u erkan'üs-sa'adet ve'l iclal mükemmel-i namus'us-saltanat'ül-'azim mürettib-i meratib'ül hilafet'ül kebir el-mahfuf bi sunuf'il 'avatıf'ul melik'ül 'ala vezir-i a'zam ve serdar-ı ekrem sütüdeşim vekil-i sadakat 'alimiz Şerif Hasan Paşa edemallahu te'ala iclalehu ve za'if-ü bi't-te'yid-i iktidara ve ikbalehu tarafından 'atabe-i âsuman mertebe-i tacdaranemize 'arz ve telhis olunduğuna bina'en ka'ide'i kadime'i Devlet-i Aliyye üzere elçiniz mûmâ-ileyh tekrar teşrifat-ı mülûkanemize mazhar olmağın i'lâmen işbu Name-i Hümayûn-u şevket-i makrunumuz şerefbağ-ı sudur olub yine mûmâ-ileyh vesatatiyle tarafınıza isal olunmak üzere kendiyeye teslim olunmuştur inşa'il mevla led'el vusul meyanede cari olan cedd-i evvel saf-ı muhabbet ve vedad muktezasınca 'ahidname'i Hümayûn rasanet-i makrunumuzun şera'it-i levazımı ol canibden mahfuz ve masun tutulub riyaz-ı ihlas ve safvetin nezaret ve hazretini müstelzem inficar-ı zelal dostu ve muhadeneye ikdam olundukça taraf-ı vazih'iş-şeref saltanat-ı seniyyemizden dahi tenmiye-i heda'ik-i hüsn-i vifaka vesile olacak hâlât-ı ri'ayet ve tüccar ve züvvarınızın her halde himayet ve istihsal-i emn ve selametlerine bezl-i himmet olunarak beyn'ed-devleteyn müstahkem ve istivar ve metin ve payidar olan dostluk ve tehabbin hıfz ve vekayesine ve tezayüd ve teşyidine ihtimam ve dikkat olunacağı ma'lum ola

Ve's-salam 'ala min etba'il hadi.

S.30 B.36

Taraf-ı hazret-i cihânbaniden İsveç kralı tarafına verilecek tasdiknamenin suretidir. Fi 25 cemaziyel-ahir sene 1204

Cenab-ı ber ifrazende rayat-ı saltanat ve ikbal ve mümehhid-i bünyan-ı rasin-i hilafet-i bahir'ül-iclal tekaddeset zate 'an'il endad ve'l ikbalin tevali-i tevfiik ve teradif-i feyz ve muhabbeti ve hazreti sipahsalar-ı enbiya ve ka'id-i ketaib ma'al-menakıb-ı asfiya iki cihân güneşi ulu Peygamberimiz Muhammed'ül Mustafa 'aleyhi ve 'ala alihi ve sahbihi atib'üs-salavat ve etmam'üt-tahiyyanın destyâr-ı mu'cizat-ı 'ümimiyet'ül berekatıyla Ben ki eşraf'ül beldan ve'l emakin ve es'ad'ül-emsar ve'l medayin kıble'i 'ibad-ı 'alem ve mihrab-i tevcihat-ı beni adem olan Mekke-i Mükerrreme ve Medine-i Münevvere ve Harem-i Mescid'il Aksa ve Kudüs-ı Şerif'ül-

Mübareke hadim ve hakimi ve reşk-i efgan-ı kulüb selatin-i cihân olan bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennetmeşam ve Mısır nadiret’ül ‘asr-ı bihemta ve külliyyen Arabistan ve Afrikaya ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irakeyn-i Arab ve ‘Acem ve Lahsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zü’lkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Magrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhiliyye diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rum ile ve hususen Bağdad-ı dar’üs-selam ve cemi’an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatar da’ir ol havalilerde vaki’ bi’l cümle sığmak

S.31 B.36

ve etrafında ka’in oymakan ve muzafatıyla ‘umumen Bosna ve Kal’a’i Belgrad-ı dar’ül cihad ve Sırp hükümeti ve anda olan Kala’ ve Husun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi’t-tamam Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki’ ve mu‘akil ve sefur ve ta‘rif ve tavsifden müstağni beka’ ve kala’ ve emsarin padişah-ı mu‘addeletpenahi ve şâhenşâh-ı nusret-i destgahı olan es-Sultan ibn’üs-Sultan ve’l hakan ibn’ül-hakan es-Sultan Selim Hân ibn’üs-Sultan Gazi Mustafa Hân ibn’üs-Sultan el-Gazi Ahmed Şahım taraf-ı Hümayûn-ı hilafet makrunumuzdan iftihar’ul ümera’il ‘azam’ül-‘iseviye muhtar’ül kübera’il fehham’ül-mesihyye müslih-i mesalih-i cemahir’it-ta’ifet’ün nasraniyye sahib-i ezyal’ül haşmet ve’l-vakar sahib-i dela’il’il mecd ve’l i’tibar İsveç ve Got ve Vandal ve sa’ir nemçe memalikin kralı ve hükümdarı haşmetlü ve miknetlü Ğustav hatimet-e ‘avakibehu bi’l-hayr ve’r-reşad ve ülihüm ileyh sebil’is-sevab ve’s-sadada tevki’i refi’-u Hümayûnumuz vasıl olucak ma‘lum ola ki senin-i kesireden berü Devlet-i Aliyye ile İsveç Devleti meyanında müstekar olan musafat-ı halise lazımesince ve hicret-i nebeviyye ‘ali sahibeha ez ki et-tehayanın bin yüz elli üç senesinde ‘akd olunan dostluk ve ittifak mu‘ahedesi muktezasınca Moskovlu ile dermeyan olan işbu cenk ve muharebede devleteyn-i müşarün- ileyh müşterek olmağla hususı mezburun hayr üzere tervici babında kargir te’sir olacak vech üzere bi’l-ittifak hareket olunmak esbabının bi’l-ma’iyye müzakeresine bu def’a devleteyn-i müşarün-ileyha karar verib ve Devlet-i Aliyye rızadade olduğu vech üzere İsveç Devletine bervech-i âti yalnız işbu muharebede malen i‘anet etmek hususu beny’ed-devleteyn rabıta pezir olduğuna bina’en devleteyn maslahatına muvafık böyle bir hayırlı madde derece’i hüsn-ü nizama isal

olunmak için taraf-ı Devlet-i Aliyyemden sabıka Rumeli Kazaskeri olub hâlâ Şeyhülislam ve müftiy'ül-enam olan Mevlana Hamidi-zâde Mustafa edemallah te'ala feza'ilehu ve sabıka bahr-i siyah muhafızı ve Kocaeli mutasarrıfı olub hâlâ rikab-ı Hümayûnum ka-i-makamı olan vezirim Mustafa Paşa edemallahu te'ala iclalehu ve sabıka Anadolu Kazaskeri Mevlana Abdullah edemallahu te'ala feza'ilehu ve hâlâ rikab-ı Hümayûnumda Re'is'ül-küttab olan Muhammed Raşid dâme mecdehu murahhas ta'yin olunmalarıyla İsveç Devleti tarafından dahi âsitane-i 'aliyyede mukim elçisi ve murahhas olan kudvet'i ümera'il millet'il mesihhiye Jerar De Hidnestam hutimet-e 'avakibehu bi'l hayr ile hicret-i nebeviyye 'ale sahibeha efzal'üt-tahiyyanın bin ki yüz üç senesi Şevval'ül Mükerrermin on sekizinci gününde âsitane-i sa'adete karib Karadeniz boğazından Beykoz nâm mahalde ba'de'l mükaleme zikr-i âti şurut üzere iki devletin ittifakını 'akd eylediklerini havi tahrir olunan temessükleri balalarına şerefyafıta-i sudur olan hatt-ı Hümayûn şevket-i makrunumuz mucebince tarafların mürahasalarının mübadele eyledikleri mu'ahade temessüklerinde mestur şera'itin kavlini havi Kral-ı müşarün-ileyh tarafından mürahas elçisi mûmâ-ileyh vesatatiyle tasdiknamesi vürud eylediğini ve aslı ve tercümesi düstur-ı ekrem müşir-i efham nizam'ül 'alem nazım-ı münazam'ül-emam bi'l-fıkr'is-sakıb mütemmim-ü maham'ül-enam bi'r-rey'is-saib mûmehhid-ü bünyan'üd-devlet ve'l ikbal müşeyyid-ü erkan'üs-sa'adet ve'l-İclal mükemmel-ü namus'us-saltanat'ül 'azimi mürettib-ü meratib'ül hilafet'ül kibriya el-mahfuf bi-sunufi 'avatıf'ul melik'ül a'la bi'l fi'il vezir-i 'azam sütüdeşim ve vekil-i mütlak veserdar-ı ekrem zafer-i 'ilmim Gazi Hasan Paşa edemallahu te'ala iclalehu ve za'if-i bi't-te'yid-i iktidara ve ikbalehu tarafından dergah-ı sihr-i iştibah-ı şahânemize 'arz ve telhis olunmağla işbu mevadd-ı ittifak taraf-ı Hümayûnumuzun dahi mukarrer ve mu'teber tutulub hatt-ı Hümayûn şevket-i-makrunumuz sadır ve makbul-i Hümayûnumuz olmağın işbu maddelerdir ki 'ayniyle zikr ve beyan olunur

Sart-ı Evvel Devlet-i Aliyye İsveç dostuna şera'it-i ati 'iz-zikr ile yirmi bin kese akçe ile imdad eylemek hususunu ta'ahhüd eder ve meblağ-ı mezbur âsitane-i sa'adette mukim İsveç elçisine zikr-i âti vech üzere verile işbu sened tarihinden i'tibar ile cenk ve muharebe esnasında beher sene ikişer bin kese akçe verile ve ba'de hitam'ül muharebe baki kılacak akçe musalihatın in'ikadı senesinden i'tibar olunarak

S.32 B.36

beher seneye mikdar-ı mütesavi üzere taksim birle on sene zarfında eda oluna ve cenk ve muharebe esnasında beher sene verilecek mar'uz-zikr iki bin kese akçeye da'ir bu vech üzere ta'ahhüd olunur ki işbu mu'ahedenin imza gününden i'tibar olunan evvelki seneye mahsuben Devlet-i Aliyye peşin olarak beş yüz kese akçe i'ta eyleye ve baki kalan beş yüz kese akçe beher dört ay beşer yüz kese akçe olmak üzere hitam-ı sene-iden eda oluna ve işbu evvelki seneden sonra cenk esnasında salif'ül mikdar senevi iki bin kese akçe beher üç ay hitamında beşer yüz kese akçe i'ta oluna

Sart-ı Sani İsveç Devleti Moskovlu ile münferiden Devlet-i Aliyye'den evvel musalaha olmaya ve kezalik Devlet-i Aliyye İsveç Devletinden evvel Moskovlu ile sulh etmeye ve Devlet-i Aliyye'ye Moskovlu tarafından musalaha iradatı takdim olunduğu birle İsveç Devleti musalahaya dahil olması Devlet-i Aliyye tarafından Moskovluya irad oluna ve bu surette haşmetlü İsveç Kralı dahi Moskovlu ile musalaha müzakeresine mübaşeret etmek zımmında Devlet-i Aliyye tarafına Moskovlu canibinden musalaha irad olunduğu canib-i Devlet-i Aliyye'den derhal asitane-i sa'adette mukim İsveç elçisine ihbar oluna kaldı ki bu babda İsveç Kralı tarafından İsveç elçisine ruhsat-ı kamile vürud edinceye değin Devlet-i Aliyye'nin müzakere'i musalahasınca pesmande-i te'hir ve münkati' olmaya eğer Moskovlu tarafından ibtida İsveç Devletine irad-ı sulh olunur ise kezalik Devlet-i Aliyye musalahaya dahil olması İsveç Devleti tarafından Moskovluya irad oluna ve bu surette Devlet-i Aliyye dahi Moskovlu ile musalaha-i müzakeresine mübaşeret etmek zımmında İsveç Devletine Moskovlu canibinden musalaha irad olunduğu İsveç Devleti tarafından derhal Devlet-i Aliyye'ye ihbar oluna ve bu babda mukabele'i bi'l-misil ka'idesine tarafeyndan tamamen ve kamalen müra'at oluna

Sart-ı Salis İşbu mu'ahede 'akd olunduğu tarihten sonra düşman yedine geçen mahaller olur ise vakt-i musalahada istirdadına tarafeyndan hüsn-i sa'i ve ihtimam-ı tam olunmak hususunu devleteyn-i müttefikeyn ta'ahhüd ederler

Sart-ı Rabi' Balada ta'ahhüd olunan bi'l-cümle mevadın bila kusur mer'i ve mu'teber tutulacağı devleteynin sıdk-ı kelimaları hürmeti lazımesince 'adat-ı kadime'i düvel üzere eyman ile canibeynden te'kid olunur ve işbu mu'ahedenin tasdiknameleri altı ayda ve mümkün olur ise dahi evvelce âsitane'i sa'adette mübadele oluna

Hatime İşbu şurutun vekayesi te'kid için bizler ki taraf-ı Devlet-i Aliyyeden mürahaslarız me'muriyet ve ruhsat-ı kamilemiz lazımesince mu'ahede'i mezkureyi kendi isim mührümüz ile imza ve temhir birle elçi-i mûmâ-ileyhe teslim edib elçi-i muma-ileyh dahi ruhsat-ı kamilesi muktezasınca tarafından mühür ve mümzi ferik'ül-'ibare 'ayni bir suret-i mürahas müşarün-ileyhim yedlerine i'ta olunmuş olmakla imdi fima ba'ad mevad-dı merkume Devlet-i Aliyyem mürahasları müşarün-ileyhim taraflarından verilen temessükün mucbince taraf-ı şahânemizden dahi mukarrer ve mu'teber tutulub mevad-dı merkumeye kemal-i ri'ayet olunub madem ki İsveç Devleti mürahasları tarafından te'yid ve tasdik olunan mevaddın hilafına vaz' ve hareket olunmaya taraf-ı Hümayûn-ı padişahânemizden ve ahlaf-ı nısfet-i ittisafımız caniblerinden hilafına vaz' ve hareket olunmaya

Ve's-selam 'ala min etba'il-hadi

Tarih-i kayd fi 29 Şevval sene 1204

S.33 B.37

İsveç Kralı başvekili Kosta Döben kabline mektub-ı cevabı ve tasdiknameyi mübeyyin tarafımızdan tahrir olunan mektubun suretidir.

A'zam-ı selateyn-i cihân efham-ı havakin-i zaman revnak efza-yı erike-i saltanat zinet-i bahşa-yı serir-i şehamet darret'üt-tâc efsar-i ikbal şebçerağ gencine'i? iclal müşeyyid-i de'ayim şer'i kavim mü'eyyid-i kava'im din-i müstedim malik'ül berrin ve'l-bahrin hadim'ül haremeyn'iş-şerifeyn şevketlü kerametlü muhabbetlü kudretlü 'azametlü veli'n-ni'metim Efendim padişah-ı 'alem-penah ve şehriyar me'ali destgah la zellet-i neyyirat devlet-i satı'aten 'ala mefarık'ül-emam ve ma berhet? rayat-ı saltanat muhtezzen fi'l-'alem hazretlerinin bu sakah-ı şifah-ı selatin-i zaman ve sayışgah-ı ciyiha-i hevakin-i cihân olan atabe-i gerdun mertebe-i şahâne ve südde-i 'inayet 'iddeten padişahânelerine haşmetlü miknetlü İsveç Kralı cenablarının der-kâr olan kemal-i sıdk-ı taviyyet ve fart-ı hulus ve safveti muktezasınca senin-i kesireden berü Devlet-i Aliyye-i ebed'üd-devam ile İsveç Devleti beyninde der-kâr ve payidar olan revabit-i musafat ve müvalatın te'kid ve istihkamiyle işbu cenk ve muharebe hengamında 'akd olunan ittifak mu'ahedesinin bi'l-cümle şera'itine ri'ayet olunacağını muhtevi İsveç Devletinin derbar-ı 'atıfet-kararda mukim elçisi ve mürahası olan kudvet-i ümera'il millet'il mesihiyye Jerar De Hidnestam? hutimet-e 'avakibehu bi'l-hayr vesatatiyle takdim eylediği tasdiknamesi siz dostumuz tarafından canib-i muhibbanemize irsal olunan mektub-ı

sadakat uslub-ı paye’i serir-i şevketmesir hüsrevaneye ‘arz olundukda işbu madde’i ittifak taraf-ı eşraf-ı şahânedan dahi mukarrer ve mu‘teber tutulub ol babda taraf-ı Devlet-i Aliyyeden dahi şurut ve ‘uhud-ı ittifakı meş‘ar bir kıt‘a tasdikname-i Hümayûn isdar olunmağla tarafımızdan dahi siz dostumuz işbu mektub-ı muhabbet uslub-ı tahrir ve irsal olunmuştur inşa’il mevla’ led’el vusul zikr olunan tasdikname-i Hümayûnda beyan olunduğu üzere madem ki İsveç Devleti tarafından te’yid ve tasdik olunan şurut ve ‘uhud-ı ittifakın hilafına vaz‘ ve hareket olunmaya taraf-ı Hümayûn-ı padişahâne ve ahlaf-ı nasfet ayat-ı mülukane taraflarından dahi hilafına vaz‘ ve hareket olunmayacağı bi irtiyabdır. Fi 5 Receb sene 1204
Tarihi kayd fi sulh-ı Şevval sene 1204

S.33 B.38

Rikab-ı kamer-tâb-ı hüsrevaneye Flemenk Cumhuriyeti tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna irsal olunmuştur.

Cülus-ı meymenet-i me’nus-ı tacdarilerin mübeşşir name-i kerime-i Hümayûnları dest-i musaddakat-ı peyvestemize vasıl ve derun-ı mükerremet meşhununda bisat olunan mezamin-i iltifat rehine-i ittila’i halisanemiz şamil olub cennet mekan firdevs-i şayan hüdavendigâr-ı sabık merhum ve mağfurla ‘ammi emcedleri Sultan Abdulhamid Hân ‘aliyehi’r-rahme ve’l-ğufuran hazretlerinin irade-i kadir’ül mennan ile ‘azim-i dar-ı cinan olduklarından hüzn ve melelemiz ne kadar fevk’el-ğaye ve sekran oldu ise feza’il-i cemile’i beyanında ve fevazıl-i cezile-i mala yekpesend ile mecbul ve meftur olan taraf-ı tam-ı inşirak her şahenşanelerinin taht-ı ‘ali baht-ı Osmani üzere cülus-ı meymenet-i me’nus-ı Hümayûnlarından serur ve haburumuz olkader bihad ve bi payan olduğunun inhası ‘akabinde gerek bi’l-yemn ve’l-ikbal taht-ı Osmaniyane şerefbahş-ı iclal oldukları gibi taraf-ı muhibbanemizi tebşir ile mesrur’ul-bal buyurmaları haletinden ve gerek Devlet-i Aliyye-i kavi şevketleriyle cumhuremiz beyninde ma takaddümden beri der-kâr olan müsalahat ve musafat-ı levazimenin fima ba‘ad dahi istihkam ve istikrarına te‘alluk eden irade’i seniyye’i hüdavendigaranelerine da’ir Name-i Hümayûnlarının meşhun olduğu mezamin-i mükerremet ehlinden

S.34 B.38

hasıl olan mahzuziyet ve memnuniyetimiz mertebesi na kabil-i ta'rif ve tavsif olmağla heman cenab-ı mühimsaz zevi'l ittikam der yektay-ı sadefce-i mükerrermet ve ebr güherbar-ı keramet olan vücud-ı behved hüsrevanilerini meddeyi'd-duhur ve'l-a'vam evrengüneşeyn-i şevket ve ihtişam idüb 'asakir-i nusret müesirlerin muzaffer ve mansur ve a'da-i saltanat-ı seniyyelerin münhezim ve makhur ederek ba'is-i asayiş 'ale'l meyan mevrus-ı aramiş-i re'aya vezir-i destan olan sulh ve salah-ı müstaceb'ül-felah i'adesiyle ferr ü haşmet-i mülukane ve şevket ve ibahat-ı hüsrevanelerini mezdad ve sed çendan eylemek ed'iyasıyla dev dest-i de'a ber-daşte-i bar-kâh-ı kebir yakalanmıştır. Name-i iltifat-ı terkime-i Hümayûnlarında bast ve tahrir olunduğu üzere hüsn-i imtizaç ve müvalatın levazımına ri'ayet-i mahza-i re'aya-yı canibeynin asayışı ve istirahat-ı istikrarına ba'is bir halet olduğuna bina'en kadim'ül eyyamdan beri hüsn-i saltanat-ı seniyyeleriyle cumhurumuz beyninde rabıta-pezir olan mu'ahadat ve şerayite taraf-ı bahr'üş-şerif-i mülukanelerinden dahi tamamen ve kemalen müra'at olacağı ta'bir dil-pezirinden hasıl olan memnuniyetimiz fevk'al-gaye olmağın mukteza-yı şera'it ve mu'ahadatın vekayesi ve müstekar olan revabit-i hüsn-i musafat ve müvalatın yevmen fe yevma te'kid ve teşyidine ba'is olur halatın istihsali hususunda taraf-ı muhibbanemizden dahi ser mütecaviz kusur olunmayacağı âsitane-i sa'adette mukim Dahdam? nâm elçimiz sadakatkarları takririnden muhat 'ilm-i 'alemşümül-u tacdaraneleri buyruldukda mûmâ-ileyhe ihlaskardarlarının tarafımızdan olmak üzere takdim edeceği cem'i ma'ruzat ve takriratına i'timad-ı tam-ı mülukaneleri bi-diriğ ve gerek kendi hakkına gerek memalik-i mahrusat'ül mesaliklerinde bulunan bi'l-cümle Flemenk'lülere hüsn-i tevcihat ekser eyatlarıyla müsa'adat-ı mülukaneleri tecviz ve tesviğ buyrulmak müsted'a-yı sadıkanemizdir baki ezdiyad-ı eyyam-ı 'ömr-ü giran-kıymet ve imtidad-ı hengam-ı ferr ü haşmet-i tacdarileri mevali bargah-ı ehadiyetdir. Tarih-i kayd fi 1515 sene 1204.

S.34 B.39

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna gönderilmiştir.

Hazret-i sadaret-penahiye Flemenk Cumhuru tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Cülus-ı meymenet-i me'nus hazret-i tacdariye mübeşşir mektub-ı meveddet üslub-u âsifaneleri vasıl ve mefhum-ı mükerrermet mersumuna imla'-ı halisanemiz

şamil olub saltanat-ı seniyye’i kavi-i şevketin ezdiyad-ı ferr ü haşmetine bi-ğayet-i havahişkar olduğumuz hasebiyle bir taraftan Hüdavendigâr-ı sabık merhum ve mağfurla Sultan Abdulhamid Hân hazretlerinin irade-i karar-ı mennan ile ‘azam nezahatseray-ı cinan olmalarından derun-u safvet-i meşhunumuza isabet eden hüzn ve melal bi payan ve öbür canibden dahi gerek taht-ı ‘ali baht-ı Osmani üzere ba-
layık ve’l ikbal vaki’ olan cülus-ı meymenet-i me’nus ile tebşir olunmamız haletinden ve gerek name-i iltifat-ı kayyime-i Hümayunda bast ve tahrir olunduğu üzere ma takadümden beri Devlet-i Aliyye-i ebed-i istimrar ile cumhuremiz beyninde der-kâr olan revabit-i müsalemat ve musafatın istihkam ve istikrarına irade’i sûtûde’i Hümayûn ta’allukundan hasıl olan sevk ve surur bi-giranın mertebesi imkan-ı tavsifden birun olmağla heman cenab-ı şirazend mecmu’a-i kevn ve mekan vücud-ı mekârim endud-ı Hümayûnu suri ve ma’nevi ikdar deherden mahfuz ve der-eman ve ferr ve haşmet-i mülukaneyi dev-bala ve sad çendan eyleyüb i’ade’i sulh ve salah ile memalik vesi’at’ül-mesagahın sükkan ve ahalisini saye-i hüma daye’i padişahânedede mazhar-ı eltaf bi-karan ve mesdur-u refah ve itminan

S.35 B.39

eyleye âmin Name’i Hümayûnda bast ve tahrir olunduğu üzere hüsn-i imtizaç ve müvalatın levazımına mürâ’at olunmak haleti ba’is-i asayiş ri’ayatı canibeyn ve mevres-i aramiş sekine’i tarafeyn olduğuna bina’en beyn’ed-devleteyn müstekar olan mu’ahedat ve şera’itin tamamen ve kemalen istihkam ve istikrarına irade’i Aliyye ta’likinden kemal-i mertebe-i memnun ve mahzuz olduğumuzdan naşi muktezası ‘uhud ve mevasikin vekayet ve muhafazası ve dahi ziyade te’kid ve temhidine ba’is olur halatın istihsali hususunda taraf-ı muhibbanemizden ser-müteceviz kusur olunmayacağı ve memalik-i mahrusat’ül-mesalikde bulunan cemi’ Flemenk’lüler hakkına müsa’adat-ı seniyye istirca etmek üzere âsitane-i sa’adetten mukim Dahdem nam elçimiz devlet-huvahları bu def’a me’mur olduğu ma’lum-u mükerrermet-ı mersum-ı kerimaneleri buyruldukda mûmâ-ileyh da’i-i deva mucibeleri hakkına hüsn-i tevcihat-i veziraneleri ve tarafımızdan olmak üzere mûmâ-ileyhin ma’ruzat ve takriratına müsa’ade-i seniyyeleri erzali buyrulmak müsted’a-yı halisanemizdir Baki istidame’i eyyam-ı ‘ömr ve ikbal ve devletleri hazret-i haktan mütemennadır.

Tarih-i kayd Fi 15 Rebiülevvel Sene 1204

S.35 B.40

Rikab-1 kamer-tab-1 hüsrevaneye Leh Kralı ve Cumhuru tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna gönderilmiştir

Taht-1 ‘ali baht-1 Osmani üzere cülus-1 meymenet-i me’nus hazreti tacdarilerinden cumhurumuza hasıl olan inşirah-1 bi-payan tekabül-1 ta’rif ve beyan olub senin-i kesireden berü saltanat-1 seniyye-i kavi şevketleriyle der-kâr olan musafat ve müvalat ve ‘ahud ve mu‘ahadat-1 levazımını ve kemal-i hulus ve safvet üzere sadakat ve hizmet merasimini ifadan hali olmadığına bina’en cülus-1 tacdarileri için levazım-1 tebrik ve tahnitin ifası Devlet-i Aliyye-i ebed-peyvendlerine olan kemal-i ihlas ve ihtisasımızın ihbar ve ebnası zımmında meşveret-i ‘amme’i erbabından neslen ve zaten i’tibara şayeste olan Konte Potoçki? sadakatkarları ruhsat-1 kamile ve fevk’al’ade orta elçilik payesiyle bu def’a derbar-1 ‘atıfet-kararlarına irsal olunmağın hemcivar olduğumuz müttetikler ile dostluk ve musafat-1 levazımını icrada ser-mütecaviz kusur etmediğimizden başka revabit-1 müvalatın te’kid ve temhidine dahi bi ğayet-1 hevahişkar olduğumuz mûmâ-ileyhin takrir-i müsadakat semirinden muhat-1 ‘ilm-i ka’inat-1 peyra-yı mülukaneleri buyruldukta taraf-1 muhibbanemizden olmak üzere ‘arz ve takdim edeceği bi’l cümle ma‘ruzat ve takriratına i’timad-1 hüsrevaneleri bi-dirığ ve cumhurumuz ile mûmâ-ileyh sadakatkarları hakkına hüsn-i tevcihat iksir-i âyat-1 tacdaraneleri tecviz ve tesviğ buyrulamak müsted‘a-yı halisanemizdir baki istizade-i eyyam-1 ‘ömr-1 giran-kıymet ve istidame-i hengam ferr ve haşmet-i Hüdavendigaraneleri hazret-i haktan mütemennadır

Tarih-i kayd fi 5 Zilhicce sene 1204

S.36 B.41

Rikab-1 kamer-tâb-1 hüsrevaneye Frederik Kibelyos? Prusya Kralı tarafından kanun-i sani yirminci günü tarihiyle tahrir olunan namenin tercümesidir.

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna gönderilmiştir.

Eşraf’ül beldan ve’l emakin olan Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere ve Kudüs-i Şerif-i Mübarekin hadim ve hakimi ve bilad-1 selase’i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-1 cennetmeşam ve Mısır-1 bihemta ve Afrika ve Burka ve Kirvan ve Haleb’üş-şehba ve Irak ve Arab ve Acem ve Basra ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbakır ve

Zü'lkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Mağrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhili ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve cem'an Kürdistan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatarı da'ir ol havalilerde vaki' 'umumen sığınak ve bi'l cümle teva'if-i Tatarın halife'i a'zamı ve kezalik etrafında vaki' cümle oymakan ve muzafatıyla 'umumen Bosna ve Sırp hükümeti ve anda olan kala' ve husun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi't-tamam Eflak ve Boğdan ve etraflarında vaki' kala' ve husun ve dahi nice beka' ve biladın padişah-ı mu'addelet-penahı es-Sultan ibn'üs-Sultan es-Sultan Selim Hân ibn'üs-Sultan Mustafa Hân dost-ı e'izze ve ehibbemiz hazretlerine biz ki fazl-ı na mütenahi ilahi ile Prusya ve Brandenburg Kralı ve İmperbuse? Herseki ve Silezya Dukası ve Uranj ve Nüvfeşatel ve Ğlaç nam yerlerin Prençi Viyana Kelder ve Magdeburg ve Kleve ve Jüven ve Beriğ ve Stettin ve Pomeranya ve Kasubya ve Vandalya ve Meklenburg(?) ve Krossen? ve Nurnberg nam mahallerin dukası Viyana Halberstadt ve İkasub ve İsverin ve Lenihân? ve Arlaye ve Breda ve sa'ir nice mahallerin hakimi iz merasim ed'iyeye'i halisanemizi ifadan sonra muhibbane ifade ederiz ki âsitane-i sa'adetde mukim Dedeyiç?nam fevak'al'ade elçimiz sadakatkarlarının bu def'a Prusya canibine gelmesi iktiza etmekle yerine işbu i'timad nameyi hamil 'asker-i hassamızın zabıtlarından Frederik Ernest De Konobasdük nam hizmetkarları ta'yin olunub huzur-ı kaid'in-nur şahânelerine mûmâ-ileyhin mesulüne müsa'ade'i mülukaneleri bi-diriğ ve bi'l-cümle ma'ruzat ve takriratına taraf-ı mühibbanemizden 'arz ve takdim olunmuş gibi i'timad-ı tam-ı hüsvaneleri erzanı ve tevsig buyrulacağına i'tirazen kadim'ül eyyamdan berü saltanat-ı seniyye-i kavi şevketleriyle Prusya Devletleri meyanından der-kâr olub bu def'a istikrarı lazıme-i halden olan revabit-i musafat ve müvalat-ı tecdid ve te'kid olunmak için mûmâ-ileyh sadakatkarlarına ruhsat-ı kamile verildiği muhat-ı 'ilm-i 'alem ara-yı hüdavendigaraneleri buyruldukta beyn'ed-devleteyn musafat-ı ba'ideye nazaran eğerçi ba'de suri der-kâr olub ancak bünyana müstekar olan dostluk ve müsalemet cihetiyle kurb-ı ma'nevi ber karar olduğundan naşi bu makule hulus ve safvet üzere hakikati dostluğumuz saltanat-ı seniyyelerine bi-ğayet müfid ve lazım etdiği meczum-girde-i şahâneleri olduğuna kat'a iştibahımız olmamağla hakk-ı dostanemize dahi levazım-ı musafat-ı kamilenin icra ve ifasına hüsn-i himmet ve âlanihânları me'mul-u halisanemizdir baki ez diyad-ı eyyam-ı 'ömr-ü girankıymet ve imtidad-ı hengam ferr ü haşmet-i mülukaneleri niyaz gerde-i bargah uluhiyettir.

Tarih-i kayd fi 5 Zilhicce Sene 1204

S.37 B.42

Kaymakam Paşa manzurum olmuştur kaleme kayd oluna deyu işbu takririn balasına mübarek hat-tı Hümayûn şevket-i makrun keşide konmuştur.

Şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü veli ni‘metim Efendim padişahım.

Bu def‘a cediden der ‘aliyyeye tevarüd edib geçen Salı divan-ı ‘alilerinde südde-i seniye-i mülukanelerine vaz‘-ı cebin-i ibtihâl ederek Prusya elçisinin Kralı tarafından hak-ı payi hidivanelerine takdim eylediği namesi tercüme ettirilmekle tercüme-i mezkure ma‘ruz-ı atabe-i ‘ulyaları kılınmıştır manzur-ı Hümayûnları buyruldukda ferman şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü velini‘metim Efendim padişahım hazretlerindir.

Tercüme-i mezkure manzur-ı Hümayûnları buyruldukda sonra Divan-ı Hümayûn kalemine kayd ve aslıyla me‘an Ordu-yı Hümayûnlarına irsal olunacağı ma‘lum-ı ‘aliyeleri buyrulduk da ferman-ı men leh’ül emrindir.

S.37 B.43

Hazret-i kaymakamiye Leh Cumhuriyetinin Tanciyaları? tarafından şehir-i Temmuzun yirmidokuzuncu günü tarihiyle müvarrih tahrir olunan mektubun tercümesidir.

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna irsal olunmuştur.

Hemcivar olan devletlerin musafat ve müvalatı vakit be vakit te’kid ve teşyid olunmak lazıme-i halden olduğuna binaen mukteza-yı vakt ve hal-i hâlât-i mütahsene’i mezbureyi icab eyledikçe Leh Cumhuriyet-i Aliyyeye elçi irsaliyle fariza-i zimmet-i muhâlâsateyn her vakit kema yenbeği icra edegeldiği üzere bu def‘a dahi haşmetlü Leh Kralı ve Cumhuriyet meşveret-i ‘amme erbabından Çerçak kapudanı asaletlü Petro Pukuceki nam da‘ilerini ruhsat-ı kamile ve fevk’al‘ade elçilik payesiyle âsitane’i sa‘adete irsal edib inşa‘allahu te‘ala mûmâ-ileyh da‘i-i devlet-huvahlari vusul bulduk da Leh Cumhuriyet tarafından ‘uhde’i liyakatına ihale olunan hususat rikab kamer-tâb-ı hüsvaneye ve hasureligi icab eyledikçe ol babda müsa‘ade’i seniyye tecvizine himmet ve’l-inhamet? ve temsilatına me’mur olduğu mevaddın husuli babında kendüye mu‘avenet ve muzaheret ve hakkına hüsn-i nazar-ı kimya eserleri tecviziyle ifa-yı levazım mükerremet buyrularak saltanat-ı seniyyenin dost-u ehassı olan Leh Cumhuriyetine hüsn-ü tevcihat-ı düsturaneleri ibrazı tecviz ve

tesviğ ve mûmâ-ileyh da'ilerinini iftihar-ı yesmare? müzhiratı zımmında lazım gelen hâlâtın istihsali bi-diriğ buyrulmak ricasıyla haşmetlü kral ve cumhurum re'yine imtisalen mukteza-yı mansıbım üzere işbu mektub-ı musaddakat üslub tahririne mübaderet kılınmıştır. Baki ez diyad-ı eyyam-ı 'ömr-ü devlet ve imtidad-ı hengam ibahatları hazret-i lem yezelden mes'ul ve mütemennadır. Tarih-i kayd fi 14 Zilhicce sene 1204

S.37 B.44

Sa'adettü Re'is'ülküttab Efendi hazretlerine Leh Cumhuru Tancaları? tarafından şehr-i Temmuzun yirmi dokuzuncu günü tarihiyle mevzu' tahrir olunan mektubun tercümesidir. Bu dahi

Bu def'a âsitane'i isti'adata haşmetlü Leh Kralı ve Cumhuru tarafından müceddiden bir nefer elçi irsali karardade olub elçi-i mûmâ-ileyhin sebab-i me'muriyeti bundan akdem irsal olunan siparişat ve vesayanin nefa sulh-ı takrir-i da'iyanesinden ma'lum mükerremet-i mersum devletleri oldukda dost olan devletlerin elçilerine olageldiği üzere saltanat-ı seniyye ile Leh Cumhurunun mukteza-yı maslahatına muvafık ba'zı mevad-ı temşitine me'mur olan elçi-i mûmâ-ileyh hakkına hüsn-i nazar-ı kerimaneleri tecvizi ile kendi emniyet ve istirahatı istihsaline himmet

S.38 B.44

ve her halde ve her hususda kendüye mu'avenet ve muzaheret olunarak ve led'el-istikbal ve't-teşyi' hakkına eltaf-ı mahsusa erzanı buyrularak ma takaddümden berü beyn'ed-devleteyn der-kâr olan revabit-i müvalat ve müsafat-ı te'kid ve teşyidine bu da'ileri dahi haşmetlü Leh Kralı ve Cumhuru re'yine muvafakat berle bi-ğayet-i havahişkar olduğum ecelden mukteza-yı menasıbım üzere mektub-ı muhalasat üslub-ı tahrir ve taraf-ı kerimanelerine irsal ve tesyir kılınmıştır. Baki eyyam-ı 'ömr-ü devletleri istidamesi hazret-i haktan mütemennadır.

Tarih-i kayd fi 14 Zilhicce sene 1204

S.38 B.45

Rikab-ı kâmer-tâb-ı hüsrevaneye İsveç Kralı tarafından geçen şehr-i kanun-ı sani ondokuzuncu günü tarihiyle müverrih tahrir olunan namenin tercümesidir.

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna gönderilmiştir.

Mekke-i Mükerrreme ve Medine-i Münevvere ve Kudüs-i Şerif hakimi ve bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam ve Mısır ve külliye Arabistan ve Afrika ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irak ve Acem ve Basra ve Lahsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zü’l kadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Magrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhili ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve cem‘an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatar da’ir ol havalilerde vaki‘ ‘umumen sığınak ve bi’l cümle Tatarın halife’i a‘zamı ve kezalik ‘umumen Sırb hükümeti ve bilad-ı Arnavutluk ve bi’t-tamam Eflak ve Boğdan ve etraflarında vaki‘ kala‘ ve husun ve nice beka‘ ve beldanın padişah-ı mu‘azzamı es-Sultan ibn’üs-Sultan es-Sultan Selim Hân ibn’üs-Sultan Mustafa Hân ibn’üs-Sultan Ahmed Hân hazretlerine bi‘avnilahi te‘ala biz ki İsveç ve Ğot ve Vandal ve sa’ir nice memalik kralı ve Schlezwig ve Holstein ve Ormaran? ve Ditmarasin? ve Arsi? ve Voldenburg ve Dilmenhors ve dahi nice arazinin kontası Gustav İyz? ifade ve beyan ederiz ki senin-i kesireden berü beyn’ed-devleteyn müstekar olan revabit-i musafat ve mevaddat tarafının mukteza-yı musalihatına muvafik ve müstelzim-i menafi-i kesire olduğuna bina’en mehasin-i celile ve ‘ali himmet-i cemile ile meftur olan taraf-ı vazi‘üş-şerif-i mülukaneleri beyninde ‘uhud ve mevasika ri‘ayet ve i’tibar buyurmaları halet-i kemal-i memnuniyetimize ba‘is ve işbu cenk ve muharebede kendi musafat ve mavalatımızın asarını dahi izhara dest-res olduğumuz mülabesetiyle bu babda canib-i sin’ilmünakib-i Hümayunlarından dahi mukabele-i bi’l-misil ka‘idesine ri‘ayet buyrularak bundan akdem beyn’ed-devleteyn der-kâr olub infisam ve incilal ve masun olan dostluk ve musafat bu def‘a ziyade istihkam-pezir olmak için canibeynin menfa‘atine mebni ‘akd-i ittifaka irade-i seniyyeleri te‘alluku gayet-i mahzuziyetimizi mevrus olduğundan naşi Devlet-i Aliyye canibinden ‘akd olunan mu‘ahede-i mezkure tarafımızdan dahi tasdik olunub bi’l-cümle ‘uhud ve şurutuna kemal-i teharri ile ri‘ayet edeceğimizi izhar ve i‘lan için dostluk ve ittifakı muhtevi zikr olunan mu‘ahede’i seniyyenin tasdiknamesi bu def‘a resmen âsitane-i sa‘adete ba‘is tesyar kılınmıştır. Baki esbab ferr-ü haşmet-i mülukanelerinin sermediy’üd-devam olması hazret-i haktan mütemennadır.

Tarih-i kayd fi 15 Zilhicce Sene1204

S.39 B.46

Bu def'a İsveç tarafından vürud eden tasdiknamenin tercümesidir.

İşbu tasdikname Ordu-yı Hümâyûn tarafına gönderilib Devlet-i Aliyye tarafından verilen tasdiknamemiz Ordu-yı Hümâyûn tarafından tahrir olunmuşdur.

İsveç Krallığı sandalyesine vakt-i ku'udemizden berü cemi' eslafımız ve bi't-tahsis onikinci Karloseriye? iktida berle saltanat-ı seniyyeye izhar-ı müsafat ve müvalattan hali olmadığımızdan başka bu def'a dahi Devlet-i Aliyyenin ka'idesi için a'da'i saltanat-ı seniyyeyi işgale ihtimam ve bi'avnillahi te'ala karındaşımız Sör Romanya Dükası geçen şehr-i Temmuzun on yedisi ve yirmi altısında iki def'a Moskov donanmasına galib gelüb düşman-ı mezkurun Akdenize vüruduyla saltanat-ı seniyye hakkına tahayyul eylediği makasıd-ı 'amikanın terviç ve icrası men' ve def'ine sa'i ma la kelim olunduğu cihetiyle dahi asar-ı müvalatımız ibraz ve izhar olunub bu takdirce canibinin mukteza-yı maslahatına mebni devleteynin selamet ve emniyetine mübteni bin yediyüz otuz dokuz sene-i İseviyesinin beyn'ed-devleteyn-i hayr üzere revabıt-ı pezir olan ittihad ve ittifakın takviyyet ve istihkamına işbu dermiyan olan hâlât ve keyfiyet-i ni'me'l-vesile-i ittihaz olunarak Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere ve Kudüs-i Şerif hakimi ve bilad-ı selase-i mu'azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der onların ve Şam ve Mısır ve külliye Arabistan ve Afrika ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irak-ı Arab ve Acem ve Basra ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbakır ve Zü'lkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Magrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevahili ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve cemi'an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalat-ı Tatar da'ir ol-havalilerde vaki' 'umumen sığınak ve bi'l cümle Tatarın halife'i a'zamı ve kezalik 'umumen Sırb hükümeti ve bilad-ı Arnavutluk ve bi't-tamam Eflak ve Boğdan ve etraflarında vaki' kala' ve husun ve nice beka' ve beldanın padişah-ı mu'azzamı es-Sultan ibn'üs-Sultan es-Sultan Selim Hân ibn'üs-Sultan Mustafa Hân ibn'üs-Sultan Ahmed Hân hazretleriyle taraf-ı muhibbanemiz beyninde temhid-i bünyan-ı müsafat ve tecdid-i ittifak ve müvalat zımmında canib-i Devlet-i Aliyyeden murahhas tahsis ve ta'yin olunan Kocaeli mutasarrıfı ve Karadeniz boğazı muhafızı sa'adetlü Mustafa Paşa ve sadr-ı Rum Payesi faziletli Hamit-zâde Mustafa Efendi ve sadr-ı Anadolu payesi ile bundan akdem Ordu-yı Hümâyûn kadısı faziletli Abdullah Efendi ve hâlâ rikab-ı Hümâyûnda Re'is'ül-

küttab olan Muhammed Raşid Efendi hazaratı tarafımızdan dahi me'mur olan JanJerar De Hidnestam âsitane'i sa'adette mukim murahhas elçimiz ile bi'd-defa'at mükaleme berle zikr-i âti şurut üzere 'akd-i ittifak eylemişlerdir.

Sart-ı Evvel Devlet-i Aliyye İsveç dostuna şera'it-i ati 'iz-zikr ile yirmi bin kese akçe ile imdad eylemek hususunu ta'ahhüd eder ve meblağ-ı mezbur âsitane-i sa'adette mukim İsveç elçisine zikr-i âti vech üzere verile işbu sened tarihinden i'tibar ile cenk ve muharebe esnasında beher sene ikişer bin kese akçe verile ve ba'de hitam'ül muharebe baki kılacak akçe musalihatın in'ikadı senesinden i'tibar olunarak beher seneye mikdar-ı mütesavi üzere taksim birle on sene zarfında eda oluna ve cenk ve muharebe esnasında beher sene verilecek mar'uz-zikr iki bin kese akçeye da'ir bu vech üzere ta'ahhüd olunur ki işbu mu'ahedenin imza gününden i'tibar olunan evvelki seneye mahsuben Devlet-i Aliyye peşin olarak beş yüz kese akçe i'ta eyleye ve baki kalan beş yüz kese akçe beher dört ay beşer yüz kese akçe olmak üzere hitam-ı sene-iden eda oluna ve işbu evvelki seneden sonra cenk esnasında salıf'ül mikdar senevi iki bin kese akçe beher üç ay hitamında beşer yüz kese akçe i'ta oluna

Sart-ı Sani İsveç Devleti Moskovlu ile münferiden Devlet-i Aliyye'den evvel musalaha olmaya ve kezalik Devlet-i Aliyye İsveç Devletinden evvel Moskovlu ile

S.40 B.46

sulh etmeye ve Devlet-i Aliyye'ye Moskovlu tarafından musalaha iradatı takdim olunduğu birle İsveç Devleti musalahaya dahil olması Devlet-i Aliyye tarafından Moskovluya irad oluna ve bu surette haşmetlü İsveç Kralı dahi Moskovlu ile musalaha müzakeresine mübaşeret etmek zımmında Devlet-i Aliyye tarafına Moskovlu canibinden musalaha irad olunduğu canib-i Devlet-i Aliyye'den derhal asitane-i sa'adette mukim İsveç elçisine ihbar oluna kaldı ki bu babda İsveç Kralı tarafından İsveç elçisine ruhsat-ı kamile vürud edinceye değin Devlet-i Aliyye'nin müzakere'i musalahasınca pesmande-i te'hir ve münkati' olmaya eğer Moskovlu tarafından ibtida İsveç Devletine irad-ı sulh olunur ise kezalik Devlet-i Aliyye musalahaya dahil olması İsveç Devleti tarafından Moskovluya irad oluna ve bu surette Devlet-i Aliyye dahi Moskovlu ile musalaha-i müzakeresine mübaşeret etmek zımmında İsveç Devletine Moskovlu canibinden musalaha irad olunduğu İsveç Devleti tarafından derhal Devlet-i Aliyye'ye ihbar oluna ve bu babda mukabele'i bi'l-misil ka'idesine tarafeyndan tamamen ve kamalen mürâ'at oluna

Sart-ı Salis İşbu mu‘ahede ‘akd olunduğu tarihten sonra düşman yedine geçen mahaller olur ise vakt-i musalahada istirdadına tarafeyndan hüsn-i sa‘i ve ihtimam-ı tam olunmak hususunu devleteyn-i müttefikeyn ta‘ahhüd ederler

Sart-ı Rabi‘ Balada ta‘ahhüd olunan bi’l-cümle mevadın bila kusur mer‘i ve mu‘teber tutulacağı devleteynin sıdk-ı kelimaları hürmeti lazımesince ‘adat-ı kadime’i düvel üzere eyman ile canibeynden te’kid olunur ve işbu mu‘ahedenin tasdiknameleri altı ayda ve mümkün olur ise dahi evvelce âsitane’i sa‘adette mübadele oluna

Hatime İşbu şurutun vekayesi te’kidi için ben ki âsitane’i sa‘adetten haşmetlü İsveç Kralının elçisiyim işbu me’muriyetime müfevviz ruhsat-ı kamilem lazımesince mu‘ahede’i mezkureyi kendi isim ve mührümle imza ve temhir birle müşarün-ileyhim Efendiler hazarata teslim idüb taraf-ı devletlerinden dahi ruhsat-ı kamileleri muktezasınca memhur ve mümzi Türki’yül-ibare ‘ayni bir suret yedime i‘ta olundu işbu mu‘ahede âsitane’i sa‘adete karib Karadeniz boğazında Beykoz nam mahalde bin yediyüz seksen dokuz sene’i İseviyesi şehr-i şehr-i Temmuzunun onbirinci günü ‘akd olunmuştur. İşbu ittifak senedini biz dahi tasdik edib cem‘i ‘uhud ve şurut ve mevaddı tarafımızdan ve bi’l-cümle ahlafımız canibinden dahi bila tağbir ve tahvil-i mükarrer ve mu‘teber tutulacağını li ecel’it-tasdik işbu senede kendi hattımız ile imza ve krallığımız mührünü dahi vaz‘ eyledik Tarih-i nasaranın bin yedi yüz seksen dokuz senesi şehr-i teşrin-i saninin on dokuzuncu günü Burğu şehrinde tahrir olunmuştur.

Tarih-i kayd 19 Zilhicce Sene1204

S.40 B.47

Rikab-ı kamer-tâb-ı hüsrevaneye İsveç Kralı tarafından geçen şehr-i kanun-ı sani on dokuzuncu günü tarihiyle müverrih tahrir olunan namenin tercümesidir.

Mekke’i Mükerreme ve Medine’i Münevvere ve Kudüs-i Şerif hakimi ve bilad-ı selase’i mu‘azzam ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam ve Mısır ve külliye Arabistan ve Afrika ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irak ve Arab ve Acem ve Basra ve Lohsa ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbakır ve Zülkadiriyye ve vilayat-ı Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Mağrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhili ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve cem‘an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakese ve

Kabartayan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalat-ı Tatara da'ir ol havalilerde vaki' 'umumen sığınak ve bi'l-cümle Tatarın halife'i a'zamı ve kezalik 'umumen Sırp hükümeti ve bilad-ı Arnavutluk ve bi't-tamam Eflak ve Boğdan ve etraflarında vaki' kal'a ve husun ve nice beka' ve beldanın padişah-ı mu'azzamı es-Sultan ibn'üs-Sultan es-Sultan Selim Hân ibn'üs-Sultan Mustafa Hân ibn'üs-Sultan Ahmed Hân hazretlerine bi'avnillahi te'ala biz ki İsveç ve Ğot ve Vandal ve sa'ir Nemçe memalik kralı ve Sesvik? ve Holstein ve Ormaran ve Ditmarisve Arni? ve Ödenburg ve Dilmenhors ve dahi nice arazinin kontası ve Ğustaviyz? ifade ve beyan ederiz ki senini kesireden beri beyn'ed-devleteyn

S.41 B.47

müstekar olan revabit-i müsafat ve müveddet tarafeynin mukteza-yı maslahatına muvafık ve müstelzim menafi-i kesire olduğuna binaen mehasin-i celile ve 'uluvv-ı himmet-i celile ile maktur olan taraf-ı vazı'üş-şeref-i mülukaneleri beyninde der-kâr-ı 'uhud ve mevasika ri'ayet ve i'tibar buyurmaları halet-i kemal-i memnuniyetimize ba'is ve işbu cenk ve muharebede kendi müsafat ve müvalatımızın âsariyeti dahi izhara dest-res olduğumuz melabesesiyle bu babda canib-i sinn'ül-menakıb-ı Hümayunlarından dahi mukabele'i bi'l-misil ka'idesine ri'ayet buyrularak bundan akdem beyn'ed-devleteyn der-kâr olub infisam ve inhilalden mesul olan dostluk ve musafat bu def'a ziyade istihkam-ı pezir olmak için canibeynin menfa'atine mebni 'akd-i ittifaka irade'i seniyyeleri te'alliki gayet-i mahzuziyetimizi mevrus olduğundan naşi Devlet-i Aliyyeleri canibinden 'akd olunan mu'ahede-i mezkure tarafımızdan dahi tasdik olunub bi'l-cümle 'uhud ve şurutuna kemal-i teharri ile ri'ayet edeceğimize izhar ve i'lan için dostluk ve ittifakı muhtevi zikr olunan mu'ahede senedinin tasdiknamesi bu def'a resmen âsitane-i sa'adete ba'is ve neyyir kılınmıştır Baki esbab-ı ferr-ü haşmet-i mülukanelerinin sermedi'd-devam olması hazret-i haktan mütemennadır.

S.41 B.48

Devletlü sadrazam hazretleri canibine İsveç Kralının baş vekili Konte Döbin tarafından Kanun-ı Evvelin dördüncü günü tarihiyle müverrih tahrir olunan mektubun tercümesidir.

Hazret-i tacdar-ı sermed'il iktidar Dest-i liyakat-ı peyveste-i kerimanelerine emanet-i kebir ile teslim buyurmaları haleti zat-ı mükerrermet sıfat-ı veziranelerinin mehasin-i cezile ve evsaf-ı cemile ile mecbul ve mestur olduğuna delil-i kafi olub bu takdirce sinin-i kesireden berü Devlet-i Aliyye ile İsveç Devleti meyanında müstekar olan müsafat-ı kamilenin tecdid-i ahd ile bu def'a te'kid ve temhidi tarafının siyak-ı maslahatına muvafık ve münasib bir emr-i muktazi olduğundan taraf-ı kerimaneleri dahi rütbe-i 'aliyye-i sadareta mahsus ve müfevvez olan ruhsat-ı kamile ve istiklal-i tammeleri muktezasınca bu def'a rabita-pezir olan ittifakın ini'kadına sarf-ı himmet ve'l-istihmat? buyurdıklarına kat'a iştibahım olmadığından başka işbu cenk ve muharebede saltanat-ı seniyyeye kralım tarafından izhar olunan hiddet-i kesireye vukuf-u tamlarından naşi zıkr olunan ittifakın bundan böyle dahi ziyade te'sis ve teşyidi esbabını istihsalde hüsn-i sa'î ve himmet buyuracakları 'indi muhibbanemizde meczum olduğunun ifadesi zat-ı mekârim sıfat-ı düsturanelerine olan i'tibar ve ihtisasımın inhasına ni'me'l vesile ittihaz olunmuştur Baki ezdiyad-ı 'ömr-ı devlet ve sa'adetleri hazret-i lamyezelden mütemennadır

Manzurum olmuştur Ordu-yu Hümâyûna irsal oluna deyü işbu takririn bâlâsına mübarek hatt-ı Hümâyûn şevket-i makrun keşide olunmuştur.

S.41 B.49

Şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü veli ni'metim Efendim padişahım

İsveçlü ile 'akd olunan ittifakın tasdiknamesi vürud etmekle geçen gün elçisi kapıya gelib mübadele olunmuşdı el halet-ü hazihi tercüme ettirilib ma'ruz-ı atabe-i 'aliyyeleri kılındı manzur-ı şahâneleri buyrulduktan sonra hey'et-i mecmu'alarıyla Ordu-yı Hümâyûnlarına gönderileceği ma'lum 'alileri buyruldukda ferman şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü veli ni'metim Efendim padişahım hazretlerindir

S.42 B.50

Mucebince ruhsat-ı mülûkanem erzanı kılınmıştır deyü bâlâsına mübarek hatt-ı Hümâyûn şevket-i makrun keşide kılınmıştır.

Tashih olunduğu üzere rikab-ı Hümâyûndan emr-i şerif tahrir olunmuşturtubasında mahfuzdur kezalik hatt-ı Hümâyûn keşide kılınmıştır. Fi evahir-i cemaziyel ahir sene 1204

İftihar'el ümera'i ve'l ekabir müstecmi-i cemi'il me'ali ve'l mefahir el-mahtuss bi mezidi 'inayet'ül melik'ül kadr bi'l-fi'il Re'is'ül küttabım olub

mürahhas-ı evvel ta'yin olunan es-Seyyid Abdullah Berri dame 'uluvvuhu tevki'i refi'u Hümayûn vasıl olucak ma'lum ola ki Devlet-i Aliyye'i ebed-peyvendim ile Nemçe Devleti beyninden vaki' olan müvalat-ı kadimenin ba'zı 'avarız hasebiyle tağyirinden naşi araka'i demadem ihtirazen canibeynin rağbet ve hevahişine binaen müceddiden 'akd-i revabit-i selm ve safvet kılınması matlub olmaktan naşi Devlet-i Aliyyemle Nemçe Devleti beyninde işbu muharebe vuku'undan berü Devlet-i Aliyyenin Nemçe 'askeri tarafından istila olunan bi'l-cümle mahalleri Devlet-i Aliyyeme der ve teslim ve Nemçe Devleti işbu muharebeye müdahale etmeyüb ve min ba'ad Rusya Devletine Devlet-i Aliyye 'aleyhinde min külli'l vücuh imdad vermekten Nikol ve Devlet-i Aliyye ile Rusya Devleti beyninde dikkat üzere bi taraflık şaki ihtiyar ve ri'ayet olunmak şurutuna rabt ile Nemçe Devleti Devlet-i Aliyye ile 'akd-i müsaleme hususunu ta'ahhüd edüb Selezyada vaki' Reşinbaş nam mahallin iftihar'el ümera'il 'azam'ül İseviyye muhtar'il kübera'il fehham'ül mesihyye müslih-i mesalih-i cemahir'it-ta'ifet'ün-nasraniye sahibi ezyal'ül haşmet ve'l vakar sahibi dela'il'ül mecd ve'l i'tibar haşmetlü miknetlü Nemçe Kralı ve İmparator ve Macar ve ça? ve haşmetlü münzeletlü Prusya Kralı hatemhumallahu 'avakibehuma bi'l-hayr ve'r-reşad ve ileyhum ileyhuma sebil'üs-sevab ve'l-endadın mürahhasları beyninde imza olunan şurut-ı mezkureyi havi mu'ahade'i mezkure üzere madde'i matlube'i musalahaya rabıta'i hitam verilmek için Nemçe İmparatoru ve Prusya Kralı müşarün-ileyhimanın ve İngiltere ve Flemenk Devletleri tarafından mütevessıt ve bundan böyle zemin olarak elçileri hazır bi'l-meclis olmak üzere Devlet-i Aliyyemle Nemçe Devleti tarafından mürahhas elçilerinin mahal-i içtima'a ta'yin ve tesyirlerine medar olmak üzere Prusya Kralı müşarün-ileyhimin tevessütüyle sadaret-i sabık müteveffi işbu Şerif Hasan ...inzimam re'yi ve ma'rifet ve ruhsat-ı kamilesiyle rabıta-i kebir-i nizam olan mütareke mu'ahedesinden makasıd-ı asli olan emr-i musalaha ve müselleminin müzakeresine şeru' ve mübaşeret olunmak için müşarün-ileyhim Prusya Kralı ve müteffikleri olan iftihar'ül ümera'il 'azam'ül İseviyye muhtar'ül kübera'il fehham'el mesihyye müslih-i mesalih-i cemahir'it-ta'ifet'ün-nasraniyye sahibi ezyal'ül haşmet ve'l-vakar sahibi dela'il'ül mecd ve'l i'tibar rütbetlü İngiltere Kralı ve menziletlü nadir'ül-ende âsitan-ı cenarelleri hatemallahu 'avakibehuma bi'l hayr ve'r-reşadın elçileri devletleri tarafından tavassut-i muhadaneyeye? me'zunlar olub ve sen ki Re'is'ül küttabım mûmâ-ileyhesin sen hatdan-ı muhalled'ül erkan-ı saltanat-ı seniyye ve dudman-ı rasin'ül Bünyan-ı Devlet-i Aliyyemin eba'an ced perver ...enam-ı celilesi olub

sefirlikden berü me'mur ve müstahdem olduğun seraser-i umur-ı Devlet-i Aliyye ve hafaya-yı meham-ı saltanat-ı seniyyemden hüsn-i siret ve sıdk-ı taviyyet ile mesbuk olan sadakat ve istikametın ma'lum-ı hasrûvanem olarak hizmetin nezd-i ferd-i mülûkanemde makbul ve meşkur ve emek ve sa'yin pesendide ve mebrur rical-i mu'temed'ül akval merzi'yül ef'alimden olduğun ecelden Devlet-i Aliyye-i ebed'yül istimrarımın şan ve şükuhuna layık ve seza ve namus-ı şevket-i menus-ı cihândaraneme ciyan? ve ahiri olduğu vech-i vecih üzere müşarün-ileyh Nemçe İmparatoru tarafından mükalemeye me'mur ve mu'in olan mürahaslar ile mükaleme ve 'akd-ı mevadd-ı musalaha eylemek üzere sen intihab ve istisvab olunmakla taraf-ı bahir'üş-şerif-i Hümayûnumdan izn-i tam ve ruhsat-ı kamile-i ma lâ kelim edile mükâleme ve 'akd-i musalahaya canib-i Hümayûnumdan mürahas-ı evvel nasb olunmuşundur İmdi senin hüsn-i 'akidet ve sadakatın mücerreb ve ma'lum-ı Hümayûnum olub öteden berü Devlet-i Aliyyenin hayr-hâh ve emekdar-ı mu'temed'ül akval ve'l ef'ali olduğuna bina'en Devlet-i Aliyyemin şan ve şükuhuna muvafık suretle musalahaya ve müsalleme

S.43 B.50

da'ir sa'ir hususlarda ruhsat-ı kamile ve izn-i tamm-ı şamile ile me'zun ve mürahas olduğun vechle mevali-i fehham zev'il ihtiramdan akza-yı kuzat'ül müslimin evla-yı vülat'el müvahhidin ma'den'ül-fazl ve'l yakın rafı'u i'lam'üş-şeri'at ve'd-din varis-i 'ulum'ül enbiya-i ve'l mürselin el-mahtus bi mezidi 'inayet'ül melik'ül mu'in sabıkan Haleb kadısı olub Mekke-i Mükerrreme payesi olan Mevlana Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zidet-i feza'ilehu ve kezalik rical-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ ruznamçe-i evvel olub mürahas-ı selase tahsis kılınan iftihar'ül emâcid ve'l-ekarim-i cami'ul mehamid ve'l mekarim el-mahtus bi mezidi 'inayet'ül melik 'üd-da'im es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdehu ve Prusya ve İngiltere ve Flenk Devletleri müşarün-ileyhüman tavassutları ve hüsn-i sa'ileri ile Nemçe imparatoru müşarün-ileyhin mükalemeye mu'in olan mürahaslarıyla 'akd-i meclis edib Prusya ve İngiltere ve Flenk Devletleri taraflarından dahi ta'yin olunan mürahas elçileri vesatları ile ka'ide'i düvel üzere bi'l-müzakere şan-ı Devlet-i Aliyyeme layık vech-i vecihe ile musalaha-i hayr-ı encamın itmam ve ihtitamına müte'allik umurda sen Mevlana evvel mûmâ-ileyhima ile ma'iyet üzere ittifaken istihsan ve istisvab eylediginiz mevad taraf-ı Hümayûn-ı padişahanemden dahi makbul ve mu'teber tutulacağı muhakkak ve mukarrer olmağla suret-i

merğubeye ifrağ ve hüsn-i hitam ile temessükleşüb ve verilen temessükleri şurut-ı ‘ahidname-i Hümayûnuma mebni kılınmak üzere Ordu-yı Hümayûnuma ‘arz ve i‘lam olunmak babında ferman-ı ‘alışanım sadır olmuştur buyurdum ki

Vusul buldukda vech-i meşruh üzere şeref efza-yi sudur olan ruhsatname-i Hümayûn mükerremet-i makrunumun mefhum-u münifi ile ‘amel ve hareket eylesin şöyle böylesin ‘alamet-i şerife i‘timad kılâsın tahriren fi eva’il-i şumus-ı? safer’ül hayr sene-i hamsin ve mi’eteyn ve elf

Sürud-ı sahra-yı Silistre?

Bir sureti

Sabıka Haleb kadısı ve Mekke-i Mükerrime payesi olub mürahas-ı sani ta‘yin olunan Mevlana İbrahim İsmet zidet feza’ileye bervech-i meşruh

Bir sureti

Ruznamçe’i evvel payesiyle hâlâ sadrazam mektub-u celisi ve piyade mukabele celisi olub mürahas-ı salis ta‘yin olunan es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdehuya bervech-i meşruh

S.43 B.51

Buna dahi bervech-i meşruh- hatt-ı Hümayûn keşide kılınmıştır

Bu dahi.....tashihim olduğu üzere yazılmıştır fi evahir-i cemaziyel ahir sene 1204

Akza-yı kazat’ül müslimin evla-yı valat’ül mu‘vahhidin ma‘den’ül fazl ve’l yakın rafi‘u i‘lam-ı şeri‘at ve’d-din varis-i ‘ulum’ül enbiya ve’l mürselin el-mahtus bi mezid-i ‘inayet’ül melik’ül mu‘in sabıka Haleb kadısı ve Mekke-i Mükerrime payesi olub mürahas-ı sani ta‘yin olunan Mevlana Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zidet feza’ilehu tevki‘i refi‘u Hümayûn vasıl olucak ma‘lum olaki Devlet-i Aliyye’i ebed-peyvendim ile Nemçe Devleti beyninde vaki‘ olan müvalat-ı kadimenin ba‘zı ‘avarız hasebiyle tağyirinde naşi araka’i demaden-i ihtiraza canibeynin rağbet ve hevahişine bina’en müceddeden ‘akd-i revabit-i selm ve da‘vet kılınması matlub olmakdan naşi Devlet-i Aliyyemle Nemçe Devleti beyninde işbu muharebe vuku‘undan berü Devlet-i Aliyyemin Nemçe ‘askeri tarafından istila olunan bi’l-cümle mahalleri Devlet-i Aliyyeme red ve teslim ve Nemçe Devleti işbu muharebeye müdahale etmeyüb ve min ba‘ad ve Rusya Devletine Devlet-i Aliyye ‘aleyhinde min kül’il vücuh imdad vermekten nükul ve Devlet-i Aliyye ile Rusya Devleti beyninde

dikkat üzere bi tariklik şaki ihtiyar ve ri'ayat olunmak şurutuna zabt ile Nemçe Devleti Devlet-i Aliyye ile 'akd-i müsaleme hususunu ta'ahhüd idüb Silezyada vaki' Raşınaş nam mahalde iftihar'ül ümera'il 'azam'ül İseviyye muhtar'ül kübera'il fehham'ül mesihyye müslih-i mesalih-i cemahir'it-ta'ifet'ün-nasraniyye sahibi ezyal'il haşmet ve'l vakar sahibi dela'il'il mecd ve'l i'tibar haşmetlü miknetlü Nemçe Kralı imparatoru ...ve haşmetlü miknetlü Prusya Kralı hatemhumallahu 'avekibehuma bi'l-hayr ve'r-reşad ve alihüm ileyhuma sebil'üs-sevab ve's-sadadın mürahasları beyninde imza olunan şurut-ı mezkureyi havi mu'ahede-i mezkure üzere madde-i matlube-i musalahaya rabita'i hitam verilmek için Nemçe ve Prusya İmparatorları müşarün-ilyehimanın ve İngiltere ve Flemenk Devletleri tarafından mütavassıt ve bundan böyle zamin olarak elçileri hazır bi'l-meclis olmak üzere Devlet-i Aliyyemle Nemçe

S.44 B.51

Devleti tarafından mürahas elçilerinin mahall-i içtima'a ta'yin ve tesyirlerine medar olmak üzere Prusya Kralı müşarün-ileyhin tavassutuyla sudur-u sabıka müteveffi şerif Hasan Paşa'nın inzimam-ı re'yi ve ma'rifet ve ruhsat-ı kamilesiyle rabita-i tahrir-i nizam olan mütareke-i mu'ahedesinden makasid-ı asli olan emr-i musalaha ve müsalemenin müzakeresine şuru' ve mübaşeret olunmak için müşarün-ileyhim Prusya Kralı ve müttetikleri olan iftihar'ül ümera'il 'azam'ül 'iseviye muhtar'ül kübera'il fehham'ül-mesihyye müslihi musalaha-i cemahir'it-ta'ifet'ün-nasraniyye sahibi ezyal'ül haşmet ve'l vakar sahibi dela'il'ül mecd ve'l i'tibar rütbetlü İngiltere Kralı ve menziletlü Nedırland asıtanı? hatemhumallahu 'avekibahuma bi'l-hayr ve'r-reşadın elçileri tarafından tavassut ve muhadaneyeye me'zun olmalarıyla iftihar'ül ümera'i ve'l ekabir müstecmi'u cemi'il me'ali ve'l mefahir el-mahtuss bi mezidi 'inayet'ül melik'ül kader rical-i mu'temed'ül akvalimden bi'l-fi'il Re'is'ül-küttabım olub mürahas-ı evvel olan es-Seyyid Abdullah Beri dâme 'uluvvuhu ile me'an 'ulema-yi a'lamdan bir sahib-i fazl ve fetanetin mürahas-ı sanilik ile vucud-u muktezi ve sen ki Mevlana-yı mûmâ-ileyhsin sen 'alim-i umur-ı diniyye ve 'arif-i ahval-i mülkiye olduğuna bina'en bu maslahat-ı mühimmenin din ve Devlet-i Aliyyeme nafi' ve şan ve şevket-i saltanat-ı seniyyeme muvafık vechle müzakere ve nizamında mukteza-yı hüsn-i 'akibet ve mübteğa-yi rüşd ve rütbeği sarf ile dikkat ve ihtimam edecek zahir ve meyane'i akran ve emsaline fa'ik olduğun bedihi ve bahir olub bu makule kaffe'i 'ibad'ullaha nafi'

umura muvafık ve museddar olmak melhuz ve me'mul zamir-i inha müsmir-i mülûkanem olmağla Devlet-i Aliyye-i ebed'id-devamın şan ve şukühuna layık ve seza ve namus-ı şevket-i menus-u cihândaraneme hüsban ve ecri olduğu vech-i vecih üzere mürahas-ı evvel mûmâ-ileyh ile bi'l ma'yye müşarün-ileyh Nemçe İmparatoru tarafından mükâlemeye me'mur ve mu'ayyen olan mürahaslar ile mükâleme ve 'akd-ı mevad-ı mevadi'a eylemek üzere sen intihab ve istisvab olunagele taraf-ı bahr'üş-şerif-i Hümayûnumdan izn-i tam ve ruhsat-ı kamile-i ma la kelim ile mükâleme ve 'akd-i mevadi'aya sen dahi mürahas-ı sani nasb ve me'mur kılınmışsındır imdi musalahaya ve müsalemeye da'ir sa'ir hususlarda ruhsat-ı kamile ve izn-i tamm-ı şamile ile me'zun ve mürahas olduğun vechle mürahas-ı evvel mûmâ-ileyh ma'iyyeti ve ruznamiçe-i evvel olub mürahas-ı salise tahsis kılınan iftihar'ül emâcid ve'l ekarim-i cami'ül mehamid ve'l mekârim el-mahtuss bi mezidi 'inayet'il melik'üd-da'im es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdehu refakati ve Prusya ve İngiltere ve Flemenk Devletleri müşarün-ileyhimin tavassutları ve hüsn-i sa'ileriyle Nemçe İmparatoru müşarün-ileyhin mükâlemeye mu'in olan mürahaslarıyla 'akd-i meclis edüb Prusya ve İngiltere ve Felemenk Devletleri müşarün-ileyhim taraflarından ta'yin olunan elçileri ve mürahasları vesatlatlarıyla ka'ide'i düvel üzere bi'l-müzakere din ve Devlet-i Aliyyeme layık vech-i vecih ile musalaha'i hayr-i encamın etmam ve ihtitamına müte'allik umurda mürahas-ı evvel ve salis mûmâ-ileyhima ile ma'iyyet üzere ittifaken istihsan ve istisvab eylediğiniz mevaddı taraf-ı Hümayûn-ı padişahânemden dahi makbul ve mu'teber tutulacağı muhakkak ve mukarrer olmağla suret-i merğubeye ifrağ ve hüsn-i hitam ile temessükleşüb ve verilen temessükler şurut-ı 'ahidname-i Hümayûnuma mebni kılınmak üzere Ordu-yı Hümayûnuma 'arz ve i'lam olunmak babında ferman-ı 'alışanım sadır olmuştur buyurdum ki Vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzere şeref-efza-yı sudur olan ruhsatname-i Hümayun-ı mekremet-makrunumun mefhum münifiyle 'amel ve hareket eyleyesin şöyle böylesin 'alamet-i şerife i'timad kılınmak üzere fi eva'il-i şehr-i Safer-ül hayr sene hamse ve mi'eteyn ve elf Buyurdu sahra-yı selatin

S.44 B.52

Buna dahi ber vech-i meşruh hatt-ı Hümayûn keşide kılınmıştır

Bu dahi kezalik tashih olunduğu üzere yazılmıştır fi evahir-i cemaziyel ahir sene 1205

İftihar'ül emâcid ve'l ekârim cami'el mehamid ve'l mekârim el-mahtuss bi mezidi 'inayet'ül melik'üd-da'im ruznamçe-i evvel olub mürahas-ı salis ta'yin olunan es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdehu tevki'i refi'u Hümayûn vasıl oluncak ma'lum ola ki Devlet-i Aliyye-i ebed-peyvendim ile Nemçe Devleti beyninde vaki' olan müvalat-ı kadimenin ba'zı 'avarız hasebiyle tağyirinden naşi araka'i demadan ihtirazen canibeynin rağbet ve hevahişine bina'en müceddiden 'akd-i revabit-i selm ve safvet kılınması matlub olmaktan naşi Devlet-i Aliyyemle Nemçe Devleti beyninde işbu muharebe vuku'undan beri Devlet-i Aliyyemin Nemçe askeri tarafından istila olunan bi'l-cümle mahalleri Devlet-i Aliyyeme red ve teslim ve Nemçe Devleti işbu muharebeye müdahale etmeyib ve min ba'ad Rusya Devletine Devlet-i Aliyyem 'aleyhinde min kül'il vucuh imdad vermekten nükul Devlet-i Aliyye ile Rusya Devleti beyninde dikkat üzere bi taraflık şaki ihtiyar ve ri'ayet olunmak şurutuna rabt ile Nemçe Devleti Devlet-i Aliyye ile 'akd-i müsaleme hususunu ta'ahhüd edib Silezyada vaki' Rişinyas nam mahalde ifithar'ül 'azam'ül 'iseviye muhtar'ül kübera'il fehham'ül mesihkiye müslih-i mesalih-i cemahir'üt-ta'ifet'ün-nasraniyye sahib-i ezyal'ül haşmet ve'l vakar sahibi dela'il'ül mecd ve'l-i'tibar haşmetlü miknetlü Nemçe İmparatoru ve Macaruha? ve haşmetlü ve menziletlü Prusya Kralı hutemehumallahu 'avakibühüma bi'l hayr ve'r-reşad ve ilahuma ileyhima sebil'üs-sevab ve's-sadadın mürahasları beyninde imza olunan şurut-ı mezkureyi havi mu'ahede-i mezkure üzerine madde'i matlube-i mesalihaya rabita'i hitam verilmek için Nemçe İmparatoru ve Prusya Kralı müşarün-ileyhimanın ve İngiltere ve Flemenk Devletleri tarafından tavassut ve bundan böyle zemin olarak elçileri hazır bi'l meclis olmak üzere Devlet-i Aliyyemle Nemçe Devleti tarafından mürahas elçilerinin mahal-i içtima'a ta'yin ve tesyirlerine medar olmak üzere Prusya Kralı müşarün-ileyhin tevassutuyla sudur-ı sabık müteveffi şerif Hasan Paşanın

S.45 B.52

İnzimam-ı re'yi ve ma'rifet ve ruhsat-ı kamilesiyle rabita-gir-i nizam olan mütareke mu'ahedesinden makasid-ı aslı olan emr-i musalaha ve müsallemenin müzakeresine şuru' ve mübaşeret olunmak için müşarün-ileyhim Prusya Kralı ve müttetikleri olan ifithar'ül ümera'il 'azam'ül 'İseviye muhtar'ül kübera'il fehham'ül mesihkiye müslih-i mesalih-i cemahir'it-ta'ifet'ün-nasraniyye sahibi ezyal'il haşmet ve'l vakar sahibi dela'il'ül mecd ve'l-i'tibar rütbetlü İngiltere Kralı ve menziletlü

Nedirland Asitan-ı cenarelleri hitamehumallahu ‘avakibuhuma bi’l-hayr ve’r-reşadın elçileri devletleri tarafından tavassut ve muhadeneye me’zun olmalarıyla iftihar’ül ümera ve’l-ekabir müstecmi’i cemi’il me’ali ve’l-mefahir el-mahtuss bi mezidi ‘inayet’ül melik’ül kadr rical-i mu’temed’ül akvalimden bi’l-fi’il Reis’ül-küttabım olub mürahas-ı evvel olan es-Seyyid Abdullah Berri dâme ‘uluvvuhu ma’iyyetinde rical-i Devlet-i Aliyyemden bir sahib-i tedbir ve dirayetin mürahas-ı salislik ile me’muriyeti muktazi ve sen ki ruznamçe’i evvel mûmâ-ileyhesin rical-i Devlet-i Aliyyem beyinde kemal-i rüşd ve rüyet ve mezid-i sıdk ve istikamet ile mevsuf ve bu makule umurun tesviyesinde zeka ve fetanet ve kemal-i ‘akl ve dirayet ile ma’ruf ve her halde sadakat ve istikametın mücerreb ve ma’lum olmağla Devlet-i Aliyye’i ebed’yül istimrarımın şan ve şekuhuna layık ve seza ve namus-ı şevket-i me’nus-ı cihândaraneme ciyan? ve ahiri olduğu vech-i vecih üzere mürahas-ı evvel mûmâ-ileyh ile bi’l ma’iyye ve müşarün-ileyh Nemçe İmparatoru tarafından mükâlemeye me’mur ve mu’ayyen olan mürahaslar ile mükâleme ve ‘akd-ı mevad-ı müvadi’a eylemek üzere sen dahi intihab ve istisvab olunmakla taraf-ı bahr’üş-şerif-i Hümayûnumdan izn-i tam ve ruhsat-ı kamile’i ma lâ kelim ile mükâleme ve ‘akd-i musalahaya sen dahi mürahas-ı salis nasb olunmuşundur imdi Devlet-i Aliyyemin emekdar ve sadakatkâri olduğuna bina’en musalahaya ve müsealemeye da’ir sa’ir hususlarda ruhsat-ı kamile ve izin tamm-ı şamile ile me’zun ve mürahas olduğun vechle mürahas-ı evvel mûmâ-ileyh ma’iyyeti ve mevali’i fehham zev’il ihtiramdan sabıkan Haleb kadısı ve Mekke’i Mükerreme payesi olub mürahas-ı sani nasb ve ta’yin olunan akza-yı kuzat’ül müslimin evla-yı vülat’ül muvahhidin-i ma’den’ül fazl ve’l-yakîn rafi’u i’lam’üş-şeri’at ve’d-din varis-i ‘ulum’ul-enbiya-i ve’l murselin el-mahtuss bi mezidi ‘inayet’ül melik’ül mu’in Mevlana İbrahim İsmet zîde’t feza’ilehu refakati ve Prusya ve İngiltere ve Flemenk Devletleri müşarün-ileyhim tevessütleri ve hüsn-i sa’ileriyle Nemçe İmparatoru müşarün-ileyhin mükâlemeye mu’in olan mürahaslarıyla ‘akd-i meclis edib Prusya ve İngiltere ve Flemenk Devletleri müşarün-ileyhim taraflarından dahi ta’yin olunan mürahas elçileri vesatlarıyla ka’ide-i düvel üzere bi’l-müzakere din-i Devlet-i Aliyyeme layık vech-i vecihe ile musalaha’i hayr-ı encamın esmam ve ihtitamına müte’allik umur ve sen ve Reis’ül küttabım ve Mevlana-yı mûmâ-ileyhima ile bi’l ma’iyye ittifaken istihsan ve istisvab eylediginiz mevad taraf-ı Hümayûn-ı padişahânemde dahi makbul ve mu’teber tutulacağı mahfun ve mukarrer olmağla suret-i merğubeye ifrağ ve hüsn-i hitam ile temessükleşib ve verilen temessükler şurut-ı ‘ahidname-i Hümayûnuma mebni

kılmak üzere Ordu-yı Hümayûnuma ‘arz ve i‘lam olunmak babında ferman-ı
‘alışanım sadır olmuştur buyurdum ki

Vusul bulduk da bu babda vech-i meşruh üzere şeref efza-yı sudur olan ruhsatname-i
Hümayûn-ı mükerremet-makrunumun mefhum-ı münifiyle ‘amel ve hareket
eyleyesin şöyle böylesin ‘alamet-i şerife i‘timad kılasın tahriren fî eva’il-i şehri
Safer’ül hayr sene hamis ve mieteyn ve elf

Buyurdu sahra-i Silistre

S.45 B.53

İşbu Name-i Hümayûn mucebince Prusya Kralına mektub-ı sami tahrir
olunub üç evrak aşağıda mukayyedir.

Taraf-ı Hümayun-ı şehriyariden haşmetlü Prusya Kralına mektubu hazret-i
kaymakam Ahmed Azmi Efendi ile gönderilecek Name-i Hümayûnun
müsveddesidir.

Hazret-i malik’ül mülk-ü la yezal ve cenab-ı vahhab’ül ‘ataya ve’n-nevval
tefridat-ı zate ‘an’iş-şebih ve’l misal ve tenzehet sifate ‘an ve samet’el intikalın
kemal-i kudret-i ezeliyye ve vüfur-ı mevhibet-i lam yezaliyesi ve mühr-ü şehri
nübüvvet ve ihtar-ı burc-ı fütüvvet pişva-yı zümre’i enbiya ve müktada-yı fırka’i
asfiya iki cihân fahrı hazret-i Muhammed’ül Mustafa sallallahü te‘ala aleyhi ve
sellemın mu‘cizat-ı kesiret’ül berekatı ve ashab-ı güzın ve hulefa’i raşidin
rıdvanelahu te‘ala ‘aleyhim ecma’in ve cümleten evliya-yı hidayetkarının ervah-ı
mukaddeseleri murafakatı ile

Suret-i hat-tı Hümayûndur

İşbu Name-i Hümayûn-ı mülatefet-i makrunumuzun muktezasınca icraya
himmət haşmetlü Prusya Kralı dostumuzdan me’mul şahânemizdir.

Mahalli Tuğra

Ben ki eşref’ül beldan ve’l emakin ve es‘ad’ül emsar ve’l medayin kible’i
‘ibad-ı ‘ilm ve ve mihrab-ı tevcihat-ı beni âdem olan Mekke-i Mükerreme ve
Medine’i Münevvere ve Harem-ı Mescid-i Aksa ve Kudüs-i Şerif-i Mübarek hadım
ve hakimi ve reşk-i efgan-ı kulüb-i selatin-i cihân olan bilad-ı selase-i mu‘azzama ki
İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet-i meşam ve Mısır nadiret’ül
‘asr-ı bihemta ve külliyyen Arabistan ve Afrikaya ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve
İrakeyn-i Arap ve ‘Acem ve Lahsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve
Diyarbakir ve Zü’lkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve

Van ve Magrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Cezayir ve sevhile diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli

S.46 B.53

ve hususen Bağdad-ı dar'us-selam ve cem'an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatara da'ir ol havalilerde vaki' bi'l cümle sığınak ve etrafında ka'in cümle oymakan ve müzafatıyla 'umumen Bosna ve kal'a-i Belgrad-ı dar'ül-cihad ve Sırp hükümeti ve anda olan kal'a ve husun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi't-tamam Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki' mu'akil ve sefur ve ta'rif ve tavsiften müstağni beka' ve emsarın padişah-ı mu'addelet- penahi ve şâhenşâh-ı nusret destgâhı olan es-Sultan ibn'üs-Sultan ve'l hakan ibn'ül hakan es-Sultan Selim Hân ibn'üs-Sultan el-Gazi Mustafa Hân ibn'üs-Sultan el-Gazi Ahmed Hânım taraf-ı Hümayûn hilafet- makrunumuzdan iftihar-ı ümera'il 'azam'ül 'İseviye muhtar-ı kübera'il fehham'ül mesihkiye müslih-i mesalih-i cemahir'üt-ta'ifet'ün-nasraniyye sahib-i ezyal'il haşmet ve'l vakar sahib-i dela'il'il mecd ve'l-i'tibar hâlâ Prusya Kralı veMargravisı Brandenburg ve Roma İmparatorluğunun baş kamerayosu? ve Hersek ve Prençi ve Silezyanın baş dükası ve sa'ir vilayetlerin hükümdarı haşmetlü miknetlü Frederikus Golyelmus hutimete 'avakibühü bi'l hayr ve'r-reşad ve ülhime ileyh sebil'es-sevab ve's-sedada tevki'i refi'u Hümayûnumuz vasıl oluncak ma'lum ola ki Devlet-i Aliyye-i ebed-i kıyam ve saltanat-ı seniyye-i 'adalet-i iltizamımızla Rusya ve Nemçe Devletleri beyninde mün'akid olan revabiti dostu ve müvalat ve şera'it-i 'ahud ve müsafata canib-i saltanat-ı seniyyemizden ne derecelerde ri'ayet olunduğu ve Rusya Devleti ri'ayet etmeyüb rişte-i müvalatın inkıta'ı ve şiraze-i dostunun inhilaliyle mukaddema Kırım hıttasını ne güne istila eylediği ve bu def'a işbu der-kâr olan muharebenin vuku'una bu vechle sebep olduğu ve Nemçe Devleti Rusyalı ile olan ittifakını vesile ittihaz ederek beyn'ed-devleteyn bu kadar senineden berü mer'i ve mu'teber tutulagelen hukuk-u dostu ve hemcivariyi feramuş birle Devlet-i Aliyye akidine hud-ı bi hud ne suretle i'lan-ı harb eylediği vuku'u seferde neşr olunan beyannameler mefahiminden bi tafasiliha ma'lum olmağla tekrardan müstağnidir işbu iki devletin müttefikane muharebeye kıyımları saltanat-ı seniyyenin samimi dostu ehibbi olan haşmetlü Prusya Kralı müşarün-ileyhe giran görüldüğünden Devlet-i Aliyyemizle tecavüzü 'akd-i ittifaka izhar-ı hevahiş etmekle Kral-ı müşarün-ileyhin hevahiş-i mezkuru saltanat-ı seniyyemizde olan kemal-i hulus ve safvet ve mezid-i dostu ve muhabbet-i

samimisini vücuhla te'yid eylediğinden Kral-ı müşarün-ileyhin bu hareketi taraf-ı şahânemize mevrus huzûz feravan olub mecbul olduğu hesa'il-i memduhiye ve hasabis-i merğube lazimesince cemi' düvel 'indlerinde mütemmin ittihaz olunagelen 'ahud ve mevasika tamamen ve kemalen ri'ayet edeceği cezmiyle Devlet-i Aliyyemiz dahi ittifak-ı mezkuru kabul edib Kral müşarün-ileyhin evvel baharda iki düşman üzerine i'lan-ı harb ve cenk ve peykere mübaşeret eylemesi şartı ve şera'it-i ma'lume-i sa'ire ile 'akd ve temhir olunub mukteza-yı ittifak ve esas hükmünde olan şart-ı mezkur-ı muktezası üzere Kral-ı müşarün-ileyh tarafından devleteyn-i mezkureteynin ikisine birden i'lan-ı harb birle cenke mübaşeret olunması Devlet-i Aliyyemizin me'mul ve müntezir idi Kral müşarün-ileyhe irsal-i tasdikname'i ittifakı i'lan-ı harbe ta'lik berle vasatı seyfde yalnız Nemçe üzerine 'azimi tercih ve âsitane-i Aliyyede olan elçisi vesatatiyle Devlet-i Aliyyenin büyük ordusu dahi Nemçe üzerine tevcih etmesini bi'd-defa'at terğib etmekle saltanat-ı seniyyemizin asıl düşmanı Rusyalı iki mücerred şera'it-i tevafuka ri'ayeten Kral-ı müşarün-ileyhin terğibine mümaşat berle Devlet-i Aliyyemiz düşman-ı aslisi olan Moskovluyu ser'askerlere sipariş ve büyük ordusunu Nemçe üzerine ta'yin idüb yüz elli binden mütecaviz 'askeriyle büyük ordu Tunayı mürur ile Yergökü tarafından ve elli binden ziyade 'asker ile Vidin ser'askeri Kalafat canibinden ve Rumeli ser'askeri ve sa'ir ser'askerler ve başbuğlar dahi mürettib-i ma'iyetleri olan 'asakir-i feravan ile münasib mahallerden Nemçe üzerine müteveccihen harb ve peygar iken Kral-ı müşarün-ileyh cenabları Macar Kralının hevahiş talebine bina'en esnayı muharebede Nemçeli yedine geçen kal'a ve arazinin Devlet-i Aliyyemize red ve teslimi esas-ı musalaha olmak üzere İngiltere Devleti ve Flemenk Cumhuriyeti kefaletleriyle mütarekeye bila muharebe nizam verdiği haberiyle tasdikname-i ittifakı ve mütarekeye müte'allik tahrirat-ı lüzum-u tam Prusyalı ile Ordu-yı Hümayuna ba'is ve tesyir etmekle muharebenin ve tasdiknamenin te'hiri her ne kadar taraf-ı şahânemize mevrus tahdis-i derûn olmuş ise dahi Kral-ı müşarün-ileyh cenabları gibi sahib-i gayret ve metanet bir Kral-pesendide fa'alın 'an zuhur'ül-gayb verdiği rabita ve nizamın mücerred 'adem-i vuku' muharebeyi 'illet ile karîn-i hüsn-i kabul olmaması revabit-i dostu ve ittifaka nâ şayan ve Kral-ı müşarün-ileyhin Nemçe musalahasını ihtiyarı ve er kuvvetini Rusyalı üzerine sarf ile Moskov muharebesine ikdam için itdüğü âsitane-i Aliyyede mukim elçisinin takriren ve tahriren ifade ve tasdikinden nümayan olmaktan naşi Kral-ı müşarün-ileyhin rasti ve istikametine ve elçisinin resmen ifade-i mezkuresine i'timaden Kral-ı müşarün-ileyh Moskovlu

üzerine var kuvvetiyle cenge mübaşeret edeceği ve Nemçe mütarekesi dahi gerek Kral-ı müşarün-ileyhin ve gerek müttetikleri olan İngiltere Devleti ve Flemenk Cumhuriyeti dostlarımızın himmetleriyle saltanat-ı seniyyemize şanlı bir musalahayı müntac olacağı cezmiyle Kral-ı müşarün-ileyhin makam-ı sadaret-i ‘azimeye tevarüd eden mektubunda mestur

S.47 B.53

Olan şerait-i esasi sulh-ı taraf-ı şahânelerinden karin-i hüsn-ı kabul kılındı kaldı ki saltanat-ı seniyyemize göre Karagözden tahsil-i emniyyet beher hal Kırımın teshirine menut ettiği ve Kırım Moskovluda durdukça ve Devlet-i Aliyye tasrifine geçmedikçe husul-ı emniyyet bi’l-cümle mümkün olmayacağı muhakkak olduğundan Devlet-i Aliyyemizin makasıd-ı efrası Kırım cezaresini bi-‘avn ve ‘inayet hayr-ı nasriyn Moskovlu yedinden niza‘ ve tahlis kaziyesi olub cezire-i merkume teshir olunmadıkça ebvab-ı muharebe sudur olmayacağı zahir ve sened-i itifakta dahi böylece mestur olduğuna nazaran Kral-ı müşarün-ileyh ittifak muahedesini üzere Moskovlu üzerine şimdiye dek i‘lan-ı harb ile eniş-i? kıtal-i iş‘al eylemek lazım iken Kral-ı müşarün-ileyh Devlet-i Aliyyenin hatır-havahi üzere Moskovluyu bila muharebe sulha mecbur eylemek niyetinde ise maslahat-ı musalahada Kral-ı müşarün-ileyhin müdahalesini bertaraf etmek zımında Moskov Çarıçesinin hakkı ve celi zuhura gelen hareket ve beyanata nazaran fima ba‘ad Prusya Kralı cenabları Moskovluya muharebe sen sulha icbar etmek sevdasından fariğ olmak iktiza eylediği Devlet-i Aliyyenin ber-vech-i muhid makasıdı iktizasını Kırım cezaresi olmağla Devlet-i Aliyye maksuduna muvafik olamayan şartı kabul etmeyeceği ve bu keyfiyet-i asitanede ve Ordu-yı Hümayûnda olan Prusya elçilerine bi’d-defaat ifade olduğu zahir olduğuna nazaran Kral-ı müşarün-ileyhin şimdiye dek muharebeye kıyamı Devlet-i Aliyyenin me‘muludur Devlet-i Aliyyemizin büyük ordusu ba‘de akd’il-mütareke Tunanın karşı tarafından Moskov üzerine azimet etmek üzere sahil-i Tuna Nemçelü’den tahliye olunmuş olsa şimdiye dek Moskovlu ile muharebe der-kâr olacağına iştibah yoğ idi. Tahliye-i tarik olunmaması hem bu kadar tedarikat-ı seferiyenin gayr-ı müsmir olmasına ve hem mütarekenin dahi bir müddet sa’i hayrına sebep olup ma‘mafih zikr olunan büyük ordu Tunayı berüye geçtikten sonra yine Moskovlu üzerine mütevecihen Silistre taraflarına azimet etmişdir el-hâletü hâzihi de Devlet-i Aliyye ile müttetik olan İsveç Devleti kavanin-i düvele ve şerayit-i ittifaka muhalif her ne kadar Moskovlu ile münferiden akd-i sulh etmiş ise dahi Kral-ı

müşarün-ileyh cenablarının müttefiki olan Leh Cumhuriyeti Moskovlu üzerine muharebeye kıyam edeceğini ilan ve beyan ettiğinden ma'ada saltanat-ı seniyyemiz ile tecavüzü ittifaka havahişkar olub âsitanede olan Prusya elçisi dahi tahriren ve takriren ilhahdan hali olmadığından mûmâ-ileyh Prusya elçisiyle bi'l-müzakere bu günlerde tanzimi mümkün ve müyesser olur ise bedel-i mafat olur saltanat-ı seniyye ahd ve misakında sabit kadim ve rasihdam olub bu babda hilafgir ve bedhuvah olanların tahrik ve ifsadlarına vechen mine'l-vücuha havale-i sem' itibar etmeyeceği ve mademki Kral-ı müşarün-ileyh muktaza-yı ittifak üzere muharebeye kıyam eyleye düşman tarafından fa'ideli şerayit-i irad olunur ise dahi Kral-ı müşarün-ileyhin müdahil olmadıkça Devlet-i Aliyye ol makule şerayit-i kabul etmeyeceği gerek mukaddema ve gerek ile haz'el-ân Moskovlu tarafından kemal-i huvahiş ile teklif olunan sulhu ber vechle kabul etmediğinden zahir iddüğü ve 'avn ve 'inayet-i hakla Kırım ceziresini ve esna-yı muharebede Moskovlu yedine geçen kala' ve araziye red ettirmedikçe Moskovlu ile ber vech-i akd-i sulh etmek ihtimali olmadığı ve Kral-ı müşarün-ileyh şimdiye dek muharebeye kıyam etmemiş ise fima ba'ad beher hal Moskovlu ile muharebeye kıyamı ve kezalik Kırım teshiriyle Devlet-i Aliyyeye dahil olmadıkça muharebeye terk ve münferiden musalahaya tecviz etmeyeceği muktezayı sebat ve metanetine nazaran nezd-i Devlet-i Aliyyede ve 'ind-i şahânemizde meczum ve muhakkak itdüğü ve İsveçlü'nün müsalahasına binaen Avrupa müvazenesini bi'l-külliyeye bozmak kaydında olan Moskovlu üzerine müttefik olan devletler derhal bi'l-ittihad muharebeye var kuvvetleriyle ikdam Moskovluya iras zaif ve perişaniye ihtimam eyledikleri halde Moskovlu bu haleti mahz-ı ğanimet bilüp bi'l-cümle kuvvetini 'asakiri İslam üzerine sarf etmekle fırsat-yâb olacağı muktezayı müfessir-i ittifak üzere hareket olunduğu halde Moskovlu gibi bir mütekebir düşmanın 'avn ve 'inayet-i hayrî'n-nasırın ile ber-geşte ve perişan olması mevahib-i rabbaniyeden me'mul etdüğü zahir olmağla Kral-ı müşarün-ileyh Devlet-i Aliyyenin şerayit-i ittifakda sebat ve metanetini tebyin Kral-ı müşarün-ileyhi ber muktezayı ittifak muharebeye terğib ve taraf-ı Devlet-i Aliyyeden temin Kral müşarün-ileyh tarafından dahi Devlet-i Aliyye tatmin olunmak zımmında işbu Name-i Hümayûnumuz isdar ve hocagan-ı divan-ı Hümayûnumuzdan rikab-ı mu'alla-i erkanımızda mektub-ı kaymakamı olan Ahmed Azmi dâme mecdehu ile irsal olunmuşdur inşa'il-mevla led'el-vûsul saltanat-ı seniyyemizin derece-i sebat ve metaneti Kral müşarün-ileyh cenablarından dahi sebat ve metanet me'mulunda etdüğü ve mektubu mûmâ-ileyh bir müddet Kral-ı müşarün-ileyh ma'iyetinde kalmak

üzere taraf-ı şahânemizden me'zun olmağla işbu Name-i Hümayûnumuzun cevabı mûmâ-ileyhin 'avdetine ta'lik olunmayub bir sa'at evvel olmağla irsal olunmak Kral-ı müşarûn-ileyh cenablarının himmet-i dostanesine menut ettiği ma'lum-ı dostaneleri ola ve's-selam 'Alâ men ittiba'il- Hüda

fi evahiri Safer sene 1205

S.48 B.54

Asl-ı name Rebiül evvel mühimme dubarasında? fi ...sene 1205

Hâlâ emir-i Mekke-i Mükerrreme şerifi Galib bin Mesa'id hazretleri taraflarından müjdeci başılar ile gelen namenin suretidir.

Dergah-ı felekmedar bargah-ı gerdun-ı iftidar-ı la-zal aliye ile-yevm'il-karar türabına arz-ı da'i hulus-ı mesa'i sıdk-ı iftikâr haşim-i âsar budur ki Cenab-ı rabbi müste'an 'ani's-şebiye ve'n-noksan Efendimiz hazretleri ol maye-i ruh-ı 'alem ve mucib-i asayiş-i nev'i ben-i âdem Şevketlü kerametlü mehabetlü nusretlü 'azametlü veliyü'n-ni'am kaffe-i emem padişah-ı alempenah-ı halidulla-ı hilafet ve ebbeh saltanate ila yevm'il intibah hazretlerinin vücudu Hümayûnlarına ikdar-ı kevniyeden masun ve 'adüvvi din-i mübin ve bedhuvah-ı saltanat-ı şevket anilerin sernigün eylemek da'vatı safi melaïke-i mutaf vacibü'l ihtiram ya'ni mevacihe-i vecihe-i beyt'ül-haram ve hal-i bi-misal ka'bet'ül-müte'al olan hacet'ül es'ad heyn'ül- islam ve's-sam ve rükn-ü makam ve pişvay-ı zemzem kevser-i eşam ve halef-ı makam-ı Hazreti İbrahim aleyhi's-selam da kema yuhubbü 'aleyne istilzam berle 'an samim'ül-kalb eda ve etmam kılınarak akzayı zimmet-i me'muriyet sıdk-ı haşimiyet lazimesince mefaz 'uhde-i şerafet-i 'adnane-i ihlas taviyyetim olan olan saye-i hidamat-ı Aliyye ve tesviye-i meham-ı umur-u hicaziyeden ahali-i Hameyn-i Muhteremeyn ve mücavireyn-i vüza'ireyn ve tacireyn ve kataneyn-i biladeyn-i münifeyn te'min-i mal itminan-ı hal ve refah ballarıyla da'vat-ı nusret ayat-ı fütuhât zafer-i ğayat-ı saltanat-ı aliyyeye mevazibatlarına akd-i vasita-i hizmet imaret-i haşim-i asalet berle bi-menhi te'ala istihsal-i rıza-yı Hümayûna teşmir sakk-ı ihtimam-ı ğayret üzere olunub işbu bin iki yüz dört sal-ı meymenet-i iştimalinin eş-şehri haram lazım'ül-ihtiramından zayirin-i beyt-i 'atik min külli fecc-i 'amik tevarüd eden haccac-ı müsliminin temin-i mesalik ve siyanet-i menasikleri hususunda dikkat-ı tam ve ka'ide-i kadime ve devam-ı müstedime üzere haccac-ı mesrat minhacı medain-i salihden istikbal ve muhafaza ve muharasalarına mezid-i sa'i ihtimam olduğundan ğayrı hâlâ vali-i Şam ve kabile-i salar hacac-ı mağfired

minhacı cennet meşam dustur-ı ‘ali makam akd-ı vasıta-i nizam’ül-enam olan sa‘adetlü İbrahim Paşa yesirullahu ma yeşa’ kullarıyla mukademce mekatibe ve muhabere tarikasına ri‘ayet ve zevabit-i ihtiyat muvafaka istihkam-ı bend takviyet verilüp lillah’il-hamd ‘avn-i ‘inayet bari ve yemn-i tevcihat-ı ‘aliyye-i hazret-i şehriyariyle bi-himayetillahi te‘ala haccac-ı müslimin me‘munen ve masunen gelüb Mekke-i Mükerreremeye şeref-i vusul ve tavaif-i kudum ile tahsil serur-u behçet meslul olub mah-ı zilhiccenin dokuzuncu mübarek günü menazil-i rahmet-i sübhâni ve mehabet-i mağfıret-i semedani olan damen-i mağfıret peyramın cebel-i Arafatta Bağdad’il-cemiü’s-selateyn ğurubu şemse deĝin mevakif-i Arafata vakıf ve vakfe-i müzdelife berle ‘akif olundukdan sonra mena-yı saadet-mütenahide eda-yı zebihe-i azhiye ve tahlik rües-i mağfıret me’nus ile akıye-i ‘iddiye ve der ‘akab merasim-i tavaf-ı ziyaret takdim hizmet-i aksay-ı Beytullahi ‘ali vech’it-ta‘zim-i temim üç gün mübaya‘a manayı bereket-i iftah ile kesb-i maye-i inşirah ve te’diye-i rumi cemerat berle iktidah-ı efrac ve bi’l-cümle haccac-ı mesret-i münhac tahsil maye-i ibtihaç ederek bey‘ ve şeradın sonra beyt-i ma‘mur hazreti Rabb-i Ğaffura esvada‘ ve devam-ı ‘ömr-ü devlet-i padişah de‘asıyla dergah-ı zülcelale leşker-i aksa‘ berle fahr’ül kainat ve şefi-i ‘asat ‘aleyhi salavatullah ve ekmelü tahiyete ve teslimat Efendimiz hazretlerinin ziyaret-i müstevcib’üş-şefa‘atlarına niyeti halise berle tevcih-i vech-i ‘azimet ve andan dahi kaid-i tevfiik nime’r-refik-i ‘inayet-i yezdani ve yemn-i himem hazreti evliya-yı ni‘am-ı mülükane ile me‘huben bâ selam me’va-yı kadimlerine ‘avn etdikleri ve bi menh’il-mü‘teal işbu sal-ı ferhunde fal-ı hüccete âsar ki arazi-yi hicaziyeye fevk’el-matlub nuzul-ı emtar rahmet-i perverdiger ve emniyet-i cami‘-i aktar ve ba husus haccac-ı müsliminin iyaben ve zehaben te’mın-i tarik ve isfarları ma‘lum-u merhamet mersum hüdavendigâr buyrulmakdan naşi mukteza-yı himayet-i ‘ibad ve mübteğay-ı hameset bilad-ı eyyam Devlet-i Aliyye-i cihândari ve hengam-ı saltanat-ı seniyye-i şehriyarilerinden haccacı zev’il-ibtihacın bu güne tayyib-i hal ve refah-ı bâl ile eda-yı farıza’i hac ve ifa-yı ...etmelerinin kemal-i surur huburı mahz-i taraf-ı Hümâyûna raci‘ olmağla istihsal-i surur-ı behçet-i mevfur-u hüsrevanelerine ber-vech-i mu‘tad işbu du‘aname-i ‘adnaniye hulus-u ittihad-i tahrir ve tastir ve müjdeci-i evvel ve sani kullarıyla serir-i ‘alaya ba‘is ve tesyire ictisar kılındı ve inşaallah’ür-rahman dostyare-i tevfiik ‘inayet-i bâri ve rahine-i hemem hazret-i şehriyar ile icra-yı ğayret-i hamiyet-i imaret ve ifa-i hizmet-i lazıme-i sedanet hususunda re‘aya ve fukara ve cemi‘ ‘ibad ve ‘ibaddın taraf-ı Hümâyûna celb-i de‘a-yı hayr ile istihsal-i rıza-yı ‘aliyyelerinde ser mütekasıl ve teğafül

olunmadığı ma‘lum-u mülükane buyruldukda sabık ve lahık ‘aruzat-ı tenavür-ü muhtevi olan mevadd-ı mühimmenin temşit nizam-ı hususuna ta‘lik irade’i Hümâyûn ile iktiza eden evamir-i Aliyye isdar ve ihsan buyrulmak babında emr ve fermanminallah’il-lutufve’l-ihsanıdır.

Ed-da‘i li’l-Devlet’il Aliyye bi’l-mehamed Ğalib ibni Mesa‘id şerif-i Mekke-i Mükerreme

S.49 B.55

İşbu namenin aslı tercümesi Ordu-yu Hümâyûna gönderilmiştir. Rikab kamer-tâb-ı hüsrüvâneye Sicilyateyn Kralı tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Biz ki fazl-ı ilahi ile Sicilyateyn Kralı ve İspanya Kralının büyük oğlu ve Parme ve Biyaçance ve Kasterü? dükası ve Doşkana? ve Arsi? ve büyük Prenç Epiz? Şevketlü kudretlü muhabetlü ‘ali himmetlü hasayil-i hamide ve fezail-i pesendide ile meftur padişah-ı âli Osman-i Sultan Selim-i salis cihândâr hazretlerine livârim?? müsafat ve merasim-i musaddakat ifasından sonra ifade ideriz ki taht-ı ‘ali baht-ı Osmanî üzere cülüs-ı meymenet-i me’nus-u tacdâriyelerini mübâşir-name-i iltifâ-i terkime-i Hümâyûnları dest-i müsadakat puyust-ı halisanemize vasil ve iş bu latife-i gaybiye-i rahmaniyyeden vurud safvet-i meşhunumuza surur-u na mahsur hasıl olub beyninde der-kâr olan revâbit-i musafat ve musalemenin istikrar ve istidamesine irade-i sûtüde-i şehriyârieleri ta‘alluk buyrulduğuna dair salifü’l-beyân nâme-i Hümâyûnlarında bast olunan mezâmin-i mülâtefet rehinden hasıl olan memnuniyet ve mahzuzatımız fevka’l-had ve’l-ğaye olduğunun beyanı ‘akabinde tarafeynin menfa‘at ve faidesine ve re‘ayamızın emr-i ticâreti icrasına ve seyr-i sefayinine lazım gelen esbâb-ı suhulet ve müdevamatın istihsaline mebni esâs-ı müvâlat ve müsalemenin levâzımına ri‘ayet ve vekâyet hususunda ihtimâm ber kemâl ikzâ-yı niyât ve âmalemiz olduğuna kemal-i safvet ve metanet ile resmen ta‘ahhud ve tasdike mübadâret ve bi-tahsis vazife-i zimmet-i halisanemiz üzere culus-ı Hümâyûnları için ifâ-yı levâzım tebrik ve tehnite musara‘at olduğunun ifadesi ve bundan ma‘ada şimdiye kadar orta elçilik payesiyle der Aliyyede ikamete me’mur olan elçimiz Konte Ğülenlemu De Ludolfo sadakatkardârlarının haline münâsib vech üzere müteka‘id olması kesret sen ve ‘illet mizacı muktezasından olduğuna binaen mûmâ-ileyhin yerine rüşd ve sadâd ve liyâkat ve ehliyeti mücerreb ve manzurumuz olan oğlu Konte Ğülenlemu De Ludolfo da‘i-i sadakatkarları bu def’a fevkalade orta

elçilik payesiyle der devlet-medarlarından ikâmet itmek üzere ta'yin ve iktiza iden tenbihat ve vesaya kendüye tenbih ve telkin olunmağla gerek derun-u muhâlâsât-ı meşhunumuzda rişegir olan muhabbet-i samimi ve dostu deruni ile culus-ı meymenet-i me'nus-ı Hümâyûnlarından hasıl inşirah-ı bi-himal ve gerek müsalemet ve emr-i ticarete dair müstekar olan revabit-i ekidenin yevmen fe yevmen esbâb-ı istihkam ve istikarı istimsaline havahiş ber kemalimiz mûmâ-ileyh da'î hizmetkârarlarının dahi resmen takrir-i musadakat semirinden muhât 'ilm-i cihandarileri buyruldukda cemi' ma'ruzât ve takrirâtına i'timâd-ı hüsrevaneleri erzanı buyrulmak istid'ası ile Name-i musaddakat 'allame-i tahrir ve rikâb-ı müstetâb-ı şehriyâriyelerine ba'is ve tesyir kılınmışdır. Baki ez diyâd-ı ferr-ü haşmet-i mülükâneleri hazreti hakdan mütemennadır. Fi evail-i Rebiül ahir sene 1205

S.49 B.56

Bunun dahi aslı ve tercümesi Ordu-yu Hümâyûna gönderilmişdir.

Hazret-i sadaret penahiye haşmetlü Sicilyateyn Kralı tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Taht-ı 'ali baht-ı Osmani üzere culus-ı meymenet-i me'nus hazret-i tacdariye mübeşşir Name-i iltifa terkime-i Hümâyûn eşref-i avan ve emin zamanında dest-i muhâlâsât puyüstemize vâsıl ve işbu latife-i ğaybiyye-i rahmaniyeden derûn-ı safvet-i meşhunumuz server-i nâ mahsur hâsıl olduğunun inhâsı 'akabine saltanat-ı seniyye-i kavî şevket ile bu muhlasları beyinde müstekar olan bünyan-ı müsafat ve müvalat ve seyr-i sefayin ve ticarâtı muhtevi mu'ahadata ile'l ebed tarafı muhibbanemizden ri'ayet olunmak 'ayn-ı iftihâr-ı bi-hamâl ve aksâyı âmâl ve merâm... .. olduğuna binaen bu def'a sen ve salhaverde ve 'alil'ül-mizac olmak cihetiyle şanına layık ve vech üzere ve tarafımızdan nekâ'da ruhsatyab olan sabık elçimiz da'ileri yerine hüsnü dur ve suluki ve sadâkat ve istikameti ma'lûm ve mücerrebimiz olan oğlu Konte Konstantin De Ludolfo da'ileri der devletimde de fevkâl'ade olarak orta elçilik payesiyle ikâmet etmek üzere ta'yin ve lazım gelen tefhimât ve sipârişât kendüye telkin olunmağla tarafeynin menâfi' ve fevaidine bâ'is ve revâbit-i musafât ve müsalemenin te'kid ve teşpiyyeyi? zımnında iktizâ iden esbâb-ı hayriyenin istihsâline fezâil-i hamiiyyede ve fevazil pesendide ile meftûr ve mecbul olan taraf-ı vazih'üş-şerif-i asifaneleri dahi himmet ve'la-nehmet mûmâ-ileyh cedid elçimiz devlet huvahları hakkına hüsn-ü tevcihatiyla ekser âyatları tecviziyle huzur-ı asifanelerine lazım geldikçe mesulüne ruhsat ve kendi ma'ruzât ve takrirâtına

i'timâd-ı tâm ve dusturaneleri erzanı buyrularak bu muhiblerini vakf-ı memnuniyet ve mahzuziyet buyurmaları der huvâset-i dostânemizdir. Baki ez-diyadı 'ömr-ü devlet-i veziraneleri hazret-i hakdan mütemennadır. Fi evail-i Rebiül ahir sene 1205

S.50 B.57

Purusya Kralına Name-i Hümâyûn mucébince mektub-ı samidir.

Cenâb-ı hak ve feyyaz-ı mutlak celle ve 'alânın 'uluv-u inâyet bi-gayatı ve hatem'ül-enbiyâ 'aleyhi ve 'ala âlihi ve eshâbihi efdal'üs-selâm ve't-tahiyyenin semu mu'cizat-ı kesiret'ül-berekâtiyle hâlâ şehriyar-ı hata-i celadet şehvar-ı meydan-ı 'azimet erike-i peyrayı saltanat ve bahtiyari zeyb-efzayı tahtgah şevket ve şehriyarı a'zam şâhenşâhan-ı cihan efham-ı salateyn-i devr-i zaman mersus-u bünyan-ı din-i mübin mutarrız-ı şî'ar-ı şer'î seyyid'ül-mürselin malik'ül berrin ve'l bahrin hadim'ül Haremeyn-i şerifeyn naşir-i i'lam-ı 'adalet beyne'l hafakeyn şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü 'azametlü velini'metim padişah-ı taç-bahş ve yekta suvar-ı gerdun-rahş efendimiz hazretlerinin melce-i kaysere-i zaman melaz-ı anasıra-i devran olan südde-i seniyye-i mu'adelet-perver ve 'atabe-i Aliyye dad-kastarlarına der-kâr olan gayet-i sadakat ve ihlas ve nihayet dostu ve ihtisasınız lazımesince Moskovlu ve Nemçelünün muğayyer-i 'ahd ve şurut-ı müttefikane Devlet-i Aliyye ile muharebeye kıyıamları cenabınıza kirame görüldüğünden Devlet-i Aliyye ile tecavüz-ü 'akd-ı ittifaka izhar-ı hevahiş eylediginize binaen cenabınızın işbu hevahişkar saltanat-ı seniyyeye olan kemal-i hulus ve safvet-i mezid dostı ve muhabbeti semimenizi ve huvahla te'yid eylediginden bu hareketiniz taraf-ı şahaneye mevrus huzuz-ı ferevan olub mecbul olduğunuz hasail-i mahdu' ve hasais-i merğube lazımesince cemi' düvel 'indlerinde müteyemmen ittihaz olunagelen 'uhud ve mevasika tamamen ve kemalen ri'ayet edeceğiniz cezmiyle Devlet-i Aliyye dahi ittifakı mezkûrı kabul idüb cenabınızın evvel baharda iki düşman üzerine i'lan-ı harb ve peygare mübaşeret eylemeniz şurut ve şerayit-i ma'lume-i saire ile 'akd ve temhir olunub mukteza-yı ittifak ve esas hükmünde olan şurut-ı mezkûr muktezası üzere tarafınızdan Rusya ve Nemçe Devletlerinin ikisine birden i'lan-ı harb berle cenge mübaşeret olunması Devlet-i Aliyyenin me'mul ve muntazırı idi cenabınız irsal-i tasdikname-i ittifakı i'lan-ı harbe ta'lik berle ve bast-ı seyfade yalnız Nemçe üzerine 'azimet-i tercih ve âsitane-i Aliyyede olan elçimizin vesatıyla Devlet-i Aliyyenin büyük ordusu dahi Nemçe üzerine tevcih etmesi bi'd-defa'at terğib olunmağla saltanat-ı seniyyenin asl düşmanı Rusyalu iken mücerred şerayit-i tevafika ri'ayeten

cenabınızın terğibine mümaşaat berle Devlet-i Aliyyenin düşman-ı aslisi olan Moskovluyu seraskerlere sipariş ve büyük ordusunu Nemçe üzerine ta'yin idüb yüz elli binden mütecaviz asker ile büyük ordu Tunayı mürur ile Yergögü tarafından ve elli binden ziyade asker ile Vidin seraskeri Kalafat canibinden ve Rumeli seraskeri ve sair seraskerler ve başbuğlar dahi mürettib-i ma'yyetleri olan asakir feravan ile münasib mahallerden Nemçe üzerine müteveccih harb ve peygar iken cenabınız Macar Kralının hevahiş ve talebine binaen esnay-ı muharebede Nemçelü yedine geçen kala' ve arazinin Devlet-i aliyyeye red ve teslimi esas-ı musalaha olmak üzere İngiltere Devleti ve Flemenk Cumhuriyeti kefaletleriyle mütarekeye bila muharebe nizam verdiginiz haberiyle tasdikname-i ittifakı ve mütarekeye müte'allik tahriratı Levzi? nam Prusyalı ile Orduy-u Humayûna ba'is ve tesyir eylediginize binaen muharebenin ve tasdiknamenin te'hiri her ne kadar taraf-ı şahaneye mevrus tahdiş-i derun olmuş ise dahi cenabınız gibi sahib-i ğayret ve metanet bir Kral-pesendide fe'alın 'ann zuhur'ul-gayb verdiği rabita ve nizamın mücerred 'adem vukû-u muharebeye temellük ile karin-i hüsn-ü kabul olmaması revabit-i dostu ve ittifakına şayan ve cenablarının Nemçe musalahasını ihtiyarı var kuvvetinizi Rusyalı üzerine sarf ile Moskov muharebesine ikdam için itdügü âsıtane-i Aliyyede mukim elçimiz takriren ve tahriren ifade ve tasdikinden nûmayan olmakdan naşi cenabınız rastı ve istikametinize elçiliginizin resmen ifade-i mezkuresine i'timaden cenabları Moskovlu üzerine var kuvvetiniz ile cenge mubaşeret edeceginiz ve Nemçe mütarekesi dahi gerek cenablarının ve gerek müttefikiniz olan İngiltere Devleti ve Flemenk Cumhuriyeti dostlarımızın himmetleriyle saltanat-ı seniyye şanlı bir musalahaya müntebih olacağı cezmiyle cenabınızın mukaddem sadaret-i 'izameye tevarüd iden mektubunuzda mestur olan asayiş-i sulh-ı şerayiti taraf-ı şahaneden dahi karin-i hüsn-ü kabul kılındı kaldiki saltanat-ı seniyye ye göre Karadeniz den tahsil-i emniyet beher hâl Kırım'ın teshirine menut ettiği ve Kırım Moskovluda durdukça ve Devlet-i Aliyye tasarrufuna geçmedikçe husul-ı emniyet ber vechle mümkün olamayacağı muhakkak olduğundan Devlet-i Aliyyenin maksad-ı iktizası Kırım cezaresini bi 'avn ve 'inayet-i hayr'ün-nasirin Moskovlu yedinden niza' ve tahlis kaziyesi olub cezaire-i merkume teshir olunmadıkça ebvab-ı muharebe mesdud olmayacağı zahir ve sened-i ittifakda dahi böylece mestur olduğuna nazaran cenabınız ittifak mu'ahedesi üzere Moskovlu üzerine şimdiye dek i'lan-ı harb ile ateş kıtali iş'al eylemeniz lazım iken niyetiniz Devlet-i Aliyyenin hatır-huvahı üzere Moskovluyu bila muharebe sulha mecbur eylemek ise maslahat-ı musalahada cenabınızın müdahalenizi ber taraf etmek

zımında Moskov Çariçesinin hafi ve celi zuhura gelen hareket ve beyanına nazaran fima ba'ad cenab-ı ğayret me'abları Moskovluyu muharebesiz sulha icbar etmek iradesinden fariğ olmak iktiza eylediği ve Devlet-i Aliyyenin ber vech-i muharrer maksad-ı iktizası Kırım cezaresi olmağla Devlet-i Aliyye maksuduna muvafık olmayan şartı kabul etmeyeceği ve bu keyfiyet-i âsitanede ve Ordu-yu Humayûnda olan elçilerinize bi'd-defa'at ifade olduğu zahir olduğuna nazaran cenab-ı dirayet nisablarının şimdiye dek muharebeye kıyamı Devlet-i Aliyyenin me'muludur Devlet-i Aliyyenin büyük ordusu ba'de 'akd'ül-mütareke Tunanın karşı tarafından Moskov üzerine 'azimet etmek üzere sahil-i Tuna Nemçelüden tahliye olunmuş olsa şimdiye dek Moskovlu ile muharebe der-kâr olacağından iştibah yoğ idi tahliye-i tarik

S.51 B.57

Olunması hem bu kadar tedarikât-ı seferiyenin gayri mesmur olmasına ve hem mütârekenin dahi bir müddet te'hirine sebep olub ma'mâfih zikr olunan büyük ordu Tunayı berüye geçdikten sonra yine Moskovlu üzerine müteveccihen Silistre taraflarına 'azimet itmiştir. Elhaletü hazihi Devlet-i Aliyye ile müttelik olan İsveç Devleti kavanin-i düvele ve şerayit-i ittifâka muhalif her ne kadar Moskovlu ile münferiden 'akd-ı sulh- etmiş ise dahi mütefikiniz olan Leh Cumhuriyeti Moskovlu üzerine muharebeye kıyâm ideceğini i'lân ve beyân itdikten mâ'ada saltanat-ı seniyye ile tecâvüz-ü ittifaka havahişkar olub âsitanede olan elçiniz dahi tahriren ve takriren ilahdan hali olmadığından mûmâ-ileyh elçiniz ile bi'l- müzâkere bu günlerde tanzimi mümkün ve müyesser olur ise bedel-i mafat olur saltanat-ı seniyye 'ahud ve misakında sabit kıdem ve rasihdem olub bu bâbda hilafgir ve ba'dı hevâh olanların tahrik ve ifsadlarına vechen mine'l-vücûh havale-i sem' i'tibâr itmeyeceği ve madem ki cânib-i hayr- hıvahanenizden mukteza-yı ittifak üzere muharebeye kıyâm oluna ve düşman tarafından faideli şerayit olunur ise dahi müdahaleniz olmadıkça Devlet-i Aliyye o makule şerayiti kabul etmeyeceği gerek mukaddema ve gerek ila haze ân Moskovlu tarafından kemal-i hevahiş ile teklif olunan sulhu ber vechle kabul itmediginden zahir itdüğü ve 'avn ve 'inayet-i hakla Kırım cezaresini ve esnayı muharebede ve Moskovlu yedine geçen kala' ve araziye red ettirmedikçe Moskovlu ile ber vechle 'akd-ı sulh itmek ihtimali olmadığı ve şimdiye dek muharebeye kıyâm etmiş iseniz fimâ ba'ad beher hâl Moskovlu ile muharebeye kıyâmınız ve kezâlik Kırım teshiriyle Devlet-i Aliyyeye dahil olmadıkça muharebeyi terk ve münferiden musalahaya tecavüz etmeyeceğiniz muktezâyı sebât ve

metanetinize nazaran nezd-i Devlet-i Aliyyede meczûm ve muhakkak itdüğü ve İsvçlü'nün müsalahasına binaen Avrupa müvâzenesini bi'l-küllîye bozmak kaydında olun Moskovlu üzerine müttefik olan devletler derhal bi'l-ittihâd muharebeye var kuvvetleriyle ikdâm ve Moskovlu'ya irâs-ı za'af perişaniye ihtimam eyledikleri halde Moskovlu bu haleti mahz-ı ğanimet bilüb bi'l-cümle kuvvetini asâkir-i islâm üzerine sarf itmeğe fırsatyab olacağı ve muktezayı ittifak üzere hareket olduğu halde Moskovlu gibi bir mütekebbir düşmanın avn ve inâyet-i ve hayr'ün-nasrin ile ber güçte ve perişan olması mevâhib-i rabbaniyeden me'mul itdüğü zâhir olmağla cenabınızın şerait-i ittifakda sebat ve metaneti teybin ve ber muktezi ittifak-ı muharebeye terğib ve taraf-ı Devlet-i Aliyyeden te'min ve taraf-ı dostanenizden dahi Devlet-i Aliyye olunmak zımında bir kıt'a Name-i Hümayûn şevket-i makrun şerefriz-i sudûr olmağla mucibince taraf-ı halisenemizden dahi işbu mektub-u muhabbet üslûbu tahrir ve hocagan-ı divân-ı mu'alla erkanındân mektubçumuz olan 'izzetlü Ahmed 'Azmi Efendi sefâretiyile irsâl ve tesyir olduğundan gayri tekid-i müvâlat ve ihlas zımında taraf-ı hazreti şahaneden hediye-i Hümâyûn olmak üzere ber müceb defter ortası ve ber kebir ve etrâfi sekiz vezir ve balâsı birer kebirce bademi elmas ve iki tarafda hâne içre altı 'aded avizeleriyle on iki kebir ve sâir ve vasat ve vasatınca ve hurde ve hurdece mecmu' beşyüz otuz iki pırlanta elmas ile mersu' iki aded altun zincirli hema tevekküli bir kıt'a serğuc-u Hümâyûn ve kapâk üstü bir sağır pırlanta ve sair yüz elli sekiz 'aded hurde pırlanta elmas ile mezeyyin altun kakma minagarı bir 'aded kuvveti derununda mevzu' kolları dokuzar pırlanta elmas ile mezeyyin minagarı on yedi kırât üç buçuk buğday bir aded altun kebir pırlanta yüzük Efendi mumâ-ileyhe ile savb-ı dostanelerine ihda ve irsal olunmağla inşa-i mevla lede'l-vusûl Name-i Humayûnda beyan olduğuna vechle saltanat-ı seniyyenin derece-i sebat ve metaneti ve cenab-ı sadıkanenizin dahi sebat ve metaneti me'mulunda itdüğü ve mektub-u mûmâ-ileyh bir müded ma'iyetinizde kalmak üzere taraf-ı şâhânedan me'zun olmağla Name-i Hümâyûn ve işbu mektûb müveddet-i meşhunumuzun cevâbı mûmâ-ileyhin 'avdetine ta'lik olunmayub bir sa'at evvel ulağıyla? irsâl olunmak himmet-i dostanenizde menut itdüğü ma'lum-u dostâneleri ola fi evahir-i Safer sene 1205

S.52 B.58

Bu def'a Fas hâkimi Mevla Yezidin sefiri kâid Seyyid Mehmed ile 'atabe-i 'ulyaya takdim itdüğü Arabi'yül-'ibare namesinin tercümesidir. Fi 23 ...sene 1205

Ba'de'd-de'a

'Ammi mahzumları Abdulhamid Hân hazretlerinin haber-i irtihalleri vârid olmağla gayet müteessir olduk hak te'ala gark-ı rahmet eyleye müşârü'l-ileyh hazretleriyle pederim ahirete rihlet idince kadar birbirlerine muhabbe fillah ve karındaş menzilesinde idiler cenâb-ı hudâ ikisinide firdevsi âlada iskân eyleye ve bi hamdihi sübhânehu sizi cenâb-ı bâri anların birine calis oranın saltanat ve şahı eyledi heman rabü'l-'alemin fevz ve nusretiyle dahi müebbed eyleyüb a'da-yı din üzerine gâlib eyleye biz size daima 'ann zuhurü'l-gayb du'adayız ve du'adan feramuş itmeyüz zira Moskovlu ile muharebe üzeresiniz cenâb-ı hâk imdâd ve i'ânet eyleye bizler dahi İspanyol ile muharebe üzere olduğumuzdan du'anızı rica ederim ve müşârün-ileyh Abdulhamid Han hazretleri pederimin beyninde olan muhabbetden ziyade bizim muhatablarımız muzdâd olmasını temenni iderim bu def'a sefirimiz kâ'id Mehmed ve ba'zı hidâmımız ile bir kıt'a tehliil takdim olundu evlad-ı kiramınız için tahsis buyurasız inşallahû te'ala anlara temir ve hafize olur ve sefir mezkûr ile mukaddemâ kaid tahirin ol tarafa götürdüğü bin sikke altun irsâl buyurmanızı ricâ iderim zikr olunan sikkeler hazine-i Humayûnda emaneten mevzu' itdüğü tarafımıza tahrir buyrulmuşdı zirâ bu sene-i mubârekeke sikke-i mezkûreleri kendü tarafımızdan ahali-i Haremeyn-i Muhteremeyne göndermeğe niyet eylemiştir.

S.52 B.59

Sefir mûmâ-ileyh kaid Memedin taraf-ı hazret-i kaymakamiye gönderdiği Arabî'yül 'ibare tezkiresinin tercümesidir.

Hakim müşârün-ileyh sefir mûmâ-ileyh yesane-i tefhimini sipariş eylediği maddeler padişah-ı âlem-penah hazretleriyle hakim müşârün-ileyh beyninde der-kâr olan 'ahud ve muhabbet üzere payidâr itdüğün ve padişah hazretlerine her kim mensub ise ana muhabbetleri der-kâr olmağla Cezayirlüler dahi padişah müşârün-ileyh hazretlerine mensub olduğundan anlara dahi muhabbet üzere olduğu ve geldiği sefine ile çok eğlendirmeyüb sefir mûmâ-ileyhin i'adesi matlub ve ricasını itdüğü beyân ider

S.52 B.60

(ARABİ)

Elhamdü lillahi lezi la varise li mülkühu vela şerike leh fi hükmihî ve tasrifeteh hüvellezi ersele rasulehu bi muktezi 'inayateh ve ebbedehu bi nasirihî ve

abanihi Muhammed'ül Mustafa 'aleyhi ve 'ala alihi ezki selevatihi ve enmi tahiyeteh maderen neyyiran fi saheh semavati fi evail-i rabiül evvel sene 1205

Mahalli Tevfi'

Ve ba'del kelem illezi yuik li cenebek'el fahim ve el selam'il lezi yuhdi ileyik bi kalben selim lemme varede ileyne bi vesitad hadimek'il Seyyid Muhammed'il Kaid ve seledikel leti müstemille 'ala taziy'il ammene ile merhum ve tukeyye hükümetene fi memalik'il-İslam 'ale'l-umum ve muhteviyye 'ale izhar'il mehabe ve il ihlas va'de'l va'ad ve el-dua'il mahsus ve iştiğalek bi 'aded'id-din ve merruhum Allah ile yavm'id-din ve keze beleğa ileyne bi sihbe el varad'il mezkur fi ahsan'il ezme ve'd-dihur mehadik'il camil'il musemme bitehlil ve fehimne me vadda fi takrirrehu ve beyenehu ve tabirrehu kad hasela lene el hazi'l mevkür ve el fereh ve el-surür ve lekin temme hesala ileyne haber rahmeten validek el mebrur inizek ile vahmeti rabbehu el-ğafur teellemne li zelike ile en yenşereh devune bi haber ku'udek fi mesnedehuma lileyek eskenehullah fi'ala ğıfar cenebehu ve ekremehu ridvanehu ve ğufrenehu keme fetelebe minhu sübhanehu ve da'aleh en yusidek bi 'avnehu ve yihmik bilifsehu ve sarnehu ve yec'el mehebbe deimen mütekesiri ve yinsar el işlem ve yieyyidehu bi ce'al'el 'adek habieten hasira el merhum ileyne fi elam el-haber sihbe hadimeh taher li anne nebbihsehe ma emin serritane ile alhasinil muhteremin hatte tevazza' li ehlehe beyne yedeyhi velekin ma erselnehe li'l-sebeb ellezi beynehu ileyhu ve vadaneh fi hazainetene el vasi'a 'ala vacih'il emene ve'l vedi'a elan semenehe ile hadimek'il mezkur bi muceb 'aşarek fi kitabek el mezbur ve 'aciznehu bi'l 'avde ile semetek el vafia ve el-rucu' ile bahatek'il menia ve'l memul minnek ve el-rucu' in letensene min hales de'avetek'il müstecebe fi eyyem'il şerife el-mistadebeh beşşerne Allah ve eyyek bi favz'il Mübin bi'l-nebi ve alih'il mükerrermin amin ve ahiru da'vane en'il-hamdu lillahi rabb'il 'alemin

S.53 B.61

(ARABİ)

Şerif-i Mekke-i Mükerrema Penahatlü Şerafetlü Şerif Ğalip hazretleri taraflarından sürre emini ile varid olan namenin kaydır.

Aslı Rabiül Evvelin mühr-ü tubasındadır.

Hamden leke yemin hassasa marra hacc'il beyt'il 'atik bi hasisit el eme ve'l imtinen bi't-tevfik ve esma'ahu nide'el müezzin bi'l hacc fi'n-nas beşşir lehu et-tarik ve rafi yecub el-kaffar ve yemtati nahic el bihar mülkü'l-li fec'il 'amik ve saleten ve

salemen yüšemmeden min fait el fadıl elilehe ve yestemir en favka med'el ğayet ve tenehi 'ala men belega me 'ala min meratib alahe fikab-ı kavseyñ ehate semae tarik'ik aklem ve havtab tekrimellahu kadnare takallub vecheke fi's-seme'i felnuvellinek kibletin tardahe favalli vecheke şatra mescid'il harami efdal min hacc'il-beyt muharrimen mübeyyinen muhellilen mükebbiren vetafe ve ittiba' ve ramil ve kable el-hacar ve herval bayr'el mervateyn bele ümmi es-seyyidne ve nebine Muhammedi Rasul el-melik el-ekber vadi'iz-zemzem ve vabib el-hacar ve'l-makam el-efhar el mebhuz fi efdali buku'a tahte kubbet'il semei ile kefit halaik mine'l esved vel ahmar va'le elih el müteferribin min zelik el-asıl el-asil ve ashabuhu nücum el-hedeye ile su' müteşeffi'in mütemessikin bi'l-estar fi'l mültezim ve'l müttecar dari'in en tudim Allahümme katarat'it-tafek bi eshadek ve's-safek ve tukim ra'yek nasrak el-aziz ve fethek el-mübün hafikaten bi riyah et-teyyid ve't-temkin li devam davlid abdeke lezi intertehu min ibadeke fi ibedek li hemiyet hamde teniyyek'il metin bal'el hakkıl Mübin fi seir aktar biladek ve istafeyteküm min sıfaten sanedid mülük'el memelik el islemiye dar tathiyetehu mincihe bi's-selatin el-millih el-Muhammediye 'avdel min nehillet mi ismihi el-müsemmi safhat sahaif er-reseil ve'l hitab ve'l fi'l-mahadir ve'l menebir ve tecellet adva' tagratahu el-garani helet el denenir ve'l müderahim ve'l menaşir bi'n-nehavi ve'l avamir sultan-ı salatin el akalim şerefe ve şarkan ve ğarban damiğ cişat şeyatin'il ebatil selmen ve hube varisi saltanati 'an'il ebaih el hulafa-i raşidin fi hilmihim ve 'adlihim melhuz besserayeh va'dullahi ellezine emenu emenküm ve 'amilu salihati li yestehlifennehum fi kemel'il istihlaf ellezine min kablihim Mevlana es-Sultan ibni Sultan el-mansur ve'l muzaffer me'ayan Allahümme ademe bi devam mecdehu ve bekaihi a'la a'lam kelimet'el iman ve edheke bi istimrare 'izzeh seğur'us-seğur ve vafikeh tevfiiken yevafik bi sine'h sin el mersiyete fa'alen ve kavlen ve eşreh sadrehu'l envar'il ittiba' ma huve'l erdi fi dinek ve'l uli ve errham selefe'l hayre el-ethar ve es'adi halife'tel berrere'til ahyar yamin va'di bi'l-icabe min du'ahi müşeffi'en ileyhi bi sahib'il makam el-kerim 'indehu ve'l cah emme ba'ad fe'rus el-muhlis'il-lezi 'acenet tiyneteh bima el vedde'l muhtas 'ani't-tağyir ve't-televven el-muhib el-metbu' 'ala sıdki sadakat min 'alim'is-set kable tasavvur ve't-tekvin enneñ mazal vallahu el-meşkursübhanehu kaima 'ali kadim el-meveddete ve't-te'ate hasb'il kudrete ve'l-istita'eh biz ala vasi'a ve vecedehu sarfen imkaneñ ve cehdehu 'ala ma mazi 'aleyhi eslafehu es-sadat'il-eşraf ve ihvanehu la yeşni îann hüsn-ü sena-i lisaneñ vela yuhik ğayr'il inkiyad cinaneñ müveccehen fi terfiñ'el aktar el-hicaziyye

ve hacce ve kalbe münezzehen ‘an’il a‘raz en-nefsiyet hatire ve lebbehete saret cihat el-muharremeyn el-muhteremeyn ve sehat’il beldeyn el-mu‘azzemeyn emanet’el kari ve el-malik ve’n-nevahi müzemmenet’il tarik ve’l-kifar ve el-zevahi şakirullah ellezi akderehu ‘ala haml haze’l-‘ibad’il ‘azim zakiren limen evlahu haze’l-feyz’il ‘amim ve’l-fazl el-cesim ve enneh kad vasıl ileyhe fi haze’l-‘amm mine’l-meded es-saltani ettem ‘ale’l-has ve’l-‘amm el-menşur vellezi rakimet hurufeh idi’s-sa‘adete ‘ala turus el-ikbal

S.54 B.61

(ARABİ)

Bi meded’il imdad ve’l-ihsan ve’l-efdal fekam’ül istikbaleh ba neva‘ el-iclal ve’ttekrım ve nadu müned’il ikbal bi lisan’il hal fi efdal’il mehal ya ebbehe el-melai enni elfi elli kitab-i kerim ve fasse hitame el-mekki faric’il ircai neşren ve eda-i ‘ale’l-kevn beşiren hini ikbal bihi sefir’il beşri ve teliyyet muhakemat bedayi’eh fi’l-mahfil ellezi zamme ağyar el-‘avalim min Seyyid Şerif ve mevali münif ve fazl ve ‘alem fekan havali cemi’is-selm ve haşi‘at’il-esvat ve hati‘at er-ruus ve hadi‘at el-a‘nak ve telefet el mvami‘ evamire ve nevahiye bi’l-ez‘an ve’l-ımtisal ‘ann icma‘in ve ittıfak ve teşrifı muhlisi’d-da‘i bimehabet bih ‘aleyh’il emin ve elbis mine’l-hil‘ateyn el-fahireteyn ve’l-kisveteyn ez-zahireteyn libas et-te’yid ve’t-temkin fi’l-kaf’il-mekin ve ezhar fi zalik’el-yevm’il meşrik mine’l-eyyam’üt-teşrik bi’n-nevraneh kad nale yemni ihsan’il-menni ve hıfkati ‘aleyhi a‘alm el hubur ve evsal fahr’ul emacid’il kiram rabbiyet hucur’ul-devlet’el-‘aliyete min salıf’il eyyam halen sürre emini İbrahim Efendi edemellahu lehu’l-ikbal ve belağe min tevcihat’ül-hilafet’ül-İslamiyye ğayet’ül emal ma hüve fi ‘uhdeti emaneteh mine’s-sururu mütezammineh rayic’il nukud min ğilal el-evkaf’ül Sultaniyyeh el mutabakat ‘adeden ve vezna mensur faiha ‘ala müstehakkiha ve fevk mafi defatir el müceddidume bi’l hevvami Süleymaniye fevzu‘at bi’l-mescid’il haram yehzur el muhlis ed-da‘i ve küllemin şeyh’il haram’ül muhterem ve kadıyı Mekke’tül Mükerreme ve cemi’il mine’l ‘ayan el a‘lam ve darb-ı ‘alî ismi min vasıl ileyh hakkehu bi’l hatt’il ahmer kema natk’il emri’il meta‘ ve harrar ve vasıl cemi’il haccac min sair’il feccac ve vakfu eb ‘arifete’l-yavm bi’l-iltibasve efazuva ile müzdelifeti min hays afaz’in-nas zikreyn Allahu te‘ala ‘ala mahüdahüm ve nüferuva ile menna ve belğuva min rumi’l-cemar ve nehri’l bedin ve zecci sahabahum ve’t-tahlil mine’n-nesk menahum ve etemmuhvahicehum bi’t-temam’ül tavaf ve sa‘i ale’l

kemal eda'il mefruz ve'l mesnud ve tereddeva fi ziyaret'il masir'il nebeviyye ve külli minhum fi harzi mesun hatta 'adva ile evtanehum pür kulub fi salabiyet'il-eman fariheyn müstebşireyn bi rahmeti minellahi ve ridvanin veme berh'il muhlis'id-da'i sa'iyyen fi isticlab marziveli'n-ni'am 'ale ihsan'il mesa'i muhtehiden fi raheyi'r-re'aya ve tenmiyennehum ve ezahet'il meharif 'anhum ve teskinehum hatta saret vallah'il-hamd-ü aktar'il Haremeyn'iş-şerifeyn ve cihad'ül beldeyn'il münifeyn cennete ya men biha el-hayif el can ve cennete yukattatif min semeriha ed-düvani inkıtaf'ül cani rahba en yefuz fi yevm'il-haşr ma'a ihdade el-evvelin es-sabikin ve yec'el lehu lisane sıdk fi'l ahireyn illa hakkin ve en tetevecceh'ül-enzar el ekazibe el kesruviye ve tevcih ahvih'el imdadat el huruniyye liyekunu mimen dahil tahti livaiküm ve teşerrüf bi kemali tafdilatiküm ve vefara ni'amiküm ve'l-itizal i'tibaküm'ül 'aliyyete rafi'at'el-makam ve elviyeteküm el mansurete hafikah bi'r-riyahi't-te'yid 'ala medai's-senin ve'l-eyyam bi cahi ced na seyyid'il-enam 'aleyhi ve 'ala alihi ve sahibihı efdalü salavate ve ezkiye's-selam tahriren fi evahiri Zilhicce'tül-haram hitam sene miete ve elf ve erba'a min hicreti sahib-i makam erfa'u rasinve eşfe'u teşfi'

El-muhibbu'l halisi'd-da'i

Bi devam-i devleh

Eş-şerif-ü şerif

Ğalib bin Mesaid

Şerif-i Mekke

'affi 'anhi

amin

S.55 B.62

Taraf-ı hazret-i cihândariden Şerif-i Mekke-i Mükerrreme cenablarına Haftan ağası ile mu'tad üzere irsal oluna gelen Name-i Hümâyûnun müsveddesidir.

Hâlâ emir-i Mekke-i Mükerrreme Şerif Ğalib bin Mese'ad dâme sa'adeye

Siz ki şerif-i benahat elif müşarün-ileyhsiz 'unsur-ı fitrat-ı asliye ve maye-i hilafet-i temsilenizde muhammer ve merkez olan nefa-yı cevheri 'Arafat-ı 'adnaniye ve safa-yı teviyyet-i asalet-i kahtaniyye muktezasınca meş'ar'il-haram sıdk ve ihlas ve dahil'ül-hitam vefa ve ihtisasda icra-yı nesin-i mebrureye sa'i ve ikdam ve ifa-yı mesa'i-i meşkureye dikkat ve ihtimama tahrime bend-i teşebbüs ve mevazibat olarak makam-ı siyadet intisab-ı şerafete ku'ud ve sellem refi'ul münsha-yı imaret Mekke-

yi Mükerreremeye su'udunuzdan berü istihsal-ı rıza-yı hüsrevane ve iktisab-ı teveccüh-ü derun-ı şahânemize bezl-i mehud berle Haremeyn-i Muhteremeynin ikmal-ı esbab-ı tevfir ve ihtiramında ve sükkan ve mücavereyn-i beldeteyn-i mükerrermeteynin terfiye-i hal ve te'min-i ballarında ve kezalik ve hatta-i hicaz-ı mağfret tarazın ikame-i de'ame nizam ve idame-i kavanin-i zevabit ve intizamıyla ol aktarı meyamin-i istihzara min külli fecci 'amik zamle bend-i 'azimet-i müstelzim'üt-tevfik olan kavafil-i haccac-ı hidayet münhac ve vufur-ı zuvar ve ebna-i sebil ve tüccarın karin-i emniyet ve selamet ve rehin-i âsude ki ve istirahat oldukları halde iyab ve zehabları musalahatda eslaf-ı hamiyet itsafınızdan ziyade ibraz ve izhar eylediğiniz hareket-ı hamide ve etvar pesendideniz nezd-i Hümâyûn-ı devranemizde ma'lum ve meşhud olub sizden her vechle arazi-i mukaddesenin tanzim ve tansifinde icra-yı merasim-i ğayret ve kıyaset ve ibraz-ı levazım-ı himmet ve nehmet-i me'mul ve melhuz cenab-ı hilafet-me'ab-ı şehriyarenem olduğuna binaen hakkınızda derya-i vasi'ül-irca-yı 'utufet-i hüsrevanem mev'ac ve afitab-ı gitinab-ı mekârim-i hidivanem lami' ve vehhac olmak hasebiyle hal'-ı hasse-i fahire ve kesa-i zat'ül-behçe-i zahiremden semur-u mevrus'us-sürure duhte-i ber savb-ı hil'at müstecleb'ul-mufahharat-ı sultani isabet ve ihsanım olub şerefbahşa-i sudur olan işbu Name-i Hümâyûn mülâtefet-makrunumun iblağ ve isali hidmete ta'yin olunan hasse-i ... larımdan Mir Suudallah zide mecdehu ile irsal olunmuşdur bi 'avni sübhânehu ve te'ala vusulünde hândan-ı 'azim'üş-şan ve dudman-ı rasinah'ül-erkanımıza olan mezid-i safvet-i serirat ve vufur-ı hususiyet ve ikametiniz müsted'asınca hil'at-ı seniyye ve kisve-i behiyyemi ri'ayet-i rusûm ta'zim ve iclal ve mürâ'at sunuf-ı tefhim ve icbal ile telakki ve istikbal ve ruş-ı istihkak ve istihalinize püşiş ve iktisa ile izhar-ı mefahirat ve mübahat âsarında ve zaik-ı sıdk ve ihlasını takdim ve ikmalden sonra cebin-i mübin ve nasiha-i necabet-i rah-engizde satı' ve dirahşan ve lami' ve taban olan envar-ı asalet ve pertev-fütüvvet ve emaneti ibraz ve hâlâ Şam valisi ve mirhacı vezirim el-Hac Cezzar Ahmed Paşa edemallahu te'ala iclalehu ile mukaddemce muhabere ve mükatebe tarikine mübaşeret ve her hususda zevabit-i ihsad ve tevafuka ri'ayet eyleyerek aktar-ı ma'mure-i bilad-ı islamiyeden tavaf-ı beyt-i şerif ve ziyaret-ı sarih mukaddes nebi-yi bahr'ut-teşrif için hadi huvar naka-i tevcih ve 'azimet ve salik-i rikab-ı şitab ve sür'at olan haccac-ı mesret minhac ve tüccar ve züvvar-ı meyamin-i ibtihacın vucuh-ı şita ile himayet ve siyanetlerine ve te'min-i tarik-i Haremeyn ve tesil-i refah Katan-ı makameyn-i münifeyn hususlarına

sa'î ve dikkat ve zat-ı hilafet-simatım için ol emakin-i meşhuret'ül-mahasında sakin süleha ve ahyar ve 'ibad ve zehhad ve ebrarın idame-i hayriyeleri isticlabına

S.56 B.62

Ve katibe-i umur-ı musalaha aktar-ı hicaziyenin dur-ı hüsn ve vech-i vecih-i müstahsen üzere tesviye ve tanzimine ve hususa haccac-ı müsliminin medayin-i salihadan istikballeriyle yine mahalli mezburdan teşbi'lerine ve zahir'ül-habase olan eşkiya-yı 'Ariban ve bi'l-cümle tevaif-i muzırira ve muvazibenin ittıla'-ı eyadi-i ta'aruz ve te'addilerinden haccac-ı ba ibtihacın muharese ve vekayelerine ve erbab-ı fesadın katı' bed tasallut ve ezdüvalarına? ihale-i cevvad-ı himmet ve tehzir-i ramahı hamaset ve teşmir-i sa'ad-ı miknet ve hâlâ Cidde valisi vezirim 'Azimzâde Yusuf Paşa edemallahu te'ala iclalehu ile tarika-i marziya-i hüsn-ü itlaf ve ittifaka ri'ayet ile 'amme-i umur ve hususun ber vefk-i me'mul tekml ve itmamına bezli celi himmet eyleyerek şan-ı şevket-i 'unvan-ı saltanat-ı seniyyeme layık ve saramet ve şehamet-i haşimiyenize muvafık mesa'i-yi cemile ve müessir-i celileyi vucuda göndermeğe sarf-ı miknet ve bi-husus i'kab-ı salavat ve evkat ecanib-i ğayatda müşrifeyn-i zezem ve makam ve muakifeyn-i beyt-i haram olan hulus-ı 'ibad ve meşayih-i salah-ı i'tiyad ile ber ve bahrda cihad ve gaza ile iştiğal üzere olan 'asakir-i islamın karin-i fevz ve nusret olmaları ve mühin-i din-i mübin olan Moskov küffaresinin bi-havlillah-i te'ala mefhar ve müdemmir ve has ve 'avanına bahulus'ul-bal iştiğal ve mevazibat ve her halde celb-i hatır-ı sa'adet müzhir-i mülukaneme ihtimam ve dikkat ve lazım'ül-inha olan ahval ve asarı der devlet-penah devraneme peyder pey 'arz ve işaret mübaderet eyleyesiz tahriren fi evail-i şehir-i Rabi'ül-ahir sene hamse ve mieteyn ve elf

S.56 B.63

Bundan akdem Haftan Ağası ile irsal olunan Name-i Hümâyûna bu def'a cevabi olarak varid olan namenin suretidir.

İşbu Name-i Hümâyûn bin ikyüz dört cemaziyel ahir mühr-ü tophânesinde mahfuzdur

Cenab-ı hudavend cihân pertev-nur-u hazret-i Yezdan şevketlü, kerametlü, mehabetlü, kudretlü, 'azemetlü, nusretlü, evlya'in-ni'am-ı havas ve 'avam ve şâhenşâh-ı feridun ğulam-ı halidullah-ı hilafet ve ebed-i saltanat-ı ila yevm'il-kıyam hazretlerinin i'tabına kıbab-ı 'inayet-me'ab mülükaneleri turabına 'arz-ı da'i-i devlet

ve muhalis-i haşimiyet oldur ki Mukteza-yı şan-ı Devlet-i Aliyye-i mülükani mübteğâ-yı saltanat-ı şevket-i hüsrevane ‘amme-i inama mebzul buyrulagelen in‘am-ı Aliyye ve ihsan-ı seniyye-i hidivanelerinden hissedar buyrulduğumuza binaen beher sal-ı meymenet iştimal-ı mazhar-ı ‘inayat veliy’in-ni‘amane olageldigimiz minval işbu bin ikiyüz dört sal-ı ferhunde falde dahi bahr-ı kalizem’üt-taf-ı padişah-ı feyzan ve nur-u neyyir i‘taf-ı şâhenşâh’il-me‘an idüp ber vech-i mu‘tad teşrifat-ı ‘inayet-i ittihad-ı Hümâyûndan kamet-i ihlas şeref-i ihtisas-ı senaveriyye tahsis buyrulan semmur-u mucibi’s-servere duhte-i hil‘at-ı mevrus bi hüccet-i mülükani ihsan-ı Hümâyûn buyrulduğu meş‘er Name-i ‘inayet ‘allame-i cihânpenahi haccac-ı mesret-i münhace mahsuben ta‘yin buyrulan Haftan ağası Rağıb Mehmed Efendi kulları ile şerefbahşa-yı vusûllerinde resm-i mu‘tad-ı haşimi nejad-ı hulus-ı ittihad üzere enva‘-ı ta‘zim ve iclal ve evza-ı tekrim ve bed-hal berle ba‘de’l-istikbal zeyb-i efza-yı düş-ı cihâtım olan hal‘ı mefahir-i Hümâyûni re’s’ül-mal ‘izz-e ve ikbal sıdk-ı iştimal oldukda devam-ı ‘ömr-ü devlet-i padişahi de‘asına kıyam-ı mevazibat vefk-i hitam zerrin-i fam Name-i Hümâyûn ‘inayet-meşhunu kara’it ve mazmun-ı şevket-i makrun mevhibet-i menunı cümleye ifham ve işa‘a olundukda hakkı da‘iyanemde sunuh eden teveccühat-ı ‘aliyye-i mülükanelerinin ârâ-yı teşekkürüyle da‘avat-ı nusret ayat-ı cihândariye müdavemet üzere müfevvez ‘uhde-i ihlâs-ı haşimiyet-i ihtisasım olan hidamat-ı mebrure-i hazret-i evliya’in-ni‘ameneden irade-i umur-u hicaziyye ve haccac-ı müslimin iyaben ve zehaben tahsil-i emniyetleri hususuna ve Katan-ı Haremeyn-i muhteremeyn ve sükkân-ı beldeyn-i

S.57 B.63

münifeyn fukara kullarının itminan-ı bal ve refah-ı hal üzere devam-ı devlet-i padişahi ve mazhar-ı fütüvvet nusret-i şâhenşâhi de‘asına meşğuliyetleri hususuna damen-i ğayret dermiyan-i himmet kılındığı velillah’il-hamd avn-i ‘inayet-i sübhâni ve yemn-i tevcihat hazreti hüsrevani berle işbu sene-i mübarekede sinin-i sabıkadan ziyade haccac-ı müsliminin iyaben ve zehaben tahsil-i emniyet ve irade-i fariza-i hacc ve ifa-yı nesk nac-i?? ve ‘ac berle ‘avdetlerine degin nefsi Mekke-i Mükerrerede ve mana-yı sa‘adet-mütenahide hin-i ikametlerinde hamiyet-i hal ve refah-ı bal üzere eda-yı mefa’z-zamirleriyle bi’n-netice bab-ı mal oldukları egerçi reside-i sem‘i Hümâyûn ve bi’l-mükaşefe ma‘lum-u şevket-i makrun olacağı ez‘an-ı senaveri olduğu gibi hidamat-ı me’muresine takayyud-ı tam ve izhar-ı celi ğayret ve ihtimam ile ahali-i Haremeyn‘iş-Şerifeyn ve mücavireyn-i ve züvvareyn ve tacireynn

ve cemi' sadareyn ve varidateyn istihsal-i emniyet ve refahiyetleri berle tarafi Hümâyûna isticlab-ı da'avat-ı hayriyeye 'akd-ı vasita olunduğunun mükafatı iz'afi tarafi Hümâyûndan zuhur ve berüz edeceği meczum-girde yakin-i da'i olmağla dakika fevt olunmayub min küll'il-vucûh istihsal-i rıza-yı Hümâyûna tesmir sak-ı himmet ve leyalen ve neharen nezd-i huvab rahat olunduğu ma'lum-ı cihândari hadivetleri buyruldukda merahim-i 'aliyye-i mülükani ve tevcihat-ı seniyye-i hüsrevanilerin ferik-i mübahat-senakar-ı 'adnani üzere der-kâr buyrulmak temennasıyla paye-i serir-i a'laya min vech-i caniban niyaz ol-babda emr-ü ferman min leh'ül-lutuf ve'l-ihsanıdır.

S.57 B.64

(ARABİ)

El-'aliy'üd-da'iy'id-devle bi'l-Mehamed Ğalib ibni Mesa'id şerif-i Mekke-i Mükerreme

Taraf-ı hazret-i tacdariden Emir-i Mekke-i Mükerreme Şerif Ğalib cenablarına sürre-i Hümâyûn emini ile irsal olunan Name-i Hümâyûnun müsveddesidir. Fi evail-i Receb sene 1205

Hamden limen ce'ale efiddetin min'en-nas tehva ile'l-beyt'il-'atik ve ce'alehu mesbeten li'n-nas ve emnen ve eşhedhum'ul-menafi' min ğayr ile lisen'il-mevfut ve min cemi' ifdaleh'ul-meşkur ve emir celle ismehu en yüezzine fi'n-nas bi'l-hac ye'tune ricalen ve 'alel külle damirin ye'tine min külli fecin 'amikin ve's-salatin ve's-selamin 'al'el-mürselin min eşraf Samim-i haşimin ve ğayril Arap kabilin el-münzil 'aleyhi fi'l-kitab'il-'aziz ve lillehi 'ale'n-nas hacc'il-beytmin ıstıtâ ileyhi sebile el-mebus rahmeten li'l-'alemin seyyidina ve Mevlana Muhammedin seyyid'il evvelin ve'l-ahirin ve 'ala alih'il berraret'ül-ahyar me tearret bi 'arafen revayic'il-ğufuran ve zikra 'inde meş'ar'il-haram el-malik'ül-hadi'd-deyyan

Ve ba'de fe heze mersumene el-mübeccil'iş-şerif ve hatayen'el-mubazzam'ül menif l ezel nefezen bi 'avnillahi te'ala fi sair'il erca-i ve'l-aktar madem'ül fülk'id-devvar isdarnehu 'ala nazim fera'id'it-tahiyyeve't-teslim muntaviyen ve 'ala kala'it-tecbil ve't-tekrim muhteviyen müniben kava'id-i esas'il-muhibbete ve'l-istinas ve müekkid-ül-meveddet'el mesunete 'an'il indiras ile 'alicenab'il-emir'ül-emced el-müncebil'ül-cell'el-vahid el-muktefi asar-ı islafâ el-eşraf min eba'ihil 'izze senadid'el Abdümenaf ve ecdedeh'us-Su'udiyye es-seyar'ül-cemil ile ve saf kari' şeceret'iz-zekiyye en-nebeviyye taraz'ül-'asabiyyet'ül-'ulviyye el-mustafiyet'il-

müntemi ile eşraf-ı cersume ‘ala ‘unsuruha ve’l-müntesib ile nefsi erumeti ğala cevheriha zide’t-salalehu ez-zahra-i el-tuyul ‘umdet’il-beyt’ür-Rasul el-mahfuf bi sunuf-i bavatif’ul melik’ül-mecid emir-i Mekke’tül-Mükerreme eş-Şerif Ğalib Mesa‘id lezelet’ül-‘inayet’ür-Rabbaniye lehu mulahazatu ve’l-kalaini es-semadaniyye ‘aleyhim hafizet-i tenhi ile sabah’üş-Şerif innallahe celle şanuhu ve ‘azim-i sultanehu

S.58 B.64

(ARABİ)

Kad esdi ileyne min minneneh’il ‘azimeh ve ‘anim ‘aleyne mine’l-ehil cesimeh ve itah lena devn-i cemi‘il enam min mezid’il feyz’il ‘amim ve fazlih’il cesim mümeyyiz naye beyn’el mülük’ül islam mine’t-teşrif ve’l-istis‘ad li sadenetihî Beytullah’il-haram ve’r-rüknü ve’l-makam ve’r-ravzat’il mutahharati ravzati nebiyyina nebi er-rahmeti ve şefi‘il ümmeti ‘aleyhi ekmel’üt-tahiyyat ve ecmel’üs-salam fi’l-eçrame ‘atefena ezimmeti ‘ann yeminene ile sebil hamdü menne ve ikbalene mine’l mevahib’il cezliye ve’l âla’il cemileti ve tehadena ba kadem’ül ikdam bi’l-ceddi’t-tam ve’s-sa‘i ve’l-ihtimam fi tenfiz’ül ahkam el müte‘allikati bi mesalih’il-enam’il-i‘lan şe‘air-i şerayi‘il-islam husus’el-‘ammeti’l-evkat el meşruteh lil fukara-i mine’l ahali’yil haremeyn-iş-şerifeyn ve’l-idrak el mu‘ineti şerafa-i’l-münifeyn ve’s-sadakati il ma‘ideti’z-zühad el ‘akifeyn havle’l-makam ve’l-enin bi civari ravdati Rasulehu ellezi estefeh ve ectebah ‘aleyhi salavatu ve’s-salam ferselne min şamil ‘inayeta ‘ale’r-resm’il kadim fi haze’l-‘amm ve hüve ‘amm hams ve mieteyn ve elf mine’l hicreti nebevyyete ‘ala sahibeha efdalu salavat ve ekmelü’t-tahiyyei kaffet’il emval el muhasalat min dey‘il evkat el mevkufet’il ma‘rufeti ve’l vezaif el mazbutate li-fukara-i Haremeyn-i muhteremeyn ve’l makameyn-iş-şerifeyn el mükerremi ve cümleteha müsbitete ve a‘dedeha mukasseletel mu‘ayyeneten kema huve’l mekum fi defter’il mahtum cemi‘aha ed-dananir en-nazar mine’n-nukud er-rayihati fi ‘ammet’il bi milad ve’l-emsar ve sellimna tilke surur ba‘de ma vazı‘at fi’l-ekyas el-mahtumete bi hatimtene eş-şerif daki‘en li’l-iltibas ile yed hamile haze’l-menşur es-saltani ve mevsul haze’l-misal el-hakani min huddam ‘atibetna el-‘aliyyeh kıdvet’il emacid ve’l ‘ayan İbrahim bin el-vezir Mehemd Paşa zide mecdehu ve ‘umdeti ashab’üt-tağrir kitab’üd-defter zide kadrehu ba‘de ma kalledna ha tilke hadimete el-celilete ve sellemne huma defteren mahtumen bi hatmena el mübarek es-süleymani lazal matbu‘en ‘ala vucuh menaşir’il emani münien ‘an’il masarif’il

mu'inete ve mu'alenen bi'l mevahib el mukannenete fe lima Mevla min Hasan secayeküm el kerimete ğıbbe'l-vusul inşaallahu te'ala meshuben bi's-selameti'l kıyam 'ala's-sak el haddi ve't-teşmir 'ann sa'id'ül ihtimam cerya Ali Cemil 'adatiküm el marziyye fi sevalif'ül-eyyam bi'n-nazareti fi sarfi es-süreri el mahsusati el müferreret fi masarifeha el mu'ineti muharrerat 'ala mabeyne ve tüsse 'aleyhi fi cerirete'l-merkumete imtisalen lu'um kavlehu te'ala "innallahe ye'muruküm en tüvedde ve'l emaneti ila ehliha" ve ibtiġaen li mardetillahi el mülk'ül cemil ve vesiletin lineyyil'il ecre'l-cezil ve tevzi'aha ile mustahfiha mine's-sadat ve'l 'ulema-i ve'd-du'afa-in sakini Mekke'tül Mükerrereti ve katini Medine'tül münevvere'til müstemsekeyn ba ziyal seradakat beytullah'il haram ve'l mu'tesimeyn bi şeref cevar nebiyyena hayr'el-enam 'aleyhi efdalü's-salavati ve's-selam ve reşmene enne la yefzi hitami ekyas hazih'i'l müberreh vela tevazu' 'ala ashabiha ela b ima'ruzati şeyh'il Haremeyn ve bi mahzur mine'l kaziyin el-ġazilin kadı-yı Mekke-i Mükerrerete ve kadı-yı Medine-i Münevvereti ve'l-mübaşereti tammeti fi isal'il hak ila müstehakkihi mu'avvel biha 'aleyküm ve mercu' fiha ileyküm vela yestensih defter-i müstekal ġayre zalik ed-defterri ya'lem 'ala ismi külli min vasele ileyhi nasiyeh bi'l hattı'l-ahmeri fane ġab ahde minküm ev kadı-yı nahiye velem yucid muskiyat ba'de'l esma-i bi 'ilmi 'ali ismehu bi'd-defteri hasbema yuzeheru ve tahfiz hisasehum ve nasibehum ma'ruzaten ve muharrereten keyla yahsel ahd'el-ahz el sarar'il mükerrereti ve bi enne yu'li nasib min tevfiği ev ġab la şehas tevafik esmailhim ve elkabihim ve nesbehüm ve ensebehüm el esmae ve'l-elkab ve'l-nesb ve'l-enseb haza ve kadahirina ile cenabiküm el 'ali mağres semarat el meġafir ve'l me'ali sahibete hamili kitabena haza hil'ateyn min teşrifatena ileyhiye ve eksayetena es-saniyete't-tecdid merasim el mevalah kakeydi me'akıd el musafat li eyyid min istikbalehuma nakdihim merasim'ül ekrem ve't-ta'zim ve'l-iktisa-i biha bi mezid'il- ihtiram ve't-tekrım ve bezl'il-kadr el kamilet fi re'ayet'r-ra'iyye ve siyanete el haccac ve'l-mucavireyn ve'l-misafireyn ve'l-mükimeyn mine'l-ġays ve's-şeġavete la fezet'il-emane ve'r-rahat ve este tilke turuku ve el mesalik 'ala ma yuhıbbe le ümera'il-aktar ve'l memalik ve isticlab ed-da'ıyyete el salahate mine'l 'ulema-i el-'amileyn ve's-sadad el muhtedeyn ve'l fikara-i es-saliheyne ve el mevaziyete 'ale'd-da'vat bi mezidi tazarrub ve'l-ibtihal la a'la-i a'lami devletine 'aliyye ve sebat erkan- ı saltanat-ı seniyye innehu sübhanehu li cedid bi's-sevail ve kadir 'ala tebliġ ila mal te'ali 'izzehu 'anne'l mezahi ve celle cudehu 'ani'n-nahic ve fazlehu hasb min bi cenebihe la ve tevellehü keġayete men yehi isti'az ve sallallahu seyyidina

Muhammedin ellezi la yes'ah fi vaktihi ma'allah el melaiketü el mukerrebun ve'l enbiya-i ve'l-mürselin ve 'ala alihi ve eshabihi ve 'itrehi ellezine dahelu el musahdem eminin muhallifin ru'usehum ve kadirin la tehafune ve limen şeb'ihim bi ihsan ile yevm'id-din rıdvanallahı te'ala 'aleyhim ecma'in tahriren fi evail-i şehr-i Receb'ül mürecceb sene hamse ve mieteyn ve elf

S.59 B.65

Şevketlü, Kerâmetlü, Mehabetlü, Kudretlü, Velini'metim Efendim Padişahım
Bu def'a Leh elçisine devleti tarafından büyük elçilik rütbesi i'tibar olunmak hasebiyle çend ruz-i mukaddem hak-ı pay-ı şahânelerinden bi'l-istizan resmen bab-ı 'aliye gelüb Leh Kralının sadrazamlarına olan mektubunu takdim etmekle mektub-ı merkum tercüme ettirilüb ma'ruz 'atabe-i vâlaları kılındı manzur-ı 'alileri buyruldukda ferman şevketlü, kerametlü, mehabetlü, kudretlü, velini'metim Efendim padişahım hazretlerininindir.

Asl tercümesi Ordu-yu Hümâyûna gönderilmek için Reis Efendimiz tarafından verilmiştir

Hazret-i sadaret-penahiye haşmetlü Leh Kralının namesi tercümesidir.

Biz ki fazl-ı ilâhi ile Leh memleketinin Kralı ve Litvanya eyaletinin büyük dükası ve Rusya ve Prusya ve Masüya? ve Samuhya? ve Guv? Ve Velançiya ve Podolya ve Prulakya ve Liyonya ve Schlezwig ve Schverin Ve Çarneş'ul-kasinik? Dukasıyız dost-ı e'izzemiz şevketlü, kudretlü padişah-ı âl-i Osmani hazretlerinin sadrazamı sa'adet teva'im-i? tarafına canib-i muhlasanemizden levazım-ı hayır-huvâhı ve merasim-i devamiçün ifa ve hemcivâr e'azzımız olan şevketlü kudretlü padişah-ı âl-i Osman hazretlerinin rüşd ve rezanat ve 'adalet ve hakkaniyeti bu def'a 'alim ve 'alemiyanın i'tibarını celb ile saltanat-ı seniyyenin ferr-ü haşmeti ez diyadına ba'is-i olub işbu halet-i mustahsene taraf-ı eşraflarının dahi ârâ-yı sâyibe ve efkar-ı sakibe-i hakimaneleri ile husule geldiği bi-iştibah etdiği inha olunduğu 'akibinde inha-i dostanemizdir ki müvâlat ve musafatımızda ne rütbe sabit ve rasihdem ve saltanat-ı seniyye-i kavi-i şevket ile hüsn-ü civariyet levazımına ve bi tahsis Karlofça mu'ahedesinin mefadına bi't-tamam ri'ayetde nekadar sabit-kadem olduğumuzu tasdik ve inhâ ve taht-ı 'âli baht-ı Osmani üzere culus-ı meymenet-i me'nus-ı Hümâyûnun taraf-ı halisanemizde levazım-ı tebrik ve tehnitini icrâ ve ifa zımında piyade 'asakirimizin müdürü ve çer çerı istarusenası Konte Petro Pötüçegi?

da‘i-i devlet-huvahları bundan akdem ruhsat-ı kamile ve fevkal‘ade orta elçilik payesi ile derbar-ı ‘atufet-medâre irsal olunub mûmâ-ileyh deva mecubelerinin huzur-ı âsifanelerine mesulu ve kendi irâdâtına havale-i güç-ü i‘tibari tecvizi hususuna müsa‘ade-i seniyyeleri istid‘a olunmuşdı bu def‘a taraf-ı dostanemiz ve gerek cumhurumuz hakkına olan musafât-ı rasihânelerine ığtîraren mûmâ-ileyhe dâ‘ileri gerek bu muhiblerinin ve gerek cumhurumuz elçisi olmak üzere kendüye büyük elçilik payesi i‘ta olunmağla taraf-ı muhlisanemizde olmak üzere mûmâ-ileyhin takriratı ve ma‘ruzatına i‘timad-ı müşiraneleri bi-dirîğ ve iradat ve hususatına himmet-i valâ nehmetleri tecviz ve tesviğ buyrulmak istid‘ası ve hakkımıza olan hüsn-ü niyat ve ihtimamat-ı kerimanelerine mukabele-i bi’l-misil levazım-ı ayna olunarak hayr üzere der-kâr olan musafât ve müsalemenin imtidadı ve tarafının hüsn-ü hali ve menfa‘ati ezdiyadına sulh olan esbabı istihsalde bu muhlisleri cumhurumuz ile bi’l-ittihad sa‘i ve ikdamından hâli olmayacağımızın ittibası ile Name-i muhâlâsat vesime tahrir olumuşdur Baki imtidâd-ı ikbal ve iclalleri hazret-i hakdan mutemennadır.

S.59 B.66

Rikab-ı kamer-tâb-ı hüsrevaneye Leh elçisi da‘ilerinin takriridir

Haşmetlü Leh Kralı ve Cumhuriyet taht-ı ‘ali baht-ı Osmani üzere culus-ı meymenet-i me’nus tacdarileri ile tebşir olundukları esnada cennet mekan Firdevs-i aşîyan merhum ve mağfurla valid-i emcedleri hazretleri vakt-i saltanat-ı naiz’ül-meymenetlerinde Leh memleketinin serbestiyetini ne deble meyanet ve himayet berle hüsn-ü tevcihat-ı mülükaneleri izhar eyledikleri haletini cumhur-u mezkur der hatır ederek kemal-i mertebe-i mesrur ve şadumani olduğundan başka bu aralıkda cevvad-ı mansurelerinin futuhât-ı celile ve mü’essir-i cemileye mazhar ve taraf-ı sam’üş-şerif-i şehriyarileri dahi saltanatı seniyye-i kavi şevketlerinin ez diyad-ı ferr ü haşmetine mesrur olmaları ed‘iye-i hayriyesini revzan ve şayan fart-ı havahiş-i cinan ile vird-i zeban etmekden hali olmadıkları bu esnada taraflarından zuhur eden hidamat-ı sadıkane diyanet-i halisaneden aşîkar ve işbu hüsn-ı niyet ve sıdk-ı teviyetlerinin hulûs ve safvet-i mertebesi serzede-i zuhur olan ol-kadar mevani‘-i kaviyyeden naşi asla futur ve rehavet kabul etmemek haletinden be-didardır Düşman askerinin derun-ı Lehden murûruna ve kendilere i‘ta-yı zahair hususuna redd-i külli ile izhar olunan muhalefet sureti ol emirde Leh’liler tarafından tehyi ve a‘dad ve ba‘de Devlet-i Aliyyelerine ‘arz ve takdim berle fi‘ilen icrası babında isdar ve

akibet'ül-mürtecat na muvafik seniyyeden teb'id ve te'hir olunan hidematın edna-yı ber numunesi idi ki şübheden 'aridir Devlet-i Aliyyeleriyle Leh Cumhuriyunun mukteza-yı umuru yek-digere kemal-i mertebe merbut olmak iktiza eyledi ki bu aralıkda Nemçelü ile Moskovlu tarafından zuhur eden hâlât-ı na mülayimden istintac olunur bir kazıye-i müselleme olub zira devleteyn-i mezküreteyn ya memalik-i vesiletü'l-mesrukaları ve yahud Leh memleketi zaruri ile kesb-i kuvvet etdikleri ve kendü hudud-ı memleketleri tevsi' eyledikçe Devlet-i Aliyyeleriyle Leh hududunu tasdik ve belki ihatadan hali olmadıkları ve bu vechle tarafeyn memaliki her taraftan mekşuf'ul-keşşaf kalarak düşman tarafından hucum ve istıla

S.60 B.66

Tertibi teshil ve tesyir ve bu taraftan vekayet ve muhafaza tariki tas'ib ve ta'sir olunduğu mücerabat-ı umurundur bina yerine Avrupa düveli beyninde birbirlerinin muhafazasına muhtaç olacak devletler mahza Devlet-i Aliyyeleriyle Leh Cumhuri itdüğü bast olunan hâlâtdan bedihi olmağla tarafeynin asayiş ve istirahatı ve refah ve emniyeti istihsaline sarf-ı maf'il-vüsu' olunmak canibeynin zaruriyat-ı mülkiyesindendir Nemçelü ile Moskovlu memalik-i vesileleri üzerine hucum ve istıla tarikini teshil için evvel emirde Leh memleketine iras-ı zaaf ve futura iştiğal ve Lehlüler devleteyn-i mezküreteynin makasıd-ı 'amikası tervicini men' etmekden 'aciz olmaları zımnında memleket-i mezbureye ne güne suret-i hükümet tahtına idhal eyledikleri hemakise 'ayandır niya-berin bu def'a muvafakat tala' said ile geçen şehri Mayısın üçüncü günü Leh memleketinde suretpezir olan Nizam-ı Cedidin tertibi belki nizam-ı 'atikin istimsalinden Nemçelü ile Moskovlu kat'a mahzuz olmadıkları ve fima ba'ad Leh Cumhuri ile ittifakat 'akd olunması ve işbu muharebenin sulh-u musalihatına cumhur-u mezkurun dahi dahil olması sebebiyle işbu tahsil olunan Nizam-ı Cedidin gereği gibi istikrar ve istihkamı devleteyn-i mezkureteynin niyat ve makasıd-ı safiyanesine sedd-i sedid gibi taraflarından 'add olunacağı bedihiyyat-ı umurdan olduğuna binaen Leh Cumhuriyunun kemal'ül-evvel kesb-i kuvvet ve takvit Devlet-i Aliyyelerinin 'ale'd-devam istirahat ve emniyetine bi ğayet nafi' ve muktezi itdigi ve cumhur-u mezkurun kuvvet-i saltanat-ı seniyyelerinin kuvvet-i tahiresinden ma'dud olmak iktiza eyledigi beyandan müstağnidir Leh Cumhuri evvel emirde Moskov askerinin kendi memleket-i derunundan murûriyeti ve mezkurun zahire verilmesini men' eylediginden başka işbu muharebeye kıyam etmek üzere karar verdigine binaen muharebeye mubaşeret için Devlet-i Aliyyelerinin müttefiki olan

Prusya Kralının i'lan-ı cenge yalnız bir işaretine istitar üzere olmağla saltanat-ı seniyyelerinin cumhur-u mezkur Kral-ı müşarün-ileyhden derun-ı hizmet etmediği aşıkardır Leh Cumhuriyeti Devlet-i Aliyyeleriyle şimdiye kadar müttetik olmak ve işbu lakab-ı bilada bast olunan istimakatına zem etmek şerefine nayil olmadı ise bu babda kendüye 'izz ve kusur olunmayacağı hakkaniyet malâ nihayet mülükanelerinden me'muldur bundan ma'ada cumhur-ı mezkurun hareket ve tertibatı için müşterek olan düşmanlar Lehlülerden ahz-ı intikam sevdasında olacakları zahir olub ancak taraf-ı mülükaneleri siyanet ve himayetleri levazımına ri'ayet etmeleri şa'sa'a-yı şemme-i kerime-i tacdarileridir Leh memleketinin evvelki haline nazaran Leh Cumhuriyeti Moskovlunun tahkim ve ta'yini sevdasına izhar suret-i mumana'at berle işbu Devlet-i Aliyyelerinden müşahede eylediği tevcihat-ı mukabelesinde 'arz-ı hizmet eylemekden 'aciz olmak derecelere vesile olub bu takdirce bu def'a dahi memleket-i mezbureye za'afiyet ve futur ve istirahatına zıll-ı tertib eylediği suretde Devlet-i Aliyyelerinin dahi asayiş ve istirahatı dayim'ül-istikrar olmak 'adim'ül-imbandır elhasıl Leh memleketinin umuruyla saltanat-ı seniyyelerinin mukteza-yı musalhatı yek digere merbut olduğuna binaen Lehlülerin hüsn-ü hali bi tarik-i nazar ile müşahede olmamak ve her halde ve her vakitte ve işbu muharebeye hitam verilmek için musalaha müzakeratına mübaşeret olunacağı esnada dahi mezkurun umuruna sa'î ve himmet olunmak tarafeynin mukteza-yı musalhatından olub düvel-i sairenin murahhasları tarafından izhar olunacağı gayret ve hamiyet mertebesi cumhur-u mezkurun murahhası canibinden dahi 'arz olunacağı meczum-girde-i Hümayunları olmak iktiza eder cenab-ı nezafet me'ab-ı tacdaraneleri fima ba'ad Lehlülerin sureti kendi mukteza-yı musalhatından 'add edecekleri saltanat-ı seniyyelerinin ez diyad-ı ferr-ü haşmeti ve istikrar-ı emniyetine hevahişkar dahi 'aks etmemek mumalaat kabilinden olmağla bundan sonra istihsal-i istirahat ve istikrar-ı refah ve emniyet-i mahza ittihad-ı tarafeyn ve muhafaza-i hüsn-ü hâl-ı canibeyni hususuna ihtimam ve dikkat ile müyesser olur deyü mümâ-ileyh takrir eder.

S.61 B.67

'Ahidname temessükünün iki kıt'a ve yeniçeri 'ilm ve hayr tubasında mahfuzdur.

Bu def'a taraf-ı Devlet-i Aliyyeden Nemçelü ile musalaha 'akabinde verilen tasdiknamenin suretidir fi 12 Zilhicce sene 1205

Hazret-i huda-yı müte‘al celle şanuhu ‘ani’ş-şebye ve’l-mesalik meyamin-i tayidat-ı ezeliyye ve tevfiyat-ı lam yezeliyyesiyle hazret-i sultan-ı taht-ı neşin-i levlâk olan mefahir-i evladı beni âdem maksur aferniş-i halk-ı ‘alem hatem cümle-i rasul ve enbiya pişuva-yı zümre-i asfiya mahrem haremli ma‘allah Muhammed Rasullulah sallallahu ‘aleyhi ve selemin mu‘cizat-ı kesiret’ül berakatı murafakatı ve çariyari Güzin rıdvanallahi ‘aleyhüm ecma‘in ve cemi‘ evliya-yı ‘izam hidayet karin ve etkiya-yı girah-ı sa‘adet-rahenin ervah-ı mukaddeseleri muvafakati ile

Mahall-i Tuğra

Mucebince taraf-ı Humayûndan tasdik olunmuşdur divan-ı bala-yı tasdiknameye hatt-ı Humayûn şevket-i makrun keşide buyrulmuşdur

Ben ki eşrafu beldan ve’l-emakin ve is‘ad’ül-emsar ve’l-medayin kible-yi ‘ibad-ı ‘alem ve mihrab-ı tevcihat ben-i adem olan Mekke-i Mükerrreme ve Medine-i Münevvere ve harem-i Mescid-i Aksa ve Kudusu Şerif-i mübarek hadim ve hakimi ve reşk-i efgan kulub-u salateyn-i cihan olan bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet meşam ve Mısır nadiret’ül-‘asr-ı bihemta ve külliye Arabistan ve Afrika ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irakeyn-i Arab ve Acem ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zü’lkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Mağrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girid ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhiliyle diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususan Bağdad-ı darü’s-selam ve cemi‘an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatarı dair ol havalilerde vaki‘ bi’l-cümle sığınak ve etrafında kain cümle oymakan ve müzafatıyla ‘umumen Bosna ve kal‘a-i Belğrad-ı dar’ül cihad ve Sırb Hükümeti ve anda olan kala‘ ve husun ve bilad-ı Arnavudluk ve bi’t-tamam Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki‘ ma‘akil ve sefur ve ta‘rif ve tavsifden müstağni beka‘ ve emsarin padişah-ı mu‘adelet-penahi ve şâhenşâh-ı nusret-i destgahı olan es-Sultan ibni’s-Sultan ve’l-hakan ibni’l-hakan es-Sultan Selim Hân ibni’s-Sultan Gazi Mustafa Hân ibni’s-Sultan Gazi Ahmed şahım ki menşur sa‘adet nuşur-ı saltanatım tevki‘u refi‘u sultan’ül berrin ile mevki‘ ve müzeyyin ve misal-i bi-misal hilafetim ‘unvan-ı ‘azimet nişan hakan’ül-bahrin ile muteriz ve mu‘unvandın la cürm-ı ber müceb kelam-ı darü’n-nizam ve bi’ş-şükür tedvim’ün-ni‘am ta‘zim’ül emrullah ve şefkat ‘ala halkullah mazmununa ri‘ayet-i vücud-ı tahayyur ‘alamesud şâhenşâhaneme muvafik ve ahra ve himmet ve âla-nihmet-i şehriyaraneme lâyük ve

evlâ olmuşdur binaen‘aleyh Devlet-i Aliyyem ile Nemçe Devleti beyninde bir müddettenberü haseb‘el kader tekvin iden şikak kema fi‘s-sabık mübeddel hüsn-ü vifak olmak hususuna tarafından izhar-ı havahiş ve rağbet olunub hukuk-u hem-civariye ri‘ayet ve kadimi dostu ‘avdete hürmeten canibeynin işbu hayraniyet ve irade-i i‘ade-i safvetleri mefahir-i ümera‘il-‘izam‘ül-‘iseviye merâci‘-i kübera‘il fehham‘ül-mesihkiye misluhuva mesalih cemahir‘üt-taifet‘ün-nasraniye sahib‘ül ezyal‘ül-haşmet ve‘l-vakar sahibi delail‘il-mecd ve‘l-i‘tibar haşmetlü miknetlü İngiltere Kralı dostumuz Giyor-ı salis? ve haşmetlü miknetlü Prusya Kralı ve dostumuz Fredrikos Ğulmiyolos? menziletlü Nedırland âsitanı cenaralleri dostlarımız hatemallahu ‘avakibehuma bi‘l-hayr ve‘r-reşad ve ülhime ileyhüm sebil‘üs-sevab ve‘s-sadad cenablarının tevessüd-ı kavileriyle dahi karin-i suhulet olub memalik-i mahruse-i şahanemden sahil-i nehr-i Tunada vaki‘ Zıştov kasabasında ‘akd ve cemi‘ olunan mecalis-i mükalemeneda taraf-ı saltanat-ı seniyyemden müzakere mevadd-ı musalaha için bi‘l-fi‘il Reis‘ül-küttabım olan iftihar‘ül-ümera ve‘l-ekabir müstecmi‘i cemi‘il-me‘ali ve‘l mefahir el-mahtuss bi mezid-i ‘inayet‘ül melik‘ül-kadr es-Seyyid Abdullah Berri dâme ‘uluvvuhu murahhas-ı evvel ve mevali-i fehhamdan hâlâ Orduy-u Hümayûnum kadısı akza-yı kuzat‘ül-müslimin evla-yı vülat‘ül muvahhidin ma‘den‘ül-fazl ve‘l yakın rafi‘u i‘lamü‘ş-şeri‘at ve‘d-din varis‘ül ‘ulumu enbiya-i ve‘l-mürselin el-mahtuss bi mezid-i ‘inayet‘ül melik‘ül mu‘in Mevlana Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zide fazailehu murahhas-ı sani ve hâlâ rüznamçe-i evvel iftihar‘ül emacid ve‘l-ekarim cami‘ul mehamed ve‘l-mekarim el-mahtuss bi mezidi ‘inayet‘ül melik‘üd-daim es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdehu murahhas-ı salis nasb olunub kezalik iftihar-ı ümera‘il-‘izam‘ül-‘iseviye muhtar-ı kübera‘il-fehham‘ül-mesihkiye müslih-i musalaha cemahir‘üt-taifet‘ün-nasraniyye sahib-i ezyâl‘ül-haşmet ve‘l-vakar sahib-i delail‘ül mecd ve‘l-i‘tibar hâlâ Roma İmparatoru ve Macaruca Kralı vesair Nemçe mahallerin hükümdarı olan haşmetlü miknetli dostumuz Leopoldos-u sani hatemallahu ‘avakibehuma bi‘l-hayr ve‘r-reşad ve ülhime ileyhüm sebil‘üs-sevab ve‘s-sadad cenabları tarafından kıdvet-ü ümera‘il-millet‘ül-mesihkiye devletinin müsteşarı olân Petro Filip Baron Herber Ratkeal? ve kezalik devletinin hâlâ şamilatı ve Korhansteyn Konte Legunün ve Tevtis nam senüryanın? sinyoru Konte Françesko İsterhazi De Ğalantahtamin ‘avakibuhuma bi‘l-hayr murahhas nasb ve ta‘yin olunub mutavassıt düvel-i selase-i muterematın murahhas elçileri yani mefahir-i ümera-i millet‘il-mesihkiye İngiltere Kralı müşarün-ileyhın meşveret-i mahsusasının müsteşarı ve Balinu? nam askeri tarik-i mu‘tebirinin

kuvvaları ve asakiranın Liyunanat? cenareli ve haşmetlü Nemçe İmparatoru cenablarının devletinde fevkaledde orta murahhas elçisi ve cemi'yyet-i musalahada hâlâ murahhası kuvvaları Robert Mevrekıyyet? ve Prusya Kralı müşarün-ileyhin Hâlya? Şamilanı ve Leh Kralı ve cumhurunda fevkal'ade murahhas orta elçisi ve ağıyalan? Tarıkının kuvvaları cemi'yyetti musalahada hâlâ murahhas markizi Baron Dö Lükenzini ve Nedırland âsıtatı cenarelleri müşarün-ileyhimin ...nam mahallerin senyörü ve Keldre? eyaleti girası? 'azasından ve Nedırland âsıtanı cenarelleri cemi'yyetinden salıf'üz-zıkr eyaletin vekili ve haşmetlü Nemçe İmparatoru dostunda fevk'al'ade orta elçisi ve cemi'yyet-i musalahada hâlâ murahhası Baron Retber De Haftan? hatimete 'avakıbehuma bi'l-hayr ma'rifet-i tevessüt ve hulül-ı hüsn-ü sa'ileri ile ruhsatnameler yekdigere ara'ih ve bi'd-defa'at dostane 'akd-ı meclis olunduktan sonra 'ahidname-i kat'ıyye-i musalaha on dört madde ve bir hatime üzerine bi't-terazi tertib ve tanzim ve hicret-i nübüvvet 'ala sahibeha efdal'üt-tahiyyatın bin ikyüz beş senesi Zi'lhicce'tüş-şerifesinin

S.62 B.67

Üçüncü günü tarihi ve tarafeyn murahhaslarının ta'ahhud ve imza ve mühürleri mütevessitun mûmâ-ileyhimanın mühür ve imza berle tasdikleriyle temessükler mübadele olunub temessük-ü mezkur dustur-ı ekrem müşir-i efram nizamü'l-alem nizam-ı menazim'ül-emam müdebbir-i umur'ul-cumhur bi'l-fıkr-is-sakib mütemim-u mehamü'l-enam bi'r-re'y'is-sa'ib mümehhid-u bünyan'üd-devlet ve'l-ikbal müşeyyid-u erkan-ı sa'ade ve'l-iclal mükemmeli namus'us-saltanatü'l-'azimi mürettib-i meratibi'l-hilafeti'l-kebiri el-mahfuf bi-sunuf-i 'avatıf'ül melikü'l-ala hâlâ vezir-i azam ve serdar-ı ekrem vekil-i mutlakım olan Yusuf Paşa edemallahu te'ala iclalehu ve za'if-u bi't-tedbir iktidareh ve ikbalehu tarafından rikab-ı kamer-tâb-ı Hümayûnuma 'arz olundukda cümlesi karin-i kabul-ı 'inayet şumul-ı mülükanem olmağla lafzen bi'l-lafzin ber vechi ati beyan olunur Devlet-i Aliyye ve Nemçe Devleti elli sene mütemadi meyanelerinde teymanen? mün'akid olan şirâze sulh ve süleha ve dost ve hüsn-ü hencivarının tecdid ve ikasına müsavat üzere havahişkar ve rağib olub işbu niyet-i hayriyeleri haşmetlü İngiltere Kralı ile haşmetlü Prusya Kralı ve münzeletlü Flemenk aıstat-ı cenarellerinin tevessüt-ü kulları ile dahi teshil olunub Zıştovi kasabasında akd ve cemi' olunan encümen-i musalahada murahhaslık hidmet-i celilesi için şevketlü kerametlü 'azimelü mehabetlü kudretlü cihândar-ı kavi baht ve hasr-u ve ğulam ve şehriyar-ı 'alibaht felek-i ihtişam veli'n-

nimetimiz Efendimiz hazretleri bizleri nasb ve ta'yin buyurub kezalik haşmetlü miknetlü Roma İmparatoru cenabları Petro Kilyo Baron de Heriret ve Arkil?nam halya devletinin müsteşarını ve konte Françesko Esterhazi Dö Galanta nam devletinin hâlâ şamilanını ve korhânisteyn? kontaliğinin ve Tevtes nam suvariyanın? sinyorunu murahhas nasb ve ta'yin edib mütavassit düvel-i selase-i muhteremenin murahhas elçileri yani haşmetlü İngiltere Kralı cenablarının kavaliri Robert Morekkiyet? nam meşveret-i mahsusanın müsreşarını ve Baliyonya? 'asker-i tarik-i mu'tebirinin kavaliri? va 'asakirinin Liyonnanat-ı? cenareli ve haşmetlü Nemçe İmparatoru cenablarının devletinde fevkal'ade murahhas orta elçisi ve cemiyet-i maslahada hâlâ murahhası ve haşmetlü Prusya Kralı cenablarının MerkezBerlukezini? nam haliyya-i şamilanı ve Leh Kralı ve cumhurunda fevkalade orta murahhas elçisi ve Ğalıblan? tarikinın kavalieri ve cemiyet-i maslahada hâlâ murahhası ve menziletlü Flemenk âsıtat-ı cenerallerinin baron Rötber de Haftin nam Okameruzene Vetin? nam mahallerin sınırı ve Gelidde? eyaleti girasi a'zasından ve Flemenk asıtanı ceneralleri cemi'yyetinde salif'üz-zıkr eyaletin vekili ve haşmetlü Nemçe imparatoru devletinde fevkel'ade orta elçisi ve cemi'yyet-i musalahada hâlâ murahhas ma'rifet tevessüt ve hüsn-ü sa'ileri hululuyla? ruhsatnamelerimiz yekdiğlerine arane ve bi'd-defa'at dostane 'akd-ı meclis olunduktan sonra işbu 'ahidname-i kat'ıye-i musalahada tertib olunan mevad ve şurut-ı âtiyede bi't-terazi nizam ve rabıta verilmiştir

Evvelki madde fima ba'ad iki devlet beyninde ve teba'a ve re'ayaları meyanında berren ve bahren ve nehren müeyyed ve 'umumi bir sulh ve salah ve samimi safvet ve muhabbet ve vifak ve musafat-ı kamile mer'ı ve mu'teber ola şöyleki muharebe esnasında gerek iki devlet beyninde ve gerek tarafı aharın tarafgiri olmuş canibin re'aya ve teb'ası tarafından vuku' bulan evza'-ı hasımane ve etvar-ı cebriye ve cerayim-i saireleri 'al'el-'umum fima ba'ad sebben nesyen mensiya feramüş olunup ğayrı vaki' i'tibar oluna ve be tahsis Karadağ ve Bosna ve Sırp ve Eflak ve Boğdan ahalisinden Devlet-i Aliyye'ye hilafen Nemçe Devletine tebeiyyet etmiş olanlar her kangı rütbeden iseler cera'yim-i sabıkaları mensi itibar olunub avf ve kendi devletlerine hilafen Devlet imparatoriyeye mütaba'at eyleyenler yevmen min'el-eyyam tarruz ve te'dib ve rencide olunmayıb yurdlarına 'avdet ve emlak ve imtiyazat-ı sairelerine mazhar olub kel'evvel vatanlarında emin ve müreffeh'ül-bâl ikametleri caiz ola

İkinci Madde Mu‘ahid olan iki ulu devletler bin iki yüz iki senesi cemaziyü’l-evvelinin ikisinde vaki‘ ‘ilan-ı harbden mukaddem cari olan istatuko istiriktî işbu musalahânın esas-ı müştereki olmak üzere tarafeynden ikrar ve kabul ederler bina‘en-‘aleyh bin yüz elli iki senesi cemaziyü’l-ahirin evahirinde vaki‘ Belgrad ‘ahidnamesi ve sene-i mezkure Şabanın üçünde akd olunan mu‘ahedeyi ve elli üç senesi Zilhicesinin on dördünde Belgrad ahidnamesi tefsir ve izah eyleyen muahedeyi ve bin yüz altmış tarihi Rebiü’l-evvelinin on birinde akd olunub Belgrad musalahasını te‘yid eyleyen senedi ve kezalik bin yüz seksen dokuz senesi Rebiü’l-evvelinin dokuzunda akd olunub Bukovina kazasının feragatını natık olan muahedeyi ve yine kıt‘a-i mezkurenin tahdidine dair bin yüz doksan senesi cemaziyü’l-evvelinde ‘akd olunan senedi bi ‘ayniha mana-yı mutlaka ve me‘al-i sahih ve kamilleri üzere bir vechile hilafına hareket olunmayıb ve kimesneye etdirmeyerek tecdid ve ibka eyleyüb ‘uhud ve senadat ve muahadat-ı mezkure işbu maddede lafzen bi-lafz derc ve tastir olunmuş gibi müebbeden kavi ve muteber olub düstur’ül-‘amal tutula

Üçüncü Madde Bundan başka Devlet-i Aliyye-i ebed-peyvend ğarb ocakları korsanlarından vesair Devlet-i Aliyye re‘ayasından Devlet-i İmparatoriyye limanlarından huruc eden Nemçe tüccar sefinelerinin temini ve onlar taraflarından duçar oluna bildikleri bi’l-cümle hasarları tazminini mutazammın olub bin yüz doksan yedi senesi Ramazanının dokuzunda ta‘ahhud-ı havi verilen senedi ve cemi‘ arazi ve ebhar ve enhar-ı Devlet-i Aliyye’de Nemçe İmparatoru re‘ayasının serbestiyet üzere ticaret ve seyr-i sefayin eylemelerini havi bin yüz doksan sekiz senesi Rebiü’l-ahirinin ikisinde i‘ta olunan senedi ve Eflak ve Boğdan memleketlerinde Erdel cobanlarının ve koyun sürülerinin mürur ve ‘ubür ve ikametlerine dair bin iki yüz bir senesi evasıt-ı şehir-i seferü’l- hayırda verilen ferman-ı alışanı ve hududun hüsn-i nizam ve asayişi ve reayanın menfa‘at ve emniyet ve maslahatı ve Nemçe Devletinin ticaret ve seyr ve sefayinleri zımnında bin iki yüz iki senesi cemaziyü’l-evvelinin ikinci gününe değin cari olub tarafından devletçe makbul olan nizam ve senadatı ve evamir-i münife-i saireye bi ‘ayniha mana-yı mutlaka ve meal-i sahih ve kamilleri üzere bir vechile hilafına hareket olunmayıb kimesneye dahi ittirmeyerek tecdid ve ibka eyleyüb işbu senadat ve ahkam ve devletçe makbul salifü’z-zikr nizamları lafzen bi-lafz derc ve tastir ve zikr ve tasrih olunmuş gibi müebbeden kavi ve mu‘teber olub düstur’ül-‘amel tutula

Dördüncü Madde Devlet-i İmparatoriye bin iki yüz iki senesi cemaziyü'l- evvelinin ikisinde cari istatiko istirikt esas-ı makbulüne tarafından dahi her şey tatbik ve Devlet-i Aliyyenin mu'amele-i dostu ve hakkaniyete kamilen mukabele ve tevafuk zımnında ta'ahhüd ederek işbu seferde imparator-i müşarün-ileyhin askeriyle istila olunan cemi' memalik ve arazi ve kala' ve şehirler ve plankaları her kangı ism ve şöhret ile meşhur iseler bi'l-cümle Eflak memleketi ve Nemçe askerinin zabtında olan Boğdan kazaları dahil olarak kamilen ve bila taksim Devlet-i Aliyyeye tahliye ve terk ve red ve teslim ve salifü'z-zıkr bin iki yüz iki senesi cemaziyü'l-evvelisinin ikisi tarihinde iki devleti tefrik eyleyen hudud-ı kadimeyi bi ayniha ibka eyleye ve istila olunan Devlet-i Aliyyenin kala' ve buka' ve plankalarının hin-i istilada derunlarında mevcut Devlet-i Aliyyenin arteleriya yani top ve emsal-i alat-ı harbiye-i seferiyeleriyle buldukları hal üzere red ve teslim eylemeye ta'ahhud eder

Beşinci Madde Hotin ka'lası ve ahad-i nas beyninde Roya tabiriyle meşhur olan kazası kıla'-ı sairede bi't-terazi kabul olunan şurut üzere Devlet-i Aliyye ile Rusya Devleti beyninde musalaha 'akd olunub devleti mezkure tarafından zabt olunan arazinin tahliyesi için vaz' ve ta'yin olunacak müddet-i sarih tarafında Devlet-i Aliyye'ye tahliye ve terk ve red ve teslim oluna olvakte dek kal'a-i

S.63 B.67

mezkure kazasiyle Nemçe Devleti'nin yedinde bitaraf olarak emaneten mahfuz olub fima ba'ad işbu muharebeye müdahale etmeyerek Nemçe Devleti Devlet-i Aliyye 'aleyhine vechen min'el-vucuh zahiren yahud bi'l-vasıta bir türlü hareket ile Rusya Devletine imdad ve i'anet eylemeye

Altıncı Madde Tasdiknamelerin mübadelesi akibinde tarafeynden tahliyelere ve istiladide olunan cümle mahallerin teslim ve tesellümlerine ve ati'l-beyan olan müddetlerde iki devletin hudud-ı kadimleri ibkasına canibeynden mübaşeret oluna ve iki tarafın mübaşirleri Belgrad ahidnamesinin on üçüncü maddesiyle olageldigi üzere intihab ve ta'yin olunub bazısı Eflak memleketi ve Boğdanın beş kazası tahliyesi maslahatına tasdiknameler mübadelesine gününden hesap birle otuz gün zarfında tekmil etmek üzere me'mur olalar sair mübaşirler dahi bin iki yüz iki cemaziyü'l-evvelinin ikisinden mukaddem canibeynin mutasarrıf oldukları arazinin istatuko istirikt ka'idesi üzere Bosna ve Sırp memalikinin enhasile İrşova-i 'atikin hududunu ibka zımnında nehr-i Une'nin yukarı tarafına teveccüh eyleyeler Une tarafına memur olacak mübaşirlere tasdiknameler mübadelesi gününden bed ile iki

mah müddet tahsis olunub zira müddet-i mezkure kala'ın istihkamat-ı cedidesini hedm ve hin-i istilada buldukları heyete irca' ve kezalik kaleler ve plankalar derununda mevcud cemi' arteleriya yani top ve emsal-i alat-ı seferiyye ve mühimmat-ı harbiyye ve zahayirin nakl ve celbleri zımnında müddet-i mezkurenin lüzumu der-kârdır

Yedinci Madde İşbu sefer hengamında askeri ve gayr-ı askeri zabt olunan cemi' üsera-yı Devlet-i Aliyye bila istisna Devlet-i imparatoriyye tarafından sebilleri tahliye ve Rusçuk ve Vidin ve Bosna havalisinde Devlet-i Aliyye mübaşirlerine teslim olunub mükabelesinde ancak zindanlarda ve Bosna sergerdelerinden bazısında bulunan Devlet-i İmparatoriye'nin reaya ve soldatları teslim olunup eyadı-i ve efradda memalik-i Devlet-i Aliyyede mikdar-ı kesir-i baki olmağla Devlet-i Aliyye bu babda seferden mukaddem cari olan istatuko istrikt kaidesine muvafakat ve asar-ı mükeddere-i muharebeyi mahiv ve izale zımnında meccanen ya'ni bila beha ve bila bedel tasdiknameler mübadelesinden sonra iki mah zarfında cem-i 'abid ve esirleri her kangi sin ve cins ve rütbeden ve her kimde ve kangi mahalde bulunurlar ise red ve teslim eylemeği ta'ahhud eder şöyle ki fima ba'ad tarafeyn re'ayasından ferd-i vahid canib-i ve aharın memalikinde kayd-ı esirde kalmaya ve ancak memalik-i Devlet-i Aliyyede kava'id-i mer'iyye üzere rızaen din-i islamı kabul edenler ve memalik-i Nemçede tanassur edenlerden ma'ada tarafeyn memalikindeferd-i vahid kayd-ı esirde kalmaya

Sekizinci madde İşbu seferden mukaddem yahud sefer esnasından canib-i âharın arazisine çekilmiş ve ra'iiyet-i kabul idüb rızaen ikamet eden re'aya-yı canibeyn tabi'i devletleri tarafından bir vakitte i'ade olunmaları iddia olunmayıp tebe'iiyet eyledikleri devletin re'aya-yı sairesi gibi 'add olunub min ba'd ol vechile haklarında mu'amele oluna kezalik şol kimesneler ki iki devletde malik-i emlak olanlar kimesne tarafından muhalefet olunmaksızın hallerine çeşban gördükleri vech üzere meskenlerini devleteynin birinde diledikleri tarafda ihtiyar eylemeğe me'zun olalar lakin canib-i âharın memalikinde malik oldukları emlakı furuhat ederek ancak bir devlete ihtiyar-ı tebe'iiyet etmeye mecbur olalar

Dokuzuncu Madde Muahid olan devletler musalahânın semeresi olan ticareti bir an akdem ifâ ve salifü'z-zikr ikinci ve üçüncü madde mezkur şurutun icrasıyla istatuko istrikt i'adesinin faidesini esbab-ı umran-ı memalikden ma'dud tüccar zümresine dahi temdid ve bi-dirîğ etmek mulahazısıyla nizam ve rabita vermişlerdir ki müddet-i muharebe tarafeyn re'ayasına ya'n-i Devlet-i Aliyyede bulunan imparator

cenablarının re‘ayasına ve Nemçe Devletinde bulunan Devlet-i Aliyye reayasına bir türlü zararı icâb etmemek için tarafeyn re‘ayasının i‘lan-ı harb vaktinde pesmande kalan mesalih-i metrukelerini kabl’es-sefer cari olan hukuk ve de‘avi-i şer‘iyye-i sabıklarını iddi‘a ve mal ve eşyalarını istirdad ve alacakları olan kimesneleri şer‘a da‘vet ve Belgrad ‘ahidnamesinin on yedinci ve Pasarofça ticaretnamesinin on sekizinci maddelerine hilafen harb i‘lan-ı harb vaktinde edasına muhalefet ile lazım gelen zarar ve hasar-ı sairelerini mutalebe ve cemi’ mevaddı sabık’ül-beyanda mehakim-i şer‘iyye vülat ve zabıtan-ı canibeyne lede’l-müraca‘a seri‘an hakkaniyet-i kamile üzere ihkak-ı hak olunub müddet-i muharebe cihetiyle vakit mürur eyledi deyü müdde‘a ‘aleyh tarafından illet olmak üzere irad olunmasına ruhsat verilmeye

Onuncu Madde İki devletin hudunda memur olan vülat ve kumandanlara mutlaka nizam ve intizamın ibkasını ve hududa asayiş ve hüsn-i hemcivarı ve tarafeyn memurları marifetile ibka olunan sınırların vechen min’el vucûh tebdil ve tağyir olunmayıb vikaye olunmalarını ve nehb ve garet vesaire gûna tecavüzlerin men‘ini ve devleteyn beyninde cari olan ‘uhuda mebni kava‘id ve nizam-ı sabık üzere hareket olunarak zarar ve hasar vuku‘unda iktiza edenlerden tazmin ve tahsil olunmasını nâtık kendüleri mes’ul olacaklarını şamil ekid ve şedid evamir-i şerife ile tenbih ve te’kid ve mütenebbih olmayanların töhmet ve cürümlerine göre tediblerine ihtimam ve mübaderet oluna

Onbirinci Madde Kezalik iki devletin hükkam ve zabıtanına cidden tenbih ve tavsiye oluna ki ticaret ve musalahatlarına mebni tarafeynden hudud-ı mürur edenleri himayet ve siyanet eyleyeler ve memalik derununda seyahat ve nehren iyab ve zehabları caiz ola ve haklarında merasim-i mihamnüvazi icrasından başka ikinci üçüncü madde ile tasdik olunmuş ‘uhud ve senedat ve mevasikin muktezası üzere gerek nefisleri ve gerek götürdükleri kendi ticaret malları için rusumat-ı mu‘ayyeneden ma‘ada nesne taleb etmeyüb ve kimesne tarafından taleb ettirilmeyüb himayet ve siyanet olunalar

Onikinci Madde Devlet-i Aliyye memalikinde hazreti İsa dininde olan Latin rahipleri tabi‘ olan kimesneler icra-yı âyin ve kiliselerinin ta‘mir ve termimine ve vikayesine ve Kudüs-ü şerif vesair ziyaretgahlarına varub gelmelerine ve himayet ve siyanetlerine ve da’ir istatuko istrikt ka‘idesine binaen gerek Belgrad ahidnamesinin dokuzuncu maddesiyle mezheb-i mezkure müsa‘ade olunan imtiyazatı ve gerek ba‘dehu şerefsüdur eden evamir-i münife ve senedat-ı saire şâhenşâh-ı tecdid ve ika olunalar

Onüçüncü Madde Gerek işbu musalaha-i mübarekenin reside-i hayriyesiyle ve gerek şevketlü kerametlü mehabetlü ‘azemetlü padişah giyt-i sitan ve ‘alempenah ve şehriyar-ı tac bahş-ı sitare sipah velini‘metimiz Efendimiz hazretlerinin taht-ı ‘ali baht-ı mevruslarına culus-ı meymenet-i me’nus Hümayûnlarını ve haşmetlü miknetlü Roma İmparatoru cenablarının hasb’el-verase ‘aric-i erike-i hükümdari olduğunu ihbar vesilesiyle canibeynden orta elçiler irsal oluna ve mûmâ-ileyhim elçiler hakkında devleteynde cari ve mu‘tad olan rûsum ve teşrifat ve ikram icra oluna ve istatuko istrikt üzere hukuku milele ‘aid olan cemi‘ imtiyazat haklarında cari olub mer‘i olan uhud ve şurut mantukunca rütbelerine ‘aid olan müsa‘adat-ı saireleriyle kamiyab olalar ve ‘atabe-i ‘aliyyeden Nemçe İmparatoru cenablarının orta elçisi halefleri hakkında dahi rütbelerine tafavütüne nazar olunarak ve tebe‘a ve hademe vw müte‘alikleri ve hâneleri hakkında dahi kezalik cari olalar ve Devlet-i imparatoriyenin iyab ve zehab eden kuryelerden kabl’es-sefer soyulanların ve Devlet-i Aliyye emval-i ma‘subelerinin tahsilini icâb edecek cemi‘ esbâb ve vesa’il-i musamaha ve igmaz etmeyeceginden ma‘ada fima ba‘ad kuryelerin aminen ve salimen iyab ve zehabları karger-i tesir olacak vechile iktiza eden nizamı icra eyleye

Ondördüncü Madde İşbu ahidnamenin bi‘ayniha mütabık suret-i asliyeleri birisi Türki lisanında tertib olunub tarafımızdan imza ve birisi suhulet için istishab olunan Fransız lisanı üzere Nemçe imparatoru cenablarının murahhaslarından bade’l-imza rütbetlü mutavassıt murahhas elçiler marifetleriyle

S.64 B.67

Ba‘de’l mübadele mu‘ahid olan canibeyn devletlerine irsal oluna binaberin imza gününden bed’ ile kırk gün zarfında ve evvelce mümkün ise tarafından imza olunmuş tasdiknameleri devleteyn beyninde sermeden ve mü’ebbeden dustur’ül-‘amel ve tecdid ve ibka olunmuş cemi‘ ‘uhud ve mevasik ve senedatın mutabık suretleriyle ma‘an yine mûmâ-ileyhim mutavassıt elçiler ma‘rifetiyle canibeyn mürahhasları beyninde mübadele olunalar

Hatime bu zikr olunan on dört maddeyi şamil ‘ahidname ve tasdiknamelerin vakt-i merkumunda mûmâ-ileyhim mütevassıt elçiler ma‘rifetiyle mübadele ve teslimi hususları şurut ve rabt olunduğu üzere inşaallah’ül malik’ül ‘alem hüsn-i ihtimam tarafeyn ve sıdk ve hulus-ı canibeyn ile pezira-i hitam olmak için yedimizde olan ruhsatname-i Hümayûn mucebince işbu temessük-i terkim ve imla ve mühür ve imzalarımız ile mahtum ve mümzi kılınub mütavassıteyn-i mûmâ-ileyhim

ma'rifetleriyle murahaseyn-i merkumeyn yedlerine teslim ve i'ta olundu deyu temessük-i mezkurede mestur olmağın imdi işbu mevadd-ı musafat ve şera'it-i müvalat madem ki Roma İmparatoru müşarün-ileyh ve ahlaf-ı taraflarında mer'î ve mu'teber ve zevabit ve revabit-i tarik-i halden himayet ve siyanet olunarak müstahkem ve mukarrer ola taraf-ı Humayûnumdan dahi zat-ı me'ali-i semat-ı şahane ve cenab-ı hilafet-me'ab-ı mülukaneme şayan ve seza olduğu vechle ta'ahhüd olunur ki şurut ve kuyud-ı müsafat taraf-ı zahir'üş-şerif-i şahanemden ve ahlak-ı sa'adet-i ittisafımızdan ve vükela-yı 'ali makam ve mir miran ve ümera ve zabitan ve 'umumen 'asakir-i nusret irtisamımızdan ve bi'l-cümle 'ubudiyetimiz ile şerefyâb olan tava'if-i hüdamiz taraflarından ri'ayet olunub bi ferd hilafına vazı' ve hareket eylemeye tahriren fi'l yevm'is-sani 'aşer min şehri-i Zilhiccet'üş-şerife sene hamse ve mi'eteyn ve elf

Taraf-ı Hümayûnumuz mucebince tasdik olunmuştur deyü balâ-yı tasdikname'i Hümayûna hatt-ı Hümayûn şevket-i makrun keşide buyrulmuştur.

Bir sureti

Prusya Kralı ve mürahasları İngiltere'lüye takdim olunarak ber vech-i meşruh

S.65 B.68

Mürahaslar taraflarından temhir ve i'ta olunan mevad işbu temessüki mucebince mu'ahede'-i mahsusa için yazılan tasdikname'i Hümayûndur ki rabt-ı hududa da'irdir.

Hazret-i hüda-yı müte'al celle şanuhu 'an'iş-şebbiye ve'l mesallik-i meyamin te'yidat-ı ezeliyye ve tevfiyat-ı lam yezelliyesiyle hazret-i sultan taht-ı neşin-i levlak olan mefahir-i evladı ben-i âdem maksud-ı âfirnaş-ı halk-ı 'alem hatem-i cümle'i rasul ve enbiya pişva-yı zümre'i asfiya-i muharrem haremli ma'allah Muhammed rasulullah sallallahu 'aleyhi ve sellem mu'cizat-ı kesiret'ül berekat-ı mürafakatı ve çariyar-i güzzin rıdvanallahu 'aleyhim ecma'in ve cemi'i evliya-i 'azam hidayet-i karin ve etkiya-yı kiram-ı sa'adet-i rehinin ervah-ı mukaddeseleri muvaffakiyeti ile

Mahall-i tuğra

Mucebnice taraf-ı Hümayunumuzdan tasdik olunmuştur deyü balâ-yı tasdikname'i Hümayûna hatt-ı Hümayûn şevket-i makrun keşide buyrulmuştur.

Ben ki eşref'ül beldan ve'l emakin ve es'ad'ül emsar ve'l medayin kible'i 'ibad-ı 'alem ve mihrab-ı tevcihât-ı beni âdem olan Mekke'i Mükerrreme ve Medine'i

Münevvere ve Harem-i Mescid-i Aksa ve Kudüs-i Şerif-i Mübareke hadim ve hakimi ve reşk-i efgan kulub-i selatin-i cihan olan bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet meşam ve Mısır nadiret’ül ‘asr-ı bihemta ve külliye Arabistan ve Afrikiyye ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irakeyn-i ‘Arab ve ‘Acem ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zü’lkadiyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Magrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhiliyle diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususan Bağdad-ı dar’üs-selam ve cemi’an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatar da’ir ol havalilerde vaki‘ bi’l cümle sığınak ve etrafında ka’in cümle oymakan ve müzafatıyla ‘umumen Bosna ve kal’a’i Belgrad-ı dar’ül cihad ve Sırp hükümeti ve anda olan kal’a ve hasun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi’t-tamam Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki‘ ma‘akil ve sefur ve ta‘rif ve tavsifden müstağni beka‘ ve emsarin padişah-ı mu‘addelet-penahi ve şehinşah-ı nusret destgahı olan es-Sultan ibn’is-Sultan ve’l hakan ibn’il hakan’es-Sultan Selim Han ibn’is-Sultan Gazi Mustafa Han ibn’is-Sultan el-Gazi Ahmed şahım ki menşur-ı sa‘adet nüşur-ı saltanatım tevki‘i refi‘u sultan’ül berrin ile mevki‘ ve müzeyyen ve misal-i bi misal hilafetim ‘unvan-ı ‘azamet nişan-ı hakan’ül bahreyn ile müteriz ve ma‘tundur la cürüm ber müceb kelam-ı redd’ün-nizam ve bi’ş-şükür tedvim’ün-ni‘am ta‘zim’ül emrullah ve şefkat-i ‘ali halkullah mazmununa ri‘ayet ve civar-ı behyud? ‘ala mesud şahenşahaneme muvafık ve aharı ve himmet-i vâlâ nehmet şehri yaraneme lâyük ve evla olmuştur bina’en ‘aleyh Devlet-i Aliyyem ile Nemçe Devleti beyninde bundan akdem hasb’el kader tekevün eden şikak kema fi’s-sabık mübeddel hüsn-i vifak olmak hususuna tarafeynden izhar olunan havahiş ve rağbete mebni iki devlet meyanında bu def‘a müceddiden mün‘akid olan musalahanın âvan-ı hayriyet iktiranında vedd ve safvetlerin ihda hûma diğere berahin ve azha ile işa‘at ve i‘lan ve taht-ı tasarruf-ı vezir hükümetlerinde olan hudud-ı vasi‘alarında itiyade rabita’i dostu ve müsafata hanel verecek esbabı peşince def‘ ve hucurat-ı nebevviye ‘ali sahibiha efdal’üt-tahiyyanın bin iki yüz beş senesi Zilhiccesinin üçünde memalik-i mahrusa’i şahanemden sahil-i nehr-i Tunada vaki‘ Zıştov kasabasında tanzim ve imza olunan musalaha’i kat‘iyye ‘ahidnamesi şeraitinde ca’iz görülen ancak tebdilat-ı atiyet’üz-zikri canibeynin ka’idesi zımında te’kid eylemek iradesiyle taraf-ı saltanat-ı seniyyemden müzakere’i mevad-ı musalaha için ta‘yin-i munan bi’l fi’il

S.66 B.68

Re'is'ül küttabım mürahas-ı evvel iftihar'ül ümera'i ve'l ekabir müstecmi'i cemi'ül me'ali ve'l mefahir el-mahtuss bi mezidd-i 'inayet'ül melik'ül kadr es-Seyyid Abdullah Berri dame 'uluvvuhu ve mevali-i fehhamdan hâlâ Ordu-yı Hümayûnum kadısı mürahas-ı sani akza-yı kuzat'ül müslimin evla-yı vülat'ül muvahhidin ma'den'ül fazl ve'l yakin rafi'u i'lam'üş-şerri'at ve'd-din varisi 'ulum'ul enbiya'i ve'l mürselin'el-mahtuss bi mezid-i 'inayet'ül melik'ül mu'in Mevlana Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zidet-i feza'ilehu ve ruznamçe'i evvel mürahas-ı salis iftihar'ül emacid ve'l ekarim cami'ül mehamid ve'l mekarim el-mahtuss bi mezid-i 'inayet'ül melik'üd-daim es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdehu iftihar'ül ümera'il a'zam'ül 'İseviyye muhtar-ı kübera'il-fehham'ül mesihyye müslih-ı mesalih-i cemahir'üt-ta'ifet'ün-nasraniyye sahib-i ezyal'el haşmet ve'l vakar sahib-i dela'il'ül mecd ve'l i'tibar hâlâ Roma İmparatoru ve Macar ve Çek Kralı ve sa'ir Nemçe mahallerin hükümdarı olan haşmetlü miknetlü dostumuz Liyopuldos-ı sani hatemallahu 'avakibehu bi'l hayr ve'r-reşad ve ilahum ileyh-i sebil'üs-sevab ve's-sadadın mürahasları kıdvet-i ümera'il millet'ül mesihyye devletinin müsteşarı olan Petro Filip Baron Herber Ratkeal ve kezalik devletinin hâlâ şamilatı vüfur-ı Hansbetin Konte Lagenin ve Tertes? nam sinyoriyanın sinyoru olan Konte Françesko Esterhazi Dö Galanta 'avakibehuma bi'l hayr ile şurut-ı atıyyeye bi't-terazi rabita verilüb tarafeyn mürahasları mümâ-ileyhimin imzalarıyla mümzi ve mühürleriyle memhur ve tarih-i mezkure ile müverrih mübadele eyledikleri temessük-i düstur-ı ekrem müşir-i efham nizam'ül 'alem nazım-ı menazim'ül-emam müdebbir-i umur'ul cumhur bi'l fikr'is-sabık mütemmim-i meham'ul enam bi'r-re'yi's-sa'ib mümehhid-ü bünyan'üd-devlet ve'l ikbal müşeyyid-i erkan'üs-sa'adet ve'l iclal mükemmel-i namus'us-saltanat'ül 'azamı mürettib-i meratib'ül hilafet'ül kübra el-mahfuf bi sunuf-i 'avatıf-ul melik'ül 'ala hâlâ vezir-i a'zam ve serdar-ı ekrem ve vekil-i mutlakım olan Yusuf Paşa edemallah-ü te'ala iclalehu ve za'if bi't-teyid iktidarihi ve ikbalehu tarafından rikab-ı kamer-tâb-ı Humayûnuma 'arz olundukda karin-i kabul-ı 'inayet şumul-ı mülukanem olmağla temessük-i mezkur hatimesiyle me'an lafzan bi'l-lafz bervech-i ati beyan olunur Devlet-i Aliyye-i Osmaniye ve Devlet-i İmparatoriye musalaha'i ma'kudenin âvan-ı meyamin-i iktiranında ve dar ve musafatların birbirlerine berahin ve idaha ile isbat ve beyan ve taht-ı tasarruf ve hükümetlerinde olan hudud ve es'alarında atiyede rabita'i muvalat-ı

kamileyi muhal olabilir cemi‘ esbabı şimdiden men‘ ve ref‘ ve bin iki yüz beş senesi Zilhicet’üş-şerifenin üçünde Zıştov kasabasında imza olunmuş musalaha’i kat‘iyye ‘ahidnamesi şurutunda tecviz eyledikleri ancak tebdilat-ı âtı’l-beyanı canibeynin ka’idesi zımnında te’bid ve teşyid eylemek iradesiyle biz ki Devlet-i Aliyye mürahhaslarımız Nemçe Devleti tarafından Petro Filip Baron Herber Ratkeal nam haliya? devletinin müsteşarı ve Konta Françesko Esterhazi Dö Galanta nam devletinin hâlâ şamilanı ve Kurhansteyn Konte Legünek ve Tevtes nam senyöryanın senyörü olan mürahhasları ile şurut-ı atiyeye bi’t-terazi rabita vermişlerdir

Evvelki Madde Devlet-i Aliyyenin mutasarrıf olduğu arazi’i eyalet-i Timaşvara ve nehr-i Une’nin sol yakasında vaki‘ kazalara da’ir devlet-i imparatoriyyenin metalibine mebni kabl’es-sefer meftuh bir müzakere bulunmaktan naşi mu‘ahede olan iki ulu devletler havali-i mezkurede hudud-ı kadimenin noksan ve kusurın mütala‘a ve terazi-i tarafeyn ve tevafuk-ı canibeyn ile fima ba‘ad tağyir ve tebdil olunmayacak vech üzere ibka ve tatmim iradesinde olup işbu mu‘ahedenin madde-i saniye ve salisesinde musarrah kat‘i rabıtaya karar vermişlerdir şöyle ki zikr olunan rabita ile müzakere-i sabika-i mezkureye müteferri‘ olan cemi‘ mevadd-ı matlubeyi müesses ve kat‘i fasıl ve hasm eylemeye rızadâde olmuştur

İkinci Madde Bina’en ‘aleyh Devlet-i Aliyye’i Osmaniye rızadâde olur ki İrşova-i Atikin kasabası ve arazisi Çerna suyuna varınca Devlet-i imparatoriyyenin tasarruf ve hükümetinde kala bu vechle ki ol taraftan Çerna suyu fima ba‘ad ve mü’ebbeden Nemçe devletinin hududunu fasıl ola lakin şu şart-ı sarıh ile ki Devlet-i imparatoriyye İrşova kasabasına ve işbu maddenin mantukunca Devlet-i Aliyye tarafından terk ve ferağat olunan arazinin bir mahallinde ebeden istihkam vermesi ca’iz olmaya ve Belgrad ‘ahidnamesinin beşinci maddesinde musarrah olan hudud ile mahdud Ada kal‘ası karşısında vaki‘ ova-i sagire ‘ale’d-devam ve ‘ala külli hal iki devlet beyninde bitaraf kala ya’ni hükümet ve mülkiyet-i devleteyn-i mezkureteynin yerine ‘a’id olmaya bu surette mu‘ahhid olan iki devletler ta‘ahhüd ederler ki ova-i mezkur-ı mutlakan beriye terk edüb bina ihdas ve ikamet ve icra-yı zira‘ate kimesneye izin ve ruhsat vermeyeler

Üçüncü Madde Kaldı ki Unenin sol yakasında vaki‘ kazalara da’ir mu‘ahhid olan iki ulu devletler bi’t-terazi rabita vermişlerdir devleteynin hududu fima ba‘ad mü’ebbeden vech-i ati’yül-beyan üzere tanzim olunalar işbu şurut merbut olan haritada sürh ile tersim olunduğu vech üzere canibeynin hududunu tefrik edecek hatt-ı cedid ol havalide harita’i mazkurede işaret olunmuş mahalden Alina nehrinin sahil

yemininden şuru' ile ve Çetin kazasıyla ma'an Devlet-i imparatoriyyenin tasarrufunda terk etmek üzere ol tarafda olan bir küçük ırmağın doğruluğuna med oluna ve haritada sarı renk ile beyan olunan İsturluk yahud İsturluç nam Devlet-i Aliyye kal'ası inhasından çekile bu vechle ki kal'a-i mezkure ve top mesafesiyle tasrih olunacak enhası Devlet-i Aliyyenin tasarrufunda kala ve andan hatt-ı mezkur doğru yoldan Korane üzerine varıla ve nehr-i mezburun akıntısına hilafen Dreznik kazasıyla ma'an Devlet-i imparatoriyyenin tasarrufunda kalmak üzere gidile ba'de hatt-ı mezkur Izmolyanac dağından Tikyevo nam mahalden tahdid oluna ve andan ol tarafda vaki' yüksek dağdan geçirile ki cebel-i mezkurun eteğinde haritada sarı ile işaret olunan Lapatz nam mahalli mevcuddur ve sarı ile işaret olunan vakıfdan yukarı bir sa'at mesafe nehr-i Une sahiline varınca çekile ve andan hatt-ı mezkur nehr-i Unenin sol yakasını çıkararak garb tarafından vaki' menba'ına dek sürh ile işaret olunan hat üzere varulub yüksek dağların hizasıyla en doğru yoldan hudud-ı salise-yi haliyeye müntehi ola şöyle ki ehli-i İslam İsternica'sı Devlet-i Aliyyenin tasarrufunda terk oluna Devlet-i İmparatoriye ta'ahhüd eder ki bir dürlü bahane ve 'illet ile vechen min'el vücüh işbu madde ile Devlet-i Aliyyetarafından terk olunan kazanın bi'l cümle mesafesinde bila istisna bir dürlü istihkamatı ta'mir etmeye ve müceddeden bina ve inşa eylemeye

Dördüncü Madde Devlet-i imparatoriye dahi gerek İrşova-i Atikin kasaba ve arazisi ve gerek yukarı ki Une'ye da'ir işbu mu'ahede'i mahsusanın

S.67 B.68

Şart-ı sanive salisinde rabıtapezir olduğu vec üzere hududun kat'iyyen nizamında Devlet-i Aliyye'nin ibraz eylediği muamele-i dostanesi kendü tarafından dahi mukabele ve devleteyn beyninde teyemmünen 'akd olunan musalahayı bir kat dahi temhid ve te'kid zımnında sarihan ve tevatüren beyan eder ki işbu hudud nizamını kat'i olmak üzere i'tibar ve ikrar eder ve vaz' olunan hudud-u mezkurenin ziyade müstakbelde bir dürlü iddiası kalmadığı mu'terif ve müteahhid olur.

Beşinci Madde Devlet-i İmparatoriyye sabık'ül-beyan olan hudud tanzimi için rıza ve memnuniyeti izhar zımnında ta'ahhüd eder ki Devlet-i Aliyye'den istila eylediği cemi' kaleleri ve palanka ve kastleleri el'an buldukları hal üzere tamir ve inşa olunan istihkamat-ı cedidenin birisini hedm etmeyerek red ve teslim eyleye bu takdirce ahidname-i kat'iyyenin altıncı maddesinin nihayetinde mezkur hedm eylemek kayd ve şurutundan kefi yed eder

Altıncı madde Kezalik istiladide olan cemi‘ arazinin bir an evvel kabza-i tasarruf ve mülkiyetine idhalleri zımnında Devlet-i Aliyye’nin izhar eylediği hahiş ve rağbetine Devlet-i İmparatoriyye muvafakat ederek ‘ahidnamenin altıncı maddesindetahliyeler için vaz‘ olunan müddetlerin kasr ve takribini rızaen kabul ve icabet ider ve Devlet-i Aliyye ile rabıta verir ki zikr olunan müddetler ‘ahidnamenin imzası gününden hesab olunub tasdiknamelerin mübadelesi gününden hesab olunmaya yani bi’l-cümle Eflak memleketinin ve Boğdan kıt‘ası beş kazasının tahliye terk ve teslimi zımnında bu günkü gündenotuz gün müddet-i hesab oluna ve istila olunan sair bi’l-cümle arazi için bugun kigünden altmış gün müddeti hesab oluna bundan başka canibeyn taahhüd ederler ki musalaha ‘ahidnamesi tasdiknamelerin mübadelesini ‘ahidname-i kat‘iyyenin on dördüncü şartında mezkur kırk gün bedelinde nihayet’ün-nihaye on beş gün zarfında mübadele-i mezkureyi icra ideler

Yedinci Maddeİşbu mu‘ahade-i mahsusanın tasdiknameleri başkaca bast oluna lakin musalaha ‘ahidnamesinin tasdiknameleri mübadele olunacak günde mübadele oluna

HatimeBu zikr olunan yedi maddeyi şamil mu‘ahade-i mahsusa ve tasdiknamelerin dikkat merkurda mübadele ve teslim hususları şurut ve rabt olunduğu üzere inşaallahu’l-melik’ül-‘allam hüsn-ü ihtimam-ı tarafeyn ve sıdk ve hulus-ı canibeyn ile pezira-yı hitam olmak bi ‘avn yedimizde olan ruhsatname-i Hümayûn mucebince işbu sened-i terkim ve emla ve mühr ve imzalarımızla mahtum ve mahsun kılınub murahhaseyn-i mümâ-ileyhima yedlerine teslim ve i‘ta olundu ve bu temessük-ü mezkurda mestur olmağın imdi işbu mevad-dı seb‘ayı şamil mu‘ahade-i mahsusa madem ki Roma İmparatoru müşarün-ileyh ve ahlafları tarafında mer‘i ve mu‘teber ve zevabit ve revabiti na tarik-i halden himayet ve siyanet olunarak mustahkem ve mukarrer ola taraf-ı Hümayûnumdan dahi zat-ı me‘ali semat-ı şahane ve cenabı hilafet-me‘ab-ı mülükaneme şayan ve seza olduğu vechle ta‘ahhüd olunur ki şerait-i mu‘ahade-i mahsusa-i mezkure taraf-ı zahir’üş-şerif-i şahanemden ve ahlafları sa‘adet ittisafımızdan ve vükela-i ‘ali makam ve mirmiran ve ümera ve zabitan ve ‘umumen asakir-i nusret-i irtisamımızdan ve bi’l-cümle ‘ubudiyetimiz ile şerefyâb olan tevaif-i hidamımız taraflarından ri‘ayet olunub bir ferd hilafına vaz‘ ve hareket eylemeye fi’l- yevm’is sani ‘aşer min şehr-i Zilhicce’tüş-şerife sene hamsin ve mieteyn ve elf

S.67 B.69

Ruhsatname-i Hümayûnumdur deyü balâ-yı ruhsatnameye mübarek hattı Hümayûn şevket-i makrun keşide buyrulmuşdur.

Devlet-i Aliyye ve Rusya Devletiyle mütareke birle 'akd-ı musalahaya me'mur murahhaslar yedlerine verilen ruhsatname-i Hümayunların suretidir.

İftihar-ı emacid'ül-kitab cami'ül fetvan ve'l-adab zev'il-kadr'ül etam ve'l fahhar'ül-eşam el-mahtuss bi mezidi 'inayet'ül melik'ül vehhab Devlet-i Aliyye-i ebed'yül kararında bi'l-fi'il Reis'ül-küttabım olub murahhas-ı evvel ta'yin olunan es-Seyyid Abdullah Birri dâme 'uluvvuhu ya hüküm

Bir müddetten berü Devlet-i Aliyye-i ebed peyvendim ile Rusya Devleti beyninde der-kâr olan musafatın ber mukteza-yı takdir ba'zı 'avarız ve esbab hasebiyle tağyirinden naşi iraka-i dimarda ihtirazen canibeynin rağbet ve havahişine binaen müceddiden 'akd-ı revabit selm ve safvet kılınması matlub-ı tarafeyn olduğuna mebni hâlâ sadrazam sütüdeşim ve vekil-i mutlak ve serdar-ı ekrem dustur-ı ekrem müşir-i efham nizam'ül 'alem nizam-ı menazim'ül-emam müdebbir'ül-umur'ul cumhur bi fikr'is-sakıb mütemmimu meham'ül-enam bi'r-rey-is-saib mümehhidu bünyan-ı devlet ve'l-ikbal müşeyyidü erkân ve'l-iclal mükemmel-i namus'us-saltanat'ül-'azimi mürettib-u meratib-u hilafet'ül kübra el-mahfuf bi sunufi 'avatif'ul melik'ül-'ala Yusuf Paşa edemallahu iclalehu ve za'ifu bi't-te'yid-i iktidare ve ikbalehu ile müftehirat'ül melekat'ül 'azimat'ül-İseviyye muhtarat'ül kebirat'ül-fehimat'ül mesihyye maslahat-ı mesalih cemahir'it- ta'ife'tün-nasraniyye sahibet-i ezyal'ül-haşmet ve'l-vakar sahibet'ül delail'ül mecd ve'l i'tibar hürmetlü haşmetlü menziletlü Rusya İmparatoriçesi hutemallahu 'avakibuhuma bi'l-hayr ve'r-reşad ve ülihim ileyha sebil'üs-sevab ve's-sadad tarafından me'zun ve murahhas olan kıdvet'ül ümera-i millet'il-mesihyye 'uhdetü kübera-it-taifet'ül İseviye Rusya askeri müdebbiri rağbetlü hürmetlü Repnin? ceneral hatimete 'avakibuhuma bi'l-hayr beynlerinde muhabere olunarak Devlet-i Aliyye'mle Rusya Devleti beyninde ta'yin-i esas-ı musalaha ile 'akd-ı şerait-i mütareke olunup tarafeynin senedleri Kalas kasabasında bin ikiyüz beş senesi Zilhicce'tüş-şerifesinin ondördüncü günü mübadele olunduğuna binaen musalaha-i hayriyenin müzakeresine mahalli içtima'da kıyam için tarafından murahhaslar ta'yini bi'l-muhabere karargir olub ve sen ki Reis'ül küttabım mûmâ-ileyhsin sen handan-ı muhalled'ül-erkan saltanat-ı seniyye ve düdman rasin'ül bünyan Devlet-i Aliyyemin eban 'ann ceddin

S.68 B.69

Perverişyafte-i ni'am-ı celilesi olub sefer-i seninden berü me'mur ve müstahdem olduğun serair-i umur-u Devlet-i Aliyye ve hafayâ-i mehâm-ı saltanat-ı

seniyyemde hüsn-ü siret ve sıdk-ı teviyyet ile mesbuk olan sadâkat ve istakametini ma'lum-ı hüsvanem olarak hizmetin nezd-i ferd-i mülûkanemde makbul ve meşkur ve emek ve saik pesindide ve mebrur rical-i mu'temed'ül-akval marzi'yül-ef'alimden olduğun ecelden Devlet-i Aliyye-i ebedi'ül-istimrarımın şân ve şükûhuna lâıyk ve seza ve namus-ı şevket-i me'nus-ı cihândârâneme hisbân ve aharı olduğun vech-i vecih üzere İmparatoriçe-i müşarün-ileyha tarafından mukalemeye me'mur ve mu'ayyen olan murahhaslar ile mükaleme ve 'akd-ı mevad-ı musalaha eylemek üzere sen intihab ve istisvâb olunmakla taraf-ı bâhrü'ş-şerif-i Hümayûnumdan izn-i tam ve ruhsat-ı kamile-i malâ kelâm ile mükaleme-i 'akd-ı musalahaya canib-i Hümayûnumdan murahhas-ı evvel nasb olunmuşundur imdi senin hüsn-ı 'akidat ve sadakatın mücerreb ve ma'lum-u Hümayûnum olub öteden berü Devlet-i Aliyye'min hayırhuvah ve emekdar mu'temed'ül akvâl ve ef'ali olduğuna binaen Devlet-i Aliyye'min şân ve şükûhuna muvafık suretle musalahaya ve musalemeye dair sair hususlarda ruhsat-ı kamile ve izn-i tam-ı şamile ile me'zun ve murahhas olduğun vechle mevali-i fehham zevi'l-ihitiramdan Ordu-yu Hümayûnum kadısı ve İstanbul payesi olub murahhas-ı sani ta'yin olunan Mevlana Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zide't fazailehu ve kezalik ricali Devlet-i Aliyye'mden halâ rûzname-i evvel olub murahhas-ı salis tahsis kılınan es-Seyyid Mehmed dürri dâme mecdehu Rusya İmparatoriçesi müşarün-ileyhanın mükalemeye mu'ayyen olan murahhaslarıyla 'akd-ı meclis idüb ka'ide-i düvel üzere bi'l-müzakere şân-ı Devlet-i Aliyye'me lâıyk vech-i vecih ile musalaha-i hayr-ı encamın etmâm ve ihtitamına müte'alik umurda sen Mevlana ve Rûzname-i evvel mümâ-ileyhima ile ma'ıyyet üzere ittifaken istihsan-ı istisvâb eylediginiz mevad-dı taraf-ı Hümayûn-ı padişahenemden dahi makbul ve mu'teber tutulacağı muhakkak ve mukarrer olmağla musalaha-i hayriyeye suret-i merğubeye efruğ ve hüsn-ü hitam ile temessükleşüp ve verilen temessükler şurut-ı 'ahiddaname-i Hümayûnuma mebni kılınmak üzere Ordu-yı Hümayûnuma 'ars ve i'lam olunmak bâbında ferman-ı 'alışanım sadır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda vech-i meşruh üzere şeref efza-yı sudûr olan ruhsatname-i Hümayûn mükerremet-i makrunumun mefhum-ı münifi ile 'amel ve hareket eylesin şöyle bilesin 'alemet-i şerife i'timad kılınmak üzere fi evail-i şehr-i Muharrem'ül-haram sene sitte ve mieteyn ve elf

S.67 B.70

Ruhsatname-i Hümayûnumdur deyu balâ ruhsatnameye hatt-ı Hümayûn şevket-i makrun keşide buyrulmuşdur.

Bir Sureti

Hâlâ Ordu-yu Hümayûnum kadısı İstanbul payesi olub murahhas-ı sani ta'yin olunan Mevlana Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zide fazailehu ya karargir olub murahhas-ı evvel ta'yin olunan rical-i mu'temed'ül akvalimden Devlet-i Aliyye-i ebedi'yül-kararımda bi'l-fi'il Reis'ül küttab olan es-Seyyid Abdullah Birri dâme 'uluvvuhu ile ma'en 'ulema-yı a'lamdan bir sahib-i fazl ve fetanetin murahhas-ı sanileri ile ve civar-ı muktezi ve sen ki Mevlana-yı mûmâ-ileyhesin sen 'alim-i umur-u diniye ve 'arif-i ahval-i mülkiye olduğuna binaen bu maslahat-ı mühimmenin din-i Devlet-i Aliyye'me nafi' ve şân ve şevket-i saltanat-ı seniyyeme muvafik vechle müzakere ve nizamında mukteza-yı hüsn-ı 'akidat ve mübteğa-yı rüşd ve rütbeği sarf ile dikkat-i ihtimam idecek zahir ve meyane-i akran ve emsalinde faik olduğun bedihi ve bahir olub bu Moskovlu kaffe-i 'ibadullaha nafi' umura muvafik ve masdur olman melhuz ve me'muı zamir-i ilaha müsmir-i mülükanem olmağla Devlet-i Aliyye-i ebdî'üd-devamın şân ve şukûhuna lâyıık ve seza ve nâmus-ı şevket-i me'nus-ı cihandareneme hasbiyan ve aharı olduğu vech-i vecih üzere murahhas-ı evvel mûmâ-ileyh ile bi'l-ma'ıyye Rusya İmparatoriçesi müşarün-ileyha tarafından mükalemeye me'mur ve mu'ayyen olan murahhaslar ile mükaleme ve 'akd-ı mevadi'a eylemek üzere sen intihab ve istisvâb olunmakla taraf-ı bahr'üş-şerif-i Hümayûnumdan izn-i tam ve ruhsat-ı kamile-i malâ kelâm ile mükaleme ve 'akd-ı mevadi'aya sened dahi murahhas-ı sani nasb ve ne'mur kılınmışsındır imdi ile ahire bir minval-i meşruh

S.67 B.71

Ruhsatname-i Hümayûnumdur deyu hatt-ı Hümayûn şevket-i makrun keşide buyrulmuşdur.

Bir Sureti

Devlet-i Aliyye-i ebedi'yül-istimrarımda hâlâ rûzname-i evvel olub murahhas-ı salis ta'yin olunan es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdehu ya karargir olub murahhas-ı evvel ta'yin olunan rical-i mu'temed'ül-akvalimden Devlet-i Aliyye-i ebedi'yül-karârımda olan bi'l-fi'il reis'ül küttab es-Seyyid Abdullah Birri dâme 'uluvvuhu ma'ıyyetinde rical-i Devlet-i Aliyye'mden bir sahib-i tedbir ve

dirayetin murahhas-ı salisin ile me'muriyeti muktezi ve sen ki rûzname-i evvel mûmâ-ileyhsin rical-i Devlet-i Aliyyem beyninde kemal-i rûşd ve rû'yet ve mezid-i sıdk ve istikamet ile mevsuf ve bu mekule umurun tesviyesinde zeka ve fetanet ve kemal-i 'akl ve dirayet ile ma'ruf ve herhalde sadakat ve istikamatın

S.68 B.71

Mücerreb ve ma'lum olmağla Devlet-i Aliyye-i ebedi'yül-istimrarımın şan ve şükühuna lâıyk ve seza ve namus-u şevket-i me'nus-ı cihandaraneme hasbiyan ve aharı olduğu vech-i vecih üzere murahhas-ı evvel mûmâ-ileyhe ile bi'l-ma'iyye Rusya İmparatoriçesi müşarün-ileyha tarafından mükalemeye me'mur ve mu'ayyen olan murahhaslar ile mükaleme ve 'akd-ı mevad-dı mevadi'a eylemek üzere sen dahi intihab ve istisvâb oluna gelen taraf-ı bahr'üş-şerif-i Hümayûnumdan izn-i tam ve ruhsat-ı kamile-i mâlâ kelam ile mükaleme ve 'akd-ı musalahaya sened dahi murahhas-ı salis nasb olunmuşsundur imdi Devlet-i Aliyye'min emektarı ve sadakatkârı olduğuna binaen musalahaya ve müsalemeye dair sair hususlarda ruhsat-ı kamile ve izn-i tamm-ı şamile ile me'zun ve murahhas olduğun vechle murahhas-ı evvel mûmâ-ileyhe ma'iyyeti ve mevali-i fehhamdan Ordu-yı Humayûnum kadısı ve İstanbul payesi murahhas-ı sani nasb ve ta'yin olunan Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zide't fazailehu ile ila ahir vech-i mahzur üzere

S.68 B.72

İşbu tercüme ve mevad-dı merkumeye dair harita ve frengi temessük ile ma'en 'ilm ve hayr-ı tubasında mahfuzdur.

Harita-i mezkur ile frengi temessükü bu dahi Ordu-yı Hümayûn tarafına gönderilüb andan dahi Bosna tarafına Mehmed Dürri gönderilen imza? Ve Mehmed Dürri yedlerine... ve haritaya tatbiki kat'î sudür olunduktan sonra yine i'lana ve teslime hıfz olacaktır ila tasdikname-i Hümayûn ...olunmuşdur

Mu'ahede-i mahsusanın frengi temessükü tercümesidir

Nemçe Devletiyle Devlet-i Aliyye mun'akıd-ı olan musalahanın işbu hayırlı vakidde kendi dostluklarını hakik-i delail ile birbirlerine izhar ve taht-ı hükümetlerinde olan hudüd ve sayı'anın kamilen imtizacına bundan sonra hall götürecek her bir haleti ref ve işbu bin yediyüz doksan bir senesi Ağustos'unun dördüncü günü Zıştovide imza olunan musalahanın kat'î senesinde mastur olan

şurut-ı lazimesince tarafından tecviz olunacak tağyirat-ı müceddedeye canibeyn faidesi için mer'ı tutmaları tarafeynin meramları olmağla Nemçe Devleti tarafından hâlâ Nemçe Devleti müsteşarı Baron Petro Filip Dö Herbert Ratkeal ve yine hâlâ Nemçe Devleti şamilanı ve Tevlir? memleketinin hakimi ve Förhensten? eyaletinin kezalik orta hakimi Konte Françesko Esterhazi Dö Galanta ve canibi Devlet-i Aliyye'mde hâlâ Reis'ül küttab olan sa'adetlü Birri Abdullah Efendi ve hâlâ ordu kadısı faziletlü İsmet İbrahim Bey Efendi ve rüznamçe Dürri Mehmed Efendi hazaratı murahhas ta'yin olunub işbu iki devletin murahhasları ma'rifetiyle zikr-i âti mevada karar verilmiştir.

Evvelki Madde Devlet-i Aliyye'nin taht-ı hükümetinde olan Tımaşvar banatusunun yerleri ve Une nehrinin sol tarafından vaki' kıt'alar hakkına Nemçe Devletinin talebiyetlerine dair muharebeden evvel âşikar bir müzakere der-kâr olduğuna binaen işbu iki devletler ol havalide bir taraftan hudûd-ı kadimenin nizamsızlığını malâhuta ve bir canibden dahi terazi-i 'amme ile tağyir kabul etmez vech üzere işbu maddenin tanzimini murad ederek işbu mu'ahedenin ikinci ve üçüncü maddesinde müserrih olan kat'ı nizama karar verdiler ve mar'üz-zikr müzakereye ba'is olan her dürlü mübahesenin işbu nizam ile kat'en esasiyle hitam bulmasına devleteyn-i müzakereteyn rızadade olurlar.

İkinci Madde Binaberin Devlet-i Aliyye rızadâde olur ki eski İrşuva'nın şehri ve arazisi Çernaya varınca Nemçe Devletinin hükümet ve temellükünde baki kala bu vechle ki ol tarafda Nemçelünün hududu bundan sonra ile'l-ebed Çerna suyu ola ancak bu şartı müserrih eyleye ki Nemçe Devletine İrşuva'nın eski şehrine ve ne Devlet-i Aliyye tarafından işbu madde lazimesince terk olunan arazinin deyyar bir tarafına asla istihkam vermeye İrşuva Adasının kal'ası karşısında vaki' Belğrad musalahası senedinin beşinci maddesinde tasrih olunan hudûd ile mahdûd olan sahra-i sağire iki hükümet ârasında kemâl-i maksuriyet ile ile'l-ebed muğlak kala ya'ni hükümeti ne Nemçe Devletine ve ne Devlet-i Aliyye'ye 'aid ola ve mu'ahede üzere olan devletler ta'ahhud ederler ki zikr olunan sahrayı mutlakan beriye olmak üzere terk edeler ve sahrayı mezkurede kimesneye bina etdirmeyeler ve kimesneye iskân ve hars ve zira'at etdirmeyeler

Üçüncü Madde Une suyu sol tarafında vaki' arâziye dair iki devletler ta'ahhud ederler ki iki devletin hududu bundan sonra ile'l-ebed zikr-i âti vech üzere tanzim olunalar işbu maddede bend olunan haritada sarh ile işaret olunan hatt-ı fasıla

S.69 B.72

Alina suyu sağ sahilinde vaki‘mahallerde mar’üz-zikr haritada işaret olunan noktadan beda idüb Çetin ve arazisini Nemçe Devletinin taht-ı hükümetine terk iderek sağir bir nehrin boyunca mümted ola ve hatt-ı mezkur haritada asfer ile işaret olunan ehl-i İslam kal‘alarından İsterlica ta‘bir olunur kal‘anın nahiyesine doğru çekile şöyle ki gerek kal‘a-i mezkure ve gerek nahiyesi top menziline varınca Devlet-i Aliyye’nin tesarrufunda kala ve işbu hatt-ı fasıla ol tarafdán tarik-i müstakim üzere Korane suyu üzerine varub Dreznik’e varınca Dreznik dahil olarak yukarıya doğru gide ve zikr olunan Dreznik arazisiyle ma‘en Nemçe Devleti tesarrufunda kala ba‘de hatt-ı mezkur İsmolyanac dağı Tikyevo mahallinden med olunub büyük dağın ki eteklerinde haritada asfar ile işaret olunan Lapatz mahalli vaki‘dir işbu dağdan doğru geçirin Une’ye varınca bir sa‘at mesafiyeden asfar ile işaret olunan Vakub?? Üzerinden mümted ola ol tarafdán hatt-ı mezkur Une suyu sol sahiline canib-i ğarbdá vaki‘ olan menbalarına varınca yukarıya doğru sürh ile işaret olunan hatta gelince med olunub refi‘anın doğru yoluyla hâlâ hudûd selaseye varub hitam bula bu vechle Çerniçe ehl-i islâmın taht-ı hükümetinde kala ve Nemçe Devleti ta‘ahhud eder ki her ne güne sebep ve istihkak ile olur ise olsun bi’l-cümle arazi-i mezkurede aslâ bir istihkâmı ne ta‘mir ve ne inşa eyleye ve işbu madde lazimesince Devlet-i Aliyye tarafından Nemçe’lüye terk olunan kat‘a dahi istişna olunmaya

Dördüncü Madde İşbu mu‘ahede-i münferidenin ikinci ve üçüncü maddesi lazimesince karardâde olduğu üzere gerek İşova-i Atikin şehri ve arazisi ve gerek yukarıki Une tarafından hududun kat‘i nizamına dair Devlet-i Aliyye’nin izhar eylediği isti‘dad-ı dostaneye Nemçe Devleti mukabele etmek için ve iki devlet beyninde mün‘akıd olan musalaha-i hayriye ye dahi ziyade te‘kid ve teşyid için Nemçe Devleti resmen i‘lan ider ki hududun işbu nizamı kat‘i olduğuna mu‘terifdir ve keزالik Nemçe Devleti ta‘ahhud ider ki bilada tahsis olunan hududun öte tarafdán fima ba‘ad adını bir iddi‘a eylemeye

Besinci Madde Nemçe Devleti bilada zikr olunan hududun nizamına razı olduğunu izhar için ta‘ahhud eder ki memalik-i Osmaniyede zabt olunan bi’l-cümle kala‘ ve beka‘ ve palankaları elan buldukları vech üzere ta‘miratından berisi ve müceddiden yapıdırılan ebnaya hedm olunmayarak Devlet-i Aliyye’ye red eyleye bu takdirce kat‘i senedin altıncı maddesi ahirinde meşrut olan hedm maddesinden Nemçe Devleti kef-fi-yed ider

Altıncı Madde Devlet-i Aliyye zabt olunan bi'l-cümle memalikinini bila te'hir tekrar taht-ı hükümetine idhal etmek hususuna dair izhar eylediği hevahişe Nemçe Devleti muvafakat ederek sened-i mezkurun altıncı maddesinden tahsis olunan vakti kasr etmeğe hüsn-ü iradesiyle mübaderet Devlet-i Aliyye ile mukavele eder ki işbu vakt-i mu'ahedenin imzası gününden i'tibar olunmaya ya'ni işbu bin yediyüz doksan Ağustosunun dördüncü gününden hesap olunarak Eflak memleketi ve Boğdan memleketinin beş kazası otuz gün zarfında tahliye ve terk ve red olunalar ve zabt olunan sair bi'l-cümle arazi için yine tarih-i mezkurdan i'tibar olunarak altmışgün ta'yin olunur bundan başka Nemçe Devletiyle Devlet-i Aliyye ta'ahhud ederler ki musalahanın tasdiknameleri kat'î senedin on dördüncü maddesinde ta'yin olunan kırk gün yerine nihayet'ün-nihaye on beş gün zarfında mübadele olunalar

Yedinci Madde İşbu mu'ahede-i münferidenin tasdiknameleri başkaca tahrir olunub ancak musalaha senedinin tasdiknameleri mübadele olunacakları gün bunlar dahi mübadele olunalar binaberin biz ki haşmetlü Nemçe İmparatorunun Zıştovi mahallinde murahhasları hâlâ Nemçe Devleti müsteşarı Baron Petro Filip Herbert Retkeal ve yine hâlâ Nemçe Devleti şamilanı ve Tevli? memleketinin hakimi ve Korhansten eyaletinin kezalik arsen? hakimi Françesko Esterhazi Dö Galanta iyz? tarafımıza verilen ruhsat-ı kamile lâzimesince işbu ma'mul ye mu'ahede ve senedi imza ve mührümüz ile temhir eyledik işbu bin yediyüz doksan bir Ağustosunun dördüncü günü Zıştovide mükaleme divanhanesinde tahrir olunmuşdur.

Leh Baron Dö Herbert İmza İmza Leh Konte Fransuva Ratkeal
Mahalli mühür Mahl-i mühür Esterhazi Dö Galanta

S.70 B.73

Hazret-i sadaretpenahiye Nemçe baş vekili Fauyniç? cenablarının taraflarından Nemçe maslahatgüzarı Tosta vasıtasıyla bin yedi yüz doksan bir sene-i 'İseviyesi mah-ı Ağustosun beşinci günü tarihiyle müverrih Bec şehrinde tahrir ve irsal olunan mektubun tercümesidir. Fi 21 Muharrem sene 1206

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûn tarafına gönderilmiştir

Devletlü sa'adetlü muhibbü e'iz ve ekremimiz savb-ı veziranelerine tarafımızdan merasim-i ikramat-ı muhâlâsat ayat-ı iblağıyla dostane inha olunur ki cenab-ı hak ve hakim-i mutlak hazretlerinin i'anet ve tevfiğ-i rabbaniyyesiyle beyn'ed-devleteyn sulh ve salah i'ade olub da'ima dil huvahımız ve müsted'a-yı deruniyemiz olan âsude ki ve asayiş-i memalik-i tarafeyn sekene haklarında rabıta

bend hasul olmağla mürahas elçinin canib-i asitaneye vüruduna değın niyet-i halisanemizi ve diyar-ı ‘atufetkarara ‘arz ve iş‘ara kadir bir maslahatgüzarın ta‘yini hususunda haşmetlü Nemçe İmparatoru şefkatlü Efendim cenabları bir dürlü te‘hire cevaz göstermeyerek müsteşar ve kendü emlak-ı mevrusesi kavaliri olan asaletlü ve salahiyetlü Baresmi Dö Testa? nam da‘i-i devlet huvahlarını der‘akab nasb ve ta‘yin etmişler mümâ-ileyh da‘ileri sadakat ve istikamet-i kamile ve ehliyet ve liyakat-i cemile ile mevsuf ve bu misillü musalah-i mühimmeye bi‘t-tecrübe vukuf-ı tam ile ma‘ruf olunmak hasebiyle levazım-ı me‘muriyetini kema yenbağı icra edeceğı kayd-ı iştibahdan müberra olub bu def‘a müceddeda ‘akd olunan sulh ve musaleme senedinin muktezası icab eylediğı vech üzere ez serfu? suretpezir olan revabit-i musafat ve hüsn-ü civaratın te‘kidiyle mübaderet ve hakkaniyet ve istikamet kava‘id-i lazimesince Nemçe re‘ayası haklarında hak olan metalib ve istihkakatı himayet ve siyanete sarf-ı vusu‘ ve miknet ve canibeyn-i re‘ayasına fa‘idesi ber kemal olan emr-i ticaretin munafa‘atı tahsiyle? keremiyet ile dikkat eylemek mümâ-ileyhin esas-ı me‘muriyeti olduğundan imparator müşarün-ileyhin taraflarından olarak hak üzere irad edeceğı cemi‘ mevad ve hususat-ı ma‘lum ve mücerrebimiz olan ‘adl ve hakkaniyet-i tammeleri muktezasınca sem‘i kabul ve isğa ile bi‘l-istima‘ müsa‘ade’i Aliyyeleri bi-dirığ buyrulmak mercu ve ... dostanemiz itdüğü beyanından sonra muharebe esnasında vuku‘ bulan mihan ve meşakın inkıta‘ı ve vesa’il-i şefakın indifa-ı için savb-ı ‘utufet avb-ı müşiranelerine merasim-i tebrik ve tehniyeti ba‘de’l eda bu kadar ‘ibadullahın asayış ve refahiyetini müstelzim bu def‘a müceddiden ‘akd olunan musalaha senedinin mukteziyatını bila noksan te‘diye ve icrada tarafımızdan zerre ma kusur olunmayacağı ‘arz ve ifadesi ve bu vechle cenab-ı sinn’il-menan asıfanelerinden dahi tavr-ı meşruh üzere irade buyrulacağı me‘mul-ı dostanemiz itdüğü inhasıyla işbu mektub-ı musadakat uslubumuz tahrir olundu baki ez diyad-ı ‘ömr-ü devlet ve imtidad-ı ikbal ve ehliyet-i müşiraneleri cenab-ı haktan mütemennadır deyü mertubudur.

S.71 B.74

Bu def‘a Devlet-i Aliyyenin orta elçisi ile Nemçe Devleti tarafına gönderilen Name-i Hümayûnun suretidir.

Hazret-i hüda-yı müte‘al celle şâne ‘ani’ş-şebbiye ve’l-mesalik te’yidat-ı ezeliyye ve tevfiyat-ı lamyezeliyyesiyle hazret-i sultan taht-ı nişin-i levlâk olan mefahir-i evlad-ı beni âdem maksud-u âferiniş-i? halk-ı ‘alem hatem-i cümle-i rasul

ve enbiya pişuvay-ı zümre-i asfiya muharrem-i haram li ma'allah Muhammed resulullah salla'llahu 'aleyhi ve sellem mu'cizat-ı kesiret'ül berekatı mürafakatı ve çar-u yari güzzin rıdvanullah-i 'aleyhim ecma'in ve cemi' evliya-yı 'azam hidayet karin ve etkıya-yı kiram sa'adet rehinin ervah-ı mukaddeseleri muvafakatı ile

Mahall-i Tuğra

Ben ki eşraf'ül beldan ve'l emekin ve es'ad'ül emsar ve'l medayin kible'i 'ibad-ı 'alem ve mihrab-ı teveccühat beni âdem olan Mekke-i Mükerreme ve Medine'i Münevvere ve Harem-i Mescid-i Aksa ve Kudüs-i Şerif-i Mübareke hadim ve hakimi ve reşk-i efgan kulub-ı selatin-i cihan olan bilad-ı selase'i mu'azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet meşam ve Mısır nadiret'ül 'asr-ı bihemta ve külliyyen Arabistan ve Afrikiyye ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irakeyn-i 'Arab ve 'Acem ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zü'l kadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Magrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve sevhiliyle diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususen Bağdad-ı Dar'üs-selam ve cemi'an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatar da'ir ol havalilerde vaki' bi'l cümle sığınak ve etrafında ka'in cümle oymakan ve müzafatıyla 'umumen Bosna ve kal'a'i Belğrad dar'ül-cihad ve sırp hükümeti ve anda olan kal'a ve husun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi't-tamam Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki' mu'akil ve sefur ve ta'rif ve tavsifden müstağni beka' ve emsarin padişah-ı mu'addelet-penahı ve şehinşah-ı nusret-i destgahı olan es-Sultan-ı ibni's-Sultan ve'l-hakan ibn'ül hakan es-Sultan Selim Han ibn'is-Sultan el-Gazi Mustafa Han ibn'is-Sultan el-Gazi Ahmed şahım taraf-ı Hümayûn hilafet-i makrunumuzdan iftihar-ı ümera'il a'zam'ül 'iseviyye muhtar-ı kübra'il fehham'ül mesihıyye müslih-i mesalih-i cemahir'it-ta'ifet'ün-nasraniyye sahib-i ezyal'ül haşmet ve'l vakar sahib-i dela'il'il mecd ve'l i'tibar hâlâ Roma İmparatoru ve Macar ve Çek Kralı ve sa'ir nice mahallerin hükümdarı olan haşmetlü miknetlü Liopoldus-u sani hatemallahu 'avakibehu bi'l hayr ve'r-reşad ve ilahum ileyh sebil'üs-sevvab ve's-sadad cenablarına tevki'i refi'u Hümayûnumuz vasıl oluncak ma'lumunuz ola ki cenke istihsal-i âsayış-i ra'ıyyet ve istikab-ı müessir-i insaf ve 'adalet-i lazıme-i himmet-i tacdarane ve ratbe'i 'uhde-i 'atufet-i hüsrevanem olmuştur bina'en 'ala zalik Devlet-i Aliyye'i ebed'yül-istimrar ve saltanat-ı seniyye-i sermedi'yül istikrarımızla Nemçe Devleti beyninde bir müddetten berü hasb'el kader tekevvün eden mühasema ve

mu'adat kema fi's-sabık mübeddel-i müsaleme ve müvalat olmak hususuna tarafından izhar-ı havahiş olunmak mülabesetiyle hukuk-ı hemcivariye ri'ayeten ve kadim-i dostu ve mevaddına hürmeten canibeynin işbu hayr-ı niyyet ve irade'i i'ade'i safvetleri düvel-i mütevessita'i muhteremenenin tevessüt-ü kavileriyle ıslah-ı zat'ül-beyn ve tasfiye'i mecra-yı muhabbet ve müvalat canibine teşebbüs olunmağla mücerred ve dayi'ül-halk'ül bedayi' olan re'aya beraya ve 'acize ve fukaraya merhameten tanzim-i umur-u bilad ve terfiye-i ahval-ı 'ibad için bi-meşiyetullahi te'ala hicret-i nebevviye 'ala sahibeha ifdal'üt-tahiyyat bin iki yüz beş senesi Zilhiccet'üş-şerifesinin üçüncü gününden sermeden ve mü'ebbeden dustur'ul-'amal ve tecdid ve ibka olunmuş cemi' 'uhud ve mevasik ve senedatın muvafık suretleriyle me'an canibeyn-i mürahasları beynlerinde on dört madde ve bir hatimeyi havi musalaha'i kat'iyye ve yedi maddeyi muhtevi-i mu'ahade-i mahsusa temessukatı mantuklarınca sulh ve salah-ı ceberiyet-i encam-ı makrun derece'i itmam ve mevsul mertebe'i ihtitam olub ahz ve i'ta olunan temesukat-ı mezkure ve tasdiknamelerde mestur şurut ve kuyud bi'l-cümle makbul-u tarafeyn olmaktan naşi âba-i kiram ve ecdad-ı 'azamımız inarullah-i te'ala berahinuhum hazaratıyla eslaf-ı müsadakat ittisafınız meyanelerinde ez kadim cereyan eden mühür ve dad ve müsafat-ı sadakat-ı mu'tad-ı te'sis ve temhid olduğundan ğayri iki devlet mürahaslarının mübadele eyledikleri tasdiknamelerin on üçüncü maddesinde gerek işbu musalaha-i mübarekenin zari'a-i hayriyyesi ve gerek cenab-ı hilafet-meabın taht-ı 'alibaht-ı Osmaniye cülus-ı Hümayûn meymenet-i me'nusumuzın ifade ve ihbarıyla cenab-ı haşmet-meablarının hasb'el verase 'aric erike-i hükümdari olduğu i'lan vesilesiyle canibinden orta elçileri irsaliyle bu musalaha'i hayriyyenin sermeden ve mü'ebbeden istihkam ve istikrarı ve mabeyninde olan hab ve velatın üslub-ı merğub-u cihanbani ve âyin-i müluk-ı ihlas nişanı üzere cümleye ibraz ve izhariyle karardâde olan müsafat ve müvalatın ve müsaleme'i meymenet-i gayatın levazımını ve muhabbet ve müveddet-i merasimin şart-ı kadim ve devleteynin şanına layık vech müstedim birle temim? ve ikmal için müceddiden orta elçiler gelüb gitmesi lazım ve mühim görölmekten naşi orta elçiniz berü haneye

S.72 B.74

müteveccih olduğu mu'ayyen olmağın taraf-ı Devlet-i Aliyye'mizden dahi orta elçisi ib'as-ı lazımeden olduğundan başka hicret-i nübüvvet a'la sahibih efdal'üs-salavat ve't-tahiyyetenin bin ikiyüz üç senesi Receb'üş-şerifin on yedinci

günü ‘ammi emcedim hüdavendigâr-ı sabık Sultan Abdülhamid Hân ‘aleyhi rahmet ve’l-ğufân gülşensaray-ı bekaya rihlet ve dar’ül-huld-u ‘ukbaya intikal ve ‘azimet eylediği ecelden cenab-ı malik’ül-mülk ve’l-melekût takaddeset zate ‘ann ve semat’ül-hudus ve’n-nasunun mevahib-i kamile-i bağyan-ı ve iki cihân güneşi sultan-ı serir-i risalet padişah-ı güşâr-ı nübüvvet mefahir’ül-enbiya ve sened’ül-asfiya habib-i hüda şefi’i yevm-i ceza Muhammed Mustafa ‘aleyhi min’es-salavat’ün-namiyat ezkiyeha ve min’et-tahiyyat-ı esmaha hazretlerinin destyârı mu‘cizat-ı şamilet’ül-berekatiyle cah-ı ‘azimet-penah-ı hilafet ve cihânban-i destgah-ı saltanat ve kiti senanı zât-ı nasfet-i semanımıza bi’l-ırs ve’l-istihkak-ı müyesser ve yevm-i mezkurede taht-ı ‘ali baht-ı Osmani ve evrenin ‘adalet raht-ı şevket nişanı üzere culûs-ı meyamin-i me’nus-ı hüsrevanemiz mukarrer olub bu hayr-ı meserret asarı Devlet-i Aliyye’miz ile rabita-bend-i sulh ve musafat ve mevsuk kava‘id-i selm ve muvalat olan muluk-ı sûtüde suluka i‘lan ve iş‘ar ziyadat-ı kadim eslaf-ı şeref itsafımızdan olmağın bu ‘adet-i cemileye mürâ‘at ile nesik-bülend-i kadimeye mebni sizin dahi Macar ve Çek Krallığı mesnedine fu‘ud ve erike-i imparatoriye su‘udunuz tebrik ve tehniyesi resm-i ‘adisini icra ve iş‘ar için işbu Name-i Hümâyûn melatifet-i makrunumuz isdar ve rical-i saltanat-ı seniyyemizin mahrum-ı esrar ve emekdar ve mu‘inemde ve sadakatkarlarından hâlâ dergah-ı mu‘alla Yeniçerileri katibi olub bu def‘a bi’l-fi‘il başmuhasib mansıb-ı refi‘ası muvakketen tevcih ve ihsaniyle kudretli terfi‘ ve ‘ala kılınan iftihar-ı ilâ ahire Ebubekir Ratıb dâme mecdehu orta elçilik ile ta‘yin ve düş-ü sadakat ve isti‘dadi hil‘at-ı samiye-i sefaretle tezyin ve irsal olunmuşdur Mu‘tad-ı kadim üzere mûmâ-ileyh elçiniz âsitane-i sa‘adetimize ve taraf-ı Hümâyûnumuzdan münba‘is elçi-i mûmâ-ileyh canibinize müteveccih ve revane olarak inşaallahu te‘ala işbu name-i sami-i hüsrevanemiz ile vusûl buldukda icra-yı merasim ‘ade ve ifa-yı rusûm-ı mu‘inede ile iki devlet beyninde tecdid ve te’kid ve tevsik ve teşyid olunan dostluk ve yekcihet-i ber vech-i te’bid bir karar ve muhkem ve istivar tutulub bi-fazlillahi te‘ala ila intiha’id-devran karar-pezir olan şerayit-i ‘ahd ve peyman ve zevabit-i sukuned ve eyman tarafından ri‘ayet ve siyanet olunacağı zahir ve nümayan olmağla bu vechle dahi dostluk ve komşuluk hakkı birine gelüp eser-i hasna ve müessir müstehsene bundan böyle ez diyad bulacağı vazı‘ ve aşikârdır mûmâ-ileyh elçimiz me’mur olacağı vech üzere merasim dest-i?? tekmil ve hidemat-ı sefreti tatmim eyledikten sonra şan ve şevket-i Devlet-i Aliyye-i daim’ül kararımıza layık ve ahiri vech ve suret üzere cenab-ı Hümayunûmuza

‘avdet insıraf ettirilmek me’muldür ve’s-salam ‘Alâ men ittiba‘al- Hüda Fi 25
Muharrem sene 1206

S.73 B.75

(ARABİ)

Bu def‘a Ordu-yu Hümâyûn tarafından Fas hakimi cenablarına Dobre ve Nik‘lüye tavsiye zımında ‘Arabiy’ül-‘ibare yazılan Name-i Hümâyûnun suretidir.

Elhamdülillahi ellezi şeyed bünyan’il-islam ‘ala esasi hüve tevafuk’il-millet’il-beyza ve refe‘e kava‘id’üd-din fevka asatin hiye’t-te‘addüd beyn’el-muluk el-‘izame ve’s-salatü ve’s-selamu ‘ala min ezeli zulüm el ğavaye ve’d-delal bi’n-nuri risalet min aktar’ül-‘ibare-i ve keşf’ül-fena‘ ‘ann vechi el a‘caz hine i‘caz masaki‘’ül hitabe-i min’el-garib ve’l-gureba ve alihi ve ‘itratihî vesahbih’it-tahirin tulme‘a min vucuhum el-envar yevm-i tesevvede vucuh’ul-a‘da

Mahalli Tuğra

Yehdi envar tahiyetin tulde‘ min mutala‘ el-vaedde ve’l avam ve inhar teslimat tatbi‘-i min mutaba‘ el-hubbe ve’l hiyem ile min nebet fi hadikat menzilete envar’il-sa‘ade ve’l-‘alu ve sebbet fi sehat mankibetehu asar-i siyade ve’s-sumu metla‘ hilel’il-edume el-neyubeh ve mecumah hisal elcersume el merkudiye ‘akıd menzume el selele el mastufiyye sahab’il ‘izz ve’l-ikbal ve nasb leva’il emced ve’l-iclal daret’ül kelil’ül binehe ve ğaret cibhittil şehame hakim’ül Fas ve malek ezimete işraf memelek’il-ğarb ve ekabir-i has’ün-nas biha vech’in nebalete ve sevded mevlene ala ‘izz’ül-emced ve muhabbena el ikram’üs-s‘ad Yezid ibn’il Mevla Mehmed lazele mahfuzen fi duvun’is-samed vema berah mahfufen bi ‘inayet’il malik’ül ehad Emma ba‘d heze nenhi ile cenabiküm’ül- eşref’ül-‘ala inne taifete Dobre ve Nik min tevaif-i el-nasara bi tavsiyete ebinel ikram’ül-‘ala el mütna‘im bi enva‘i en-ni‘am el ‘azima fi cennet’il-Me‘va sar ve ittihat-ı inzar ebikim’ül esni racihin ‘ala sair’il kavm min’en-nasara bi tevcihat’ül-Aliyyesümme zahara minhum ba‘ad’il-hâlâ t ve zahara bi zalik lehum fi hatirihum’üt-tağirat ve emarahum bi ahz’üs-sefayin eynema veced ve efi’l niyaded ve’l-merasi mine’l-medayin ve izhar’üt-tağyir ‘aleyhum fi’z-zahir ve’l-batın fe sümme tekaddeme ileyhum konsolosihim el-mevcud ledeyhim

S.74 B.75**(ARABİ)**

Ve ahbar innehum tabi'un ile devletin'el-'ulya ve raci'une re'ayetihim 'ala zimmet'is-saltanat'üs-seniyye fisamehüm mura'aten li hatır enbiya'il celil bi'asep halkihim el cemil keme huva ve yüdeni el ecle-i ve'l-emecid ve şenşenit'il işraf ve ehli'l mahasib fi hukuk ehyeihim'il mecid ve ketbihim ile sedetine'il sünniyeh fi zelike'l vakt'il es'ad ve sadr cevabihim min taraf ammine'l ecelle el-emced ve azhar sururuhum min hezih'il halet ve eyyen hiburuhum min tilkel keyfiyet ve edrecfihi me 'indehum min ğadri'n-nevcihet ve derra'ulat ve vassa davberahu ve yenk bivasaba histe hubiseb şenşenetihim'il mustahsinete ve en le yatlibu eminhum'el sefeyen'il hidmit fi külli sine ihtiramen lite'allukuhum ve intimenihum ile utbin'el ülye ve ikramen ve ibcelen li intisebihim ve ilticeihim ile seetinel siniye li ennehum mensubune ileyne ve mahsubune 'aleyne fetakbel imeihim bikubul hisni ve istihsal emleihim bi husul mustahsin felemme şarrafi sirir el memleke bi vücudikum'il şerif vezeyyen eriket'il hükume bisifudukum'il menif lezim en yusi min tarafın'el 'azam zelikel taife keme vassi 'inde ebikum'el mükerrem fi ezmini es-salife li yekunu tahte himayetikum veliyesiru fi riayetikum ve siyanetikum lienne taifete Dobra ve Nik min tavaef'il nasari mensubinne ile sedetin'el esni ve mahsubun 'ala 'utbin'el a'la vehum kavmi min ehli zimmetine ve taifete min asnaf ra'iyetine dehilun tahte himayetine ve vasilun ile 'ineyetine muhmiyyun fi havzet hırsetine ve mer'iiyyun fi hime 'ayetine felma'mul min seccinikum erradiye ve'l mes'ul min şemikum el merfudiye en yenzur'il ileyhim bi'ayn'il 'ineye ve'r-ra'iiyyete ve en yecmakum fi havsıt'il himeye ve'l hirase ve'l mercumin debittetikum el hüsne ve şenşenikum'ul mustehsenete enle bitaleb'il sefeyin'il hidmit fi külli sini li ennehum kavmi duafa-i ve 'atbin'el saltaniyye lehum el mülteca-i ta ayyuşühüm biticaretıl sefeyin maksudahu ve teshil ma'isihim'il daruri ve teknil enti'aşihim el manevi ve'l suri bizelike mahsura dahum ve in uhhizat anhum'il safeyin fi küllil 'am yucib'il gadr lahum min'el mehas ve'l'am ve yehsel'iş-şibin lene mavsin'el saltani ve yarad'il nakisate lisanen'el hakani lienne't-taifet'il mersumena tebi'une ileyne fehimeyetihim fi'l karib ve'l baid vecibe 'aleyne ve mura'ad hatır'il ehle min şeymit'il eclal ve muhafazıt nemus'il evakis deyedin'il işraf ve'l kebir ev nahnu müteveccihun ileykum bi ekmel'it-tevcihet ve ma'tufun enzar neba fazl'il taattufat ve tera'ı hukuk uhuvvetiküm'üd-diniyye ve nuhafız hırmetüküm elsiniyye kema sadar min sudur nubuve külli mü'min ihve ve yecib fi ahir'iz-zaman ittihad'il müminin hususa

ta'avün imra el müslimin şarkan ve ğarben ve tuvecceh kulubuhum be'den ve kurben ve'l-metlub ba'de haza min cenibikum'il esne enle tensunem'id- davet'il hayriyye ve't-teveccühet'ül kalbiyye edemallahu 'izzikum ve e'azze nısrıkum vassaletü 'al'en nebilyil muhtar ve 'ale alih'il ezhar ve ashab'il ahyar tahriren fil evahiri Muharrem sene 1206

S.74 B.76

Cenab-ı hazreti sadaret-penahiden Fas hakimi benahatlü Yezid hazretlerine Name-i Hümayün mucubince yazılan Arabi'yül ibare mektubun suretidir.

Elhamdü lillahi müte'al el-münezzehe 'ani'ş-şebye ve'l-misal el-Mahmud fi zate el-ma'bud bi sıfatehu lehu eşhelil ve't-tevhid lehu teşbih ve't-tahmid hüve mesul er-riyah ve mecr'il felek leyse lehu şerik fi'l-mülk ve's-selatü ve's-selamü 'ala seyid'il evahir ve'l-evail ellezi esfakallahu ciyban mükerremen min eşref'il kabail ve e'izzeh bi'n-nasr'il metin ve'l-feth'il Mübin ve 'ala alihi ve ehli beytihi et-tahireyn et-tayyibeyn sümme eseri ittihaz tahiyet tayyibete tete'attar bi fevayihaha mehaf'il-mecd ve's-sebadete ve tenşerih binesemaniha havatır eshabi el 'izze ve's-se'adete ve ed'iyyeh müstecebeha tasdir 'anha sefa-i'l fevad sıdk'il vead ve esnebeh müstetebate tenşe-i 'ani'l habbe ez-zemin ve hulus el-i'tikad ille zi'l-makam el-ecl'il-rafi' ve'l mevkuf'ul ecmel ile san' 'ale'l-cenab semm'il kabab mübarek en-nakibete ve'l-elkab faide ketaib'in nasr ve'z-zafer naşir'il i'lam

S.75 B.76

(ARABİ)

El hamase fiil bedu ve el-hadar müin el-islam ve'l-müslimin mechar el gazat ve'l mücahidiyn 'amdid emced evlad'il resul zidit selelit'il zehra'ilbedul memlek memalik'il Arap ve adreseh melek ezmet ile bivaha ve işvafehe el vasek billah'ilcelil ğani'il Mevla eş-şerif Yezid ibni'l Şerif Muhammed ibni'l Şerif Abdullah el Hasani le zele felek celeltheu carye fi bahhir'il hulud veme bereha karkar ikbalehu tali'a fi seme'il siaud emme baad fakat tarefe mesemrane tererad'il ahbaar ve ta'akaf'il esar bienne validek el-emced intakal ile daril beka ve rahmetih'il vasiba sahbet 'aleyhi min şeebib sahaeb cudehu et hemi'a ve esskenehu bi hububetil cenan ma'al vahme ve'r- ridvan fe hezihi hall'il dünya la yefki fihi ahab haliden valev kaned ed-dünya tedum'il vahed li kane rasulillahi fihi muhaleden 'azzamallahu ecreküm ve ahsene izzeküm ve celaleküm hayve hilif ve kal kile me mede min hilaf ve laken el-hizen

ve'l-kader ellezi hasele lene bi vafetehu ve in şedde anennehu leken ezhebehu kaymakam bi emir el-melik mevdiehu ve mekenehu ve kavnekem halife lehu fi rü'yet imar'il müslimin ve mesaleh'il müminiyn mette'a Allah'il nas bitul hayatek ve e'ade 'aleyhum amim in'amek ve ihsanek ğabze la yahfe 'ala cenabiküm el-esrafil 'ala inne taife devbiahu rink min tevaef en-nasara bi sebep tavsiye'til merhum valed saltanatine el 'azam sara ve ethat inzar validek 'amil mukavam ve vacin 'ala seeril akvam mine'l mille el-İseviyye bi't-teveccuhât'il cilbe sümme lemme zahara minhum ba'ad halet le yü'mel vele yüram uğayer hatirehu 'aleyhum fe sara fi siddir'il intikam ve emir bi ahiz'il sefeyen minhum eyneme vecedü fi'l-nebeder ve el mevasi mine'l-medeyen zahara el-tağayyur 'aleyhum fi'l-zahir ve'l batin fahineiz tukaddem ileyhum konsolosa hamil mevcud ledeyheme veahbernehum tabi'in li'l-devlet'il yeer ismeniyye ve ra'iyetihum reci'a ile ihdet'il saltane el siniyye fesemehehum mura'at lihater el mülük'ül islef ve menhihum bi'l himeye ve'l issaf lime huveh seciye el-cele ve elemced ve şenşene el-işraf ve ehil'il mahamed fi'l hukuk ehabbee hamil asa'ed sumine kadeb valide kamil merhum me veka meahem ve afuh ve misemehatehu ebehem ile etsedde el siniyye el-saltaniyye ve'l-itbe el-alysel hakaniyye fa saddad el-cevab hineiz mine'l merhum ammi sultanene el-emced ve edrac fihi aydan me 'andehu min ğırar'il tevecühât ve devril mevfet ve vasa have aydan min cihe derberehu vink barfar el-siru min heze el-halet ve ğayet'il bahçe ve'l hibur min tilke'l kiyfiyet bi visaye hisnehu bi kasep şenşenekamil mütehasine ve inle yatlibu minhum el sefeyen li'l hidme fi külle sine ihtiramen litalikehum ve intime'ehum ile itbe veli nimetinet itbe ve ikramen ve intimeehum ile itbe veli nimetnet ve ikramen ve ibcelen litisebehum ve iltifeehum ile şiddet sultanene el-ahme li ennehum kadimen men sübün li heze el-devle el-ulye ve mensubüne 'ale el-salbane el ceye fetekbel imeehu bi kabul huşu ve istehsal emlehu bihusul müstehsen felemme şerefe mesned el-hikume bi vucude kamil şerif ve zeyene eriket'il imave biside kamil menif lezeme en yusa min taraf sultanene li'azam melek fi'l taife keme vasa bihem el-mülük fi'l ezme el-selife liyekunu tahte himeyetiküm ve liyesiru fi ri'ayetiküm ve siyenetiküm lienne taifet derberen rink min tava'ef el-nasara mensuben ile sidde veli neamne ve mahsubun 'ala itbet sultanene ve ham kavvim min eh'il zimmet'il devle'il 'ulye ve taife min asnaf vaiye el-saltane el-sünniyye dahilün tahte himeyet sultanene li'azam ve ve sü'ün ile ineye vele niimete el-efham mehmiyyun fi havzet'il hivaset'il devle el-Osmaniyye ve miraiyyun fi himeyet vayetil saltanet celye fe memul hadret sultanene el'azam min sicidekun el radiye in

yenzar ileyhum bi 'ayni'l bineye ve'l-ri'aye in yehmu fi hidmet el himeye ve'l hirese ve'l mesul fi yevmekum el makrudiyye en le tetleb elsefeyen lilideme fi külli sine liyekün dariç le inşirah fevaidehu el ali min heze el esile faheviden hezih'il arida el-miştemile 'ale envail ta'zim bi munceb misel'il sultan'il-fahim lene taife darberet vinle kavm du'afa ve itbet saltanetine lehum multece taisehum 'ale ticaret el sefeyen maksur ve tahsil ma ayşehum el da'vayi ve tekmlil inti'a şaham el manevi ve'l suri 'ale zelike mahsun ve in ahazat minhum'il sefeyen fi külli 'amm fahva 'added lehum zeher lede el-has ve'l 'amm ve yehsal el şin li'l-devle il 'ulye ve yured el nakisa lisen'il sultane el hakaniyye fehime yetihum fi kurb ve'l bu'd ve acep 'ale ahdehu el-devle el 'ulye ve mura'at lie te'vil 'alila min

S.76 B.76

(ARABİ)

şimil ecle ve muhavezet namüs'il evde min hisal el-işraf ve'l kirve ve nehnu müteveccuhun ileyküm bi ekmel el teveccuhat ve miteattifen ile seded ve dediküm besene el ta'attufel ve turai hukuk iliradiküm el diniyye ve tuhafa'ale hirmediküm el sinniyye keme sadera min masdar el nibve kül mümen ili ve ve yeceb fi aher zemen ittihad el-mü'minin hisusan te'aven emra el-müslimun serefen ve ğaremen ve tuveccehe kulubehum ba'den ve kurben ve'l matlub bad haze mi mükerrem ehlekiküm in düşerifune bi't-teveccühet el kahiye el heybeh ve'l-te'attufet el samime el-sinniye ce'alallah ev kadd ve litekun raşıye rasiha ve etvar ve izzetikan semiya şemiha me sarak el-cavar el-muteşek fi'l bahir kelalem biceh el nebiyi ve elihı el-kiram 'aleyhum es-salatu ve's-selam hurire fi'l yevm'il hames min şehr'il sefer'il hayr li sene mieteyn ve elf min hicret min lehu fezze ve eşraf

S.76 B.77

İşbu takrir huzur-u Hümâyûn'a 'arz olundukda manzurum olmuşdur deyu hattı Hümâyûn keşide kılınmıştır.

Der sa'adette mukim Dobre ve Nik konsolosu tarafından bu def'a takdim olunan bir kıt'a takrirden mukaddema Fas hakimi fursal? Sefinelerini Dobre ve Nik sefinelerine vaki' olan ta'arruzunun men'i zımında tavsiyeye havi müşarün-ileyha Name-i Hümayun tasrihiyle Dobre ve Nik cumhuru asude ve emin olmuş iken bu esnada hakim müşarün-ileyhin vefatiyle serir-i hükümete calis olan Mevla Yezid cumhur-u mezbur tarafından beher sene beşer kıt'a sefine mütalebe etmekle

mezkurun def'i zımnında hakim müşarün-ileyh bu def'a dahi Name-i Hümayun tasdir ve tesyiri cumhur-u mezburdan istid'aları itdüğü derç ve tastir ve cumhuru mezbur tarafından makam-ı sadarete ve taraf-ı kaymakamiye olarak iki kıt'a 'ariza takdim olunmaktan naşi keyfiyet rikab-ı kamertab-ı mülükaneye lede'l 'arz iktizası ve şurutı üzere hareket olunması ordu-yı Hümayuna tahrir olunmak mazmununda hatt-ı Hümayun şevket-i makrun şerefsudur olduğu beyaniyle kabule led'el meraci'e bu hususun def'içün hakim müşarün-ileyhe Name-i Hümayun irsali icab etdiği suretde iktizasına göre bir kıt'a Name-i Hümayun tasdir ve bu tarafa tesyir olunması canib-i sadr-ı 'aliye tahrir ve mar'ül beyan takrir ve ma'ruzat tesyir buyrulmuş fi nefis'ül emr cumhur-ı mezbur Devlet-i Aliyye'nin zir saye-i himayesine ihtima etmiş ra'ıyyeti olduğu ecelden teklif-i mezburun men' ve def' ettirilmesi mukteza şeyma-i saltanattan itdüğü zahir ve 'ayan ve mukaddemalarda dahi bu makule iltimaslarına musa'ade oluna geldiği kapudaneden maşıyan olmakdan naşi teklif-i mezkurun men' zımnında hakim müşarün-ileyhe Arabi'yül 'ibare bir kıt'a Name-i Hümayun tasdir ve mucebince taraf-ı sadaret penahiden dahi mektub tahrir ve ib'as olduğundan ğayrı mar'ül-beyan Name-i Hümayun ve mektub-ı sadaret-i 'azimenin bir kıt'a suretleri ihraç ve tesyar buyrulduğundan bahisle keyfiyet-i 'atabe-i gerdun mertebe-i keyt-i senaniye 'arz ve takdim berle zikr olunan Name-i Hümayun-ı şahane ve mektub-ı sadaretpenahiye'nin hakim-i müşarün-ileyhe irsaline himmet buyrulması sadrazam efendimiz hazretleri tahrir ederler.

Salif'üz-zikr Name-i Hümayun

Ve mektub-ı Sadr-ı 'alinin

Suretleri kıt'a 2

S.77 B.78

İşbu iki kıt'a tercümele ve takrirler 'ali ve hayr tubasında mahfuzdur. Nemçelü sansarı ... mahalde ve merbud ve frengi ifhar-ı kıt'a nasr-ı bekanamesidir ve sebebine vezayife ... mahalde ve merbud frengi bekanamesi biz cevab ve ...

Aslı yenilikçi defteri ... tarafından mahfuzdur.

Nemçe tarafından verilen tasdiknamenin tercümesi suretidir.

Leopoldus-ı sani 'avn ve 'inayet-i semadani ile bi'l-eshab Roma İmparatoru daima Ağustos'ül-eman Engrüs ve Dalmaçya Karvace İsladünya 'Aliciya Ledümiye Dirdüz Lema kralı Avusturya arşidükası Burgundyalı Tarikiye İsterye Kartine ve Frantula dukası Heterodya duka-i kebir Erdel ve Margiyu Muradiye berih kebir

Birabanet Lamburğ Lüksemburğ Degiltre ve Dönberğ zir ve bala Silezya Milano Mantuk Barne Biyacence Kuvastale Özücünye ve Zattüviye Kalabere Barmunkrat ve Nişin dukası Esdevye ve Kar ve Luyulu berihi Hasburğ, Flandre Betrul Hatuniye Kivörg? Gürcine ve Azadşeka kontesi sefir ve dumanu emperyüsünün Bufer ve Boğuye ve aşığı ki Lüzaciye? mevsununa ve Tümen margravisi? na mürecci valide müvennet memleketinin Elcunet? Zütekaniye? serverde salim ve Kamkeniteyn? kontesi islavan Marcesi? ve Muhtebe? hükümdarı işbu namemiz ile ve fevk ve itla'ı lazım gelen kimesnelere cümleten ve münferiden kendimiz ve ahlaf ve varisemiz taraflarından i'lan ve beyan ederiz ki 'avn ve 'inayet-i bari ile canibeynden ruhsat-ı kamile ile terhis kılınan bizim ve Devlet-i Aliyye-i Osmaniye murahhasları beyninde haşmetlü miknetlü Prusya ve İngiltere Kralları ve münzenetlü Flemenk asitanı ceneralleri tarafından kezalik murahhas elçilerinin tevsiti ve iki devlet beyninde muslaha-i kadimenin ibkası zımnında mesa'i-i hasna muslahâneleri inzımanı ile mûmâ-ileyhim meyanelerinde Zıştovi kasabasında vech-i âti'ül-beyan üzere kavi ve mu'teber bir temessük-ü musalaha 'akd ve tanzim ve imza ve tatmim kılınmıştır bismi'n-nisbetü'l-makdu'l-gayrı'l münkasime Nemçe Devleti ve Devlet-i Aliyye-i Osmaniye elli sene mütemadi meyanelerinde teminen mün'akıd olan şiraze-i sulh ve salah ve hüsn-ü hemcivarının tecdid ve ibkasına musavat üzere havahişkar ve rağıb olub işbu niyet-i hayriyeleri haşmetlü Prusya ve İngiltere Krallarının ve menziletlü Flemenk asitanı cenerallerinin tevessüt kublarıyla dahi teshil olunub Zıştov kasabasında 'akd olunan encümeni musalahada murahhaslık hidmetiyle bulunmaları zımnında cenab-ı haşmet-meâb-ı İmparatori Corciyo Baron dö Herbert Ratkeal nam hakiye devletinin müsteşarını ve Konta Françesko Esterhezi dö Ğalanta nam devletinin hâlâ şamilatını ve Korânsteyn Kontu Legünek? ve Tevtes nam sinyoranın sinyoranı? murahhas nasb ve ta'yin idüb kezalik Devlet-i Aliyye-i Osmaniye bi'l-fi'il Reisü'l-küttab Birri Abdullah Efendiyi ve ve mevali-i 'azamdan kadı-yı ma asker'is-sultani İbrahim İsmet beyefendi ve Ruznamçe-i evvel Mehmed Dürri Efendi hazeratını nasb ve ta'yin buyurub mütevasıt düvel-i selase-i muhteremenin murahhas elçilerini haşmetlü Prusya Kralı cenablarının Burm Markiz dö Lükezini? nam hakiya şamılanı ve Leh Kralı ve cumhurunda de fevkal'ade orta murahhas elçisi Dağbilan? tarafının kavaliri ve cemi'iyet-i musalahada hâlâ murahhas ve haşmetlü İngiltere Kralı cenablarının kavalir Döbret Mürekit? nam meşveret-i mahsusanın müsteşarını ve Balinyu? nam askeri tarik-i mu'tebirenin kavaliri ve asakirinin Liyunnant? cenerali ve haşmetlü Nemçe İmparatoru

cenablarının devletinde fevkal'ade orta murahhas elçisi ve cemi'yyet-i musalahada hâlâ murahhas ve menziletli Flemenk cenerallerinin Baron Dinyer dö Hofnin? nam Evka Düzüne ve Tan?nam mahallerin senuri? ve Kildre eyaleti küberası a'zasından ve Flemenk asıtanı ceneralleri cemi'yyetinde salifü'z-zikr eyaletin vekili ve haşmetli Nemçe imparatoru devletinde fevkal'ade murahhas orta elçisi ve cemi'yyet-i musalahada hâlâ murahhas ma'rifet-i tevessüt ve hüsn-ü sa'ileri hululiyile yekdigere ruhsatnamelerini irae ve beyan ve bi'd-defa'at 'akd-i meclis-i mükaleme eyledikten sonra işbu 'ahidname-i kat'ıye-i musalahada tertib olunan mevad ve şurut-ı atiyeye bi't-terazi nizam ve rabıta verilmiştir

Evvelki madde fima ba'ad iki devlet beyninde ve teba'a ve re'ayaları meyanında berren ve bahren ve nehren müeyyed ve 'umumi bir sulh ve salah ve samimi safvet ve muhabbet ve vifak ve musafat-ı kamile mer'ı ve mu'teber ola şöyleki muharebe esnasında gerek iki devlet beyninde ve gerek tarafı aharın tarafgiri olmuş canibin re'aya ve teb'ası tarafından vuku' bulan evza'-ı hasımane ve etvar-ı cebriye ve cerayim-i saireleri 'al'el-'umum fima ba'ad sebben nesyen mensiya feramüş olunup ğayrı vaki' i'tibar oluna ve be tahsis Karadağ ve Bosna ve Sırp ve Eflak ve Boğdan ahalisinden Devlet-i Aliyye'ye hilafen Nemçe Devletine tebeiyyet etmiş olanlar her kangı rütbeden iseler cera'yim-i sabıkaları mensi itibar olunub avf ve kendi devletlerine hilafen Devlet imparatoriyeye mütaba'at eyleyenler yevmen min'el-eyyam tarruz ve te'dib ve rencide olunmayıb yurdlarına 'avdet ve emlak ve imtiyazat-ı sairelerine mazhar olub kel'evvel vatanlarında emin ve müreffeh'ül-bâl ikametleri caiz ola

İkinci Madde Mu'ahid olan iki ulu devletler bin iki yüz iki senesi

S.78 B.78

cemaziyü'l-evvelinin ikisinde vaki' 'ılan-ı harbden mukaddem cari olan istatuko istiriktî işbu musalahânın esas-ı müştereki olmak üzere tarafeynden ikrar ve kabul ederler bina'en-'aleyh bin yüz elli iki senesi cemaziyü'l-ahirin evahirinde vaki' Belgrad 'ahidnamesi ve sene-i mezkure Şabanın üçünde akd olunan mu'ahedeyi ve elli üç senesi Zilhicesinin on dördünde Belgrad ahidnamesi tefsir ve izah eyleyen muahedeyi ve bin yüz altmış tarihi Rebiü'l-evvelinin on birinde akd olunub Belgrad musalahasını te'yid eyleyen senedi ve kezalik bin yüz seksen dokuz senesi Rebiü'l-evvelinin dokuzunda akd olunub Bukovina kazasının feragatını natık olan muahedeyi ve yine kıt'a-i mezkurenin tahdidine dair bin yüz doksan senesi cemaziyü'l-

evvelinde ‘akd olunan senedi bi ‘ayniha mana-yı mutlaka ve me‘al-i sahih ve kamilleri üzere bir vechile hilafına hareket olunmayıb ve kimesneye etdirmeyerek tecdid ve ibka eyleyüb ‘uhud ve senadat ve muahadat-ı mezkure işbu maddede lafzen bi-lafz derc ve tastir olunmuş gibi müebbeden kavi ve muteber olub düstur’ül-‘amal tutula

Üçüncü Madde Bundan başka Devlet-i Aliyye-i ebed-peyvend ğarb ocakları korsanlarından vesair Devlet-i Aliyye re‘ayasından Devlet-i İmparatoriyye limanlarından huruc eden Nemçe tüccar sefinelerinin temini ve onlar taraflarından duçar oluna bildikleri bi’l-cümle hasarları tazminini mutazammın olub bin yüz doksan yedi senesi Ramazanının dokuzunda ta‘ahhud-ı havi verilen senedi ve cemi‘ arazi ve ebhar ve enhar-ı Devlet-i Aliyye’de Nemçe İmparatoru re‘ayasının serbestiyet üzere ticaret ve seyr-i sefayin eylemelerini havi bin yüz doksan sekiz senesi Rebiü’l-ahirinin ikisinde i‘ta olunan senedi ve Eflak ve Boğdan memleketlerinde Erdel cobanlarının ve koyun sürülerinin mürur ve ‘ubür ve ikametlerine dair bin iki yüz bir senesi evasıt-ı şehir-i seferü’l- hayırda verilen ferman-ı alışanı ve hududun hüsn-i nizam ve asayişi ve reayanın menfa‘at ve emniyet ve maslahatı ve Nemçe Devletinin ticaret ve seyr ve sefayinleri zımında bin iki yüz iki senesi cemaziyü’l-evvelinin ikinci gününe değin cari olub tarafından devletçe makbul olan nizam ve senadatı ve evamir-i münife-i saireye bi ‘ayniha mana-yı mutlaka ve meal-i sahih ve kamilleri üzere bir vechile hilafına hareket olunmayıb kimesneye dahi ittirmeyerek tecdid ve ibka eyleyüb işbu senadat ve ahkam ve devletçe makbul salifü’z-zikr nizamları lafzen bi-lafz derc ve tastir ve zikr ve tasrih olunmuş gibi müebbeden kavi ve mu‘teber olub düstur’ul-‘amel tutula

Dördüncü Madde Devlet-i İmparatoriye bin iki yüz iki senesi cemaziyü’l- evvelinin ikisinde cari istatiko istirikt esas-ı makbulüne tarafından dahi her şey tatbik ve Devlet-i Aliyyenin mu‘amele-i dostu ve hakkaniyete kamilen mukabele ve tevafuk zımında ta‘ahhüd ederek işbu seferde imparator-i müşarün-ileyhin askeriyle istila olunan cemi‘ memalik ve arazi ve kala‘ ve şehirler ve plankaları her kangı ism ve şöhrat ile meşhur iseler bi’l-cümle Eflak memleketi ve Nemçe askerinin zabtında olan Boğdan kazaları dahil olarak kamilen ve bila taksim Devlet-i Aliyyeye tahliye ve terk ve red ve teslim ve salifü’z-zikr bin iki yüz iki senesi cemaziyü’l-evvelisinin ikisi tarihinde iki devleti tefrik eyleyen hudud-ı kadimeyi bi ayniha ibka eyleye ve istila olunan Devlet-i Aliyyenin kala‘ ve buka‘ ve plankalarının hin-i istilada

derunlarında mevcut Devlet-i Aliyyenin arteleriya yani top ve emsal-i alat-ı harbiye-i seferiyeleriyle buldukları hal üzere red ve teslim eylemeye ta'ahhud eder

Besinci Madde Hotin ka'lası ve ahad-i nas beyninde Roya tabiriyle meşhur olan kazası kila'-ı sairede bi't-terazi kabul olunan şurut üzere Devlet-i Aliyye ile Rusya Devleti beyninde musalaha 'akd olunub devleti mezkure tarafından zabt olunan arazinin tahliyesi için vaz' ve ta'yin olunacak müddet-i sarih tarafında Devlet-i Aliyye'ye tahliye ve terk ve red ve teslim oluna olvakte dek kal'a-i mezkure kazasıyla Nemçe Devleti'nin yedinde bitaraf olarak emaneten mahfuz olub fima ba'ad işbu muharebeye müdahale etmeyerek Nemçe Devleti Devlet-i Aliyye 'aleyhine vechen min'el-vucuh zahiren yahud bi'l-vasita bir türlü hareket ile Rusya Devletine imdad ve i'anet eylemeye

Altıncı Madde Tasdiknamelerin mübadelesi akibinde tarafeynden tahliyelere ve istiladide olunan cümle mahallerin teslim ve tesellümlerine ve ati'l-beyan olan müddetlerde iki devletin hudud-ı kadimeleri ibkasına canibeynden mübaşeret oluna ve iki tarafın mübaşirleri Belgrad ahidnamesinin on üçüncü maddesiyle olageldiği üzere intihab ve ta'yin olunub bazısı Eflak memleketi ve Boğdanın beş kazası tahliyesi maslahatına tasdiknameler mübadelesine gününden

S.79 B.78

hesap birle otuz gün zarfında tekmil etmek üzere me'mur olalar sair mübaşirler dahi bin iki yüz iki cemaziyü'l-evvelinin ikisinden mukaddem canibeynin mutasarrıf oldukları arazinin istatuko istrikt ka'idesi üzere Bosna ve Sırp memalikinin enhasile İrşova-i 'atikin hududunu ibka zımında nehr-i Une'nin yukarı tarafına teveccüh eyleyeler Une tarafına memur olacak mübaşirlere tasdiknameler mübadelesi gününden bed ile iki mah müddet tahsis olunub zira müddet-i mezkure kala'ın istihkamat-ı cedidesini hedm ve hin-i istilada buldukları heyete irca' ve kezalik kaleler ve plankalar derununda mevcut cemi' arteleriya yani top ve emsal-i alat-ı seferiyye ve mühimmat-ı harbiyye ve zahayirin nakl ve celbleri zımında müddet-i mezkurenin lüzumu der-kârdır

Yedinci Madde İşbu sefer hengamında askeri ve gayr-ı askeri zabt olunan cemi' üsera-yı Devlet-i Aliyye bila istisna Devlet-i imparatoriyye tarafından sebilleri tahliye ve Rusçuk ve Vidin ve Bosna havalisinde Devlet-i Aliyye mübaşirlerine teslim olunub mükabelesinde ancak zindanlarda ve Bosna sergerdelerinden bazısında bulunan Devlet-i İmparatoriye'nin reaya ve soldatları teslim olunup eyadı-i ve

efradda memalik-i Devlet-i Aliyyede mikdar-ı kesir-i baki olmağla Devlet-i Aliyye bu babda seferden mukaddem cari olan istatuko istrikt kaidesine muvafakat ve asar-ı mükeddere-i muharebeyi mahiv ve izale zımnında meccanen ya'ni bila beha ve bila bedel tasdiknameler mübadelesinden sonra iki mah zarfında cem-i 'abid ve esirleri her kangı sin ve cins ve rütbeden ve her kimde ve kangı mahalde bulunurlar ise red ve teslim eylemeği ta'ahhud eder şöyle ki fima ba'ad tarafeyn re'ayasından ferd-i vahid canib-i ve aharın memalikinde kayd-ı esirde kalmaya ve ancak memalik-i Devlet-i Aliyyede kava'id-i mer'iyye üzere rızaen din-i islami kabul edenler ve memalik-i Nemçede tanassur edenlerden ma'ada tarafeyn memalikindeferd-i vahid kayd-ı esirde kalmaya

Sekizinci madde İşbu seferden mukaddem yahud sefer esnasından canib-i âharın arazisine çekilmiş ve ra'iyet-i kabul idüb rızaen ikamet eden re'aya-yı canibeyn tabi'i devletleri tarafından bir vakitte i'ade olunmaları iddia olunmayıb tebe'iyet eyledikleri devletin re'aya-yı sairesi gibi 'add olunub min ba'd ol vechile haklarında mu'amele oluna kezalik şol kimesneler ki iki devletde malik-i emlak olanlar kimesne tarafından muhalefet olunmaksızın hallerine çeşban gördükleri vech üzere meskenlerini devleteynin birinde diledikleri tarafda ihtiyar eylemeğe me'zun olalar lakin canib-i âharın memalikinde malik oldukları emlakı furuhat ederek ancak bir devlete ihtiyar-ı tebe'iyet etmeye mecbur olalar

Dokuzuncu Madde Muahid olan devletler musalahânın semeresi olan ticareti bir an akdem ifâ ve salifü'z-zikr ikinci ve üçüncü madde mezkur şurutun icrasıyla istatuko istrikt i'adesinin faidesini esbab-ı umran-ı memalikden ma'dud tüccar zümresine dahi temdid ve bi-diriğ etmek mulahazısıyla nizam ve rabita vermişlerdir ki müddet-i muharebe tarafeyn re'ayasına ya'n-i Devlet-i Aliyyede bulunan imparator cenablarının re'ayasına ve Nemçe Devletinde bulunan Devlet-i Aliyye reayasına bir türlü zararı icâb etmemek için tarafeyn re'ayasının i'lan-ı harb vaktinde pesmande kalan mesalih-i metrukelerini kabl'es-sefer cari olan hukuk ve de'avi-i şer'iyye-i sabıklarını iddi'a ve mal ve eşyalarını istirdad ve alacakları olan kimesneleri şer'a da'vet ve Belgrad 'ahidnamesinin on yedinci ve Pasarofça ticaretnamesinin on sekizinci maddelerine hilafen harb i'lan-ı harb vaktinde edasına muhalefet ile lazım gelen zarar ve hasar-ı sairelerini mutalebe ve cemi' mevaddı sabık'ül-beyanda mehakim-i şer'iyye vülat ve zabitan-ı canibeyne lede'l-müraca'a seri'an hakkaniyet-i kamile üzere ihkak-ı hak olunub müddet-i muharebe cihetiyle vakit mürur eyledi deyü müdde'a 'aleyh tarafından illet olmak üzere irad olunmasına ruhsat verilmeye

Onuncu Madde İki devletin hudunda memur olan vülat ve kumandanlara mutlaka nizam ve intizamın ibkasını ve hududa asayiş ve hüsni hemcivarı ve tarafeyn memurları marifetile ibka olunan sınırların vechen min'el vucûh tebdil ve tağyir olunmayıb

S.80 B.78

vikaye olunmalarını ve nehb ve garet vesaire güna tecavüzlerin men'ini ve devleteyn beyninde cari olan 'uhuda mebnî kava'id ve nizam-ı sabık üzere hareket olunarak zarar ve hasar vuku'unda iktiza edenlerden tazmin ve tahsil olunmasını nâtık kendüleri mes'ul olacaklarını şamil ekid ve şedid evamir-i şerife ile tenbih ve te'kid ve mütenebbih olmayanların töhmet ve cürümlerine göre tediblerine ihtimam ve mübaderet oluna

Onbirinci Madde Kezalik iki devletin hükkam ve zabitanına cidden tenbih ve tavsiye oluna ki ticaret ve musalihatlarına mebnî tarafeynden hudud-ı mürur edenleri himayet ve siyanet eyleyeler ve memalik derununda seyahat ve nehren iyab ve zehabları caiz ola ve haklarında merasim-i mihamnüvazi icrasından başka ikinci üçüncü madde ile tasdik olunmuş 'uhud ve senedat ve mevasikin muktezası üzere gerek nefisleri ve gerek götürdükleri kendi ticaret malları için rusumat-ı mu'ayyeneden ma'ada nesne taleb etmeyüb ve kimesne tarafından taleb ettirilmeyüb himayet ve siyanet olunalar

Onikinci Madde Devlet-i Aliyye memalikinde hazreti İsa dininde olan Latin rahipleri tabi' olan kimesneler icra-yı âyin ve kiliselerinin ta'mir ve termimine ve vikayesine ve Kudüs-ü şerif vesair ziyaretgahlarına varub gelmelerine ve himayet ve siyanetlerine ve da'ir istatuko istrikt ka'idesine binaen gerek Belgrad ahidnamesinin dokuzuncu maddesiyle mezheb-i mezkure müsa'ade olunan imtiyazatı ve gerek ba'dehu şerefsüdur eden evamir-i münife ve senedat-ı saire şâhenşâh-ı tecdid ve ika olunalar

Onüçüncü Madde Gerek işbu musalaha-i mübarekenin reside-i hayriyesiyle ve gerek şevketlü kerametlü mehabetlü 'azemetlü padişah giyt-i sitan ve 'alempenah ve şehriyar-ı tac bahş-ı sitare sipah velini'metimiz Efendimiz hazretlerinin taht-ı 'ali baht-ı mevruslarına culus-ı meymenet-i me'nus Hümayûnlarını ve haşmetlü miknetlü Roma İmparatoru cenablarının hasb'el-verase 'aric-i erike-i hükümdari olduğunu ihbar vesilesiyle canibeynden orta elçiler irsal oluna ve mûmâ-ileyhim elçiler hakkında devleteyndeyn cari ve mu'tad olan rüsüm ve teşrifat ve ikram icra oluna ve

istatuko istrikt üzere hukuku milele ‘aid olan cemi’ imtiyazat haklarında cari olub mer‘i olan uhud ve şurut mantukunca rütbelerine ‘aid olan müsa‘adat-ı saireleriyle kamiyab olalar ve ‘atabe-i ‘aliyyeden Nemçe İmparatoru cenablarının orta elçisi halefleri hakkında dahi rütbelerine tafavütüne nazar olunarak ve tebe‘a ve hademe vw müte‘alıkları ve hâneleri hakkında dahi kezalik cari olalar ve Devlet-i imparatoriyenin iyab ve zehab eden kuryelerden kabl’es-sefer soyulanların ve Devlet-i Aliyye emval-i ma‘subelerinin tahsilini icâb edecek cemi’ esbâb ve vesa’il-i musamaha ve igmaz etmeyeceginden ma‘ada fima ba‘ad kuryelerin aminen ve salimen iyab ve zehabları karger-i tesir olacak vechile iktiza eden nizamı icra eyleye

Ondördüncü Madde İşbu ahidnamenin bi‘ayniha mütabık suret-i asliyeleri birisi Türki lisanında tertib olunub tarafımızdan imza ve birisi suhulet için istishab olunan Fransız lisanı üzere Nemçe imparatoru cenablarının murahhaslarından bade’l-imza rütbetlü mutavassıt murahhas elçiler marifetleriyle ba‘de’l mübadele mu‘ahid olan canibeyn devletlerine irsal oluna binaberin imza gününden bed’ ile kırk gün zarfında ve evvelce mümkün ise tarafından imza olunmuş tasdiknameleri devleteyn beyninde sermeden ve mü’ebbeden dustur’ül-‘amel ve tecdid ve ibka olunmuş cemi’ ‘uhud ve mevasik ve senedatin mutabık suretleriyle ma‘an yine mümâ-ileyhim mutavassıt elçiler ma‘rifetiyle canibeyn mürahasları beyninde mübadele olunalar

Hatime Bina’en ‘aleyh yedimizde olan ruhsatname-i imparatoriye mucubince biz ki Petro Filip Baron Dö Herbert Ratkeal ve Françesko Konte Esterhazi Dö Ğalanta encümen-i musalahada murahhas elçileriz işbu ‘ahidnamenin dustur’ül-‘amal temessükünü imza ve mührümüz ile temhir ettirmişizdir Zıştov mahlinde mukaleme odasında milad-ı İsanın bin yüz doksan bir senesi mah-ı Ağustosun dördünde Baron Dö Herbert Ratkeal Konte Françesko Esterhazi Dö Ğalanta biz ki haşmetlü Prusya ve İngiltere Kralları ve menziletlü Flemenk âsitanı cenarellerinin tevessütüyle ‘akd ve rabita olunmuşdur tasdik’ül-mukal vazı‘ imza eyleyüb mührümüz ile temhir ettirmişizdir milad-ı ‘İsanın bin yediyüz doksan bir senesi Ağustosunun dördünde Zıştov kazasında tahrir olunmuşdur Rum Markiz Dö Lükenzi Röbert Morayı Kib Baron Dö Hafni Biz ki maslahat-ı hayriye musalaha ‘al’ed-devam müzmir zamir-i safvet-i semirimiz

S.81 B.78

Ve manzumumuzdur temessük-ü mezburun havi itdiği cemi’i şurut-ı ‘ale’l itlak ve ‘ale’l infirad mizan-ı mahfil ile mütala‘a ve em‘an-ı nazar eyledikde

cümlesine cemi‘ ve kabuk ve zevabitiyle ‘ilm-i yakin-i kamilemiz hasıl olarak makbul ve mutazimiz olub işbu namemiz ile tasvib ve tasdik ve te’kid ederiz ve mu‘ahede olan canib-i ahardan şurut-ı mezkureyi musalaha ibka ve icra olunmaları meczum ve me‘mulümüz olarak kul çasarı ve kralımız ile kendümüz ve ahlaf-ı derunemiz için ve ‘ad ve ta‘ahhüd ederiz ki salif’üz-zikr musalaha temessük-ü mu‘teberinde ma‘kud ve merbut cemi-i mevad-ı sıdk ile icra idüb kendümüzde müte‘allik olan kimesneler tarafından hilafına bir vechle harekete cevaz vermeyüz tasdiken ve te’kiden li’l-mekal işbu tasdiknamemizi kendü kalemimiz ile imza ve mühr-i çasarı ve kralı ve ...kavimizle temhir ettirdimişizdir Beç şehrinde Ağustosun on üçünde milad-ı İsanın bin yedi yüz doksan bir senesinde dura ve’l aman krallığımızın evvelisi orta mutasarrıf olduğumuz krallıkların sene-i saniyyesinde tahrir olunmuştur

Cesar imzası Leopoldus

İmza

İmza

Hasseten tenbiye Cesarı ve Kralına imtisalen Antuvan Petro Baron Dö Sebilman

S.81 B.79

Mu‘ahede’i mahsusı zımında Nemçelü tarafında verilen tasdikname tercümesidir

... aslı ...mahfuzdur

Leopoldus-ı sani ‘avn ve ‘inayet-i samedani ile bi’l-intihab Roma İmparatoru da’ima ağustos’ul eman Engerusca,Dalmaçya... kralı Avusturya arşidükası ...bi’l ...eseriyye dükası ... düka’i kebirî kebirî vekilde de ...zir ve bila selziya? Milano neferat ve ...dükası birinci hatuniyye? keburuğ ...ve ... kontası sakir ve Romalı imperiyonun? ... ve aşığı... denizi samurihi? ve ...memleketinin ... zünkaniyye? serurda salim ... kontası aslun? ...racası ve mihelonya hükümdarı işbu namemiz Leh vukuf ve ittila’ı lazım gelen kimesnelere cümleten ve münferiden kendümüz ve ahlaf ve veresemiz taraflarından i’lan ve beyan ederiz ki işbu sene-i mübarekede şehir-i Ağustosun dördünde Zıştovi kasabasında bizim ve Devlet-i Aliyye mürahhasları beyinde peymanen ma‘kud olan musalaha temessük-ü mu‘teberinden ma‘ada yine yevm-i mezkur ve mahal-i merkurda iki devletin hudud ve es‘alarını ihsan ve ahiri vechle

ta'yin ve tebeyin zımmında mûmâ-ileyhim beyninde bir mu'ahede-i şurut-ı ati'l beyan üzere 'akd- ve rabt ve imza olunmuştur

Bism-i ... el mukaddeset'ül gayr'il münkaseme Devlet-i Aliyye-i Osmaniye ve Devlet-i İmparatoriye musalaha'ı ma'kudenin âvan-ı meyamin iktiranında ve dad ve musafatların birbirlerine berahi-i vazıha ile esas ve beyan ve taht-ı tasarruf ve hükümetlerinde olan hudud ve es'alarında atiyede rabıta'ı muvalat-ı kamileyi muhal olabilir cemi' esbabı şimdiden men' ve def' ve bin ikiyüz beş senesi Zilhiccet'üş-şerifenin üçünde Zıstovi Kasabasında imza olunmuş musalaha'ı kat'ıyye 'ahidnamesi şurutunda tecavüz eyledikleri ancak tebdilat-ı ati'l beyanı canibinin kaidesi zımmında te'yid ve teşyid eylemek iradesiyle cenab-ı haşmet-meâb-ı İmparatori Filip Baron dö Herbert Retkeal nam Halyad Devletinin müsteşarı ve Konte Françesko Esterhazi Dö Ğalanta nam devletinin hâlâ şamilanı ve Korhasten kontu Legünek ve Tevtes nam senuryanın sinyörü olan mürahas nasb ve ta'yin edüb kezalik Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye bi'l fi'il Reis'ül küttab Birri Abdullah Efendiyi mevali-i 'azamdan kadı ma asker'üs-sultani İbrahim İsmet beyefendi rüznamçe-i evvel Mehmed Dürri Efendi hazeratını nasb ve ta'yin buyurmağla şurut-ı atiyeye bi't-terazi rabıta verilmiştir

Evvelki madde Devlet-i 'aliyyenin mutasarrıf olduğu arazi'ı eyalet-i Tımaşvara ve nehr-i Une'nin sol yakasında

S.82 B.79

vaki' kazalara da'ir Devlet-i imparatoriyenin metalibine mebni kabl'es-sefer meftuh bir müzakere bulunmaktan naşi mu'ahede olan iki ulu devletler havali-i mezkurede hudud-ı kadimenin noksan ve kusurın mütala'a ve terazi-i tarafeyn ve tevafuk-ı canibeyn ile fima ba'ad tağyir ve tebdil olunmayacak vech üzere ibka ve tatmim iradesinde olub işbu mu'ahedenin madde-i saniye ve salisesinde musarrah kat'ı rabıtaya karar vermişlerdir şöyle ki zikr olunan rabıta ile müzakere-i sabıka-i mezkureye müteferri' olan cemi' mevadd-ı matlubeyi müesses ve kat'ı fasl ve hasm eylemeye rızadâde olmuştur

İkinci madde Bina'en 'aleyh Devlet-i Aliyye-i Osmaniye rızadâde olur ki İrşova-i Atikin kasabası ve arazisi Çerna suyuna varınca Devlet-i imparatoriyyenin tasarruf ve hükümetinde kala bu vechle ki ol taraftan Çerna suyu fima ba'ad ve mü'ebbeden Nemçe devletinin hududunu fasıl ola lakin şu şart-ı sarıh ile ki Devlet-i İmparatoriyye İrşova kasabasına ve işbu maddenin mantukunca Devlet-i Aliyye tarafından terk ve ferağat olunan arazinin bir mahallinde ebeden istihkam vermesi

ca'iz olmaya ve Belgrad 'ahidnamesinin beşinci maddesinde musarrah olan hudud ile mahdud Ada kal'ası karşısında vaki' ova-i sagire 'ale'd-devam ve 'ala külli hal iki devlet beyninde bitaraf kala ya'ni hükümet ve mülkiyet-i devleteyn-i mezkureteynin yerine 'a'id olmaya bu surette mu'ahhid olan iki devletler ta'ahhüd ederler ki ova-i mezkur-ı mutlakan beriye terk edüb bina ihdas ve ikamet ve icra-yı zira'ate kimesneye izin ve ruhsat vermeyeler

Üçüncü madde Kaldı ki Unenin sol yakasında vaki' kazalara da'ir mu'ahhid olan iki ulu devletler bi't-terazi rabıta vermişlerdir devleteynin hududu fima ba'ad mü'ebbeden vech-i ati'yül-beyan üzere tanzim olunalar işbu şurut merbut olan haritada sürh ile tersim olunduğu vech üzere canibeynin hududunu tefrik edecek hatt-ı cedid ol havalide harita'ı mazkurede işaret olunmuş mahalden Alina nehrinin sahil yemininden şuru' ile ve Çetin kazasıyla ma'an Devlet-i İmparatoriyyenin tasarrufunda terk etmek üzere ol tarafda olan bir küçük ırmağın doğruluğuna med oluna ve haritada sarı renk ile beyan olunan İsturluk yahud İsturlıç nam Devlet-i Aliyyekal'ası inhasından çekile bu vechle ki kal'a-i mezkure ve top mesafesiyle tasrih olunacak enhası Devlet-i 'aliyyenin tasarrufunda kala ve andan hatt-ı mezkur doğru yoldan Korane üzerine varıla ve nehr-i mezburun akıntısına hilafen Dreznik kazasıyla ma'an Devlet-i İmparatoriyyenin tasarrufunda kalmak üzere gidile ba'de hatt-ı mezkur Izmolyanac dağından Tikyevo nam mahalden tahdid oluna ve andan ol tarafda vaki' yüksek dağdan geçirile ki cebel-i mezkurun eteğinde haritada sarı ile işaret olunan Lapatz nam mahalli mevcuddur ve sarı ile işaret olunan vakıfdan yukarı bir sa'at mesafe nehr-i Une sahiline varınca çekile ve andan hatt-ı mezkur nehr-i Unenin sol yakasını çıkararak garb tarafından vaki' menba'ına dek sürh ile işaret olunan hat üzere varulub yüksek dağların hizasıyla en doğru yoldan hudud-ı salise-yi haliyeye müntehi ola şöyle ki ehli-i İslam İsternica'sı Devlet-i Aliyyenin tasarrufunda terk oluna Devlet-i İmparatoriye ta'ahhüd eder ki bir dürlü bahane ve 'illet ile vechen min'el vücüh işbu madde ile Devlet-i Aliyye tarafından terk olunan kazanın bi'l cümle mesafesinde bila istisna bir dürlü istihkamatı ta'mir etmeye ve müceddeden bina ve inşa eylemeye

Dördüncü madde Devlet-i İmparatoriye dahi gerek İrşova-i Atikin kasaba ve arazisi ve gerek yukarı ki Une'ye da'ir işbu mu'ahede'i mahsusanın Şart-ı sanive salisinde rabitapezir olduğu vec üzere hududun kat'iiyen nizamında Devlet-i Aliyye'nin ibraz etledigi muamele-i dostanesi kendü tarafından dahi mukabele ve devleteyn beyninde teyemmünen 'akd olunan musalahayı bir kat dahi temhid ve te'kid zımnında sarihan

ve tevatüren beyan eder ki işbu hudud nizamını kat'î olmak üzere i'tibar ve ikrar eder ve vaz' olunan hudud-u mezkurenin ziyade müstakbelde bir dürlü iddiası kalmadığı mu'terif ve müteahhid olur.

Beşinci maddeDevlet-i İmparatoriyye sabık'ül-beyan olan hudud tanzimi için rıza ve memnuniyeti izhar zımında ta'ahhud eder ki Devlet-i Aliyye'den istila eylediği cemi' kaleleri ve palanka ve kastelleri el'an buldukları hal üzere tamir ve inşa olunan istihkamat-ı cedidenin birisini hedm etmeyerek red ve teslim eyleye bu takdirce ahidName-i kat'iyyenin altıncı maddesinin nihayetinde mezkur hedm eylemek kayd ve şurutundan kefi yed eder

Altıncı madde Kezalik

S.83 B.79

istiladide olan cemi' arazinin bir an evvel kabza-i tasarruf ve mülkiyetine idhalleri zımında Devlet-i Aliyye'nin izhar eylediği hahiş ve rağbetine Devlet-i İmparatoriyye muvafakat ederek 'ahidnamenin altıncı maddesindetahliyeler için vaz' olunan müddetlerin kasr ve takribini rızaen kabul ve icabet ider ve Devlet-i Aliyye ile rabıta verir ki zikr olunan müddetler 'ahidnamenin imzası gününden hesab olunub tasdiknamelerin mübadelesi gününden hesab olunmaya yani bi'l-cümle Eflak memleketinin ve Boğdan kıt'ası beş kazasının tahliye terk ve teslimi zımında bu günkü gündenotuz gün müddet-i hesab oluna ve istila olunan sair bi'l-cümle arazi için bugun kigünden altmış gün müddeti hesab oluna bundan başka canibeyn taahhüd ederler ki musalaha 'ahidnamesi tasdiknamelerin mübadelesini 'ahidname-i kat'iyyenin on dördüncü şartında mezkur kırk gün bedelinde nihayet'ün-nihaye on beş gün zarfında mübadele-i mezkureyi icra ideler

Yedinci maddeİşbu mu'ahade-i mahsusanın tasdiknameleri başkaca bast oluna lakin musalaha 'ahidnamesinin tasdiknameleri mübadele olunacak günde mübadele olunalar

Hatime Bina'en 'aleyh yedimizde olan ruhsatname-i imparatoriye mucebince biz ki Petro Filip Baron Herbert Ratkeal ve Françesko Konta Esterahazi Dö Ğalanta imdi mu'ahede'i mezkure münderiç olan cemi' şurutu birer birer dikkat ve tahrir ile kıra'at ve mütala'a eylediğimizde her vechle müstahsen ve makbulumuz olmuşdur 'ale'l hususuna zahir 'indimizde ma'lum ve muhakkaktır ki hududun bu vechle tasrih ve tavsifiyle canibeynin hemhudud olan re'ayanın tahsil-i esbab-ı emniyet-i menfa'atlerine sa'î ve ikdam olunmağla bundan mukaddem ekseriya hemhudud olan

ra'yyet-i canibeyn meyanesinde tekevvün eden taraf-ı münazaa'at-ı atıye mesdud olub şöyle ki fima ba'ad canibeynden mebadi ta'arruz ve tecavüzün ref'iyle tecdid ve ibka olunmuş mübarek sulh ve salah ve hüsn-i hemcivarinin yevmen fe yevmen müterakki ve müzdad olub te'kid ve temhid olunacağına da'ir emniye ve emalimiz kesb-i tekarrur ve subut eylediğine bina'en 'ilm-i name ve rağbet ma la kalam ile işbu namemiz ile cemi' zevabit ve revabiti ile mu'ahede'i mezkurey-i tahsin ve te'kid ve tasdik kabul ederiz ve kendümüz ahlaf ve veresemiz taraflarından ve 'ad ve ta'ahhüd ederiz ki mu'ahede'i mezkurede mestur ve mukarrer olan cemi' mevaddı sıdk ile ibka ve icra ederek müte'alliklerimiz taraflarından bir vechle hilafına hareketi tecviz etmeyiz taraf-ı diğerden dahi sıdk ve hulus ve hakkaniyetle mukabele berle işbu mu'ahedede münderiç cemi' mevaddın ibkasına ikdam olunacağı me'mul ve meczumumuzdur tasdiken ve te'kiden li'l-mekal işbu tasdiknamemizi kılmamızla imza ve Çasari ve Kralı ve ... kaviy-yi kebir mührümüz ile temhir ettirdik milad-ı İsanın bin yedi yüz doksan bir senesi Ağustosun on üçünde Roma ve'l-eman Krallığımızın evvelisi ve ırsen mutasarrıf olduğumuz krallıkların sanisinde Bec şehrinde tahrir olunmuştur.

((Ancak musalahada murahhas elçileri bu Zıştovi muâahedesinin dustur'ul-'amal temessükünü imza ve mührümüz ile temhir etdirmişizdir Zıştovi mahallinde mukaleme odasında milad-ı İsanın bin yediyüz doksan bir senesi mah-ı Ağustosun dördünde Baron Dö Herbert Ratkeal Konte Françesko Esterhazi Dö Ğalanta))

Çasarimzası ...

Liopoldus

Hasseten tenbiye Çasarı ve Kraliye imtisalen Antuvan Petro Baron Dö Sebilman?

Yazılan tasdikname-i Humayûnun kapağıdır

Taraf-ı Hümayûn-ı şahenşahanemizden iftihar-ı ümera'il 'azam'ül İseviyye muhtar-ı kübra'il feham'ül mesihyye müslih-i mesalih-i cemahir'it-ta'ifet'ün-nasraniyye sahib-i ezyal'el haşmet ve'l vakar-ı sahib-ü dela'il'el mecd ve'l i'tibar halen Roma İmparatoru ve Macar ve Çek Kralı ve sa'ir Nemçe mahallerin hükümdarı olan haşmetlü miknetlü dostumuz Leopoldus-u sani hatemallah 'avakibehu bi'l hayr ve'r-reşad ve ilahum ileyh sebil'üs-sevvab ve's-sedad cenablarına şerefyafta-i sudur olan tasdikname'i Hümayûn-ı şevket-i makrunumuzdur

S.84 B.80

Milad-ı hazret-i İsanın bin yediyüz doksan bir senesi mah-ı Ağustosun dördüncü günü Devlet-i Aliyye ile Nemçe İmparatoru beyninde mutavassıt olan elçileri vasıtatıyla Zıştovi Kasabasında ‘akd ve imza olunan mu‘ahedenin tasdiknamesidir

Biz ki Frederikus Galilmus bi-lütfullah-i te‘ala Prusya kralı Brandenburg Margravisi ve muhterem Roma imparatorluğunun dahi şamilanı ve Berih Herseki ve Teselyanın müstakil dükası veAvranj? ve Tuşanil ve Valingen memalikinin ve Ğlaç kontalığının Berihi ve Kelder ve Magdeburgve Kleve ve Yuluris ve Beriğ ve Aşşın ve Bumeranya ve Kasub ve VandalveMakelenburgve Ferun dükası ve ve ... mend? ve Kaman ve Vanaralya ve Süverin ve Raçeriğ ve Ostaraz ve Morus memalikinin Prencive Huhancülerin? ve Rövin ve Mark ve Ravansberg ve Huhansten ve Reklenberg ve Süverin ve Lion ve Yeder ve Lerdam kontası ve Ranşın ve Duvastuk ve Astargard ve Lavberg ve Busu ve Erine veBerde hükümdarı ve ila ahire maslahat-ı atiyet’üz-zikrin ‘a’id ve raci’ olduğu kimesnelere i‘lan ve beyan ederiz ki bizim ve haşmetlü İngiltere Kralı ve miknetlü Nderland asıtatı cenarellerinin tavassutu ile işbu mah-ı Ağustosun dördüncü günü Zıştovi Kasabasında ‘akd ve imza olunan mu‘ahedeye bina’en Devlet-i Aliyye ile Nemçe İmparatoru beyninde bi’s-su‘ud ve’l meymene i‘ade’i sulh ve salah işbu musalahat-ı hayriyyenin tanzim ve tesviyesi için cem‘iyyetkah-ı mürahhassan-ı tarafeyn olan mahall-i mezkureye me’mur Berum Markiz Dö Lukezini? mürahhas elçimiz yevm-i mezburda mütevassıt olan salif’üz-zikr iki devletin mürahhas elçileriyle me‘an sened-i mu‘ahedeye mutabık tertib eylediği bir kıt‘a tavassut senedinin mazmunudur ki zir’de best ve beyan olunur

Nemçelü ile ‘akd olunan musalahanın şurut ve mezamini biayni? işbu tasdiknamesi mesturdur.

Sened-i mezkur tarafımızdan kemal-i teharrî ile mütala‘a ve tatbi‘ olunduk da her maddesi tasvib ve tasdik olunduğu ve maslahat-ı hayriyye-i musalahayı matlub olan hüsn-i hitama isal için mürahhas elçilerimizin ‘ale’l itlak cemi‘i kelimat ve harekatı ...ve makbulümüz olduğu beyan ve i‘lan zımında işbu tasdiknamemiz kendü yedimiz ile imza ve mührümüz ile temhir olunmuştur milad-ı hazret-i İsanın bin yedi yüz doksan bir senesi mah-ı Ağustosun yirminci günü Berlin şehrinde tahrir ve i‘ta olunmuştur

S.84 B.81

Prusyalu tarafından vurud eden tasdikname ... Nemçelü tarafından balasında tahrir olunduğu ... mahfuz olunub

Frederikus Ğalimus

Bu def'a Zilhiccet'üş-şerifenin evahiri tarihiyle Best şehrinden Prusya Kralının tasdiknamesini hamil olan kavarir ile Devlet-i Aliyye mürahasları Efendiler hazeratına Markiz Dö Lukenzini tarafından irsal olunan takririn tercümesidir

Zir-i verakda mastur'ul-esam olub bundan mukaddemce Zıştovi kasabasında 'akd olunmuş meclis-i musalahaya me'mur Prusya Kralı cenablarının mürahas elçisi Markiz Dö Lukenzini? da'ileri gerek tavassut senedini ve gerek mesa'i-i senakaranesine ihale olunan maslahat-ı hayriyyeyi derece'i mergubeye isal zımında 'ale'l 'umum iktiza eylemiş cemi' tedabir ve hareketını musaddik Kral müşarün-ileyh tarafından irsaline himmet olunan tasdiknamesi bu def'a senaverleri yedine esna-yı rahda varid ve vasıl olub Devlet-i Aliyye mürahasları Efendiler hazeratına tarafından bi'l-vekale 'arz ve takdim eylemek üzere Kulunel Dö Leviç? cenablarına tesyire müsaade'at eylemiştir bu da'ileri dokuz mah müddeti müşarün-ileyhim Efendiler hazeratı ma'iyet ve hizmetlerinde henkam ikametında şevketlü kudretlü 'atufetlü padişah-ı âli Osman Efendimiz hazretlerine haşmetlü Prusya Kralı cenablarının müsafat ve muhâlâsatını 'arz ve takdime me'luf olduğuna bina'en her ne kadar refakat-ı 'aliyyelerinden mükalemenin hüsn-i hitamı takribiyle iftirak ve müba'adati ve inkiza-yı me'muriyet-i mucib'ul-mefahiratı lazım geldiyse dahi bu def'a me'muriyet-i müteferri'atından ma'dud tasdiknameyi irsal ile iktisab-ı mefahirat ve taraf-ı 'alilerinden mazhar olduğu lütuf ve mürüvvetin teşekkürüne zari'a ittihaz eylemiştir Prusya Kralı cenabları tarafından 'ahidname'i kat'iyeye zaman ve kefaleti ilhakını mutazammin senedin vüruduna ve Devlet-i Aliyye tarafından izhar-ı intizar ve rağbet olunduğunu bu da'ileri kralım tarafına iş'ar ve tebeyyin eyledigime bina'en kral müşarün-ileyhin tasdiknamesini isale me'mur olan kavarir? ile mah-ı Temmuz altısında madde-i merkumeye da'ir vürud eden tahriratının mefahimini işbu takrir-i ihlas-ı semirde derç ve beyan ederek gayet şevk-i bal ile levazım-ı me'muriyet da'iyanesine ibtidar eylemiştir bu def'a tarafınıza irsal eylediğimiz tasdiknamenin Devlet-i Aliyye'ye 'arz ve takdimini vesile ederek tarafımızdan mutalebe olunan zaman ve kefalet-i senedi hususuna da'ir vech-i ati'l beyan üzere ifade ve tefhim edebilirsiniz ki memalik-i Devlet-i Aliyye'ye ilhak-ı

zaman ve kefaleti şamil sened i'tası tarafımızdan va'ad ve ta'ahhüd olunmuştur ve işbu va'ad ve niyetimizde sebatımız der-kârdır ancak Rusyalu ile Devlet-i Aliyye beyninde ile haz'el ân temadi sefer takribiyle tasarruf-ı Devlet-i Aliyye'de kalacak memalikin hududu ve teklifi lazım gelen arazi henüz na ma'lum olmak mülabesesiyle tarafımızdan ilhak-ı zaman hususu Rusyalu ile dahi in'ikad-ı emr-i musalahaya tavakkuf eylediği zahir ve vakt-i merkum hululunda matlub olan kefalet senedinin âsitane'i sa'adette i'tasına bir nesne mani' olmayacağından başka ma'ruzat

S.85 B.81

Salife ve sevanih-i sabıkasına kıyasen İngiltere Devletinin ve İspanya Devletinin dahi kefaletleri manzum olacağı me'mul ve melhuzumuzdur deyu Prusya Kralı cenabları tahrir ve iş'ar eylemiştir ve'l-hasıl Kral-ı müşarün-ileyhin hareket ve etvâr-ı halisanesinden Devlet-i Aliyye hakkında fi'l-âsl izhar edegeldiği gayret ve 'ale'l-husûs Zıştovi mükalematının hüsn-ü suretle hitam bulmasına ba'is olan hamiyet ve sukutuna bir nev'i hâlâl tatarruk etmediği ve vükela-yı Devlet-i Aliyye 'indinde numayan olur kazaya-yı mezkureye binaen Rusyalu ile tatmim-i emr-i musalahada hasıl olacak fevaid-i muvazene mutala'a olunarak işbu maddenin tanzim ve tesviyesi 'utufetli murahhas Efendiler pesendidelerin derpiş ederek cemi' Avrupa'ya mucceb-i âsayiş olacak işbu musalahanın bir ân evvel kat'ına damen-i dermeyan-ı gayret edeceklerinden iştibah yokdur deyu Prusya elçisi tahrir eder.

S.85 B.82

(FARİSİ)

Aslı ve tercümesi ve sair müteferri'a olan evraka dahil olundu sene 1206 mühr-ı tubasında mahfuzdur.

Bundan akdem Name-i Hümayûnla Buharaya gönderilen Alemdaran Seyyid Mehmed Emin ile hâlâ Afganiyan Şahı ve Kandahar Hakimi Timur Şahın 'atabe-i 'aliyye-i şahaneye ib'as eylediği namesi tercümesidir fi 26 Zilkade sene 1205

Daraz-ı sahan ber ser name ha ber ez nare başem benam hüda daraz nare-i nar ve pür vucud nigarende nakşı hesti ve pür cihandar daray-ı gün ve meregan-ı bahr-ı ca'ıyan ve veliy'ül emirgan ne kes mesel ev vane ev meseli kes hema tesetbi mesel ve manend ve bes herankez seri taser yabud bi tevhid ev cümle guya bud piş ez ferş ta fevk-ı 'arş anca hest bin gerd şahame iş tefsin yetse har dehr çe deryabed ez mümakat ber cümle yek hil'at-ı sevrzâat zebanı yafet guyayı ez nâm ev pirazbâde-i

nutk-ı şercam ev mehamed-i Muhammedât esas ki çün menatik navatik hâlâskaran-ı sadr olub bağ-ı ‘alemden huruc ve sala-i ‘alaya ‘uruc ider cevami‘i sevami‘i melekût ziya-yı hüsn-ü makbul ile anın ikbaline şıtab idüb derecat-ı semavat kabule erişdirdiler ve karayid sipas bi kıyas ki elsine ve efvah-ı niyayiş müsteşan aktar-ı cihandan neşet eder mukarrebân-ı bargah-ı samediyet bal ve Cahit-i cemal ile anı pişgah-ı celal Padişah-ı Zülcelale eylediler ol sultan-ı ‘arş-ı serir ve Padişah-ı ‘adem’ün-nazırın yoluna nişar olsun ki kıra’at-ı müdevvirat-ı tis‘a ve tabkat-ı müstahat-ı seb‘a ânın cemal-i uluhiyet-i cilvegahıdır ve niyayiş-i mu‘arra ez âlayiş ki müsebbehan sum‘a-i emirgan safa-yı kulub ve ikandan mededkara-tı yenan lisan ve beyanla ‘ati ma‘rumun beyana götürdüler ol şâhenşâh-ı kavi destgahın südde-i rafi‘na tahfe olmağa şayestedir ki ânın hükm-ü istivariyle seyr-i felek devaran ve devr-i sevabet ve seyyar karar bulub her biri kendi medar ve edvariyle dair ve şanayandırılar tebarük’üz-zayi peyd’el-mülk ve hüve ‘ala külli şeyin kadir bir giridgar-ı nadiregardır ki ber eda-yı lafz-ı ka’in il cemi‘ mükevvenat-ı eşyayı ‘uyun-u bütün ‘ademden ‘alem şey’unde ‘ayn ‘ayane ‘iyan eyledi ve niyaz ba perin ve saz evvel-i şerik ve bi esyaza ki her çend-ü çenüd evham ve vefud mededkat ve efram-ı peyra-yı ne peyra-yı zatında nevs musara‘atı seyin ‘inan itseler ol murahhıl meramın evvel ki menziline hatveler senglah-ı na kamide fersude ve leng ve kai makam meknet ve derunun olur ber kemal ezel-i ezelden aksa-yı iyad’ül-iyade reside olmuşdur bir ferman devadır ki bir yare ‘ibad bir ar ‘adem ve sahad ve vücudun idadesi olmayınca kalkamaz ve yerinde duramaz bir kader sahib-i iktidardır ki afin havfindan bir zerre hayal-i cibale güzeran etse cibal aryub-u âb olub ve eger ‘uyun ve bihara ‘ibad olsa bihar serab olur bir hakim-i ‘ale’l-ıtlakdır ki eger edib hükümeti bir ma‘na-yı diger vazı‘ etse suret-i icad refk-i hesti kalmaz idi bu zerre-i bi temudun haremidir ki vusuf zatına kadar ola geça fehm ve idrak eyne meşt-i han geça hadde hamd hara ve nerpan sübhan min ce‘al hazaine beyne’l-kaf ve’n-nun sübhanehu sübhane ve te‘ala ‘amme yesifun ve haddun pirun ve ‘adun-u efun salavat kadisi namusu ve derun-u safvet-i semur mirkad-ı mutahar ve devza-i ihtar rıdvane- müzhir risaletme’ab ne sare seza vardır ki elif-i efamil mu‘cizat-ı şamil

S.86 B.82

Hoşberiyile etmam hüccet-i bigane ve havbeş zımında felekde daire-i nur mah-ı münir-i dal gibi dünyam eyledi ve bir yetimdir ki meşt-i hurşid inkişat-ı te’siriyle husûl-u âmal âşikate ahval zımında demani der yetim eyledi beramı

hasbidir ki feshâ be belğâ-yı garb ve ‘acem tehci huvar teval ve akzalidir bi çapeksuvar diyâr-ı sübhanellezi esradır ki halk ve ihda ile rahş-ı ‘arucı bek‘a na sundan aksa-yı melekuta ibrişdir deyi ve ‘alm-i huruc ve iclali sahid’ül uhuvvet üzere kaldırdı ve mesned-i eclas ve temkini ‘arş-ı berrin üzere atdı Haşim-i nejaddır ki tantana-i nübüvvet ve eslamı sami‘a ‘ubde-i âsname isabet etdiği gibi kenayis hübel velat sadmanından münhedim ve mat oldu bir risalet-meabdır ki kamet-i baistikamet risaleti kaldırdığı gibi hudavend pak-ı hil‘at ziba-yı levlak lema hâlâk’tül eflakı kadiranesine güzel elbas eyledi vasiyet-i İslam ve nayini şeş cihet zemine erişdirdiği gibi dumar rüzgar küffar ber gerdar duruldu Muhammed fersuteda-i Zülcelal ki nübüvved naziriş bi ‘alem ve kemal bekara’in satvediş huravand pek metaliş-i nebaşir derin-i tevde hak bu ra‘kes şer‘iş çü ‘ariş-i ‘azam ezan-ı keşd-i edyan diger remim ve tahiyete mutetaliyyat ve leta‘if-i selam ve efyat ol derara-yı sema-i ve şumus-u pür nur ve ziya-i burucu risalet mukarreban müzhir ann ashab-ı ke‘n-nucum bayitahım Efendiyatım ihtediyatım i‘anı âl mutehherat ve ashab-ı keramet semat ki her biri rafi‘u liva-yı hilafet ve nazim-i meham-ı şeri‘at bast-ı basat-ı hidayet ve millet salik-i mesalik niyin-i Ahmedi nahic-i menahic-i din-i Muhammed’idirler a‘na-tı Ebubekir’is-sıddık sadakat şî‘ar katı‘ı ehli‘l-yed‘at ve‘l-asar mevruğ-u nessa sani asnabin ez hema fi‘l-ğar ve Ömer’ül-faruk ellezi beyne‘l hak ve‘l-batıl farik ve ‘ala ehli‘l-küffar ve‘d-dalalehu fayık ve fi sema‘il-islam eşşems’üş-şarık ve üçüncüleri Osman’ül-‘afan kan ğani fi tarik’il-bezl ve‘l-ihsan kıdvetu sahib’ül-kiram ve vali mevali’yül-islam ve dördüncüleri Haydar-ı safder kala‘ bab’ül-Hayber zarib’ül-zülfikar el-kerrar ğayr’il-ferrar ibn-i ‘ammi‘r-Rasul zevc’ül-Betül mazhar’ül ‘acayib ve mazhar’ül ğaraib Ali ibn-i Ebu Talib rığvanallahu te‘ala ‘anhum bud mecmu‘aşan mahmu‘a-i din keza yaşazat-ı din razibi dayin hema eczam vahdet set ve serşar hema der suret ve ma‘ni behem yar ale‘d-devam fi murûr’il emam cari ve sari ola eda-yı hamd daver dadad ve salavat seyyid’ül-ebrar ve‘s-selam âl ethar ve ashab-ı kübardan sonra ol keyti âra-yı hakkaniyet iktiza-yı sultan-ı memalik sitan mela‘iki ba seban givan mergan cem nişan hurşid şan-ı felek şadırvan kesr-i derban hakan havakin sultan selatin kehf ehl’il-islam ve‘l-ayan şah-ı emsar-ı bedi‘at ve küfran behram-ı şekva encam-ı gerde sa‘adet calis-i te‘sis bağ-ı sitan-ı bilad-ı Rum ve Zenin şevket şekiy-yi gerde nasara ve fernan revnak efza-yı kaza-yı serir ve evranan lemu‘u setu‘neyyir-i ‘azimet ve celal yenbu‘u zülal ikram ve efdal merkez-idaire-i din ve devlet daire-i merkez ikbal ve nisfet hafız cüz’i İslam ve millet bud hakirtiş bi karin ve karan heman şah-ı cem

cah keşüdistan ferazende-i rayet-i hasruvi berü ezende-i taht-ı gihasruvi bedin virad ve ba hasan vucud naziriş kem âmad yemlik-i vucud es-Sultan ibni's-Sultan ve'l-hakan ibni'l-hakan el-meşhur fi'ı hafikeyn el-ma'ruf bi'l-maşrikeyn es-Sultan'ül-berrin ve hakan'ül-bahrin hadim'ül-Haremeyn-iş-Şerifeyn el-müebbid minallah'il kerim Sultan Selim la zelü eyyam celaluhu 'ala tevatir'il-ezman ve ce'allallahu mülkehu ve sultane mahfuzan mine'z-zeval ve'l-noksan hazretlerinin zamirlarine iylağ ve ihda olunur ki çün sultankesiru uluhiyet mevad ve cud is'ad havakin ba 'adl ve dari ve icad serateyn safvet-i nejad-ı vesile-i emn ve eman ve vasıta-i asayış ve aramiş-i sakinan 'alem ihtitacan etmişdir anların raiyyet devletleri cihet-i nizam meham-ı mahlukat ve re'aya ve ra'at için 'arsa-i mümkinata degilmiştir ve yer küre hüccete hasalık rüşte-i ber şita-i elkat ve ittisalleri fi'l-hakika şiraze-i cemi'iyet evrak efrad-ı 'ibad ve mucib-i iltiyam

S.87 B.82

Umur-ı cumhur ve refah-ı hal ve hüsn-i meram-ı nezdin vurududur bina'en 'aleyh bundan akdem evvel dudman-ı 'alışanın mu'tekfan? setre'i celali refi'imekan 'umdet'ül e'azım Mehmed Emni ba'zı husus-ı havi Name-i Hümayünla Buhara hanı Ebu'l Ğazi Hana irsal buyurmuşlar idi ancak ba'zı bihardanın tuğyan-ı Sebile Han-ı mezbur ve rate'i tahtir ve füturda kalub mecbur ve mugayyir'ül-câl iken merkum Mehmed Emin Buhara'ya vasıl olduğuna bina'en der sa'adete bu yoldan 'avdeti rey etmiş olmalarıyla tarafımıza varid olmuştur el-hâletü hâzihi mûmâ-ileyh Ka'be'i? erbab-ı mu'addelet-i vücud olan ol âsitane-i refi'üş-şana ihram-ı bend-i 'azimet olmuşdur çünkü bu vasık'ül-eltaf giridgar-ı vürud-ı a'van-ı dudman-ı sultaniyye ve handan kabz-ı nişan-ı Osmaniyye ile cevıa-yı? vesa'il ve adab bigan ki ve rafıyyet ve hevahan-ı esbab-ı intizam yekcihet ve'l-futurdir ol meramın ebvab-ı muğlakatı ihsan-ı vecihle çehre'i ihya-yı saltanat-ı bi gezend ve Devlet-i ebed-peyvende meftuh olmak için kemiyyet-i hame-i müşkileyn harami ol maksad ve meramın bevad-ı ve adi-yü's-selamında kerem-i cevelan ve sebk-i 'inan ve mukaddema kitab'ul-fet ve vifakın şeruh ve adabından bir şemme rakamzen safha-i izhar ve beyan ve ol Ensar handan ve'l işane tefhim ve 'ayan eyledi ne ki destiyare'i mededkare-i bari ve istivari kava'id ve sak ve vedad-ı sultani ve şehir-i yâri ile 'ale'd-devam vech-i maksad ve meram üzere ittisal ve iltiyam ola ve bu ve bu yana-yı ziyânın mütekasir olan tar.... mefras vuku' i'raz ve sunuh-ı futur erbab-ı a'ğraziyla suret-i inkıta'a ve infisal kabul etmeye la bais-i zaman-ı 'ali'ş-şana 'ala tevatür'el-

eyyam ve şeyyid-i erkan-ı iclalehu ve sultane ba ve tad'el hulud ve'd-devam bi mu'avenet'ül malik'ül 'allam

S.87 B.83

Rikab-ı kamer-tâb-ı hüsrevaneye haşmetlü Danimarka Kralı tarafından tebrik-i cülus-ı Hümayûn zımında tahrir olunan namenin tercümesidir. Fi Rebiül ahir sene 1209

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûn tarafına gönderilmiştir

Eşraf'ül beldan ve'l emakin olan Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere ve Kudüs-i Şerif-i Mübarek hadim ve hakimi ve bilad-ı selase-i mu'azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı Cennet -Meşam ve Mısır-ı bihemta ve Kirvan ve Haleb'üş-şehba ve Irak-ı 'Arab ve 'Acem ve Basra ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehr-i Zor ve Diyarbekir ve Zü'lkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Magrib ve Habeş ve Trablüşşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girit ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhili ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve cemi'an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakese ve Kabartayan ve Gürcistan ve bi'l cümle tava'if-i Tatarın halife'i a'zamı ve 'umumen Bosna ve kal'a'i Belgrad ve Sırp hükümeti ve bilad-ı Arnavutluk ve Eflak ve Boğdanın ve dahi nice beka' ve biladın padişah-ı mu'addelet-şim-i es-Sultan bin es-Sultan es-Sultan Selim Han bin es-Sultan Mustafa Han dost-u e'izze ve ehabbımız hazretlerine biz ki fazl-ı na mütenahi ilahi ile Danimarka Kralı Nevrvakiya? ve Vandal ve Ğot hükümdarı veSchlezwig ve Hulzacya ve Suturmariya ve Rotmarya ve Ülümayrük?ve sa'ir nice mahallerin dükası iyz ed'ieyi' halisanemizi ifadan sonra münha-yı muhibbanemiz budur ki savb-ı halisanemize ba'is olunan name'i meveddat-ı intiha-yı şahaneleri yed-i muhibbanemize vusül bulduk da 'ammi emcedlerinin Firdevs-i berin'e irtihallerinden eğer te'essüf-i na mahsur vaki' olub ancak cenab-ı şevket-me'ablarının bi'l-ırs ve'l istihkak taht-ı 'ali baht-ı Osmaniyeye teşrif berle meserrat-bahş kalub 'alemiyan buyurdıklarından sürur-ı mevfur hasıl olmağla işbu haber-i meserret eserin 'akibinde cülus-ı meymenet-i menus-ı Hümayûnlarının merasim-i tebrik ve tehniyeti ifa ve sıhhat ve 'afiyet-i kamile ile eyyam-ı 'ömr-i cihanbahâlârı bi-geran ve da'imen ve müstemirren tevfiyat-ı aleyhiye mukarenetiyle ferr-ü haşmet-i şahaneleri sed çendan ve ikbal ve iclal-i la yezelleri cemi' memalik-i mahruse-i tacdarilerinde her dem lami' ve dirahşan olmak ed'ieyi' hayriyyesi ez dil ve can dergah-ı hazret-i zevil-

mennandan niyaz ve istid'a olunub beyn'ed-devleteyn istikrar ve metanet üzere der-kâr olan revabit-i musafat ve müvalatın kemal-i dikkat ve ihtimam ile te'kid ve teşyidine meyl ve irade'i mülukanelerinin iş'arı taraf-ı halisanemize ba'is-i memnuniyet evfâ olduğu Devlet-i seniyyeleriyle savb-ı halisanemiz meyanında öteden berü esas kaviyye üzere mebni olan musafat ve müvalatın imtidad üzere vekayesindan ma'ada canibeyn-i re'ayasının hüsn-i hal menfa'atleri'çün kemal-i sıdk ve hulus üzere perver şayafte? olmasına ve taraf-ı halisanemizde raci' olan cihat ile yevmen fe yevmen tezayüd ve istikrarına fima ba'ad revabit-i müstahkeme ile ziyade te'yid ve teşyidine savb-ı muhibbanemizden mukabele-i bi'l-misl sa'i ve ihtimam-ı kamile masruf olacağı beyanıyla işbu muhabbetnamemiz tahririne ibtidar olunmuşdur baki sıhhat-ı kamile ve tul-i 'ömr ile kamiyan olmaları ve ezdiyad-ı ferr ü haşmet-i mülukaneleri 'ann samim'ül-bal hazret-i haktan mütemennadır.

S.88 B.84

Cenab-ı sadaretpenahiye cülus-ı Hümayûn meymenet-i makrunun tebriki zımında Danimarka Kralı tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir

Bu Dahi

Biz ki fazl-ı ilahi ile Danimarka Kralı Nevrüvakiya? ve Vandal ve Gøthükümdarı ve Schlezwig ve Hulzacya ve Suturmariya ve Rotmarya ve Ülümayrük? ve sa'ir nice mahallerin dükasıyız savb-ı veziranelerine da'vat-ı halisanemiz ve hayr-i hevahi-yi mahsusamızı ba'de'l ifa inha gerde-i muhibbanemiz oldur ki savb-ı halisanemizde ba'is olunan Name-i Hümayûn vasıl yed-i muhibbanemiz olub şevketlü 'azimatlü Sultan Selim Han hazretlerinin bi'l-ırs ve'l istihkak taht-ı 'ali baht-ı Osmaniye ye teşrif buyurdıklarının hayr-i savb-ı halisanemize server-i na mahsur-ı iras edüb Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye ile savb-ı muhibbanemiz meyanında der-kâr olan musafat ve meveddatın tezayüdü ve canibeyn re'ayasının refahiyyeti için 'uhud ve mevasikin rusuh ve sebat üzere vekayesi müşarün-ileyh 'azamatlü Sultan Selim Han hazretlerinin murad-ı kat'i-i mülukaneleri itdüğü inkat'ül-beyan Name-i Hümayûnlarıyla tarafımıza te'kiden iş'ar olunmağla hubur ve meserret bi-ğaye hasıl olmuşdur devleteyn beyninde müddet-i medid'e den berü müstahkem olan revabit-i muvalatın te'bid ve teşyidine salahiyeti olan hâlâtın birisi fevt olunmak hususuna tarafımızdan da'ima kemal-i dikkat ve basiret üzere sarf-ı güşaş olunmak hasseten maksad-ı derunumuz ve cay-giri zamir-i muhâlâsat semirimiz itdüğünü savb-ı mülukanelerine 'arz ve iş'ar ve tasdik ve ihtar-ı

veziraneiniz matlubumuzdur baki hakim-i mutlak hazretlerinin hıfz ve emanında olmaları mütemennadır.

S.88 B.85

Cenab-ı sadaret-penahiye mah-ı Teşrin-i Evvelin on yedinci günü tarihiyle müverreh Danimarka Devletinin başvekili tarafından tahrir olunan mektubun tercümesidir

Bu Dahi

Savb-ı veziranelerine ‘arz-ı hulus birle ed’iyye-i hayriye ifasından sonra muhibbane inha olunur ki nezd-i Devlet-i Aliyye’de bu ana degin ru’yet-i mesalih-i me’muresinde izhar-ı sadakat ve istikamet eden Ovmüfris? nam adamımız ‘illet-i vücudi hasebiyle haşmetlü kralım taraflarından bi’l istid’a istifasına müsa’adeye na’il olub mesfurun yerine kezalik ehliyet ve liyakati mücerreb diğere kimesnenin ta’yini haşmetlü kral müşarün-ileyhin matlubu olmağla âsitane’i Aliyye sakinlerinden Baron Hilş? bu def’a maslahatgüzar rütbesiyle ta’yin olunub mesfur-ı umur ve musalahanın ru’yeti teshili için kendisine ihale ve tefviz olunacak maddelerde külli i’timad-ı âsifaneleri der-kâr’iyle nezd-i müşiranelerine mülazemet zımmında izn ve ruhsat-ı veziraneleri erzani ve sezaaver buyrulmak hasseten rica ve iltimas olunur baki ‘izz ve sa’adet ve ikbal ve devletlerinin ezdiyat ve istikrarı hazret-i haktan mütemennadır.

S.89 B.86

Cenab-ı sadaret-penahiye culus-u Hümayûn meymenet-i makruna tebriki zımmında Danimarka Kralı tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir.

Biz ki fazl-ı ilahi ile Danimarka Kralı ve Nurvekiya? ve Vandal ve Ğot hükümdarı veSelrevik?

Aslı ve tercümesi Ordu-yı Hümayûna gönderilmek için devletlü Re’is’ülküttab Efendimiz hazretleri tarafına verilmiştir

Ğusta ve bi’avnillahi te’ala İsveç ve Ğot ve Vandal Kralı... ..ve Arnisesviğ?
... .. Senurmariya? ve Dismaris dükası Ödenburg Delmenhurus Kontası ...
...sadaret-i kebiri sa’adetlü mekremetlü Yusuf Paşa hazretlerine payam-ı ‘afiyet irtisam iblağıyla inha olunur ki mukaddema âsitane-i sa’adetde sifarıyla ikamına me’mur olan orta elçimizin tebdil-i me’muriyeti lazım gelmeğın mümâ-ileyhin yerine dirayet ve ehliyeti bedidar olan kañçariyemizin? mühimme baş katibi Enval Bulebir? tarikimizin kavalirlerinden ‘izzetlü sadakatlü bir dasb? sefir nasb ve tahsis

ve der'akab canib-i Devlet-i Aliyye'ye ib'as ve irsal olunması hususu Devlet-i Aliyye ile İsveç Devleti beyninde der-kâr olan revabit-i kadime-i mühr-ı müvalatın te'bid ve teşyid-i meyanıyesi emrinde karargir zamir-i safvet-i semirimiz olan 'azm ve niyet-i rasihaya delil-i vazı' olub bina'en 'aleyh elçi-i mûmâ-ileyhin mazhar-ı hüsn-i nazar-ı merüvvet eser-i tacdari ve sazavar kurbiyyet mucib'il-fahirat bargah-ı şâhenşâhi olacağı me'mulumuz olub 'ale'l husus zinetbahş oldukları makam-ı vala-yı sadaretin kuvve'i şerifi ve zat-ı memduh'ül-harekatlarından merkuz hasa'il-i cemile ve pesendide hasebiyle her vechle mergub ve mu'temed-i padişahi oldukları ecl'den elçi-i mersumun nezd-i mekarim ferd-i mülukanede karin-i tahsin ve afer'in ve tarafımızdan her ne ki beyan ve irad eder ise rehin-i i'timad olmasında hemem hasene-i âsifanelerin masruf kılınması müsted'a-yı halisanemiz olduğundan gayr-i kemal memnuniyetimizde badi ve tezayüd-ı muhabbet-i mehaletimiz mü'eddi itdüğü beyandan müstağnidir baki cenab-ı hazret-i müte'al hemişe zat-ı Memduh'el hassaların müstedam-ı 'ömr ve sa'adet ve ikbal eyleye amin

Milad-ı hazret-i İsanın bin yedi yüz doksan bir senesi Şubatın yirmi dördünde kürsi-i memalikiğimiz olan İstokholm şehrinde tahrir olunmuşdur.

Min'el muhib? Avsa? ve hâlâ

S.89 B.87

Bu Dahi

Ğustov ve bi'avnillahi te'ala İsveç ve Ğot Vandal Kralı... ..varisi selseviğ? ve Duslard? ve ...ve Dismarus dükasıÖdenburgDilmenhorus? kontasıyız

Mesnedara-yı? sadaret-i kebiri sa'adetlü mükerrermetlü Yusuf Paşa hazretlerine payam-ı 'afiyet irtisam-ı iblağıyla inha olunur ki Hüdavendigâr-ı sabık Sultan Abdülhamid Han hazretlerinin dar-ı bekaya irtihallerine hâlâ erike-i ârâ-yı taht-ı Hümayûn-ı baht-ı Osmani şevketlü kudretlü padişah-ı mu'azzam Sultan Selim Han hazretlerinin cülus-ı meymenet-i me'nuslarını mutezamın tahrir eyledikleri mektub-ı meserret uslubları varid ve vasıl ve mefhum behçet-i mersumundan kemal-i hubur ve mahzuziyet hasıl olub

S.90 B.87

Tarafınıza ifa-yı merasim-i şükranıyyet ve izhar-ı levazım memnuniyetimize ba'is olmuşdur Devlet-i Aliyye ile İsveç Devletinin tabi'at-ı hal ve maslahatları muktezasınca senin-i kesireden berü pezira-yı in'ikad olan revabit-i kadime'i selm-i

muvalat ve mu'akkid-i cedide-i ittifak ve ittihadın teşdid ve te'kid-i bünyan ve tevfir esbabı hususunda Karadeniz zamir-i dirayet semirleri olan 'azim ve niyyet-i kat'alarından gayet'ül-gaye mahzuz olub tezyin buyurdıkları makam-ı vala-yı medaratın lazımesinden olan istiklal nam ve meftur oldukları hasa'il-i ber güzide ve Devlet-i Aliyye'ye olan hidemat-pesendideleri hüsn-ü zan ve teveccüh-ü tacdariye mazhariyetlerini mucib olmağın bu hâlât-i devleteyn meyanasında der-kâr olan hüsn ve tezkani? ve ülfetin devam ve istikrarına ve bir vefk-i meram hasul-u feva'id ve asarına şahid-i 'adil ve delil kafidir baki saltanat-ı seniyye hakkında der-kâr ve müsellemler olan fart-ı musaddakat ve gayretimiz lazımesince muhavvel 'uhde'i istihabları kılınan meham ve umur-ı Devlet-i Aliyye'de tevfiyat-ı samedaniyye makrun olmak du'ası nezd-i hüda-yı bi-çün'de icabet ve kabule merhun olması müsted'adır bin yüz doksan bir senesi mah-ı Teşrin-i saninin on dokuzuncu günü Burg şehrinde tahrir olunmuştur

Min'el muhib'ul mahsus

Gustov

S.90 B.88

Bu Dahi

Mesned ara-yı vüzerat-ı kebir devletlü sa'adettü mükerremettü muhibbü a'za ve ekremim sultanım hazretleri

Devlet-i Aliyye ile İsveç Devleti meyanesinde cari olan mu'amelat dostu ve muhaberat rasn'ı ve huluskariye zerre mikdar infisal ve hanel nezalet-i veli ni'metim haşmetlü Kral cenabları tecviz eylemediğinden naşi âsitane-i 'aliyyede sefaretleri mukim Dö Heyde Sena? Kavalirin tahvil-i me'muriyeti lazım gelmeğın der'akab mümâ-ileyhin yerine kaçalariyanın? muhimme baş kitabetiyle mümtaz'ül akran olub etval bulur kavalariyesiyle şeref-i nişan olan Dast? kavaliri intihab ve ihtiyar ve 'aceleten âsitane'i 'aliyyeye ib'as ve tesyar eylemişdir elçi-i mümâ-ileyhin bu tarafda esna-yı ikametinde umur-ı hariciye'i muhimmede müstahdem olması takribiyle saltanat-ı seniyyenin hasul-ı meram ve maslahatı'çün İsveç Devleti'nin sarf eylediği hememi hasene ve ğayyurane meşhudı olub bundan böyle dahi Devlet-i Aliyye'nin menafi-i hakikiyyesi için teşmir sak-ı hamiiyet etmeden hali olmayacağı gereği gibi ma'lumu olmaktan naşi 'ind-i Devlet-i Aliyye'de mümâ-ileyhin takrir-i sadakat-ı semirinden 'ilm'el yakın muhakkak ve meczum olabildiği mütala'ası 'illet müstakile-i me'muriyeti olduğuna bina'en ve devleteyn beyninde der-kâr olan muvalat ve

müsafatın te'kid ve yevmen fe yevma tezayüd-ü esbabını istisalnya bezl-i kencine mukadderat etmesi mukteza-yı me'muriyeti lazım geldiğine itinaen zat-ı memduh'ül-harekat-ı asifanelerinde merkur cevher-i feraset karagahi ve dürbünü ve güher-i umurdide-yi ve gerdanı muktezasınca devleteyn meyanesinde metin olan revabit-i selm ve musafatdan hasıl olan sümde-i menfa'atin tarafına 'a'id ve raci' olduğu mürat kalub veziranelerinde zahir ve celi ve elçi-i mümâ-ileyhin ta'rif ve tavsifinden müstağni olmak hasebiyle heman hüsn-i zan ve teveccüh-ü asifanelerinin istihlalliyle ifa-yı levazım-ı me'muriyete muvafık ve bu vechle veli ni'metim haşmetlü kral cenablarının Devlet-i Aliyye hakkında der-kâr olan hulûs ve safvetini peyder pey ifade ve beyana kesb-i suhulet edeceği meczumumuzdur baki cenab-ı Rabb-ı mu'in ol zat-ı nadir'ül-husasların 'ale'd-devam âsar-ı celile-i mecd ve ikbal ile muvaffak ve kâ mübin eyleyüb bu vechle dostan-ı hulûs nişanların ve bi-tahsis bu mahlus-ı merbut bariyaların memnun ve mesret-i rehin eyleye amin

Milad-ı hazret-i İsanın bin yedi yüz doksan bir senesi mah-ı şubatın yirmi dördüncüsünde tahrir olunmuştur

Muhallas merbutları ...

S.91 B.89

.....
Tebrik-i culus-u Hümayûn için cenab-ı hazret-i sadaretpenahi İsveç Devleti başvekilinin tahrir eylediği mektubun tercümesidir.

Müsted ara-yı sadaret-i kebiri devletlü sa'adatlü muhibbi a'zamız sultanım hazretleri

Hüdavendigâr-ı sabık Sultan Abdülhamid Han hazretlerinin dar-ı bekaya irtihalleri ile halâ erike âra-yı taht-ı Hümayûn baht-ı Osmani şevketlü kudretlü mehabetlü es-Sultan ibni's-Sultan Sultan Selim Han hazretlerine culuûs-u meymenet-i me'nus-u Hümayûnlarını mübeyyin veli ni'metim haşmetlü İsveç Kralına tahrir buyurdıkları mektub-ı âsifanelerine mucib-i olarak bu muhlaslarına tahrir himmet buyurdıkları ve dadnameden hasıl olan surur ve inbisat ve rutin merasim-i teşekkürü te'diye kıldıkdan sonra münha-yı muhallisenemiz budur ki elsine-i has ve 'amide hayr-ı sena ile mezkur zât-ı sûtüde hazretlerinde merkur cevahir-i dirayet-i zatiye ve gevahir-i feraset-i halifeye muktezasınca saltanat-ı seniyyenin fevaid ve mesalih-i hakikiye ve meham ve umur-ı dahiliyye ve hariciyyesi murât zamir-i sâff-ı tesmirlerinde membu zahir ve mekşuf olmağla böyle

bir vezir-i bi-nazirin şevketlü kudretlü mehabetlü Sultan Selim Han hazretleri misüllü bir padişah-ı nadir'ül-'asrın bargahı saltanatlarında ziver efza-yı mesned vâla-yı sadaret olması hususu Devlet-i Aliyye hakkında fuyuzat-ı kesirenin zuhur ve berûzına muzi fal-ı hayridir ez kadim devleteyn beyninde cari olub bu def'a teşyid ve tecviz olunan revabit-i musafatdan bu muhlaslarına hasıl olan surur nam-ı surun tarafınıza ta'rif-i tafsil ve tatvil-i kelimadan müstağni olub işbu mihadane-i müstedime ve musafat-ı müstefireden tevellüd idecek menafi' ve âsar-ı mecd ve furuğ-ı devleteyne raci' olduğu iş'ariyle iktifa olunmuşdur baki hubab-ı âsifanelerinin

Milad-ı hazreti İsa'nın bin yediyüz doksan bir senesi mah-ı Teşrin-i saninin dördüncü günü İstoklom şehrinde tahrir olunmuşdur.

Muhlas-ı merbutu İsveç Kralı ve Devlet-i İsveçiyenin senatoru

Manzur-ı Hümayûnum olmuşdur orduya irsal oluna deyü bala-yı takrire mubadere hatt-ı Hümayûn şevket-i makrun keşide olunmuşdur.

Şevketlü Kerametlü Mehabetlü Kudretlü Veli ni'metim Efendim Padişahım Ma'lum-ı Hümayûn-ı mülükaneleri olduğu üzere dünki gün resmen bab-ı Aliyye gelen cedid İsveç elçisinin kralı tarafından tebrik-i culus-ı Hümayûnı havi ve elçi-i cedidin me'muriyetini muhtevi iki kıt'a ve baş vekilleri tarafından dahi yine siyak-ı mezkurede iki kıt'a canib-i sadaret-penahiye olarak takdim eylediği dört kıt'a mektublar tercüme ettirilmekle cümlesi ma'ruz 'atabe-i 'ulya-yı şahaneleri kılındı manzur-u Hümayûnları buyruldukda ferman şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü veli ni'metim Efendim padişahım hazretlerininindir

Zıkr olunan mektublar manzur-ı şâhâneleri buyrulduktan sonra Ordu-yı Hümayûna gönderileceği ma'lum-ı 'alileri buyruldukda ferman menn lehü'l emrindir.

S.92 B.90

Asl tercümesi Ordu-yı Hümayûn ...

Ğusta ve bi'avnillahi te'ala İsveç ve Ğot ve Vandal Kralıve... ve Dismaros dukası ...Kontası ... şevketlü 'azemetlü padişah-ı âli Osman şâhenşâh-ı celadet bünyan ki Mekke ve Medine ve Kudüs-ü Şerifin hakimi ve bilad-ı selase ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam ve Mısır ve Bağdad ve külliye Arabistan ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irak-ı Arab ve Acem ve Basra ve Diyarbekir ve Erzurum ve Musul ve Van ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Tunus ve Trablusşam

ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevahili ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve cemi'an Kürdistan ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Deşt-i Kıpçak ve Eflak ve Boğdan ve ol etrafda vaki' şehir ve beldanın mülk ve sahibi es-Sultan ibn's-Sultan Selim Han ibni's-Sultan Mustafa Han ibni's-Sultan Ahmed Han şâhenşâh-ı mu'azzam hazretlerine peya-mı 'afiyet irtisam-ı tebliğ ve takdim ve tezayüd-ü esbab-fer şevketleri da'avatı eda ve tatmim kılındıktan sonra dostane inha olunur ki cenab-ı şevket-meâb-ı mülükaneleri ve saltanat-ı seniyyeleri hakkında derkâr olan habb ve vedad-ı halisanemiz lazımesince kutb-ı âsar-hanesin ibraziyle devleteyn meyanesinde pezira-yı in'ikad olan revabit-i levy-i dostu müvalatın te'kid-i bünyan ve tevkir-i esbab-ı hayriyesi hususat-ı kemal-i devlet ve taharri ile mülzem ve matlubumuz olmakdan naşi âsitane-i sa'adetlerinde ikamet eden kavalir DöHidstan sefirimizin bu tarafa isticlab ile âhir hizmete tahsis lazım gelmegin mûmâ-ileyhin yerine kancalariyemizde mühimme baş katibi olan enval bulur tarikimizin kavaliri 'izzetlü sadakatlü Petro Dasb bila te'hir nasb ve ta'yin olunub savb-ı dostu evvelilerine ib'as ve irsal olunmuşdur mûmâ-ileyhin bu tarafda esna-yı ikametinde umur-ı mühime-i devletimizde müstahdem olması takribiyle sadakat ve deruhte ve feraset ve ehliyetine tecrübemiz sebkat idüb ehliyeti 'indimizde meczum olmağla hüsn-ü intizar servet-i asar-ı şâhânelerine mazhar ve sezâver olacağı memulümüz olub hall tağyirden 'ari ve yeri devleteynin emn ve ikbal ve âsayiş hallerini müstelzem ve müsted'a-yı mebni ve istivar olan revabit-i tevbe-i selm ve musafat-ı tabi'iyenin vesi'amızdan geldiği mertebe-i te'kidi hususunda olan sa'i guşiş-i saltanat-ı seniyyenin esbab-ı ferr haşmeti tezayüdünden hasil olan memnuniyet ve mahzuziyetimizi taraf-ı Hümayûnlarına ayna ve izhar eylemek aksa-i levazım-ı me'muriyeti olmakdan naşi hakkında mu'amele bi'l-mücamele-i şahaneleri erzan ve bi-diriğ buyrulub tarafımızdan me'mur olarak irad ve beyan edeceği her ne ise hüsn-ü i'timada himmetleri mücib-i mahrus bir yalarındırki? baki cenab-ı hazreti ... müsta'an zât-ı nadiret'ül-haslet-i Hümayûnları 'ömr ve ikbal sermedi ile daimi ve kamuran eyleyüb 'ale'd-devam asar-ı mecd ve iclal ile memnun ve şadan eyleye amin

S.92 B.91

Bu Dahi

Ğusta ve bi'avnillahi te'ala İsveç ve Ğot ve Vandal Kralı ve... ve Dismaros dukası ...Kontası ...şevketlü 'azemetlü padişah-ı âli Osman şâhenşâh-ı celadet-i

bünyan ki Mekke ve Medine ve Kudüs-ü Şerifin hakimi ve bilad-ı selase ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam ve Mısır ve Bağdad ve külliye Arabistan ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irak-ı Arab ve Acem ve Basra ve Diyarbekir ve Erzurum ve Musul ve Van ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Tunus ve Trablusşam ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhili ve diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve cemi'an Kürdistan ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Deşt-i Kıpçak ve Eflak ve Boğdan ve ol etrafda vaki' cemi' şehir ve beldanın malik ve sahibi es-Sultan ibn's-Sultan Selim Han ibni's-Sultan Mustafa Han ibni's-Sultan Ahmed Han şâhenşâh-ı mu'azzam hazretlerine peya-mı 'afiyet irtisam-ı tebliğ ve takdim ve tezayüd-ü esbab-ı fer ve şevketleri da'avatı eda ve tatmim kılındıktan sonra dostane inha olunur ki 'ammi emcedleri hüdavendigar-ı sabık Abdülmecid Han hazretlerinin dar-ı bekaya irtihal eyledikleri mesmu'umuz oldukda hasıl olan te'sir ve tekeddür her ne kadar zahir ise dahi cenab-ı şevketme'ab-ı mülükanelerinin taht-ı 'ali baht-ı Osmani üzere culus-u meymenet-i me'nus-ı Hümayûnlarını hayr-ı meserret eser-i mucib server-i münir ve hubur-ı na mahsur olmak olub eslaf-ı nısfet ittisaflarının eyyam-ı saltanatlarında Devlet-i Aliyye-i kavi şevketin reside olduğu derece ferr ve ikbal-i âvan mu'adelet 'unvan-ı şahanelerinde bir kat dahi tezayüd bulacağı 'indimizde bi-reyb ve kemandır ez kadim Devlet-i Aliyye ile İsveç devleti beyninde mebni

S.93 B.91

Ve istivar olub bu def'a tecdid olunan revabit-i kaviye dostu ve muvalatın tarafından tabid ve tesyidi hususunda Name-i Humayûnlarında iş'ar ve ilhad? olunan meyl ve rağbet-i mülükaneleri devleteynin emn ve refah ve asayiş ballarını müstelzim bir halet itdüğü ma'lum ve meczumumuz olmağla tarafımızdan dahi min küllü'l-vucuh şeraitine ri'ayet ve teşdid-i bünyanına ihtimam ve dikkat olunacağı bi iştibahdır. Baki cenab-ı Hüdavend için hamiyet-i zât-ı nısfet-i Hümayûnlarını hıfz-ı semadiniyyesinde masun eyleyüb bir kat fevz ve iclal ile meşhun eyleye amin milad-ı hazreti İsa'nın bin yediyüz doksan bir senesi Buğu şehrinde tahrir olunmuşdur

mahlas-ı muhib

Manzur-ı Hümayunüm olmuşdur orduya irsal oluna deyü bala-yı takrire siyadın? Hatt-ı Hümayûn keşide kılınmışdır

Şevketlü Kerametlü Mehabetlü Kudretlü Velinimetim Efendim Padişahım

Salı günü vuku‘ bulan divan-ı mu‘alla erkan-ı Şahanelerinde cediden kavarir den İsveç elçisinin ‘atabe-i ‘ulyay-ı mülükanelerine kadim eylediği bir kıt‘a tebrikname ile bir kıt‘a dahi elçi-i mersumun me‘muriyeti havi i‘timad namesi tercümesi ettirilmesiyle ikiside ma‘ruz-ı ‘atabe-i ‘ulyaları kılındı manzur-ı Hümayunları buyruldukda ferman şevketlü kerametlü mehabetlü kudretlü velini‘metim Efendim padişahım hazretlerindir.

Manzur-ı şahaneleri buyrulduktan sonra Ordu-yu Hümayûna irsal olunacağı ma‘lum-ı Hümayunları buyruldukda ferman min lehu’l emrindir

S.93 B.92

Mübarek rikab-ı müstetab hazreti cihandariye İsveç Kralı Ğustav nam kralın tebrik-i culus-ı Hümayûni ve âsıtane-i ‘aliyyede mukim elçinin i‘adesi elçi-i cedidin ikamesi zımnında vurud eden üç kıt‘a namelerine cevab olmak üzere yazılan Name-i Hümayûnun suretidir fi ğurre-i Zilhicce sene 1206

Cenab-ı şirazebend icra-yı ‘alem-i icad takaddeset zate ‘ann ve semat’ül-hulul ve’l-ittihad hazretlerinin tevali-i tevfik ve teradüf-ı feyz ve mevhubeti ve hazreti sipahsalar-ı cunud-ı enbiya ve kaid-i ketaib-i me‘ali menakıb-ı asfiya iki cihan güneşi ulu peygamberimiz Muhammed Mustafa ‘aleyhi ve ‘ala âlihi ve sahibihî tayyibü’s-salavat ve etmamü’t-tahiyyanın hars-ı badi-i mu‘cizat ‘umimetü’l berakatiyle ben ki eşraf-ı beldan ve’l emakin ve es‘adü’l emsar ve’l-medayin kible-i ‘ibad-ı ‘alem ve mihrab-ı tevcihat-ı beni adem olan Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere ve Harem-i Mescid-i Aksa ve Kudus-ü Şerif-i Mübarekin hadim ve hakimi ve reşk-i efgan kulub-ı salatin-i cihan olan bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa der anların ve Şam-ı cennet meşam ve Mısır nadiretü’l-asr-ı bihemta ve külliye Arabistan ve Afrika ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irakeyn-i Arab ve Acem ve Basra ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehrizar ve Diyarbekir ve Zülkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Mağrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girid ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevhili diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususa Bağdad-ı darü’s-selam ve cemi‘an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve Gürcistan ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatara dair ol havalilerde vaki‘ sığınak ve etrafında kain cümle oymakan ve muzafatıyla ‘umumen Eflak ve Boğdan ve havalisinde vaki‘ mu‘akil ve sefur ve ta‘rif ve tavsifden müstağni beka‘ ve kala‘ ve emsarin padişah-ı mu‘adil penahı ve şâhenşâh-ı nusret-i

destgahı olan es-Sultan ibni's-Sultan ve'l-Hakan ibni'l-Hakan es-Sultan Selim Han ibni's-Sultan el-Gazi Mustafa Han ibni's-Sultan el-Gazi Ahmed şahım taraf-ı Humayûn-u hilafet-i makrunumuzdan iftihar'ül-ümera'il-'azam-ı 'İseviye muhtar'ül-kübera'il-fehham'ül-mesihyye müslîh-i musalaha cemahir-it-taifet'ün-nasraniye sahib-i ezyal'ül haşmet ve'l-vakar sahibü delail'il-i mecd ve'l-i'tibar hâlâ İsveç ve Ğot ve Vandal taifelerinin ve ana tabi' yerlerin ve Nurkiya? ve İstesviğ? ve Dubyacya? ve Normanya? ve Denimarsiyanın?

S.94 B.92

Dukası ve Ödenburgve Dilmenhorun?kontası ve hükümdar-ı ba i'tibarı olan rağbetlü miknetlü dostumuz Ğustav hatamallahu 'avakibehu bi'l-hayr ve'r-reşad ve ihsan ileyh sebili's-sevab ve's-sadad cenablarına tevki'u refi'u Humayûnumuz vasıl oluncak ma'lum olaki melce-i havakin-i 'azam ve muktezay-ı selatin-i fehham zevi'l-ihtram olan Devlet-i Aliyye-i ebed kıyam ve saltanat-ı seniyye-i sermedi intizamımız canibine der-kâr ve mercu' ola gelen hulus-u bal ve muhabbet ber kemaliniz muktezasınca âsitane-i devlet-i aşıyanamızde mukim olmak üzere bu def'a tarafınızdan ta'yin ve irsal olunan müntehabınız kıdvetü ümera-i millet-i mesihyye Petro Dasb hutimete 'avakibehu bi'l-hayr yediyle vasıl olan üç kıt'a Name-i muhâlâsat-ı 'allemeleriniz asl ve tercümeleri dustur-ı ekrem ilâ ahire ve'l-iclal mükemmel-i namus'us-saltanat'ül 'azimi mertebe-i meratib'ül hilafet'ül-kebiri el-mahfuf bi sunufi 'avatif'ül melik'ül 'ala hâlâ vezir-i 'azam ...ve vekil-i mutlak ve serdar-ı ekrem kaviy'ül hemam Yusuf Paşa iclalehu ve ikbalehu vesatııyla rikab-ı müstetab-ı şahanemizde 'arz ve takdim olunub hulasa-i mezamin ve'l akrabiyyenin taht-ı 'ali baht-ı Osmani ve evrenin hilafet ve cihanbaniye culus-u Humayûn meyamin-i me'nusumuz vuku'undan izhar-ı mahzuziyet ile beyne'd-devleteyn müstahkem ve istivar olan şerait-i müsaleme ve musafatın kema yenbeği devam ve istimrarına ve te'kid ve teşyidine dair hâlâtın tevbesine sıdk-ı derun üzere huvahişiniz der-kâr olduğu ve mümâ-ileyh elçiniz kanceleriyyenizde mühimme baş katibi olub enval bulur tarafeynin kavaliri umur-u mühimmede müstahdem ve sadakat ve dirayeti ve mabeynde pezira-i te'kid ve istikrar olan dostluk ve musafatın devam ve istihkamına dair harekat-ı pesendide izharına isti'dad ve liyakat ve ehliyeti 'indinizde ma'lum ve makbul ve yemn-i tevcihat-ı seniyye-i şahanemizde dahi iktisab-ı istihkak-ı melhuz ve me'mul olduğuna binaen her halde i'timad-ı Humayûnumuz bi-diriğ ve âsitane-i sa'adetimizde ikametine ruhsat-ı hüsrevanemiz

erzanı ve tesviğ kılınması ve bir müddetten berü derbar-ı ‘utufetkarımızda elçilik ile ikamet idüb beyne’ d-devleteyn habl’ul metin musafatın tevsik ve istihkamına mukteza-yı rüşd ve sadadı üzere takyid-i tam-mı der-kâr olan kıdvetü ümera’ il-millet’ il-mesihkiye kavalir Hidnestam hatimete ‘avakibehu bi’l hayrın dahi sebkate eden mesa’i-i meşkuresinin mukafat-ı layikasını ihraz için tarafınıza me’zun ‘avd ve insiraf olması inha ve iltimas olmağın izhar olunan bu güne âsar-ı hulûs ve safvet ve merasim-i hayrhuvahi ve musadakâtınızdan tab’ı Humayûn-ı padişahanemiz münbit ve revabit-i dostu ve muselematı müekkid ve mürtebit olduğu cihetten bu def’a irsal olunan elçi-i mûmâ-ileyhin asıtane-i sa’adetimizde ikametine ruhsat-ı şahanemiz der-kâr ve elçi-i sabık mûmâ-ileyhe istikmal-i levazım-ı sadakat ve istitmam-ı merasim istikamet ve ‘ubdiyyet ve müddet-i ikametinde ‘akılâne ve mütebessirane hareket berle beyne’ d-devleteyn tevsik ve teşyid olunan muvalat ve musafatın pezira-yı devam ve istihkam-ı emrinde hüsn-ü sulûk ve rü’yet-i meşhud ve ma’lum olmağla taraf-ı Humayûnumuzdan me’zun ric’at ve mu’avedat olmağın işbu Name-i Humayûn muhabbet-i makrunumuz şerefyafte-i sudur olub elçi-i mûmâ-ileyhe tesliman irsal olunmuşdur inşa’ il-mevla Devlet-i Aliyye-i ebediy’ül-istimrarımızla İsveç Devleti beyinde cari müstahkem ve mer’i olan şerait-i selm ve safvet-i küdürat ve tedibinden mesul olub âna mühr ve muhabbet ânen fe ânen mütezayid ve efun olmağla fima ba’ad dahi Devlet-i Aliyye-i ebed peyvendimizde olan dostluk şerayitini icraya ihtimamınız mabeyninde mürtebit olan muvalatı mü’ekkid ve müşeyyid olub memalik-i mahrusimizde âmed-i şedayidin tüccar ve züvarınız her vechle mühimi ve mer’i olmaları zahir ve bedihi ve bundan böyle dahi ila maşallahü te’ala sümde-i şecere-i musafatın menafi’ ve fevaidi tarafına raci’ olacağı beyandan müstağni iddüğü melhuzunuz ola

‘Alâ men’ittiba’al- Hüda

Ve’s-Selam

S.95 B.93

Bu def’a cenab-ı hazret-i sadaret-penahiden İsveç Kralına Name-i Humayûn mucebince yazılan mektub-ı ‘alının suretidir fi 4 Rebiül Ahir sene 1206

Cenab-ı malik’ül mülk-ü la yezel tenezze zate ‘an’ il vehm ve’l hayalin kemal-i ‘inayet-i ‘aliyyesi ve sebeb-i zuhur-ı ‘alem seyyid-i nev’i beni âdem şah-ı hatta’i nübüvvet padişah-ı efahim-i risalet hatem’ül enbiya’i sened’ül esfiya habib-i hüda şefi’i rüz-i ceza Muhammed’ül Mustafa ‘aleyhi ve ‘ala alihi ‘ale’s-salavat ve ekmel’üt-tahiyyanın mu’cizat-ı bahirat’ül berekatıyla calis-i serir-i saltanat

sahibkaran-ı labis-i libas-ı hilafet ve kiyy-i sitanı hurşid-i felek şevket ve iclal mah-ı 'alemtab sihr-i 'azimet ve ikbal müşeyyid-i erkan-ı din-i mübin-i Ahmed-i müterrez-i bünyan-ı şer'î şerif-i Muhammedi eham-ı mülük-i zaman a'zam-ı selateyn-i cihan keh'îl enam ve'l 'alam ğıyas'ül İslam ve'l-emam malik'ül berrin ve'l bahrin hadim'ül Haremeyn'iş-Şerifeyn şevketlü kerametlü kudretlü muhabbetlü veli ni'metim padişah-ı 'alempenah ve şehriyar-ı settare sipah Efendim hazretlerinin mülteca-yı mülük-i cihan ve buseca-yı kıya südde-i devran olan asitan...âşiyân-ı hüsrevane ve dergah-ı sepihir-i iştibah-ı şahanelerine der-kâr olan vufur-ı muhabbet ve ihlas ve mezid-i müsalemet ve ihtisasınız muktezasınca ve diyar-ı me'ali karar-ı hüsrevanede mukim olmak üzere bu def'a savb-ı dostu evvabinizden ta'yin ve irsal olunan mütecanibiniz kıdvet-i ümera'il millet-i mesihiyye Petro Dasb hatimete 'avakibehu bi'l hayr yediyle üç name'i hulus-ı fahireniz ve canib-i ve'l-ihyalılarına dahi üç kıt'a mektub dostu üslubunuz vasıl olub ka'ide'i kadime'i Devlet-i Aliyye ve deydene-i müstedime-i saltanat-ı seniyye üzere zikr olunan name-i musadakat-ı a'lamelerinizin asılları ve tercümelere taraf-ı muhibbanemizden paye-i serir-i şevket-i makrun-u hüsrevaneye 'arz ve takdim olunub mazmununda taht-ı 'âli baht-ı Osmani ve evrenin hilafet ve cihanbaniye cülus-ı Humayûn meyamin-i me'nus-ı hüsrevane vuku'unda izhar-ı mahzuziyet ile beyn'ed-devleteyn-i meşid ve istivar ve müstahkem ve payidar olan olan şerayit-i müsaleme-i musafatın kema yenbağî devam ve istimrarına da'ir hâlâtın tesviyesine sıdk-ı derun üzere hevahişkar olduğunuz der-kâr olduğu ve elçiniz mûmâ-ileyh fanciyelerinizde? mühimme baş katibi olub Enval bulur tarikinın kavaliri ve umur-ı mühimmede müstahdem ve sadakat ve dirayeti ve canibeynde pezira-yı te'kid ve istikrar olan dostluk musafatın devam ve istihkamına da'ir hareket-ı pesendide izharına isti'dad ve liyakat ve ehliyyeti 'indinizde ma'lum ve makbul ve yemn ve tevcihat-ı şahaneyeye dahi iktisab ve istihkakı melhuz ve me'mul olduğuna bina'en her halde i'timad-ı Humayûn bi-dirig ve Asitane-i sa'adet-i aşiyanede ikametine ruhsat-ı hüsrevane erzanı ve tesviğ kılınması ve bir müddetten berü derbar-ı 'atufetkarar-ı cihanbanide elçilik ile ikamet edüb beyn'ed-devleteyn habl'ül-metin müsaleme ve musafatın tevsik ve istihkamına mukteza-yı rüşd ve dirayeti üzere takyid-i tamm-ı der-kâr olan kıdvet-i ümera'il millet'il-mesihiyye kavalir-i Hebdesnan? hatimete 'avakibehu bi'l hayrın dahi sebkate eden mesa'i-i makbulesinin mükafat-ı layikasını ihraz için tarafınıza me'zun-ı 'avn ve insıraf olması inha ve iltimas olunmuş olmakdan naşi izhar olunan bu güne âsar-ı hulus ve safvet ve merasim-i hayr-ı hevahi ve masaddakatınızdan tabi' me'ali tabi'-i

padişahane münbit ve revabit dostu ve müsalemata mü'ekkid ve mazbut olduğu cihetden bu def'a irsal olunan elçiniz mûmâ-ileyhin âsitane'i sa'adet-i aşyanede ikametine ruhsat-ı şahane erzani kılındığından başka elçi-i sabık mûmâ-ileyh dahi istikmal-i nişan-ı sadakat edüb müddet-i ikametinde 'akilane hareket berle beyn'ed-devleteyn tevşik ve teşyid olunan muvalat ve musafatın pezira-yı devam ve istihkâmı emrinde hüsn-ü suluk ve ruyeti meşhud olmaktan naşi taraf-ı iştiraf-ı cihandariden me'zun-ı 'avd ve insıraf olub ol babda bir kıt'a Name-i Humayûn mulatefet-i makrun-ı şahane şeref efza-yı sudur olmaktan naşi mucibince savb-ı halisanemizden dahi işbu mektub-ı muhabbet üslub-ı tahrir ve elçinizin mûmâ-ileyhe teslimen irsal olunmuştur inşa'ül Mevla led'el vusul canib-i sinni'l-cevanib-i şehriyariye taraf-ı dostanenizden hediye olmak üzere sabık elçiniz mûmâ-ileyh vasıtasıyla ham olarak otuz iki kırat ve ba'de'l a'mal on yedi kırat üç buğda-yı bir kıt'a elmas takdim olunub taraf-ı iştiraf-ı Hümayûn hazret-i mülukaneden dahi Mora mübaye'asından

S.96 B.93

Yetmiş bin keyl hıta ihda ve elçiniz ma'rifetiyle ta'yin olunan sefayine mahmulen irsal ve üsera olunmak üzere olmağla Devlet-i Aliyye-i ebedi'yüd-devam ile İsveç Devleti beyrinde cari ve müstahkem ve mer'î olan şerayit-i selm ve safvet-ı kudurat-ı tertibden masun olarak âsar-ı mühür ve muhabbet ânen fe anen mütezayid ve efüzün olmağla fima ba'ad Devlet-i Aliyye-i ebedi'yül karara olan dostluk şerayitini icraya ihtimamınız mabeynde mürtebit olan muvalatı mü'ekkid ve müşeyyid olub memalik-i vesiat'ül mesalik-i şahaneye amed-i şedayiden tüccar ve züvarınızın şerayit-i ahidname-i Humayûn üzere her veçhle mühimmi ve mer'î olmalarına dikkat olunacağı zahir ve bedihi ve bundan böyle ila Maşaallah sümde-i şecere-i musafatın menafi' ve fevaidi tarafına raci' olacağı beyandan müstağni itdüğü bi iştibahdır.

S.96 B.94

Kral-ı müşarün-ileyhe yazılan diğer mektub-ı 'âlinin suretidir

Cenab-ı Hüdavend-i müte'al celle şanuhu 'an'ış-şebih ve'l emsal hazretlerinin kemal-i fazl ve ihsan ve 'alemlere mahz-ı rahmet olan hatem'ül enbiya seyyid'ül asfiya habib-i hüda şefi'i ruz-i ceza hazret-i Muhammed'ül Mustafa 'aleyh ve 'ala alihi ve ashabihi min'es-salavat-ı ezkaha ve min'et-tahiyyat-ı etmahanınn 'uluvv-ü 'inayet-i bi ğayeti ve mu'cizat-ı kesiret'ül berekatıyla hâlâ peyra-yı bahş

mesned-i hilafet ve cihandari ve zinet efza-yı tahtgah-ı saltanat ve tacdar-ı a‘zam-ı selateyn-i ‘azam efham-ı hevakin-i kiram hurşid-i siphir-i şehriyari afitab-ı ‘alemtâb evc-i bahtiyari ... i‘lam-ı din-i mübin nafiz-i ahkam-ı şer‘i metin malik’ül berrin ve’l bahrin hadim’ül Haremeyn’iş-şerifeyn şevketlü kerametlü muhabbetlü kudretlü velini‘metim padişah-ı ‘adalet ayin ve şâhenşâh-ı iskender-i temkin Efendim hazretlerinin mülazaga serre-i devran ve melce-i feya südde-i devr-ü zaman olan südde-i seniyye-i mekarim ‘unvan ve ‘atabe-i ‘ulya-yı gerdun nişanlarına der-kâr olan vufur-ı sıdk ve ihlasınız iktizası üzere bir müddetten berü elçilik ile âsitane’i sa‘adet-i aşıyanede ikamet edüb bu def‘a cenab-ı dost-ı me‘abınızın iltimasınıza bina‘en me‘zun ‘avd ve insiraf olan kıdvet-i ümera-i millet’il-mesihyye kavaliri Hidstan hatimete ‘avakibehu bi’l hayr sebkât eden mesa‘i-i makbulesinin mükafat-ı layikasını ihraz için savb-ı dostanenize ikrama celb olunmuş olub fi hadd-i zate elçiniz mûmâ-ileyhin deryar ma‘a’l-fırar hüsrevanede esna-yı ikametinde dostca olan sadakat ve dirayeti ve devleteyn beyninde der-kâr ve istivar olan selm ve safvet ve revabit-i hulûs ve muhabbetin te’kid ve teşyidine ihtimam ve gayreti hasebiyle bi’l-vücûh şayeste-i nüvaziş ve iltifat ve sezaver hüsn-i mükafat olduğundan başka min külli’l-vücûh hüsn-i sülûk ve dirayeti ve izhar ettiği hidemat ve kaffe-i harekatı nezd-i mekarim ferd-i cenab-ı cihandaride ve ‘ind-i muhibbanemizde karin-i sapaş ve tahsin olmağla mûmâ-ileyh haiz-i amal kılınması vesile-i mahzuziyet olacağı beyanıyla işbu mektub-ı muhabbet üslub-ı tahrir ve elçiniz mûmâ-ileyh ile irsal ve tesyir olunmuşdur inşa’il Mevla led’el vüsul keyfiyet-i ma‘lum-u dostaneniz olduk da mecbul ve maktur olduğunuz hüsn-i siret hayr-ı hevahi-yi lazimesince elçiniz mûmâ-ileyh savb-ı dostanenizden bi’l-vücûh mazhar-ı nüvaziş ve iltifat ve ma‘iyyetinde olan baş tercümanı murad-ı elçiniz mûmâ-ileyh ma‘iyyetinde ibraz-ı sadakat ve hidamat etmekle anın dahi na’il-i mükafat kılınması vesile-i mahzuziyet olacağı bi’iştibahdır.

S.97 B.95

Bu def‘a cenab-ı hazreti sadaretpenahiden İsveç Kralı baş vekili Erik Konta Dö Karan? tarafından tahrir olunan mektub-u ‘alinin suretidir

A‘zam-ı selateyn-i cihan efham-ı havakeyn-i zaman kehf’ül enam ve’l ‘alem ğıyas’ül-islam ve’l-emem malik’ül berrin ve’l-bahrin hadim’ül Haremeyn-i şerifeyn şevketlü kerametlü kudretlü mehabetlü veli ni‘metim padişah-ı ‘alempenah ve şehriyar-i sitare sipah Efendim hazretlerinin asitan-ı bülend-i aşıyan hüsrevanelerine

haşmetlü İsveç Kralı cenablarının der-kâr olan vufur-ı muhabbet ve ihlası muktezasınca derbar-ı ma'alfirar-ı şahanede mukim olmak üzere bu def'a irsal olunan elçisi kıdvet'ül ümera-i millet'il mesihiyye Petro Dasb haşmet 'avakibehu bi'l-hayr yediyle üç kıt'a nameleri ve cenab-ı muhibbanemizde dahi üç kıt'a mektupları ve cenab-ı dost-ı ma'iyyenizde dahi üç kıt'a mektubunuz vasıl olub ka'ide-i kariye-i? Devlet-i Aliyye üzere zikr olunan namelerin asılları ve tercümeleri paye-i serir şevket-i mukır-ı hüsrevaneye 'arz ve takdim olunub mazmununda taht-ı âli baht-ı Osman-i'ye culus-u Humayûn meyamin-i me'nus-ı cihandarane vuku'undan izhar-ı mahzuziyet ile beyne'd-devleteyn müşeyyid ve istivar olan şerayit-i müsaleme ve musafatın kema yenbaği devam ve istimrarına da'ir hâlâtın tesviyesine sıdk-ı derun üzere havahişkar oldukları ve eliçi-i mûmâ-ileyh kanciyeleride mühimme baş katibi olub Evtal bulur tarikinın kavaliri ve umur-ı mühimmede müstahdem ve sadakat ve dirayeti ve mabeynde pezira-yı te'kid ve istikrar olan dostluk ve musafatın devamı ve istihkamına liyakat ve ehliyeti Kral müşarû'n-ileyh 'inde ma'lum ve makbul ve yemn-i tevcihat-ı şahaneye dahi iktisab ve istihkakı melhuz ve me'mul olduğuna binaen her halde i'timad-ı Humayûn bi-dirig ve âsitane-i sa'adet-i aşyanede ikametine ruhsat-ı hüsrevane erzan ve tesviğ kılınması ve bir müddetten berü derbar-ı 'ütufetkarar-ı cihanbanide elçilik ile ikamet idüb beyn'ed-devleteyn der-kâr olan musaleme ve musafatın tevşik ve istihkamına takyid-i tamm-ı bedidar olan kıdvetü ümera'il millet-i mesihiyye kavaliri Hidsnan hatimet 'avakibehu bi'l-hayrın dahi sebkat eden mesa'i-i makbulesinin mükafatı layikesini ihraz için ol tarafa me'zun 'avd ve insiraf olması inha ve iltimas olunmuş olmakdan naşi Kral müşarûn-ileyhin ve cenabınızın bu güne âsar-ı hulûs ve safvet ve merasim-i hayır havahı ve musadıkınızdan tabi' me'ali tabi' padişahane münbit ve revabit-i dostu ve musalematı mü'ekkid ve mürtebit olduğu cihandan bu def'a irsal olunan elçiniz mûmâ-ileyhin âsitane-i sa'adet-i aşyanede ikametine ruhsat-ı şahane erzanı kılındığından başka elçi-i mûmâ-ileyhe dahi istikmal-i şan-ı sadakat idüb müddeti ikametinde 'akilane hareket berle beyne'd-devleteyn tevsik ve teşyid olunan muvalatın ve musafatın peziray-ı devam ve istihkamı umurunda hüsn-ü sulûk ve rü'yet-i meşhûd olmakdan naşi taraf-ı eşraf-ı cihandariden me'zun 'avd ve insiraf olub ol babda Kral müşarûn-ileyh cenablarına bir kıt'a Name-i Humayûn mulatefet-i makrun-ı şahane şeref efza-yı sudûr olmakdan naşi mucebince savb-ı halisanemizin dahi mektub-ı muhabbet uslub-ı tahrir olduğuna binaen cenab-ı safvet-me'âbınız dahi işbu rakime dostu vesika-i tahrir ve elçi-i mûmâ-ileyhe tes'imen irsal ve tesyir

olunmuştur inşa'il-mevla lede'l-vusûl Devlet-i Aliyye ebediy'üd-devam ile İsveç Devleti beyninde cari ve müstahkem ve mer'î olan şerayit-i selm ve safvet-i kudurat ve tedyinden mes'un olarak âsar-ı mühr-ü muhabbet anen fe anen mütezayid ve efun olmağla fima ba'ad Devlet-i Aliyye-i ebediy'ül karara olan dostluk şerayitini icraya Kral müşarün-ileyh tarafından ihtimam olundukda mürtebit olan muvalatı mü'ekkid ve müşeyyid olub memalik-i vasi'at'ül mesalik-i şahaneye amed-i şedayidin tüccar ve züvvarınızın şurut-ı 'ahidname-i Humayûn üzere her vechle mühimmi ve mer'î olmalarına dikkat olunacağı zahir ve bedihi ve bundan böyle ila maşallah semere-i şecere-i musafatın menafi' ve fevaidi tarafına raci' olacağı beyandan müstağni iddüğü 'ari 'ani'l irtibayidir.

Fi ğurre-i Rebiülahir Sene 1206

S.98 B.96

Rikab-ı kamertab-ı hüsrevaneye haşmetlü França Kralı tarafından bu def'a tahrir olunan namenin tercümesidir.

Şevketlü kudretlü 'azametlü mehabetlü padişah-ı âli Osman Sultan Selim Hân menba'ı 'izz ve şan muhibbi bala 'unvan muhâlâsat nişanımız hazretleri cenab-ı rabb'ül-mennan tevfiyat-ı semadaniyyesin iktiran berle ferr ü haşmet ve ibahat-ı 'azimet bi payan-ı mülükanelerine anen fe anen ez diyad-ı feravan i'ta ve ihsan eylemek ed'iyya-i hayriyyesinin ezdil ve can 'arz ve takdimiyle dostane inha ve beyan olunur ki cemi'iyet-i milliye França tarafından sevabdid ve karardade olan nizam-ı cedidi mübeyyin kağıdları bu def'a savb-ı halisanemize takdim olunub milletin savb-ı ekser ve ecsamının semere-i emali i'tibariyle kabulüne tarafımızdan karar verilmiştir binaen 'aleyh cenab-ı şevketme'ab-ı hüsrevanelerinin gerek 'ale'l-ıtlak França Devletinin ikbaline ve hassaten savb-ı mecanemize 'aid olan maddelere meyl ve rağbet-i padişahaneleri mecumgirde-i dostanemiz olmağla mar'üz-zikr keyfiyetin canib-i sinni'l-menakıb-ı tacdaranelerine tarafımızdan ihbar olunmasına musara'at olunub França'nın nizamına vuku' bulan tebdil ve tağyir cenab-ı 'azimetme'ab-ı mülükaneleriyle beyninde ve ahali-i canibeyn meyanında 'akd olunan rişte-i mühr ve muvalatın yevmen fe yevmen te'yid ve teşyid için der-kâr olan dil havahi-i mecanemizin zerre-i mikdarı tenkisine bari olmyacağı cezmen ma'lum-ı şahaneleri buyrulmak mültemis-i halisanemizdir baki ez diyad-ı 'ömr-ü giranbaha-yı hüdevdigaraneleri ve imtidad-ı ferr ve ibahat ve iclal-ı cihandarileri hazret-i

hakdan mütemennadır milad-ı hazreti İsa'nın bin yediyüz doksan bir senesinde mah-ı teşrin-i evvelisinin yirmisinde şehir-i Paris'de tahrir olunmuşdur

Muhibb-i Sadık Luiz

S.98 B.97

Cenab-ı hazreti sadaret penahiye haşmetlü França Kralı tarafından tahrir olunan namenin tercümesidir

Der 'aliyye'de mukim Sevazul? nam elçimizi tarafımıza celb ve i'ade ve vakt ve hale nazaran düvel-i saire musalahanın rü'yetini yed-i mu'temidename tevri' ve ihale eylemek 'ind-i halisanemizden sevabdid ve karar-dade olmuşiken elçi-i mezkurun der 'aliyyeden dur olması mucib-i teessüf olacağını tarafımıza ifade ve beyan eylemenizin şevketlü padişah-ı âli Osman Efendiniz hazretlerinin savb-ı mülükanelerinden cenab-ı 'utufet-me'ab-ı dusturanenize ihale ve tefviz olunmasına terğib eden esbab-ı taraf-ı halisanemize ba'is-i memnuniyet bikiyas olmuşdur bu güne mu'amele-i müveddetnuma-i salateyn-i 'izam maziyesinin bi'l-ırs ve'l-istihkak-ı hilaf ve'l-asar-ı bahr'ül-kadr ve'l-i'tibarları olan padişah-ı müşarün-ileyh hazretlerinin culus-u meymenet-i me'nus-ı tacdariyelerinden berü savb-ı muhibbanemize izhar olunan asar-ı muvalat ve muvadatın ve daima cenib-i Devlet-i seniyyeden tarafımıza her hususda ibraz olunan i'timad ve mahrumiyetinin evla-i cedidesinden 'add olunacağı müstağni 'ani'l-beyandan Devlet-i seniyye-i ebed kıyam müceddiden izhur eden keyfiyete nazaran Avrupa ile mu'tadından ziyade münasebet-i iştiğalinde olmasını icab iden ber vakt-i ğavail istimalde duhur-u vefire den berü 'akd-ı revabit-i musafat ve vifak üzere olan bir devletin nezd-i Devlet-i seniyyede bulunan elçisi Devlet-i Osmaniye'nin mesalih-i hayriyye-i nafi'asına vakıf ve ikbal ve ferr-ü haşmetine gayebet ile huvahişkar ve hidmat-ı 'aliyyesinde nef'in-i güşüşan ve şöhretine takdim ve tercih ider ğayretkeş Devlet-i seniyyeden olmak canibeyn hayr ve menfa'atiçün cenab-ı hâk ve hakim-i mutlak hazretlerinin irade-i rahmaniyesinden neş'et eylediği bi iştibahdır salif'ül-beyan elçimiz bu misüllü niyabet-i ğayret-i ğayat-ı sadıkanesini izhar ile nezd-i halisanemizde kesb-i istihkak füzunsar idüb hakkında hüsn-ü zan-ı tacdari 'inayeten der-kâr ve ğayret ve germiyyet-i kemalesi ve ma'rifet-i şamilesi hasebiyle canibeyn menfa'atiçün taraf-ı müşiranelerinden müzhir-i mahrumiyet ve i'tibar olduğunun

S.99 B.97

Hüsn-ü şehadeti tarafımıza mevrus-ı mahzuziyet olduğundan kat'ı nazar işbu lazım'ül-iftiharında subut-ı yafta olmağla sarf-ı cehd ve ihtimam-ı tâm eylemesine dahi bari olacağı bedidar olduğuna binaen Devlet-i seniyyenin iltimasına muvafakat ile elçi-i salif'üz-zikre canib-i Devlet-i kavi şevkedden rağbet der-kâr oldukça der 'Aliyyede ikamete tarafımızdan mazun olub me'muriyyetini ve'l-huvah meccanemiz üzere ifa berle hüsn-ü tevcihat-ı padişahaneye ve i'tibar ve rağbet-i dusturanelerine kesb-i istihkak zımnında sa'î ve dikkat-ı tâm edeceği me'mul-ı halisanemizdir baki hıfz-ı semedaniyyede mesun olmaları hazret-i hakdan mütemennadır milad-ı hazret-i İsa'nın bin yediyüzdoksan bir senesinde mah-ı teşrin-i evvelin yirmisinde şehir-i Paris'de tahrir olunmuştur.

Luiz

S.99 B.98

Taraf-ı hazret-i cihandariden şerif-i Mekke-i Mükerrreme cenablarına haftan ağası ile mu'tad üzere irsal oluna gelen Name-i Humayûn'un müsveddesidir.

Hâlâ emir-i Mekke-i Mükerrreme şerifi Ğalib bin Mesaid dâme sa'ideye

Siz ki şerif-i benahat-ı elif müşarûn-ileyhsiz 'unsur-ı katarat-ı asliye ve maye-i hilafet-i nebilenizde mahmuz ve merkez olan feka-yı cevher-i 'adalet-i 'adnaniyye ve safa-yı teviyyet-i asalet-i kahtaniyye muktezasınca meş'ar'il-haram sıdk ve ihlas ve dahil'ül-hilm-i vefa ihsasda icra-i nesk-i mebrureye sa'î ve ikdam ve ifa-yı mesa'î-yi meşkureye dikkat ve ihtimama tahrime bend-i teşebbüs ve muvazibat olarak makam-ı siyadet-i intisab-ı şerafete ku'ud ve selm refi'ul mehami imaret-i Mekke-i Mükerrremeye su'ud girdan ber ve istihsal-i rıza-yı hüsrevane ve iktisab-ı teveccüh-ü derun-u şehanemize mehud berle Haremeyn-i muhteremeynin ikmal-i esbab-ı tevkir ve ihtiramında ve sükkân ve mücavir-i beldeteyn-i mükerrremeteynin terki-yi hal ve temin-i ballarında ve kezalik hatta-i hicaz-ı mağfur ve tırazın ikame-i de'ame-i nizam ve idame-i kavanin-i zevabit ve intizamıyla ol aktar-ı meyamin istihzara min külli fecc-i 'amik zamle tebid-i 'azimet müstelzim'ül-tevfik olan kavafil-i haccac-ı hidayet münhac ve vufur-ı züvvar ve ebna-i sebil ve tüccarın kari-yi emniyet ve selamet ve rahiyet-i asude ki ve istirahat oldukları halde iyab ve zehabları mesalihinde eslaf-ı hamiyet-i ittisafınızdan ziyade ibraz ve izhar eylediginiz hareket-ı hamide ve etvar pesendideniz nezd-i Humayûn-ı devranemizde ma'lum ve meşhud olub setrden her vechle arazi-yi mukaddesenin tanzim ve tansifinde icra-yı merasim-i ğayret ve kiyaset ve ibraz-ı levazım-ı himmet ve mihnet

me'mul ve melhuz habbab-ı hilafet-me'ab-ı şehriyarenem olduğuna binaen hakkınızda derya-yı vasi'ul erha-yı 'utufet-i hüsrevanem mevvac ve afitab kiti tab-ı mekarim-i hidivanem lami' ve rehac olmak hasebiyle hal-ı hassa-i fahire ve güšta-i zat'ül-behice-i zahiremden semmur-u mevrus's-serure duhte-i ber savb-ı hil'at-ı müsteclab'ül müfehharat-ı sultani i'nayet ve ihsanım olub şeref bahşa-yı sudür olan işbu Name-i Humayûn mülâtefet-i makrunumun iblağ ve isali hizmetine ta'yin olunan hocagan-ı divan-ı Humayûnumdan Hüseyin zide mecdehu ile irsal olunmuşdur bi 'avnihi sübhanehu ve te'ala vusulunde handan-ı 'azim'üş-şan ve dudman-ı rasinet'ül-erkanımıza olan müzeyyid-i safvet-i serirat ve vufur-u hususiyet ve istikametiniz müsted'asınca hil'at-ı seniyye ve kisve-i behiyyemi ri'ayet-i rusumu ta'zim ve iclal ve mura'at-ı sunuf-u tefhim ve ibcal ile telakki ve istikbal ve duş-ı istihkak ve istihaliniz püşiş ve iktisa ile izhar-ı mufaharat ve mübahat-ı esaretde vezayif-i sıdk ve ihlasını takdim ve ikmalinden sonra cabi-yi... ve nasiye-i necabet-i ... satı' ve dırâşşan ve lami' ve taban olan envar-ı asalet ve pür kuvvet ve emaneti ibraz ve hâlâ Şam valisi ve Mirhacı vezirim el-Hac Cezzar Ahmed Paşa edamallahu te'ala iclalehu mukaddemce muhabere ve mükatebe tarikine mübaşeret ve her hususda zevabit-i ihtiyat ve tevafuka ri'ayet eyleyerek aktar-ı ma'mure bilad-ı islamiyyeden tevaif-i beyt-i şerif ve ziyaret-i sarih-i mukaddes nebi-yi bahrü't-teşrif için hidihuvan saka-i tevcih-i 'azimet ve salik-i rikab-ı şitab ve sur'at olan haccac-ı mesret münhac ve tüccar ve züvar-ı meyamin-i ibahacın vucûh-ı şita ile himayet ve siyanetlerine ve temin-i taraf-ı Haremeyn ve tahsil-i refah-ı katan ve makameyn-i münifeteyn hususlarına sa'î ve dikkat ve zat-ı hilafet-i sematım için ol emakin-i meşhunat'ül-mehasinde sakin süleha ve ahyar ve 'ibad ve zehad ve ebrarın ed'iyye-i hayriyeleri isticlabına ve katıbe-i ve umur-u mesalih aktar-ı hicaziyenin dur-ı hüsn ve vech-i vechiye müstahsen üzere tesviye ve tanzimine ve hususa haccac-ı müsliminin medayin-i salihiyeden istikballeriyle yine mahall-i mezburdan teşyi'lerine ve zahir'ül-habese olan eşkıya-yı 'Araban ve bi'l-cümle tevayif-i muzırta ve müziyenin ittila-ı iyadı ta'arruz ve te'addilerinden haccac-ı ba ibtihacın muharese ve vekayelerine ve erbab-ı fesadın katı' yed-i tasallut velarına ihale-i cevvad-ı himmet ve tehzir ve mah-ı hamaset ve teşmir sa'id-i miknet ve hâlâ Cidde valisi vezirim 'azimet-dade Yusuf Paşa edamallahu te'ala iclalehu ile tarika-i marziyye hüsn-ü itilaf ve ittifaka ri'ayet ile 'amme-i umur ve hususun ber vefk-i me'mul tekmlil ve itmamına bezl-i celle himmet eyleyerek

S.100 B.98

Şan-ı şevket-i ‘unvan-ı saltanat-ı seniyyeme layık ve saramet ve şehamet-i Haşimiyyenize muvafık mesa‘i-yi cemileye ve müessir-i Celile vücuda getürmege sarf-ı miknet ve tahsis-i i‘kab-ı salavat ve evkat-ı icabet-i ğayetde meşrifeyn-i zemzem ve makam ve mu‘akifeyn-i beyt-i haram olan hulus-ı ‘ibad ve meşayih-i salah-ı i‘tiyaddın ve lazım’ül-inha olan ahval ve asarı der-ı Devlet-i penah-ı devraneme peyder pey ‘ars ve işaretata mübaderet eyleyesiz tahriren fi evasıt-ı şehir-i cemaziye’l ahir sene sitte ve mieteyn ve elf

S.101 B.99

Bu def‘a Rusya’lu ile mün‘akıd olan musalahanın mübadele temessükleri mucebince yazılan tasdikname-i Hümayûnun suretidir.

Mucebince taraf-ı Hümayûnumuzda tasdik olunmuşdur deyü tasdiknamesi ‘avanına mübarek hatt-ı Hümayûn şevket-i makrun keşide buyrulmuşdur.

Hazret-i Hüdavend memalik-i bahşa ve cenab-ı siyak ferma-yı umur kaffe’tül-vâri tekaddeset zate ‘ann ve semat’il-ezdat ve’l-eşbah ‘ann külli zevî’l-nehâ’nın irade-i bahire-i semadaniyye ve ‘inayet-i zahire-i sübhaniyyesi ve seyyid-i asfiya ve sipahsalar-ı ketayib-i enbiya habib-i hüda şefî‘-i yevm-i ceza ulu peygamberimiz Muhammed’ül Mustafa ‘aleyhi ve ‘ala âlihi ve sahbihi ezkiy’et-tahiyya hazretlerinin destyar-ı mu‘cizatı ammet’ül-berekatı ve ashabı güzzin ve hülefa-i raşidin rıdvanullahu te‘ala ‘aleyhim ecma‘in ve cümle-i evliya-yı hidayet karin ve asfiya-yı tekaddes rahşan murafa‘at-ı ervah-ı tayyibe-i cennet ma ve âlleriyle.

Mahalli Tuğra

Ben ki eşraf-ı beldan ve’l emakin ve ibrin’il-medayin ve’l-mesakin kible-i cümle-i ‘alem ve mihrab-ı teveccühü ‘amme-i emem olan Mekke-i Mükerrreme ve Medine-i Münevvere ve Kudus-ü Şerif-i Mübarekin hadimi ve hakimi ve hisset’ül melük bilad-ı selase-i mu‘azzama ki İstanbul ve Edirne ve Bursa dır anların ve Şam-ı cennet meşam ve Mısır nadiretü’l-asr-ı bihemta ve külliyyen Arabistan ve Afrika ve Burka ve Kirvan ve Haleb ve Irakeyn-i Arab ve Acem ve Basra ve Lohsa ve Dilm ve Rakka ve Musul ve Şehrizar ve Diyarbekir ve Zülkadiriyye ve vilayet-i Erzurum ve Sivas ve Adana ve Karaman ve Van ve Mağrib ve Habeş ve Tunus ve Trablusşam ve Kıbrıs ve Rodos ve Girid ve Mora ve Akdeniz ve Karadeniz ve Cezayir ve sevahili diyar-ı Anadolu ve memalik-i Rumeli ve hususa Bağdad-ı darü’s-selam ve

cemi'an Kürdistan ve Rum ve Türk ve Tataristan ve Çerakise ve Kabartayan ve ve Deşt-i Kıpçak ve eyalet-i Tatarı dair ol havalilerde vaki' 'umumen sığınak ve bi'l-cümle tevaif-i Tatarın halife-i 'azam ve şehriyar-ı sa'adet dessar-ı mu'azzam ve keزالik etrafında vaki' cümle oymakan ve muzafatıyla 'umumen Bosna ve kal'a-yı Belgrad-ı darü'l-cihad ve Sırb Hükümeti ve anda olan kala' ve husun ve bilad-ı Arnavutluk ve bi't-tamam Eflak ve Boğdan ve etraflarında vekı' kala' ve husun ve ta'rif ve tavsifden müstağni nice beka' ve beldanın padişah-ı mu'adelet-şeym ve şâhenşâh-ı şevket-i 'ilmi es-Sultan ibni's-Sultan ve'l-Hakan ibni'l-Hakan es-Sultan Selim Hân ibni's-Sultan Mustafa Hân ibni's-Sultan Ahmed Hân'ım 'unvan-ı menşur sa'adet nuşur sultanım tevki'-i rafi'-u sultan'ül-berrin ile müzeyyin ve pürziver ve hilafetim nakş ve nigar-ı 'azimet izhar hakan'ül-bahreyn ile mu'anven ve ârayış-i kesiredir la cürm mübteğâ-yı kelim dari'ün-nizam es-Sultan zıllullah fi arza zat-ı ibahat nisab-ı hüsrevaneme 'atiyye-i behiyye-i ilahiyye olan teşrif-i şerif-i hilafet-i mevhibe ve came-i latife-i saltanat-ı merğubenim ve bi'ş-şükür tedvim'ün-ni'am-ı külleha muktezasinca ifa-yı teşekkürüne kıyam ile ta'zim-i la emrillah ve şefkat 'ala halkullah levazımını icra kusva-yı makasid-ı şâhenşâhanem olub çünkü istihsal-i âsayış-i ra'ıyyet ve istiksab-ı müessir-i insaf ve 'adalet lazıme-i zimmet-i himmet-i tacdârâne ve ratbe-i 'uhde-i 'utufet-i hüsrevanem olmuştur binaen 'ala zalik Devlet-i Aliyye-i ebdiy'ül-istimrar ve saltanat-ı seniyye-i sermediy'ül-istikrarımızla müftehir'ül mülukat'il 'azimat'ül İseviyye muhtarat'ül-kebirat'ül fahhimat'ül-mesihıyye maslahat-ı mesalih-i cemahir'it-taifet'in-nasraniyye sahibeti ezyal'il-haşmet ve'l-vakar sahibet-i delail'il-mecd ve'l-i'tibar Rusya vilayetlerinin ve tamamen ana tabi' nice nice ülkelerin ferman ferma ve padişah-ı imparatoriçe-i 'azimesi haşmetlü rütbetlü dostumuz Katerina-i Sani hatemalluhu 'avakibehumu bi'l-hayr ve'r-reşad ve ileyhuma ileyha tarik'üs-sevab ve's-sadad beyninde bundan akdem müebbeden ma'kud olan rabita-i musalaha ve musafat ba'zı esbab 'avarıza binaen kabul-ı inhilal ve infisam idüb ol vechle zuhür ihtilal ve vuku'u cenk ve cidal bir müddetden berü sefk-i dimaya badi ve insilaben emn-ü 'ibadullahı müstelzim ve müveddi olmağla işbu şuriş ve kavğanın İndifa' ve sukuneti ve 'ibad ve biladın aramış ve istirahatı zımnında işbu harb ve kıtalin def' ve izalesiyle müceddiden sulh ve salahın 'akd ve rabtı gerek cenab-ı nısfet-i men'akıb-ı hüsrevanemizden ve gerek Rusya Padişah-ı İmparatoriçe-i 'uzması müşarün-ileyh tarafından murad olunub mabeyn'id-devleteyn te'bid ve teyid-i sulh ve safvet ve tekid ve teşyid-i selm ve müveddet olunması zımnında devlet-i müşarün-ileyh murahhaslarıyla 'akd-ı meclis-i

mükaleme idüb müzakere ve tanzim-i mevad-dı müsaleme ve musafat eylemek için taraf-ı bahr'üş-şerif-i padişahanemle ruhsat-ı kemile ile murahhas-ı evvel tahsis kılınıb bi'l-fi'il reis'ül-küttabım iftihar'ül ümera-i ve'l-ekabir müstecmi'i cemi'il me'ali ve'l-mefahir el-mahtuss bi mezid-i 'inayet'ül melik'ül-kadr es-Seyyid Abdullah Birri dâme 'uluvvuhu ve murahhas-ı sani nasb olunan hâlâ dar'üs-sa'adet'üs-saltanat'üs-seniyyem Kazan payesiyle Orduy-u Hümayûnum kadısı olan akza-yı kuzat'ül müslimin evla-yı vülat'ül muvahhidin ma'den'ül fazl ve'l yakın rafi'u i'lam'üş-şeri'at ve'd-din varisu 'ulum'ul enbiya-i ve'l-mürselin el-mahtuss bi mezid-i 'inayet'ül melik'ül mu'in Mevlana Mir es-Seyyid İbrahim İsmet zidet faza'ilehu ve murahhas-ı salis ta'yin kılınan hâlâ rüznamçe-i evvel iftihar'ül emacid ve'l ekarim cami'ul mehamed ve'l mekarim el-mahtuss bi mezidi 'inayet'ül melik'üd-daim es-Seyyid Muhammed Dürri dame mecdehunun başka başka yedlerine huzuz-ı Hümayûn-ı şâhenşâhanemle ma'sun ruhsatname-i Hümayûnum i'ta olunmağla müşarün-ileyha tarafından kezalik murahhas-ı evvel olan bi'l-fi'il şamilanı ve meşveret kancalariyesinin müdebbiri ve tarik-i kesirenin kavaliri kıdvet-ı ümera'il millet'il-mesihyye Yozof Dö Riyas? ve devlet müsteşarı ve kavaliri kıdvet-ü ümera-il millet'il-mesihyye Serciyo Laşkarof? hutimete 'avakibuhum bi'l-hayr hicret-i nebeviye 'ala sahibeha efdal'üt-tahiyenin bin ikiyüz altı senesi cemaziye'l evveli on beşinci gününde vaki' milad-ı İsa aleyhiselamın bin yediyüz doksan bir senesi kanun-ı evvelin yirmi sekizinci gününde mahalli mükaleme olan Yaş Kasabasında salif'üz-zikr tarafeyn murahhasları beridleriyle mulakat ve ...verilen ruhsat-ı kamile muktezası üzere mevaddı musalahaya bi'd-defa'at müzakere eyleyüb terazi-i tarafeyn ile on üç madde üzerine 'akd ve rabt ve te'sis ve tanzim etmeleriyle zikr-i âti on üç maddeye havi temhir ve mubadele eyledikleri

S.102 B.99

Ahidname temessükleri dustur-u ekrem müşir-i efham nizam'ül 'alem tazim-i menazi'ül-emam müdebir'ul umur'ul cumhur bi'l-fikr'is-sakıb mütemmimu meham'ül enam bi'r-rey'is-saib mümehhidu bünyanü devlet ve'l-ikbal müşeyyidu erkan-ı sa'adet ve'l-iclal mükemmel-i namus'us-saltanat'ül 'azimi müretib-i meratib'ul hilafet'ül kebiri el-mahfuf bi-sunufi 'avatif'ul melik'ül 'ala bi'l-fi'il vezir-i 'azam ve vekil-i mutlak ve serdar-ı ekrem Yusuf Paşa edemallahu te'ala iclalehu ve za'if mala te'yid-i iktidare ve ikbalehu dahi vekalet-i mutlaka ve ruhsat-ı kamileleri muktezası ve Rusya Devletinin müsteşar-ı hami ve mukaleme nazırı olan

iftihar-ı ümera-i millet'il-mesihkiye 'umdet'ül kübera'it-taifet'il İseviyye Konta DöYezyirudko hatemallahu 'avakibehu bi'l-hayrın devleti tarafından yedinde olan ruhsatname ve kamilesi lazimesi üzere kabul ve temessükde mastur mevaddı tasdik berle mu'teber ve ma'muliye mühürleriyle mahtum tasdiknamelerini tarafeyn murahhasları yedleriyle mubadele etmeleriyle tarafeynin temessüklerinde mastur ve meşrut olan mevad-dı musalahat ve müsalemeye sadrazam ve serdar-ı ekrem müşarün-ileyh dab-dirin-i saltanat ve ka'ide-i müstedim-i Devlet-i Aliyyem üzere dergah-ı felek bargah-ı padişahanemizde 'arz ve telhis etmekle refahiyet-i ahali ve ra'yyet ve rahat-ı beraya-yı mülk ve millet için mevad-dı merkume üzere 'akd ve temhid olunan sulh ve salah müstevcib'ul felah taraf-ı Hümayûnumuzdan dahi makbul ve mu'teber tutulub hatt-ı Hümayûn şevket-i makrunumuz ile müveşşeh ve tuğra-yı ğarra-i cihan âramış ile müşerref 'ahidname-i Hümayûn sa'adet-i meşhunumuz şerefyafta-i sudûr olması lazım gelmenin lafzen bi'l-lafzin mavad-dı sulh ve salah kabul-u Hümayûnumuz olub yerlü yerinde ri'ayet ve siyanet olunması için zikr olunan maddelerdir ki 'ayni ile işbu 'ahidname-i Hümayûnumda zikr ve beyan ve şerh ve 'ayan kılınur

Evvelki Madde İki devlet beyninde sebkât eden her türlü muadat ve muhasamat şimdiden def ve ref' olunup gerek şâhenşâh-ı azamet nişan-ı âl-i Osman ve gerek bilcümle Rusya'ların Padişah ve İmparatoriçe-i uzması ve anların verese-i taht ve ahlâfları beyninde ve reaya ve berayaları miyanelerinde cemi evza-i hasmane ve muadat aldedevam terkolunup nes-yi müebbet ile mensi ve metrûk kala ve bundan böyle berren ve bahren musaleha-i müebbede câri olup tegayyürden âri ve beri ve metin ve üstuvar dostluk ve revabıt-ı musafatı ifa birle el-haletü hâzihi mün'akit olan musaleha ahidnamesi şurutunun kemal-i saffet ve dikkat ve imtiham ile meri tutulmasına say ve ikdam oluna bu veçhile ki canibeyn birbirlerinin hakkına birtürlü hareket-i hasınane ve esbab-ı düşmenaneye sırren ve alâniyeten mübaderet etmiyeler ve tecdit olunan işbu muvalât ve musafat muktezasınca muâhid olan iki devletler bilâ istisna canibeyn reayasına her kangileri iki taraf cürüm ve kabahatle müttehim iseler töhmetleri tarafeynden nesyen mensiya aleliltak affolunup çekdiri ve zıندانlarda mahbus olanları azâd ve itlakbirle menfi ve meks ettirilen kesane vatanlarına avdete izin ve ruhsat virilip mukaddema nail oldukları paye ve emvalleri badessulh kendilere red ve irca olunup ahırlar tarafından mezburlara bir türlü zarar ve ziyan ve taaruz tecviz olunmayup ve mersuminden her birisi hemşehrileri misillu

memleketinde cari olan kavanin ve kavaidin zir-i himayetinde mahmi olarak geçineler.

İkinci Madde Tarih-i hicrinin binyüz seksen sekiz senesi cumadel'ulâsının ondördüncü gününde yani bin yediyüz yetmiş dört sene-i rumiyesi temmuzun onunda akdolunan musaleha ahidnamesi ve yine tarih-i hicrinin bin yüz doksan üç senesi cemadiyel ahirenin yirminci gününde yani bin yediyüz yetmiş dokuz sen-i rumiyesi martının onunda akdolunan muahede-i müfessire ve tarih-i hicrinin bin yüz doksan yedi senesi recebinin yirmi birinde yani yediyüz seksen üç sene-i rumiyesi haziranının onunda akdolunan ticaret muahedesi ve tarih-i hicrinin bi yüz doksan sekiz senesi seferinin on beşinde yani bin yüz seksen üç sene-i rumiyesi kanun-i evvelin yirmi sekizinde akdolunan Rusya devletinin Kırım ve Taman ilhakını ve Koban nehrinin hudut olduğunu mübeyyin senet işbu ahidname ve senedatı sabuka ile tebdil ve terk olunmuş maddelerden maada baki kalan bilcümle şurup ile işbu musaleha ahidnamesi muktezasınca tekid ve tasdik olunurlar ve zikr olunan muahedat ve senedat bilahalel mer-i ve muteber tutulup hüsn-i riayetle kamilen icra ve ifhasına devleteyni müteahideteyn taahüd eder.

Üçüncü Madde Esasın şartı sanisinden ile'l ebed nehr-.i Turla iki devletin sınıru ola bu vech ile ki bundan sonra bi't tamam Rusya Devletinin hududu nehr-i mezkûra degin imtidad oluna deyu mestur olduğuna binaen devleteyn-i muteahhideteyn beyinlerinde bi'-ittifak işbu madde ile karar verildi ki Devlet-i Aliyye ile Devlet-i Rusya memaliki beyinde ale'd-devam nehr-i Turla hudud olub şöyle ki nehr-i mezburun sol tarafında olan bi'l-cümle arazi dahi Rusya Devleti tarafından red olunub ile'l ebed kamilen bila mumana'atın Devlet-i Aliyye'nin taht-ı hükümetinde baki kala

Dördüncü Madde İmdi devleteyn hududuna dair karar-dâde olan nizam ve intizama binaen esasın şart-ı rabi'i mucibince iki devletin sair cümle sınırları işbu muharebeye gelince ne vechile iseler yine ol vehile olub Rusya Devleti askerlerinden işbu muharabede istila olunan bi'l-cümle yerler ve derununda olan kaleler Rusya Devleti el haletü hazihi buldukları vecih üzere Devlet-i Aliyye'ye red eder binaen 'ala zalik Rusya İmparatoriçe tarafından zabt ve istila olunan Bucak memleketi ve Bender ve Akkerman ve Kili ve İsmail kaleleriyle ve cemi' kasabat ve mahâlâ t ve kuraları ve sair her ne derununda mevcud ise Devlet-i Aliyye'ye red eder kezalik Boğdan memleketine cemi' şehirler ve emakin ve mesakin ve saie her ne derununda mevcud ve münderic ise red ve teslim eder ve Devlet-i Aliyye dahi memalik-i merkumeye

mevad-dı atiyet'üz-zıkr üzere kabul edib alenen ve kamilen riayet edeceğine taahhud eder evvela balada mezkur ikinci madde ile tecdid olunan tarih-i hicrinin bin yüz seksen sekiz senesi cemazi'yel ulasının on dördüncü gününde yani bin yediyüz yetmiş dört sene-i rumiyesi Temmuz'un onunda mün'akid ahidnamede ve yine tarih-i hicrinin bin yüz doksan üç senesi cemazi'yel ahiresinin yirminci gününde bin yediyüz yetmiş dokuz sene-irumisi martının onunda nizam bulan Tenkihnamede ve tarih-i hicrinin bin yüz doksan sekiz senesi seferinin on beşinci gününde yani binyediyüz seksenüç sene-i rumiyesi dahilinde veziriazam tarafından Devlet-i Osmaniye canibinden olarak verilen sentte her ne Boğdan ve Eflâk memleketlerinin menfaatine

S.103 B.99

dair muharrer ve münderiç ise bilâhelal meri ve muteber tutulup kemal-i dikkatle ifa ve icra oluna sâniyen atik muhasebeleriçin her ne güne ise gerek nükut akçe ve gerek sair tarik ile bir nesne Boğdan memleketinden talep olunmaya salisen işbu muharebenin cümle müddetiçün bir türlü teklif veyahut âher vergi talep olunmayup muharebe imdadında pâzede oldukları mazarrat ve tahribat-ı müteaddidelerine nazaran bundan sonra dahi iki sene mühlet birle zikronulan Boğdan memleketini her türlü vergi ve tekaliften muaf birle işbu mühlet-i muafiyet-i mezkûre mübadele-i tasdikname tarihinden addoluna râbian terk-i vatan edip ahar mahallere varmak rağbetinde olan hanedanlar bilcümle eşyaları nakletmeğe serbestiyet üzere mezun olalar ve işbu hanedanlar emlâkini Devlet-i Aliye reayasından olan akrabalarına ve diledikleri yine Devlet-i Aliye reayasından kimesneler ita ve kaide-i memleket üzerine mersumlara fûruht eyleyüphuzur ve kendi mesalihinin tanzimiçün vakt-i kafileri olmak için serbestiyet üzere vatanlarından nakleylemelerine ondört ay müddet ihmâl olunup işbu müddet-i mühlet tasdikName-i mubarekenin mübadelesi tarihinden mâdüt ve mahsup oluna

Beşinci Madde Devleteyn-i müteahhideteynin miyanelerinde safvet ve müvalâta delâlet olmak içinki ancak el-haletü hazihi beyinlerinde sulh ve sâlahın ve hüsn-i ittifakın tecdidile kanaat olunmayup zaman-ı müstakbel için dahi müzalehanın zabita-i kaviye ile raptını ve her türlü esbab-ı mübahase ve burudetine müeddi olur hâlâtın def'ine sâyi mâlâ-kefâm ile tâlip oldukları cihetlerinden Devlet-i Aliye taahhüt eder ki mukaddema sadır olan ferman-ı âlişanın bu defa tecdidile Tiflis Hanının yed-i hükümetinde olan memleketine ve sekenesine Abıska Valisi ve serhat

zabitanı vesaireleri minbadin sırren ve alâniyeten bir türlü bahane ile bi ve taadi etmemek ve kat'a hüsn-i ittifak ve hemcivariye mugayir taraflarından halel getirilmemek bâbında mezhur Ahiska Valisi ve serhad zabitanına ve saire eşeddi tenbih ve tekid ile fermanlar ısdar ve tisyar oluna

Altıncı Madde Bin yediyüz seksenüç senesi kânunievvelin yirmi sekizinci gününde bilcümle Devlet-i Rusya'ya Kırım ve Taman'ın ilhakına dair olhavalide devleteyn-i müteahhideteyn beyninde nehr-i Koban hudut tayin olunduğunu mübeyyin münakid olan senedi sair uhud ile maan işbu muahedenin ikinci maddesile temhid ve teyid eyledikten sonra Devlet-i Osmaniye vakt-i müstakbel için devleteyn-i fahimeteyn miyanelerinde sulh ve sâlâh ve refahiyet ve hüsn-i ittifakına halel getirebilir cümle vesaili teb'id eylemek murad ve masudunda olduğunu izhar ve beyan için alenen vaad ve taahhüt ederki nehr-i Kubanı'n sol yakasında hudut dahilinde mütemekkin olan tavaif bilcümle devlet-i Rusya İmparatoriye reayalarına ve anların emakin ve mesakinlerine ve arazilerine dahi bir türlü taaddi ve gasp ve hasar zuhura getirilmemesine ve hafi ve celî bir türlü bahane ile Rusya ademlerini kayd-ı esire giriftar eylememeleriçün zabıt birle men ve tahzir zımında kendu iktarını ve cümle veasil bezl ve imâl edip ve olbapta taraf-ı Devlet-i Aliye'den hilâfında olan alâeyyihâl eşed üzere tedip ve güşmâl olunacaklarını müşir lâzımgelen kimesnelere eşed veçhile fermanar ita ve zikr olunan tenbihat işbu müsaleha-i Hayriye bâdel inikad tasdiknameleri dahi mübadele olunduktan sonra olhavalilere ilân ve beyan olunalar ve eğer akvam-ı mezbure işbu ahidnamede karar verildiği suretten nâşî kendulere eşet üzere balâda zikrolunan tenbihatlarına dahi nazar etmeyüp anlardan bir kimesne bilcümle devlet-i Rusyaların hudutlarına tecavüzü irtikâp ve gasp ve hasaret ve ızrar ve tahribat tertibedip yahut hayvanatı vesair nesne gasp ile alıp götürdükleri veyahut Rusya adamlarını kayd-ı esire giriftar eyledikleri sebeble şikâyetleri takdim olunduğu surette derakap ve bilâtehir garet veyahut gasp olunan nesne istirdat birle terahi oluna veyahut ahzolunan Rusya adamları bir türlü bahaneye ithal olmaksızın bilâ tehir ve mingayr-i tereddüt teftiş tahkik birle sebilleri tahliye ve âzâd ve terettüp eden hasar tazmin birle cürüm ve kabahatle müttehim olan kimesnelere dahi ibreten'lisairin hudut dahilinde Rusya serhad zâbiti tarafından nasbolunacak memurun müvacehesinde tedipleri icra ve ifa oluna ve eğer gayr-i memûl şikâyetleri takdim olunduğu tarihten altı ay zarfında dahi tazmin olunmadığı halde Devlet-i Aliye taahhüt ederki Rusya İmparatoriye Elçisi tarafından tahriren inha olunduktan sonra bir ay zarfından bilcümle müterrettip olan ziyan ve hasarları

kendi hazinesinden tazmin edip ve hemcivariyette olan hudutların emniyet ve refahiyetine halel getirdikleriçün balâda mezkûr ve vaz ve tanzim olunan tedipleri dahi bieyyihâl ve vücuh ile müttehimler üzerinde filen ve mingayr-i tehir icra ve ifa oluna

Yedinci madde Ticaret maddesi tarafeyn hüsn-i ittifakının habl-i metin ve rehn-i aslisi olduğu cihetle Devlet-i Osmaniye Rusya devletile bu veçhile müsafat ve müvalâtını tecdit kılıp saffetini izhar için ve devleteyn reayaları beyninde ticaretini bilâmümaneatin aminen ve sâlimen icra ve tarafeyn menfaatinin vech-i ehven üzere münakit olan ticaret muahedesinin Cezayir ve Tunus ve Trablus-i Garp ocaklarına dair altmış birinci maddesini işbu madde ile dusturul'âmel itibar eder Rusya reayalarından biri Cezayir ve Tunus ve Trablus-i Garp ocakları korsanlarına müsadif olup bunlardan sebi istirkak olunur ise veyahut zikrolunan korsanlar Rusya tücarının sefinesini veyahut malını alırlar ise Devlet-i Aliye zikrolunan ocakların üzerindeolan iktidarını imâl ile bu veçhile esir olunmuş Rusya reayalarını tahlis ve ahzolunmuş sefinelerineve emvâl ve eşya-yı mağsubelerini eshabına istirdat ve lazım gelen zarar ve hasarlarını tahsil ettire ve Devlet-i Aliye tarafından verilen fermanlar Cezayir ve Tunus ve Trablus-i Garbp ocakları tarafından icra olunmadığı haberi vurudunda ba'de't-tahkik olvakit Rusya elçisi veyahud maslahatgüzarı tarafından Derâliye'de tahriren inha olundukda ol tarihten iki ay itibar ile yahud mümkün olur ise dahi mukaddem hazine-i Hümayûndan tazmin ve terazi hususuna Devlet-i Aliye taahhut eder.

Sekizinci Madde Gerek inas ve gerek zükür cinsinden olan bi'lcümle üsera-yı muharebe vesair esirler her ne paye ve rütbeden iseler iki devletin arazilerinde bulundukça Rusya Devletinde hüsn-i iradetleriyle tanasur eden müslimin ve Devlet-i Aliyye'de yine hüsn-i iradetlerle din-i Muhammediyi kabul eden hiristiyanlardan ma'ada bi'lcümle işbu ahidname-i mübarekenin tastiknameleri mübadelesinden sonra der'akab ve asla bir türlü bahane ile tarafeynden bila ivaz ve bigayi semen âzâd ve istirdat ve teslimolunalar kezalik giriftar-ı bend-i istirkak olan bi'lcümle hiristiyanlar yani Lehlü ve Boğdanlu ve Eflaklu ve Moralı ve ahali-i Cezayir ve Gürciler vesair bi'lcümle ve bila istisnaen

S.104 B.99

bila semen ve gayr-iivaz azad olunalar kezalik işbu museleha-i mübarekenin inikadından sonra bir takrip ile giriftar-ı bend-i istirkak olan Rusya reayaları Devlet-

i Aliyye'de buldukça red ve teslimolunalar ve kezalik Devlet-i Aliyye'nin reayaları hakkında biaynihi ve muamele-i müteşabihe üzere hareket etmeğe Rusya Devleti taahhüt eder

Dokuzuncu Madde Egerçi halâ museleha-i hayriyenin maslahat-ı nizam bulacağı takribiyle âlât-ı harbiye tehir olunub âmâl-i düşmanane sudur bulmayacağı her ne kadar meczum ise dahi lakin işbu muahedeyi ba'de'l-imza Rusya Devletinin bir maddeye dair baş murahhas kılınan bi'l-fi'il müsteşar-ı hassı tarafından der'akab Rusya Devleti asakirinin donanmalarının üzerlerinde sergerdesine ihbar edib kezalik iki ulu devletler miyanelerinde sulh ve salah ve musafat ve müvalat karar bulduğunu Devlet-i Aliyye'nin sadrazamı hazretleri tarafından dahi donanmalar ve miyane-i asakir-i Osmaniyanda ifade ve beyan oluna

Onuncu Madde Devleteyn beyninde musalaha-i mübarekenin ve safvet ve müvalatın ziyade takviyesi zımında iki devlet tarafından bi'l ittifak tayin olunacak vakitte canibeynden alenen fevkaledede büyük elçiler ba's ve tesyir ve iki elçiler re'si Aliyye ve Rusya Devleti indlerinde ziyade muteber olan Avrupa devletleri elçileri haklarında riayet olunan resm-i mu'tad mûmâ-ileyhima haklarında dahi meri kılınıp ve delâlet-i safvet-i canibeyn olmak üzere elçiyân-ı mûmâ-ileyhima vesatatiyle sân-i devletlerine layık hedaya irsal oluna

Onbirinci Madde İki ulu devletler beyninde işbu şurut-u muahede rapt ve tanzim olunub tarafeynden tasdiknameleri dahi mubadele olunduktan sonra Rusya İmparatoriye askerleri ve ince donanması Devlet-i Aliyye memleketlerinden huruca mübaşeret eyliyeler ve asakir ve donanmanın bu makule huruçlarında dahi vakit ve zamanın haline tatbik etmek lazım gelmekle binaenaleyh devleteyn-i müteahhideteyn bi'l-ittifak işbu gelecek binyediyüz doksan iki sene-i rumiyesi mayısının on beşinci günü netice ve nihayet-i vade olmak üzere bi'lmüzakere karar vermeleriyle tayin olunan vakt-i mev'udda Rusya askerleri nehr-i Turla'nın sol yakasına tamamen ve kamilen mürur ve ince donanması nehr-i Tuna boğazlarından tamamen taşra huruç eyleye ve Rusyalu tarafından istila olunub işbu musalaha ahidnamesi mucibince Devlet-i Aliyye'ye red olunacak kıla' ve memleketlerde madem ki Rusya İmparatoriye askerleri buluna işbu memleketlerin hükümet ve nizamı Rusyalunun zaptında bulunduğu üzere kalub cümle Rusya askerinin külliye huruçları vaktine degin Devlet-i Aliyye canibinden memalik-i mezkurenin hükümetine mudahale olunmaya ve bu memleketlerde bulunan Rusya askerinin iktitaf-ı mekûlat ve tedarik-

i levazım-ı sairesine elan amel olunduğu üzere kezalik tamamen huruçları gününe degin amel oluna

Onikinci Madde Canibeyn murahhasları işbu muahedeyi imza eyledikten şâhenşâh-ı azamet nişan-ı âl-i Osman hazretlerinin sadrazamları tarafından ve bi'lcümle Rusyalıların Padişah ve İmparatoriçe-i uzması cenaplarının dahi Başmuraşhası bi'lfii müsteşar-ı hassı tarafından işbu mün'akid olan musalaha-i mübarekenin temhid edecek tarafeyn senetleri yine murahhasların yedlerine Yaş Kasabasında iki haftada ve kabil olursa müddet-i ekalde mübadel oluna

Onüçüncü Madde Hâlâ mün'akid olan işbu musalaha-i mübareke-i müebbedenin şeraitini gerek azametlü şâhenşâh-ı âl-i Osman hazretleri ve gerek İmparatoriçe-i uzma cenapları tarafından kendi imzaları ile alenen tasdiknameleri ile tasdik ve teyid edib zikrolunan tasdiknameleri dahi işbu muahede-i mübareke nizampezir olan mahalde akd-i tarihinden beş haftada ve kabil ise dahi mukaddem tarafeyn murahhasları vesetâtı ile mübadele eylemek lazım gelmekle işbu muahedeyi canibeyn murahhasları kendi imzaları ile imza ve mühürleri ile temhir eyleyib beyinlerinde mübadele eylemişlerdir.

Hatime Bu zikr olunan on üç maddeyi şamil ahidname ve tasdiknemelerin vakt-i merkumda mübadele ve teslimi hususları şart ve rabt olunduğu üzere inşallah'ül melik'ül 'allam hüsn-i ihtimam-ı canibeyn ve sıdk ve hulusu tarafeyn ile pezira-i hitam olmak için yedimizde olan ruhsatname mucebince işbu temessüki terkim ve imla ve mühür ve imzalarımız ile mahtum ve mümzi kılub Rusya Devleti murahhasları yedlerine teslim ve i'ta olundu deyü zikr olunan temessüki muharrer ve mastur olmağla imdi işbu mevad-dı musafat ve şerayit-i muvalat madem ki Rusya İmparatoriçesi müşarün-ileyha ve ahlafı taraflarından mer'î ve muteber ve zevabit ve revabiti tatarruk-ı halden himayet ve siyanet olunarak müstahkem ve mukarrer ola taraf-ı Hümayûnumdan dahi zat-ı me'ali semat-ı şâhane ve cenab-ı şevket nisab-ı mülûkaneme sezaver ve şayan olduğu vechle ta'ahhüd olunur ki şurut ve kuyud-ı musafat taraf-ı zahir'üş-şeref-i şâhanemden ve ahlaf-ı saadet ittisafımızın ve vükelayı 'ali-makam vüzera-yı 'azam ve mirmiran-ı kiram ve ümera ve zabitan ve 'umumen asakir-i nusret irtisamımızdan ve bi'lcümle 'ubudiyetimiz ile kemayâb olan tavaif ve hidamımız taraflarından ri'ayet olunub bir ferd hilafına vaz' ve hareket eylemeye tahriren fi'l yevm'il hamis ve'l işrin min şehr-i cemazi'yel evveli sene sitte ve mieteyn ve elf

Tasdikname-i Hümayûnun üzerine yazılı kapağıdır

Taraf-ı Hümayûn-ı şahanemizden müftehirat'ül-mülûkat'ül 'azimat'ül İseviyye muhtarat'ül kebirat'ül fehimat'ül mesihîyye müslih-i mesalih-i cemahir'it-taifet'ün nasraniyye sahibeti ez yalül haşmet ve'l vakar sahibet-i dela'il'il mecd ve'l i'tibar Rusya vilayetlerinin ve tamamen Rus ve ana tabi' yenice ...fiha neferma ve Padişah ve İmparatoriçe-i 'azamesi haşmetlü rütbetlü dostumuz Katerina-i Saniye hatemallahu 'avakibaha bi'l-hayr ve'r-reşad ve ilahum ileyha tarik'üs-sevab ve's-sadad cenablarına şerefyafat-i sudur olan tasdikname-i Hümayûn şevket-i makrunumuzdur.

S.105 B.100

(ARABİ)

Sürre Emini ile gönderilen Name-i Hümayundur.

Hamden lime ce'ale efiddete min'en-nas tahva ile'l beyt'ül-'atik ve ce'alehe mesabeten lin'nas ve aminen ve eşhedehum el-menafi' min nemir ihsan mefrur ve min cemil ifdali'l-meşkur ve enr celle ismehum en yüezzine fin'nas bi'l-hac ye'tune ricale ve 'ala külli damirin ye'tiyan min külle fecce 'amik ve selaten ve selamen 'ale'l mürselin min eşrefi samim haşimin ve hayru'l Arabi kabinin el-münzeli 'aleyhi fi'l-kitab'il-'aziz ve lilahi 'alen-nasihacc'il-beyt min ıstıta'a ileyhi sebile el-meb'us rahmeten li'l 'alemin seyyidina ve Mevlana Muhammedin seyyid'il evveline ve'l ahirin ve 'ala alihi'l-ethar ve eshab'il berzet'il-ahyar vema ta'arrefet bi 'arafatin revaic'il-ğufuran ve zükkira 'inde mes'aril haram el-mülk-ü hadi'd deyyan

Ve ba'de fe haze mersumune el-mübeccil'iş-şerif ve hatabene el-muazzimin menif le-zele nafizen bi 'avnillahi te'ala fi sairil erca ve'l-aktar medeme el-fülki'd-devar esdernah 'ala nazim feraid'it-tahiyye ve'l-teslim müntaviyen ve 'ala feleid'it-tecbil ve't-tekrim mahtumen münebien en ahkam-ı kavaid esasil muhabbi ve'l-istiez ve müekkiden l ime'akid el-mevaddi el-mesnu-i 'an el-endevas ila 'ali cenab el-emir'ül-emced el-mübeccil el-ecelle el-evhad el-muktefi asar islafih'il-işraf min ebaih el-ğurre senadide li Abdümenaf ve ecdadehu es-Se'idiyye es-sir'il cemili el-evsaf fer'a'ş-şecere-i zekiye en-nebeviyye teraz'il 'isab'ül-'aleviyye el-mastufiyye el-müntemi ile eşraf cersumetin el-'unsuriha ve'l-muntasib ila enfes edümetin ğala cevheriha zıbdet selalet ez-zahra-i el-Betül 'amde ila beyt'ür-Rasul el-mahfuf bisunuf'il-'avatif'ül-melik'ül-mecid Emir-i Mekket'ül-mükerreme eş-Şerif Galib bin Mesaid le ezellet'il 'inayet'ir-Rabbaniyye lehu mülâhaza ve'l-kelad es-samadaniyye 'aleyhi hafizeten nenhi ile cenebehu şerifinnellahe celle senahu ve 'azm saltanehu

kadeste ileyne min minenih'il-'azime ve en'am 'aleyne min'el-'ani cismiyye ve
 etahe lene dun'el cemi' el-enam min mezid-i feyza el-amim ve fazlehu cesim ma
 meyezna bihi beyne mülük'il-islam min teşerrüf ve'l-istis'am lisadenet Beytüllah'ül-
 Haram ve'r-rüknu ve'l-makam ve Ravza'il-mutahhara Ravzat'in-Nebiyyene bint'ir-
 rahme ve şefi'il-ümmi 'aleyhi ekmelett'it-tahiyye ve ecmel'is-selam fela cerem
 'atafna ezmet 'azimetine ile sebil hamd min zehebe lene min'el-muvahhib'il-cezile
 ve 'ala ec-cemile ve nahedne bi akdam'il-akdem bi'l-cedd'et-tâm ve's-sa'i ve'l-
 ihtimam fi tenfiz el-ahkam el-müte'allik-i bi'l-mesalih el-enam li-i'lan şe'air-i
 şerayit'il-islam hususa li-'ammeti el-evkafi el-meşruta li'l-fukara-i min ahali el-
 haremeyn'iş-şerifeyn ve erzak'il-mu'ayyeni li'ş-şerafe' el-makameyn el-müteyefeyn
 ve's-sadakat'il-mu'iddeti li'z-zehad'il-'akifeyn havlel makam ve'l-'enedin bi civari
 ravdatı Rasul'il-lezi istefe ve ictebehu 'aleyhi salatu ve's-selam fe erselne min şamil
 inayetine 'ala'r-resm'il-kadim fi haz'el-'amm ve hüve 'amm erba'a ve mieteyn ve elf
 min'el-hicra en-nebeviyye 'ala sahibiha efdal'is-salavat ve ekmel'it-tahiyye
 keffet'il-emval el-muhasale min rib' el-evfat el-mevkufe el-ma'rufe ve'l-vezai'el
 matbube li fukara' el-Haremeyn'il-muhteremeyn ve'l-mafemin'il şerifin el-
 mükerremi ve cemletiha müsebbeti ve adadiha müfesseli mu'ayyeni kema hüv'el-
 merkum fi'd-defter'il-mahdum cemi'aha ed-denerir'in-naddar min'en-nukud er-
 rayici fi 'ammet'il-bilad ve'l-emşar ve sellemne tilk'es-sarar ba'de ma vada'at fi'l-
 ekbes'il-mahtumi bi hatmin'el-şerif def'en li'l-iltibas ilayet hamil haz'el-mansurul
 es-Sultani ve mevsal haz'el-misal'il-hakani min e'azim rica'et-beten el-'ulya elleti
 tenel fiha el-metalib'il sünniye iftihar'ül emâcid ve'l-ekârimİbrahim Reşid dame
 mecdehu ve 'umdeti ashab'il-takrir katib'il-defter zide kadrehu ba'de ma kalledna
 hüme tilk'el-hidmet'il-celile ve sellemne hüma defteren mahdumen bi hitmin'el-
 müberek el-Süleymani l ezele matbu'en 'ala vucûh minaşir'il-emani men been 'anil
 masarif'il-mu'ayyeni ve ma'alenen bi'l-mevahib'il-mukanneni fel ma'mul min hisin
 seceyekümil kerimi ab'el vusul inşaallahu te'ala mahuben bi'l-selami el-kıyam'ala
 sa'kil ced ve'l-teşmiyye 'an sa'at'il ihtime cırne 'ala cemil 'adetiküm'il et-tayyibe fi
 savalef'il-eyyam bi'l-nezaret fi'l-sarif'il-sara'il mağsusa el-müferrede fi masarifine
 mu'ayyene el-muharrede 'ale ma beyne ve nassa 'aleyhi fi cezir'el merfufe ifşelen li
 emum kavli te'ala innallahe ye'murukum en teviddü el-emanet ile ehliha ve ibtiğa
 limirdat'il la el-melik'il-cemil ve vesilete linil'il- ecr'il-cezil ve tevzi'aha ila
 müstehakkiha min'el sa'adet ve'l-ulema ve'l-da'afe sekin-i Mekke'til-Mükerremi ve
 katini Medine'til-Münevvera el-müstemsikin bi zeyel serakat Beytillah'il-Haram

ve'l-mukimin bi şaraf cever Nebiyyene hayr'il-enam 'aleyhi efdalü salavati ve's-salam ve resemne en la yifidda hitam ekyes hezih'il-meberra vele tevezze'e ale ashabih'el-eycufe meşyeğil Haremeyn ve bi mahdarin min'el-fadyin efadlin fadi Mekke'til-Mükerreme ve fadil Medine'tül-Münevvere ve'l mübaşere fi ebsal'il-hakka ile müstehakkihe makul bihi Baleyküm vele yesteniğ defter-i müstakil ğayr kare'il-deftar bel ye'lem 'ale isim külle min vesile ileyhi nasibih bi'l-hatt'il-ahmar fein ğabe ahad minkum 'avkada nihübbahu vele yuced müsemmiyet ba'adil esme ya'lem 'ale ismi bi'l-defter hisbema yazhar ve nahfaz hisasihim ve nusubihim mağreze ve muha'arrara keyle yeğtel ehad li ağız'il samad'il mükerrere bi en yu'uti nasib min tuvuffiye evğabe le eşğasen tuvafiku esme'ihim ve el-kabihim ve nisbihim ve ensebihim el-esma ve elkab ve'l-nisab ve'l-enseb heze vekad ehdeyni ile cenebikum ila'ali mefres semerat-ı mefeğir ve'l-muali sıhbit hamil kitebene heze hilkayn min teşrifin'el behiyye ve ekteben'el seniyye li tecdid merase el-muvalat ve te'kid mu'akkit'il masafad le budde min istikbalihume bi takdim merasemil ekârimve't-ta'zim ve'l-iktisabihime bimezid el-ihtiram ve't-tekri bi zi'l-kıdre kamile fi ri'ayet'il re'aye ve siyanet el-hüccec ve'l-mücevirin ve'l-misefirin ve'l mukimin min'el-ğays ve'l-sekade li-ifadet el-emin ve'r-reha ve hırasret tilk'el taraf ve'l-mesalik alem a yecib li imra el -aktar ve'l-memelik ve isticleb el-edliyye es-saliha min'el-uleme'il 'amilin

S.106 B.100

ve's-se'edet el-muhtedin ve'l-fukara'is-salihin ve'l-muvadabe ale da'avat bi cezir el-tedarruh ve'l-ibtihal li 'ale-i 'alem devletine el-'ulya ve's-sebak erken saltanatin'el siniyye innehu sübHânehu li cedir me bi süel ve kadir 'ale tebliğ el-emel te'ala 'izzih 'an'il-medahi ve celle cudihi 'an'il tenehi ve fadlih haseb min bi cenebih lez ve tuhli kifeyet min bihi isti'az ve sallallahu 'ala seyyidina Muhammed'innillezi le yeşa' fi vaktuh ma'allah el-meleikül-mukarrebun ve'l-enbiya-i ve'l-mürselin ve 'ale alihi ve ashabihi ve 'annehu lezine dehalü mescid'el-haram eminin muhallikin ru'usuhum ve mukassirin le teğafun ve limen sebi'ihim bi ihsen ile yevm'id-din rıdvanallahi te'ale 'aleyhim ecma'in tahrira fi evail şehr-i Receb el-mücerreb li seneh erbe'a ve mieteyn ve elf

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

4 NUMARALI NÂME-İ HÜMÂYÛN DEFTERİ BELGE ÖZETLERİ

S.1 B.1

Osmanlı Devletinin Rusya'ya açtığı savaş neticesinde Buhara hanı Mehmed Masum Han'a gönderdiği nameye cevap olarak elçi Mehmed Bedi takririyle yazılan 1204 tarihli mektuptur. Savaş açıldığına dair gelen mektup neticesinde Buhara hanının istegiyle Kırgız ve Tatarların gereği gibi Rusya ile mücadelesi ve her türlü ticari faaliyetin kesilmesi, savaşın bitip bitmediğine dair bilgilendirilmek istedikleri geçmektedir. Yine Buhara tarafına gönderilecek bir sefirden ve sefirin gelirken hangi yolların emniyetli olduğu ve kullanılması gerektiği hakkında.

S.3 B.2

Mehmed Masum Han'ın elçi Mehmed Bedi ile gönderdiği 1204 tarihli mektubun tercümesidir. Rusya ile yapılan savaşta Mehmed Masum Han etrafında bulunan han, reis ve kabileleri harekete geçirdiğini fakat kendisinin kafir olan Özbek taifesinin saldırıları yüzünden savaşa katılamadığını, Savaşa katılan kabilelerin ticaret ve sair menfaatlerinin zarara uğradığı bu nedenle yapılacak sulha onların da dahil edilmesi, Yine o diyarda olan müslmanların Rafizi olan İran yüzünden Hac ibadetlerini yerine getiremediği, eğer sulh olursa Devleti Aliyenin bir kısım askerini İrana taraf göndermesini istenilmesi hakkında.

S.3 B.3

Buhara hakimi Mehmed Masum Han'ın elçi Mehmed Bedi ile gönderdiği 1204 tarihli mektubun tercümesidir. Önceki mektupta istenilenin yanı sıra Maverâ'ün Nehr'e zorbalıkla padişah olmuş ve kendini Cengiz soyundan gibi gösteren bazı fitneci hükümdarların yerine Devlet-i Aliyyeden Şam, Irak ve Mısır'da olduğu gibi bir vezir gönderilmesi ve bu durumun düzeltilmesi hakkında.

S.4 B.4

Buhara hakimi Mehmed Masum Han'ın Bağdat valisi Süleyman Paşa ya gönderdiği ondan Der Aliyye'ye gönderilen 1204 tarihli mektubun tercümesidir.

S.5 B.5

Buhara hakimi Mehmed Masum Han'ın Bağdat valisi Süleyman Paşa ya gönderdiği oradan Der Aliyye'ye gönderilen mektubun tercümesidir. Önceki mektupların içeriğiyle aynı olup, Ayrıca Mehmed Masum Han tarafından gönderilen Hacı ismindeki elçiye yeterli miktarda hacırah ödenmesi hakkında.

S.6 B.6

Fas hakimi Mevla Mehmed'in elçi Mehmed Bin Abdullah ile gönderdiği 1204 tarihli Arabi mektubun tercümesidir. Devlet-i Aliyyeden Haremeyn'e gönderilen 5000 altının irsal defterine kaydı ve gönderilen altınların her yıl 500 altın olmak üzere 10 yıl boyunca Haremeyn'e verilmesi, yine kafir elinden kurtarılan 534 adet esir hakkında.

S.6 B.7

Fas hakimi Mevla Mehmed'in elçi Mehmed Bin Abdullah ile gönderdiği 1204 tarihli Arabi arızasının tercümesidir. Dobre ve Nik gemileriyle gönderilen güherçilenin (barut yapımında kullanılan bir madde) ulaşip ulaşmadığı hakkında.

S.7 B.8

Padişah tarafından Buhara hanına cevap olarak yazılan mektubun suretidir. Rusya ile mücadelede muvaffak oldukları hakkında.

S.7 B.9

Osmanlı sefirinin ölümü üzerine Han'a yazılan mektuptur. Rusya ile yapılacak antlaşmada Rusya tarafında bulunan kabile ve hanların haklarının korunması hakkında.

S.8 B.10

Mekke emiri Şerif Galib hazretleri tarafından südde emini ile gönderilen 1204 tarihli Arabi Name-i Hümâyûn dur.

S.9 B.11

Buhara Hânı Mehmed Masum Hâna yazılan mektubun suretidir. Rusya ile yapılan savaşta o tarafta bulunan kabile ve hanların cihad emrine uydukları bu sebeple yapılacak antlaşmada onların haklarının korunması hakkında.

S.15 B.12

Fas hakimi Mevla Mehmed tarafından Barkaş Meliki vasıtasıyla gelen mektubuna cevap olarak yazılan 1204 tarihli Arabi Name-i Hümâyûnun müsveddesidir.

S.13 B.13

Fas hakimi Mevla-yı Mehmed cenabları tarafından Barkaş Mekki vasıtıyla gelen namesine cevap olarak yazılan Arabiy'ül-'ibare Name-i Hümâyûnun müsveddesidir.

S.16 B.14

Mekke emiri Şerif Galip'in 1204 tarihli mektubunun suretidir. Mekke'deki fakir fukaraya gönderilen yardımlar ve savaştan galip çıkmak için yapılan dualar hakkında.

S.17 B.15

Prusya Kralı'nın III.Selim'in tahta geçişini tebrik etmek için yazdığı mektuba cevap olarak Padişah tarafından gönderilen 1204 tarihli mektubun suretidir. Yeni padişah döneminde de eski dostluğun devam ettirilmesi hakkında.

S.18 B.16

İspanya Kralı Dördüncü Karlos tarafından yazılan 1204 tarihli mektubun tercümesidir. III.Selim'in tahta geçişini tebrik ve eski dostluk ve muhabbetlerinin devam etmesi hakkında.

S.18 B.17

İspanya Kralı tarafından gönderilen 1204 tarihli mektubun tercümesidir. Abdulhamit Han'ın ölümünden dolayı üzüntü duydukları ve III.Selim'in tahta geçmesini tebrik etmeleri hakkında.

S.19 B.18

Fas Hakimi Mevla Mehmet tarafından veziri Tahir Bin Abdülhak vasıtasıyla gönderdiği 1204 tarihli iki kıta Arabi mektubun tercümesidir. Osmanlı Devleti tarafından Haremeyn'e gönderilen bin sikke altın'ın kayıt altına alındığı ve gereken yerlere sarfedildiği hakkında.

S.19 B.19

Padişah tarafından Mekke Emiri Şerif Galib'e gönderilen 1204 tarihli Arabi mektubun suretidir.

S.21 B.20

Mekke emirine Haftan ağası ile gönderilen 1204 tarihli mektubun suretidir. Her sene Haremeyn için gönderilen hediyelerin gereken yere kullanılmasa ve Haremeyn'e gelecek hacıların emniyetinin muhafazası hakkında.

S.22 B.21

Fransa Kralı tarafından gönderilen mektubun tercümesidir. III.Selimin tahta geçişini tebrik, her iki devlet arasındaki eski dostluğun devam etmesi ve Osmanlı Devletinde Fransa elçisi bulundurulması hakkında.

S.22 B.22

Fransa Kralının vezire cevap olarak yazdığı miladi 1779 tarihli mektubun tercümesidir. İki devlet arasındaki dostluğun eskisi gibi devam edeceği ve her iki devlette de elçiler bulundurulması hakkında.

S.23 B.23

Fas hakimi Mevla Muhammed bin Abdullah tarafından gelen mektuba cevap olmak üzere yazılan 1204 tarihli Arabi Name-i Hümâyûnun suretidir.

S.24 B.24

Fas hakimi Mevla Muhammed bin Abdullah tarafından gelen mektuba cevap olmak üzere yazılan 1204 tarihli Arabi Name-i Hümâyûnun tercümesidir. I.Abdülhamit'in ölümünden dolayı taziyelerini ve III.Selim'in tahta çıkışından dolayı tebriklerini kabul etmek ve yine savaştan sonra elde edilen bir kantar barut ve 534 İslam esirinin kurtarılması hakkında.

S.24 B.25

Fas hakimi Mevla Mehmet'ten gelen mektuba cevap olarak yazılan 1204 tarihli Arabi mektubun suretidir.

S.25 B.26

Fas hakimi Mevla Muhammed tarafından gelen mektuba cevap olmak üzere yazılan 1204 tarihli Arabi Name-i Hümâyûnun tercümesidir. Bin sikke altının sürre emini tarafından gerekli muameleler yapıldıktan sonra teslim edilmesi hakkında.

S.25 B.27

Fas Hakimine gönderilen mektupların alındığına ve gönderilen hediyelerin gereken yere harcandığı, verilen emirlere uyulduğu hakkında.

S.26 B.28

İspanya Kralı tarafından gönderilen mektuba cevap olarak yazılan 1204 tarihli mektubun suretidir. Her iki devlette de taht değişimi olduğu bu değişikliklerinin eski dostluk ve samimiyete zarar vermeyeceği ve iki taraf arasındaki antlaşmaların devam edeceği hakkında.

S.27 B.29

Prusya Kralı tarafından gönderilen mektubun tercümesidir. Osmanlı Devletinde bulunan elçinin değiştirilmesi, iki devlet arasında dostluk antlaşması imzalanması hakkında.

S.27 B.30

Prusya Devleti Başvekili tarafından yazılan mektubun tercümesidir. İki devlet arasında yapılacak dostluk antlaşması hakkında.

S.27 B.31

Venedik Cumhuriyeti tarafından yazılan mektubun tercümesidir. III.Selim'in tahta geçişini tebrik ve önceden yapılan dostluk antlaşmalarının devam edeceği hakkında.

S.27 B.32

Venedik Cumhuriyeti tarafından gönderilen mektubun tercümesidir.III.Selim'in tahta geçişini tebrik, başkentte bulunan Nikola Koskarini adlı Venedik elçisine yüksek elçilik rütbesi verilmesi ve iki devlet arasındaki dostluğun devam edeceği hakkında.

S.28 B.33

Dobre ve Nik Beyleri tarafından gönderilen mektubun suretidir.III.Selim'in tahta geçişini tebrik, Dobre ve Nik beyleri tarafından gönderilen cizye'nin kabul edilmesi ve önceki padişah döneminde olduğu gibi düşmanlarına karşı korunmaları hakkında.

S.28 B.34

Dobre ve Nik Beylerinin sadrazam ile gönderdikleri mektubun suretidir.III.Selim'in tahta geçişinden duyulan memnuniyet hakkında.

S.29 B.35

Fransa Kralının başkentte bulunan elçisi vasıtasıyla gönderdiği mektuba cevap olarak yazılan mektubun suretidir. Osmanlı Padişahına gönderilen tebrik mektubundan dolayı memnuniyet duyulması ve Fransa ile eski dostluklarının aratarak devam etmesi hakkında.

S.30 B.36

Osmanlı Padişahı tarafından İsveç Kralına verilen 1204 tarihli tasdiknamenin suretidir. Osmanlı Devleti ve İsveç arasında 1203 senesinde yapılan 4 madde ve bir hatimeden oluşan ittifak antlaşması hakkında.

S.33 B.37

İsveç Kralına gönderilen tasdiknameyi açıklayan 1204 tarihli mektubun suretidir. Her iki devletinde ittifak antlaşmasına uyacağını teyid etmesi hakkında.

S.33 B.38

Flemenk Cumhuriyeti tarafından gönderilen 1204 tarihli mektubun tercümesidir. Abdulhamit Han'ın ölümünden dolayı üzüntülerini ve III.Selim'in tahta geçişinden dolayı tebrikleri yine önceden imzalanan ve yenilenen dostluk antlaşmalarına uyacakları hakkında.

S.34 B.39

Flemenk Cumhuriyeti tarafından gönderilen 1204 tarihli mektubun tercümesidir. Abdulhamit Han'ın ölümünden dolayı üzüntülerini ve III.Selim'in tahta geçişinden dolayı tebrikleri, önceden imzalanan ve yenilenen dostluk antlaşmalarına uyacakları yine Osmanlı topraklarında bulunan Flemenk'lilerin haklarının korunması hakkında.

S.35 B.40

Osmanlı Padişahına Leh Kralı ve Cumhuriyeti tarafından yazılan mektubun tercümesidir.III.Selim'in tahta çıkışını tebrik ve her iki devlet arasındaki önceden imzalanan dostluk ve ittifak antlaşmalarının devamı hakkında.

S.36 B.41

Prusya Kralı Frederik tarafından Kanun-i Sani'in 20 günü (Rumi onbirinci ay) hicri 1204 tarihli yazılmış olan mektubun tercümesidir. Osmanlı Devletinde görev yapan Prusya elçisinin değiştirilmesi yeni elçi tayin edilmesi ve iki devlet arasındaki antlaşmalara uyulması hakkında.

S.37 B.42

Kaymakam paşa tarafından Prusya Kralı'nın gönderdiği mektubun tercüme edildiğine dair Padişaha bilgi verilmesi hakkında.

S.37 B.43

Leh Cumhuriyeti tarafından Kaymakama yazılan 19 Temmuz 1204 tarihli mektubun tercümesidir. Leh Cumhuriyeti tarafından Petro Pukuceki isimli şahsın yüksek elçilik unvanıyla Osmanlı Devletini atandığı ve elçinin kabul edilmesi hakkında.

S.37 B.44

Leh Cumhuriyeti tarafından Reisülkütuba yazılan 29 Temmuz 1204 tarihli mektubun tercümesidir. Osmanlı devletine gönderilecek elçi , dostluk ve ittifak antlaşmalarının devam etmesi hakkında.

S.38 B.45

İsveç Kralı tarafından Padişaha gönderilen 19 kanun-i sani hicri 1204 tarihli mektubun tercümesidir. İki devlet arasında yapılan ittifak ve dostluk antlaşmasının tasdiki hakkında.

S.39 B.46

İsveç Kralı tarafından gelen tasdiknamenin tercümesidir. İsveç Devleti ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan 11 Temmuz 1789 tarihli 4 madde ve bir hatimeden oluşan ittifak antlaşması hakkında.

S.40 B.47

İsveç Kralı tarafından Kanun-i sani'nin 19. Günü yazılan mektubun tercümesidir. İsveç Devleti ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan ittifak antlaşmasının tasdiki hakkında.

S.41 B.48

İsveç Kral'ının başvekili Konte Döbin tarafından Osmanlı Sadrazamına Kanun-ı Evvelin 4.günü (Rumi 12.ay) yazılan mektubun tercümesidir. Yapılan ittifak antlaşmasının tasdiknamesinin Sadrazama teslimi ve antlaşmanın kabul edilmesinde Sadrazam'ın göstermiş olduğu gayretin tebriki hakkında.

S.41 B.49

Osmanlı Devleti ile İsveç arasında imzalanan ittifak antlaşmasının tasdiknamelerinin elçilere teslimi hakkında.

S.41 B.50

Osmanlı Devleti ve Rusya arasında yapılan savaşta Avusturya'nın önceden yapılan dostluk antlaşmasına uymayıp hatta Osmanlı Devletine karşı Rusya'ya yardım etmesi, Osmanlıya ait bazı yerleri zapt etmesi savaşın neticesinde Osmanlı Devletinin galip gelmesi Avusturya'nın yapılacak antlaşma sonunda zapt ettiği yerleri geri vermesi, yapılacak antlaşmada İngiltere, Prusya ve Flemenk devletlerinin de yer alması Osmanlı Devlet'ini temsilen Halep Kadısı İbrahim İsmet Efendi ve Mehmet Dürri Efendinin görüşmelere katılması hakkında.

S.43 B.51

Osmanlı Devleti ile Avusturya Devleti arasında imzalanacak olan antlaşmada İngiltere, Prusya ve Flemenk devletlerinde hazır bulunması Osmanlı Devleti adına Halep Kadısı İbrahim İsmet ve Reisülküttab Abdullah Berri ve Mehmet Dürri Efendi'nin temsilci olarak katılması ve antlaşma maddelerinde Osmanlı Devleti zarar verecek bir hususun bulunmaması hakkında.

S.45 B.52

Padişah tarafından Prusya Kralına gönderilen 1205 tarihli mektubun tercümesidir. Rusya'nın açtığı savaşa aralarındaki dostluk antlaşması gereğince Prusya'nın da Osmanlı Devleti yanında olarak karşılık vermesi veya savaşın bitmesi için aracı olması hakkında.

S.45 B.53

Padişah tarafından Prusya Kralına kaymakam Ahmed Azmi Efendi ile 1205 tarihli gönderdiği mektubun müsveddesidir. Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki savaşın bitmesi için Prusya Kralı'nın aracı olması, Padişahın bu aracılığı Rusya'nın zapt ettiği Kırım ve sair Osmanlı topraklarının Osmanlı Devletine geri vermesi şartıyla kabul etmesi aksi takdirde herhangi bir antlaşmanın kabul edilmeyip savaşa devam edileceğini Prusya Kralı'na bildirmesi hakkında.

S.48 B.54

Mekke-i Emiri Şerif Galib bin Mesa'id tarafından müjdecî başılar ile gönderilen 1205 tarihli mektubun suretidir. Mekke'ye gelen hacıların emniyet içinde ibadet edip hac farızasını yerine getirdikleri, Osmanlı Devletini muvaffakiyeti ve devamı için dua ettikleri hakkında.

S.49 B.55

Sicilya Kralı tarafından Padişaha gönderilen 1205 tarihli mektubun suretidir. III.Selim'in tahta çıkışını tebrik, önceden iki devlet arasında imzalanmış olan dostluk ve ticaret antlaşmalarının geçerliliğinin devam etmesi ve Osmanlı Devletinde orta elçilik unvanıyla bulunanKonte Ğülenlemu De Ludolfo isimli Sicilya elçisinin yerine oğlu Konte Ğülenlemu De Ludolfo'nun yüksek elçilik unvanıyla atanması hakkında.

S.49 B.56

Sicilya Kralı tarafından Padişaha gönderilen 1205 tarihli mektubun suretidir. Yeni gönderilen Sicilya elçisinin kabul edilmesi ve hoş karşılanmasından Sicilya Devletinin duyduğu memnuniyet hakkında.

S.50 B.57

Prusya Kralı'na gönderilen 1205 tarihli Name-i Hümayun'un suretidir. Osmanlı Devleti'nin Rusya ile olan muharebesinin antlaşma ile son bulması için Prusya'nın aracı olması buna karşılık Osmanlı Devletinin Kırım ve diğer zapt edilen yerlerin geri verilmedikçe bu antlaşmayı kabul etmeyeceği yine Rusya'nın zapt ettiği yerleri geri vermeyi reddetmesi halinde Prusya ve müttefiki olan diğer devletlerin Osmanlı ile yaptıkları dostluk ve ittifak antlaşmaları gereğince Rusya'ya harp ilan etmeleri hakkında.

S.52B.58

Fas hâkimi Mevla Yezidin sefiri Seyyit Mehmet ile gönderdiği 1205 tarihli Arabi mektubunun tercümesidir. Abdulhamit Han'ın vefatından dolayı duydukları üzüntü, önceden iki devlet arasında olan dostluk ve muhabbetin devamı ve Osmanlı Devleti'nin Rusya ile muharebesinde muvaffak olmaları için dua edildiği kendilerinin de İspanya ile muharebenin eşğinde oldukları hakkında.

S.52B.59

Fas sefiri Kaid Mehmet'in kaymakama gönderdiği Arabi izin kâğıdının tercümesidir. Gönderilen elçinin iadesi hakkında.

S.53B.60

Fas sefiri Kaid Muhammed'e cevap olarak yazılan Arabi belgedir.

S.53 B.61

Mekke emiri Şerif Galip'e sürre emini ile gönderilen Arabi mektubun suretidir.

S.56B.62

Padişah tarafından Mekke emirine Haftan Ağası ile gönderilen 1205 tarihli mektubun müsveddesidir. Mekke emiri Şerif Galib'in Hac için oraya gelenlerin emniyetlerini sağlaması, hacılara musallat olan Arap eşkıyalarına karşı Şam valisi Cezzar Ahmed Paşa ve Cidde valisi Azimzade Yusuf Paşa'nın birlikte hareket etmeleri için verilen emir hakkında.

S.57B.63

Daha önce Haftan Ağası ile gönderilen Name-i Hûmâyûna cevap olarak yazılan 1204 tarihli mektubun suretidir. Mekke'ye hacı olmak ticaret yapmak vesair işler için gelenlerin emniyetlerinin ve rahatlıklarının sağlandığı bu hal için Mekke halkının ve hacıların Devlet-i Aliyye'ye dua ettikleri hakkında .

S.58B.64

Padişah tarafından Mekke emiri Şerif Galib'e Sürre Emini ile gönderilen 1205 tarihli Arabi Name-i Hûmâyûn'un müsveddesidir.

S.60B.65

Leh Kralı'nın elçisi ile gönderdiği mektubun tercümesidir. Daha önce orta elçilik payesiyle Osmanlı Devletine gönderilen Konte Petro Pötüçegi isimli elçinin Leh Devleti tarafından terfi ettirilip Yüksek elçiliğe getirilmesi ve bunun Osmanlı Devletine bildirilmesi hakkında

S.60B.66

Leh elçisinin Padişaha gönderdiği Resmi yazıdır. III.Selim'in tahta geçişini tebrik, Osmanlı Devleti'nin Rusya ile olan savaşında Leh Devleti'nin de Rusya'dan zarar gördüğü Rusya'nın Lehistan sınırlarına da tecavüz ettiği bu yüzden savaşın bitiminde yapılacak antlaşmada Lehistan'ın menfaatlerinin de gözetilmesi hakkında.

S.61B.67

Osmanlı Devleti'nin Avusturya ile yaptığı 1205 (Miladi 1791) tarihli Zıştovi antlaşmasının suretidir. Antlaşmanın 14 madde ve bir hatimeden oluştuğu, antlaşma yapılırken Prusya, İngiltere, Flemenk devletlerinin de hazır bulunduğu hakkında. Antlaşma maddelerine göre Avusturya aldığı toprakları Osmanlı Devletine geri verecek (Urşuva ve Uno dışında) ve Osmanlı Devletine karşı Rusya ile bir daha ittifak etmeyecek.

S.65B.68

Zıştovi Antlaşmasının hudutlarla ilgili maddesine dair tasdiknamedir. Zıştovi Antlaşması'ndan sonra Avusturya'nın aldığı yerleri geri vermesinden sonra ortaya çıkan hudut sorununu çözmek için 7 madde bir hatimeden oluşan antlaşma hakkında.

S.67B.69

Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki barış antlaşması için antlaşmaya memur olanlara verilen 1206 tarihli Ruhsatname'dir. Antlaşmada birinci sorumlu Abdullah Birri Efendiye gönderilen Ruhsatname yine Antlaşmada sorumlu olan Reis'ülküttab Abdullah Birri, İbrahim İsmet ve Mehmet Dürri Efendi'nin Rusya ile yapılacak antlaşmada verilen vazifeyi sadakatle ve dikkatle yerine getirmeleri hakkında.

S.68B.70

Rusya ile yapılacak antlaşmada ikinci sorumlu olan İstanbul Payesi İbrahim İsmet Efendiye gönderilen Ruhsatname hakkında.

S.68B.71

Rusya ile yapılacak antlaşmada üçüncü sorumlu olan Rüznamçe Seyyid Mehmed Dürri Efendiye gönderilen Ruhsatname hakkında.

S.69B.72

Avusturya ile yapılan Zıştovi Antlaşmanın tercümesidir.

S.71B.73

Padişaha Nemçe Başvekili ve Maslahatgüzarı tarafından gönderilen 1791 (1206) tarihli mektubun suretidir. Osmanlı Devletinde bulunan Avusturya elçisinin yerine yeni bir elçinin gönderilmesi ve Avusturya Devletini Osmanlı Devleti ile yaptığı Zıştovi Antlaşmasına uyacağına dair teminat vermesi hakkında.

S.72B.74

Osmanlı Devleti'nin Orta Elçisi vasıtasıyla Avusturya'ya gönderdiği Name-i Hümayûn'un suretidir. Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında yapılan 14 madde ve bir hatimedden oluşan Zıştovi Antlaşmasına ve ardından hudutların belirlenmesi için 7 maddelik antlaşmaya Osmanlı Devletinin uyacağı yine Avusturya'ya elçi olarak gönderilecek olan Ebubekir Ratıp Efendinin gereği gibi güzel karşılanıp rahat ettirilmesi hakkında.

S.73B.75

Ordu-yı Hümayûn tarafından Fas Hakimine yazılan 1206 tarihli Arabi Name-i Hümayûn'un suretidir.

S.74B.76

Padişah tarafından Fas Hakimi Yezid'e yazılan 1206 tarihli Arabi Name-i Hümayûn'un suretidir.

S.75B.77

Fas hakimi Mevla Yezid'in Osmanlı Devletinden harp için iki gemi istediği Osmanlı Devletinin de bu teklifi kabul ettiğine dair yazdığı Name-i Hümayun hakkında.

S.76B.78

Nemçe (Avusturya) Devleti tarafından verilen tasdiknamenin suretidir. Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında 4 Ağustos 1791 senesinde imzalanan 14 madde bir Hatimededen oluşan Zıştov Antlaşması hakkında.

S.81B.79

Avusturya Devletinin verdiği tasdiknamenin tercümesidir. Zıştov Antlaşması'ndan sonra Avusturya ve Osmanlı Devleti arasındaki hududları belirlemek için 13 Ağustos 1791 tarihinde Beç Kasabasında imzalanan 7 madde ve bir Hatimededen oluşan antlaşma hakkında.

S.84B.80

Zıştov Antlaşması'nın Osmanlı Devleti tarafından verilen tasdiknamesidir. Antlaşmanın kontrol edilip 20 Ağustos 1791 tarihinde Berlin şehrinde kabul edildiği hakkında.

S.84B.81

Prusya Kralı tarafından gönderilen tasdiknamenin tercümesidir. Zıştov Antlaşmasında Prusya Devletinin de zapt ettiği yerleri Osmanlı Devletine geri vermesi Prusya'nın bunu kabul etmesi fakat Osmanlı ile Rusya arasındaki savaşın devam ettiğini bu savaşın neticelenmesi ile Prusya'nın ellerindeki yerleri Osmanlı Devletine iade edeceği hakkında.

S.85B.82

Afgan Şahı Kandahar Hakimi Timur Şah'ın Alemderan Seyyid Mehmet Emin ile kendisine gönderilen Name-i Hümayuna teşekkür etmek için gönderdiği mektubun tercümesidir.

S.87B.83

Danimarka Kralı tarafından III.Selim'in tahta çıkışını tebrik için gönderilen 1209 tarihli mektubun tercümesidir.

S.88B.84

Danimarka Kralı tarafından III.Selim'in tahta çıkışını tebrik için gönderilen mektubun tercümesidir. İki devlet arasındaki dostluğun devam etmesi hakkında.

S.88B.85

Osmanlı Padişahına rumi Teşrin-i Evvel'in (Ekim) 17.günü Danimarka Başvekili tarafından yazılan mektubun tercümesidir. Osmanlı Devletinde sefir olarak bulunan Ovmüfriz adlı kişinin hastalık nedeniyle istifası onun yerine sefir olarak Baron Hilş adlı kişinin kabul edilmesi hakkında.

S.89B.86

Danimarka Kralı tarafından 20 Şubat 1791 tarihinde III.Selim'in tahta çıkışını tebrik için gönderdiği mektubun tercümesidir.

S.89B.87

Danimarka Kralı'nın I.Abdulhamid'in vefatını taziye ve III.Selim'in tahta çıkışını tebrik için gönderdiği 1791 tarihli mektubun tercümesidir.

S.90B.88

İsveç Kralı tarafından gönderilen 24 Şubat 1791 tarihli mektubun tercümesidir.Osmanlı Devleti ile İsveç arasında daha önce yapılmış olan dostluk antlaşmalarının devamı ve İsveç Devleti tarafından gönderilen elçinin vazifesine başlaması hakkında.

S.91B.89

III.Selim'in tahta çıkışını tebrik etmek için İsveç Başvekilinin yazdığı 4 Teşrin-i Sani (Kasım) 1791 tarihli mektubun tercümesidir. Bu tebrik mektubuyla birlikte gönderilecek yeni İsveç elçisinin memuriyetine dair iki mektubunda da tercüme edildiği ve gerekli yerlere gönderildiği hakkında.

S.92B.90

İsveç Devleti tarafından gönderilen mektubun tercümesidir. Osmanlı Devletinde elçi olarak bulunan Dö Hidstam isimli elçinin görevinin bittiği ve İsveç'e gönderilmesi onun yerine Petro Dasb isimli yeni bir elçinin gönderilmesi hakkında.

S.92B.91

İsveç Kralı tarafından III.Selim'in tahta çıkışını tabrrik ve iki devlet arasında önceden imzalanmış olan dostluk ve ittifak antlaşmalarının yenilenmesi hakkında 1791 tarihli mektubun tercümesidir.

S.93B.92

İsveç Kralının III.Selim'in tahta çıkışını tebrik, başkentte bulunan elçinin iadesi ve yeni elçinin göreve başlaması için gönderdiği üç mektuba cevap olarak yazılan 1206 tarihli Name-i Hümayunun suretidir. İsveç Kralının tebriğine teşekkür ve eski elçinin gönderilip yeni elçinin vazifesine başlaması için gerekli prosedürün uygulandığı hakkında.

S.95B.93

Padişah tarafından İsveç Kralına yazılan 4 Rebi'ül Ahir 1206 tarihli mektubun suretidir. İsveç elçisinin gönderilmesi yerine yeni elçinin kabul edilmesi ve İsveç Kralı'nın Osmanlı Padişahı ile dostluklarını pekiştirmek adına yeni elçiyle birlikte elmas, esir vs. hediyeler göndermesi ve bu hediyelerin kabul edilmesi hakkında.

S.96B.94

İsveç Kralına yazılan mektubun suretidir. Gönderilen elçinin usulünce karşılanıp vazifesi başına getirilmesi hakkında.

S.97B.95

Sadrazam tarafından İsveç Başvekiline yazılan 1206 tarihli mektubun suretidir. İsveç Kralı tarafından gönderilen 3 mektuba karşılık Padişah tarafından gönderilen cevaplar iki devlet arasında olan dostluğun devamı ve gönderilen elçinin vazifesine başlaması hakkında.

S.98B.96

Padişaha Fransa Kralı tarafından gönderilen 20 Teşrin-i Evvel (Ekim) 1791 tarihli mektubun suretidir. Osmanlı Devleti ile Fransa arasında önceki padişah

döneminde imzalanmış olan dostluk ve ittifak antlaşmalarının devam etmesi hakkında.

S.97B.97

Fransa Kralı tarafından sadrazama gönderilen 20 Teşrin-i Evvel 1791 tarihli mektubun tercümesidir. Fransa tarafından gönderilen Sevazul adlı elçinin karşılanması ve vazifesine başlaması hakkında.

S.99B.98

Padişah tarafından Mekke Emiri Galib bin Mesaid'e Haftan Ağası ile adet üzere gönderilen 1206 tarihli mektubun müsveddesidir. Hacca gidenlere ve tüccarlara musallat olan eşkıyalara karşı Şam Valisi Cezzar Ahmet Paşa ve Cidde valisi Yusuf Paşa'nın birlikte hareket ederek eşkıyayı püskürttüğü hakkında.

S.101B.99

Rusya ile yapılan 1206 (1792) tarihli Yaş Antlaşmasının tasdiknamesinin suretidir. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılan savaş neticesinde antlaşma sağlanması bu antlaşma için Osmanlı Devleti tarafından Abdullah Birri, İbrahim İsmet ve Mehmed Dürri Efendi görevlendirilmiş, Rusya tarafından ise Yozof Dö Riyas ve Serciyo Laşkarof isimli şahıslar görevlendirilmiştir. Hicri 1206 Cemaziy'el Evvel'in 15'inci günü Miladi 28 Kanun-u Evvel (Ocak) 1791 tarihinde Yaş Kasabasında imzalanan antlaşma 14 madde bir Hatimeden oluşmaktadır. Antlaşmaya göre Dinyester Nehri iki devlet arasında sınır olarak kabul edilmiş ve bu Antlaşma ile Osmanlı Devleti Kırım'ın Rusya tarafından ilhakını kabul etmiştir.

S.105B.100

Sürre Emîni ile Mekke Emiri Şerif Galip bin Mesaid'e adet üzere gönderilen Arabi Name-i Hümayunun suretidir.

SONUÇ

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında Name-i Hümâyun Defterleri, önemli bir yere sahiptir. Devletler arası resmi yazışmalar, Mekke ve Medine'ye gönderilen yardımlar, harp ilanları, itifak ve dostluk antlaşmaları gibi önemli belgeleri içeren bu defterler incelenmeden Osmanlı siyasi ve idari hayatı ile ilgili bilgiler ortaya koymak mümkün değildir. Bu defterlerin her konuda tarihe temel kaynak olacağına şüphe bulunmamakla beraber, özellikle Osmanlı siyasi tarihçiliği açısından önemli kaynaklardır. Bir bakıma bu defterler; ait olduğu dönemin bilgi bankasıdır.

Bu bağlamda çalıştığımız 4 numaralı Name-i Hümâyun Defteri ile XVIII. yüzyıl Osmanlı Devletinin siyasi ve idari hayatı ile ilgili bazı tespitler yapmaya çalıştık. Transkripsiyonunu yapmış olduğumuz defterde öncelikle I.Abdulhamit'in vefatıyla III.Selim'in tahta geçmesi ve onun tahta geçmesi ile diğer devletlerin (Fransa, İngiltere, Prusya, Danimarka, Mekke, Medine vb.) culüsünü tebrik etmek için gönderdikleri mektuplar bulunmaktadır.

III.Selim Osmanlı Devletinin 28.inci padişahıdır. 1761 tarihinde dünyaya gelen III.Selim'in babası III.Mustafa annesi Mihrişah Sultandır. Babası III.Selim'in iyi eğitim görmesine ehemmiyet göstermiş, oğlunun yeniliklere açık olmasında III.Mustafa'nın büyük payı olmuştur. III. Selim tahta geçtiğinde Osmanlı Devleti, Rusya ile savaşmaktaydı. Bu savaşlar sonucunda Karadeniz'in kilit noktası olan Kırım elden çıkmıştı. Ancak Rusya, tarih boyunca sürdürdüğü siyasi emellerinden vazgeçmeyerek Kırım'ı tamamen ele geçirmek istiyordu. Bu nedenle Osmanlı – Rus çatışması III. Selim döneminde de devam etti. Fakat Rusya bu kez Osmanlı'ya karşı giriştiği bu savaşa Avusturya'yı da sürükledi. Böylece Osmanlı Devleti hem Rusya hem de Avusturya'ya karşı iki cephede savaşmak zorunda kaldı.

Rusya ve Avusturya'nın ittifakına karşı Osmanlı Devletide İsveç ve Prusya Devleti ile ittifak antlaşması yaptı. Bu antlaşmalara güvenerek iki cephede savaşan Osmanlı ordusu Avusturya karşısında zaman zaman başarılı olsada Rusya'ya karşı

başarılı olamamış aldığı yenilgiler sonucunda barış yapma yoluna gitmişti. Giderek kötü bir gidişat içerisine sürüklenen Osmanlı Devleti'nin yardımına 1789'da patlak veren ve bütün dünya siyasetini etkileyen Fransız İhtilali yetişti. Fransız İhtilali'nin ortaya çıkmasıyla birlikte Avrupa'daki siyasi dengeler değişmeye başladı ve Avrupalı devletler kendi otoritelerinin derdine düşmeye başladılar. Böylece bir yandan Prusya'nın Avusturya'yı barışa zorlaması ve bir yandan da Fransız İhtilalinin çıkmasıyla tüm dengelerin değişmesi sonucunda Osmanlı Devleti, Avusturya ile Zıştovi Antlaşmasını ve Rusya ile de Yaş Antlaşmasını imzalayarak savaşa son vermiş ve bir barış dönemi içerisine girmiştir.

Sultan III. Selim, bu savaşlar sonucunda Osmanlı Devleti'nin askeri ve teknik alanlarında Avrupa'dan çok geri durumda kaldığını görmüş ve bu durumu telafi etmek için "Nizam-ı Cedid" adıyla anılan bir dizi ıslahat faaliyetlerinde bulunmuştur.

KAYNAKÇA

Akgündüz, Ahmet, *Şer'iyye Sicilleri*, I.Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 1988.

Akgündüz, Ahmet, "*İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iyeh Mahkemeleri ve Şer'iyeh Sicilleri*",Türkler Ansiklopedisi, C.10, Türkiye Yay., Ankara, 2002, s.54,68.

Aktaş, Necati, "*Osmanlı Dönemi Arşivciliğimiz*", Osmanlı Ansiklopedisi, Yeni Türkiye Yayınları, C.6, Ankara, 1999, s.303-310.

Armaoğlu, Fahir, *19. Yüzyıl Siyasi Tarihi*,Timaş Yayınları, İstanbul, 2010.

Ateş, Abdurrahman, *Avşarlı Nadir Şah ve Döneminde Osmanlı-İran Mücadeleleri*, Doktora Tezi, Isparta, 2001.

Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi, İstanbul, 2000,

Binark, İsmet, "*Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Mevcut Name-i Hümayun Defterlerine Göre Osmanlı-Rus Münasebetleri*", Türk-Rus İlişkilerinde 500 Yıl 1491-1992, TTK, Ankara, 1992, s.197-207.

Cebecioğlu, Murat, Satar, Sinan vd ...,*Kırım Hanlarına Name-i Hümayûn (2 Numaralı Name Defteri)*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, İstanbul, 2013.

Çapraz, Hayri, "*1740-1792 Osmanlı-Rus Münasebetleri (Siyasi ve Ticari)*", YüksekLisans Tezi, Isparta, 1997.

Çetin, Atilla, *Başbakanlık Arşivi Kılavuzu*, İstanbul, 1979.

Danişmend, İsmail Hami, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Türkiye Yayın Evi, C. 4, İstanbul, 1955.

Dördüncü, Muharrem, "*1774 Küçük Kaynarca Antlaşmasından 1841 Londra Sözleşmesine Kadar Boğazlar Meselesi*", Sosyal Bilimler Dergisi,C.III., Sayı 1, Haziran, 2011.

Efe, Ayla, "*Silistre Eyaletinde Osmanlı-Rus Savaşları Küçük Kaynarca'dan Berlin'e*", OTAM, Ankara, 2006, Sayı 19, s.139-175.

Eren, Ahmet Cevat , *Selim III.'ün Biyografisi*, Nurgök Matbaası, İstanbul, 1964.

Faroqhi, Suraiya, *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir*, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 2001.

Gök, Nejdet, “*Osmanlı Beratları Kapsamında Diplomatika İlmi veya İlm-i İnşâ*”, S.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, Konya, 2008, S.20, s.731-746.

Hayta, Necdet-Ünal, Uğur, *Osmanlı Devleti'nde Yenileşme Hareketleri (XVII. Yüzyıl Başlarından Yıkılışa Kadar)*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2010.

Hülagü, M. Metin, Uluslararası Türkoloji Sempozyumu, Tika, “*Kırım Hanlığı'nın Kuruluşu ve Türk-Rus İlişkilerindeki Yeri (1441-1783)*”, Ukrayna, 31 Mayıs-2 Haziran, 2004, s.1-39.

Karal, Enver Ziya, *(Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Fermanı 1789-1856)*, Osmanlı Tarihi, TTK, C.V, Ankara, 1999.

Karal, Enver Ziya, *Selim III. 'ün Hatt-ı Hümayunları*, TTK, Ankara, 1942.

Kocabaş, Süleyman, *Tarihte Türk – Rus Mücadelesi*, Vatan Yayınları, İstanbul, 1989.

Kuzucu, Serhat, *123 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1180-1181/M.1766-1767)*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2006.

Kuzucu, Serhat, *Kırım Hanlığı ve Osmanlı-Rus Savaşları*, Selenge Yayınları, İstanbul, 2013.

Kütükoğlu, Mübahat S., *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Yay, İstanbul, 1998.

Mantran, Robert, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, C.II, (Çev; Server Tanilli), Adam Yay., İstanbul, 1999.

Ortaylı, İlber, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*, Turhan Kitabevi, Ankara, 1994.

Özkaya, Yücel, “*III. Selim'in İmparatorluk Hakkındaki Bazı Hat-ı Hümayunları*”, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, Sayı 47, Ankara, s.333,338.

Pakalın, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.I, MEB, İstanbul, 1983.

Parlatır, İsmail, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yay., Ankara, 2006.

Paşa, Mustafa Nuri, *Netayic ül-vukuat (Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi)*, C. III-IV, (sade., Neşet Çağatay), TTK, Ankara, 1992.

Polat, Halil, *751 No'lu Balıkesir Şer'ıye Sicil Defterine Göre Balıkesir'in Sosyal, Hukuki ve Dini Yapısı (H.1269-1272 / M.1854-1857)*, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2003.

Rasim,Ahmet, *Osmanlı Tarihi*, MEB, C. 4, İstanbul, 2002.

Sakaoğlu, Necdet, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Tarih Sözlüğü*, İletişim Yay., İstanbul, 1985.

Sertoğlu, Mithat, *Mufassal Osmanlı Tarihi*, C. V, TTK, Ankara, 2011.

J. Shaw, Stanford , “*Osmanlı İmparatorluğu'nda Geleneksel Reformdan Modern Reforma Geçiş: Sultan III. Selim ve Sultan II. Mahmut Dönemleri*”, Genel Türk Tarihi, Türkiye Yay., C.7, Ankara, 2002, s.119-151.

Şahin, Hasan, “*Kaynarca'dan (1774) Paris Barışı'na (1856) Kadar Şark Meselesi Perspektifinde Osmanlı-Rus Münasebetlerine Genel Bir Bakış*”, Türkler Ansiklopedisi, Yeni Türkiye Yay.,C. 12, Ankara, 2002, s. 857-886.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi*, C. IV/ I, TTK, Ankara, 1956.

Ünal, Mehmet Ali, *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Paradigma Yayınları, İstanbul, 2011.

Yağcı, Zübeyde Güneş, “*XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Doğu Karadeniz Politikası*”,Türkler Ansiklopedisi, Yeni Türkiye Yay, C.12, Ankara, 2002, S.903-997.

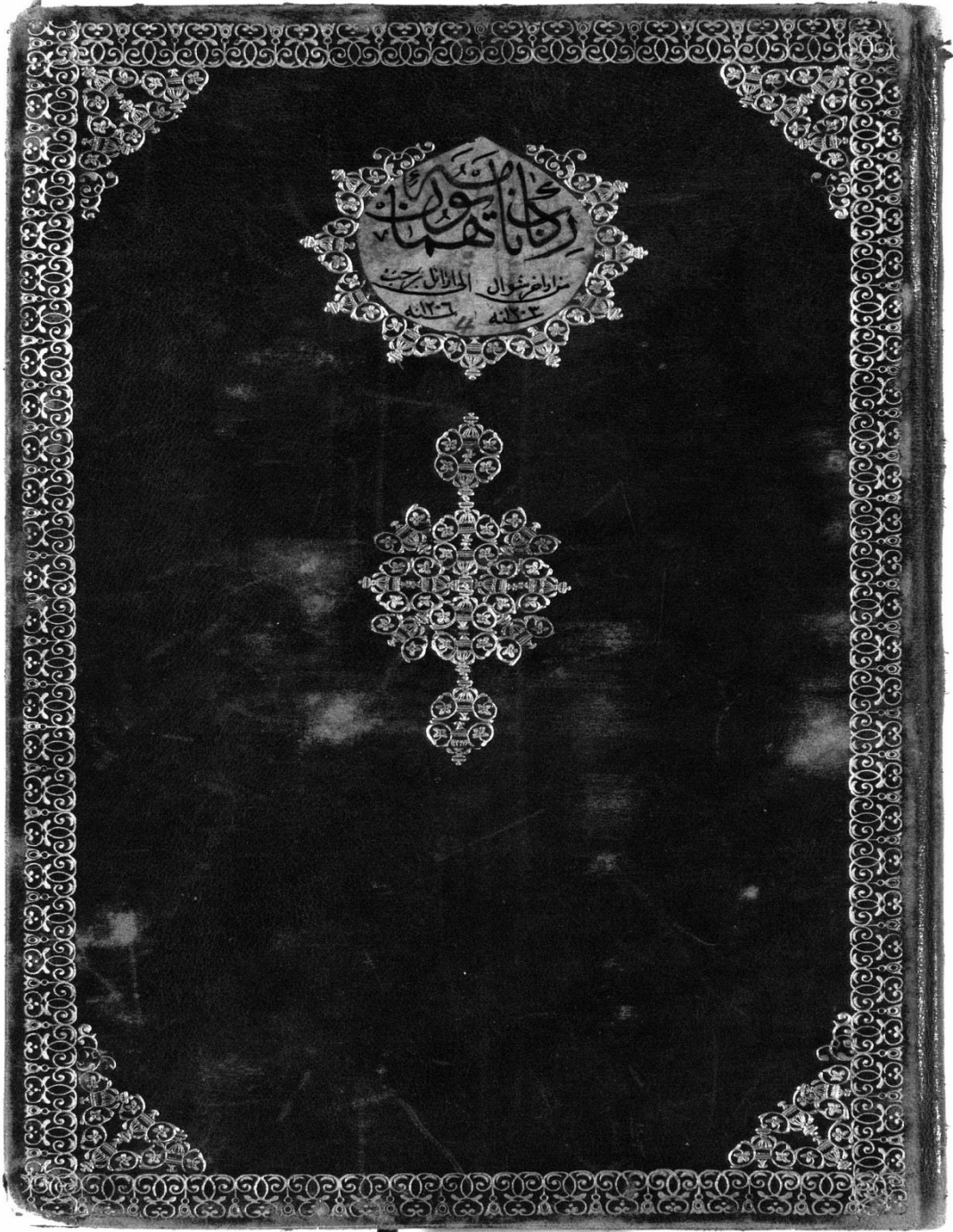
Yalçınkaya, Mehmet Alaaddin, “*XVIII. Yüzyıl: Islahat, Değişim ve Diplomasi Dönemi (1703-1789)*, Yeni Türkiye Yay., Genel Türk Tarihi, C.7, Ankara, 2002, s.63-117.

Yücel, Yaşar - Sevim, Ali, *Türkiye Tarihi*, C. IV, TTK, Ankara, 1992.

EKLER

Ek.A.1.

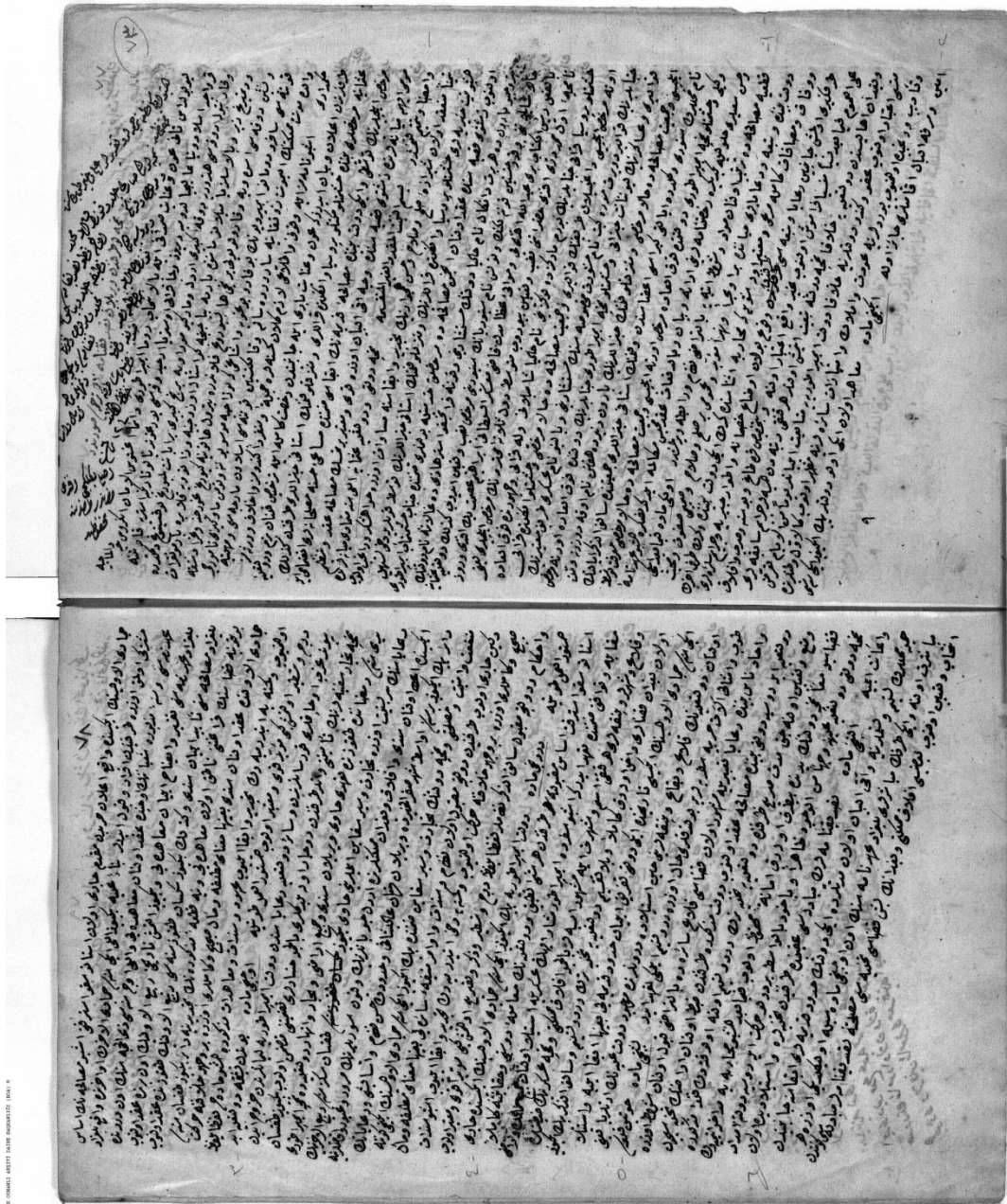
T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

A. {DVNS.NMH.d.00004

Name-i Hümayun Defteri Kapağı

Ek:A.2.

Avustirya ile imzalanan Zıstovi Antlaşmasının orijinal metni

A. {DVNS.NMH.d.00004

۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

A. { DVNS. NMH. d. 0004

ÖZGEÇMİŞ

Hacer Çıtırık 1981 yılında Şanlıurfa'da doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Şanlıurfa'da tamamladı. 2012 yılında Kilis 7 Aralık Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden üniversite üçüncüsü ve fakülte ikincisi olarak mezun oldu. Aynı yıl Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans öğrenimine başladı. 2014 yılında Yüksek Lisans öğrenimini tamamlayarak aynı üniversiteden mezun oldu.

VITAE

Hacer Çıtırık was born in 1981 in Şanlıurfa. She completed her primary and secondary education in Sanliurfa. She graduated Kilis 7 Aralık University, Faculty of Arts and Sciences and Department of History in 2012 with a degree 2nd in faculty and 3rd in university. At the same year she started master's education in Kilis 7 Aralık University, Social Science Institutes. She completed master's education and graduated from same university in 2014.